

**ERDÉSZETI
ERDEI
ISKOLÁK**

**Országos Erdészeti Egyesület
2002**

ERDÉSZETI ERDEI ISKOLÁK

Országos Erdészeti Egyesület
2002

Megjelent
az Országos Erdészeti Egyesület
támogatásával.

Szerkesztette:
Ormos Balázs
Országos Erdészeti Egyesület

Szerzők:

Adorján Rita
Mecseki Erdészeti Rt. Természetismereti Központ
Czippán Katalin – Kolimár Zsuzsanna
Környezeti Nevelési Kommunikációs Programiroda
Dósa Gyula
Alcsi-Holt-Tisza Szabadidő Központ
Emmerlingné Köhler Marietta
VADEX Rt.
Halász Tibor
ÁESZ Térségfejlesztési és Zöldövezet Tervezési Iroda
Ormos Balázs
Országos Erdészeti Egyesület
Puskás Lajos
DALERD Rt. Tájékoztatási Központ
Szabó Lajos
EGERERDŐ Rt. Bátorterenyei Erdészet

Kiadja:
az Országos Erdészeti Egyesület
Budapest 2002
Felelős kiadó: Cserép János elnök

TARTALOM

Bevezetés	5
Erdei Iskola; Élmény, nevelés, szakma – Czippán Katalin, Kolimár Zsuzsanna	6
Megalakul az OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály – Ormos Balázs.....	10
Az OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály programja	22
Globális válság – az erdészek szerepe az erdei iskola mozgalomban – Szabó Lajos	24
Az erdő és az ember – Dósa Gyula.....	26
A természeti tanulás folyamata – Adorján Rita.....	29
Életkori sajátosságok a környezeti nevelésben – Dósa Gyula	32
Az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály kiemelt rendezvényei – Ormos Balázs	39
ERDŐK HETE.....	40
Erdőpedagógiai Szeminárium	64
Környezeti nevelés az erdőben	68
Kiadványok	74
Erdészeti alapismeretek erdei iskolák számára – Völgyesi Antónia	78
Mellékletek.....	103
Felderítő jellegű szociológiai felmérés az erdészeti kommunikáció helyzetéről – Puskás Lajos	119
Szociológiai felmérés eredménye az általános iskolások körében – Puskás Lajos.....	129
Felmérés az Erdészeti Erdei Iskolákról (2002) – Emmerlingné Köhler Marietta.....	133
Az OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály keretében működő erdei iskolák jegyzéke.....	179
Az erdei iskola szolgáltatások minősítési szempontjai és javaslat az ellenőrzés folyamatára – Puskás Lajos	181
Erdészeti Erdei Iskolák tervezési irányelvei – Halász Tibor	184
Erdészeti Erdei Iskolák fejlesztési terve – Ormos Balázs.....	208

BEVEZETÉS

Az Országos Erdészeti Egyesület tagsága és vezetése az erdészeti ágazat jobbítása, érdekeinek minél teljesebb érvényesülése érdekében tevékenykedett. Ez akkor is így volt, mikor a történelem során a magyar nyelv meghonosításáért, az erdészeti szaksajtó megteremtésért küzdöttek és akkor is, amikor a magán erdőtulajdonosok, erdőbirtokosok érdekét tüzték zászlajukra, hiszen ők alkották az Egyesület tagságának zömét. Korlátozott keretek között, de hasonló szakmai célokért munkálkodtak az állami túlsúly idején is. Az erdészeti kultúra terjesztése, a könyvkiadás, az oktatás megalapozása, fellendítése, szakmai összefüggéseken a gyakorlati és elméleti kérdések megvitatása, hasznosítása, mind-mind az Egyesület szerepvállalásával történt. A tagsági és szakmai igények kielégítéséért való közdelem, az erdőgazdálkodás feltételrendszerének jobbítása, rendszeresen szerepelt programjában és tevékenységében. Egyesületünk tagsága mindig felismerte az aktuális tennivalóit és eredményeit, 150 éves megmaradása, múltja, bizonyítja, hogy jó úton járt és elődeink munkáját töretlen hittel és munkával folytatni kell.

Világunk megváltozott, az emberiség történetének időtávlatát tekintve túl gyors a változás, a „fejlődés”, melyhez egyre nehezebben tudunk igazodni, megérteni és tudomásul venni az aktuál hatalom érdekeit a többséggel szemben. Ebben a robogó világban, ahol az információ birtoklása, vele való élés és visszaélés meghatározó lett életünkben, az erdészeknek is helyet kell találni, megoldási javaslatot, eligazítást kell adni. Az igazi erdész nem a mának él, hosszú távra gondolkodik, hiszen munkája ezt határozza meg számára. A mai gazdasági társadalmi berendezkedés az azonnali dolgokra összpontosít, legyen az a jólét, a meggazdagodás, örömszerzés. Az erdészt a társadalom nehezen érti meg, elzárt, különleges teremtménynek tarja, mert hosszú távú gondolkodásával nem illik a megszokott rendszerbe. A szakma hosszú távú fennmaradásának feltétele, hogy hiteles indoklást, üzeneteket juttassunk el az érdekelt társadalmi közösségeknek. Ez munka és csak céltudatos, szervezett keretek között lehet hatékony. Partnereket is kellett keresni a munka hatékonysága érdekében, akiket a pedagógusok és természetet kedvelők köréből célszerű kiválasztani. Ezért hoztuk létre az Erdészeti Erdei Iskola programot, mely reményeink szerint segít az erdészeti ágazat társadalom irányában való elfogadtatásában és a jövő építése érdekében bevonja a fiatal korosztályt is.

Biztató, hogy egyre több erdész érzi szükségességét céljaink megvalósításának és támogatja törekvéseinket. Ebben a munkában legtöbbit az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. és a Honvédelmi Minisztérium szervezetéhez tartozó Állami Erdőgazdasági Részvénytársaságok vállalták, akik létrehozták és működtetik az erdészeti erdei iskolák döntő többségét.

Ebben a kis kiadványban az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola program megvalósításának és az elvégzett munka egyes dokumentumait gyűjtöttük össze és tárjuk az érdeklődő olvasók elé hasznosítás céljából.

A szerzők

ERDEI ISKOLA

ÉLMÉNY, NEVELÉS, SZAKMA

A tanteremhez kötött, tantárgyakra szabdalt világban kell egy hely, egy lehetőség, ahol a világ egységes egésszé áll össze a tanulók számára. Ahol megérthetik, felfedezhetik, megtapasztalhatják a természet, a közösség, az egyén kapcsolatait, összefüggéseit. Ahol tudatosul bennük, hogy rajtuk is múlik, hogy mi veszi őket körbe kirándulásaik során, takarékosan hogyan nem növelik tovább a vizek, a levegő szennyezését, mi az ára és eredménye mindennapi fogyasztásuknak. **Erre nagyon jó hely az erdei iskola.** Itt megérezhetik, megélhetik a természet nagyszerűségét, rácsodálkozhatnak az élet bonyolultságára, megszerethetik a növényeket, állatokat. Megismerhetik a környék történetét, felfedezhetik nyelvi, kulturális érdekességeit, a hagyományos mesterségeket. Találkozhatnak olyan emberekkel, akik jó gazdái a rájuk bízott területnek, jószágoknak; akik életükkel, viselkedésükkel minden pillanatban mintát adnak a diákoknak.

Sokan, sok helyütt évtizedek óta dolgoznak olyan oktatási programokon, amely mára az erdei iskola programok sokaságát hozta magával. Tanárok, civilek, erdészek, természetvédők, mindannyian a saját szakmájukban, eszközeikkel viszik terepre a diákokat, és láttatják más-más szemszögből a világot. A jól előkészített és megszervezett erdei iskola igen hatékony, környezettudatos magatartást ösztönző nevelési-tanulási forma. Ezért is tekinti az Oktatási Minisztérium, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium közös környezeti nevelési együttműködési megállapodása fontos céljának a feltételrendszer megteremtését ahhoz, hogy minden általános iskolás korú gyermek a nyolc év alatt legalább egyszer eljusson bentlakásos erdei iskolába. Természetesen más korosztályok (középisikolások, óvodások) erdei iskolázása, táborozása is hasznos cél, erre is fontos figyelmet fordítani, és támogatását segíteni.

A Környezeti Nevelési és Kommunikációs Programirodát (KönKomP) az Oktatási Minisztérium, illetve a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium hozta létre azzal a céllal, hogy közreműködjön és segítsen a két tárca környezeti nevelés területét érintő együttműködésében. Koordinálja a közös koncepcióban foglalt feladatokat, melyek közül a leginkább kiemelkedő tevékenység az Országos Erdei Iskola Program irányítása.

Az országos program elemei:

- Az erdei iskola fogalmának ismerteté tétele
- Erdei iskola programtervezésben jártas pedagógusok képzése, továbbképzése
- Megfelelő színvonalon dolgozó erdei iskolai szolgáltatások biztosítása
- Jól kidolgozott - állami és egyéb szférákból érkező - támogatások rendszerének kialakítása

A Program jelképe, emblémája a harkály, melyet a KöNKomP iroda készített. Használati joga kizárólag a Programirodát illeti meg, melyet az általa is elfogadott, szakmailag támogatott erdei iskola témájú konferenciákon és kiadványokban tesz lehetővé.

Mit értünk erdei iskolán?

Az **erdei iskola fogalmának** tisztázása hosszú folyamat volt, melynek eredményeként a következő meghatározás vált elfogadottá:

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulás-szervezési egység. A szorgalmi időben megvalósuló, egybefüggően többnapos, a szervező oktatási intézmény székhelyétől különböző helyszíni tanulásszervezési mód, amelynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére épül. A tanítás tartalmilag és tantervileg egyaránt szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természeti, ember által létesített és szociokulturális környezetéhez. Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció.

Az erdei iskola programok megvalósítása többféleképpen is történhet:

Az iskola

- önállóan kidolgozza az erdei iskola programját, beszerzi a szükséges eszközöket és tanévről tanévre saját tanárai szervezik és tartják a programokat a választott helyszíneken.
- rendelkezik saját programmal vagy kialakult tervvel, és ezek megvalósításához különböző szakembereket, szervezeteket kér fel, s kéri a programokhoz szükséges eszközök és vagy helyszín biztosítását is.
- szeretne erdei iskolát szervezni, ám a pedagógusainak nincs meg az ehhez szükséges tapasztalata, gyakorlata. Ilyenkor teljes körű szolgáltatást igényel: helyi tantervéhez illeszkedő programterv kidolgozásához és annak megvalósításához vár segítséget.

Bármelyik módon is valósul meg, mindig szem előtt kell tartani, hogy az erdei iskola az adott intézmény pedagógiai programjában rögzített és a nevelőtestület által elfogadott tanulásszervezési mód, és ezért a pedagógus törvény által megkövetelt felelősége itt is a rábízott tanulók nevelése és tanítása.

Erdei iskola programszolgáltatók

Az erdei iskola program megszervezésének és lebonyolításának felelősségteljes pedagógusi munkáját segítik a nemzeti parkok, civilek, erdészetek, illetve az általuk működtetett erdei iskola programszolgáltatók.

Az erdei iskola programszolgáltatás az a szolgáltatás, amely az erdei iskola nevelési- és tanulásszervezési egység megvalósításához megfelelő helyszínt, az arra kidolgozott szakmai programot, és a tervezett tevékenységekhez szükséges szakembereket, eszközöket és anyagokat a pedagógusok igényei és elvárásai szerint szakszerűen és rendszerszerűen biztosítani kész és képes.

Az erdei iskola programszolgáltatás legfontosabb ismérve a szakmai program, így a fő hangsúly e programok elkészítésén, személyi és tárgyi feltételeinek megteremtésén van. Hasonlóan fontos a szakmai és szabadidős programok lebonyolításához olyan biztonságos és egészséges helyszín, amely a tanulókat a környezettel való harmonikus viselkedésre ösztönzi.

A pedagógusok jogos igénye, hogy egyre több megfelelő színvonalú, azaz pedagógiai céljaik, tantervi feladataik megvalósítását szolgáló, elvárásaiknak megfelelő körülményeket biztosító programszolgáltatást vehessenek igénybe. Ugyanakkor a szolgáltatók érdeke is, hogy e szolgáltatási piacon csak tisztességes és ellenőrizhető szereplők lehessenek jelen. E kettős érdek biztosítása miatt vált elengedhetlenné az erdei iskola programszolgáltatók minősítési rendszerének kidolgozása.

Ennek feltétele, hogy elkészüljön az ország területén működő minősített erdei iskola programszolgáltatók és szálláshelyadók jegyzéke. A képen látható harkály embléma a minősített erdei iskola programszolgáltatásokat hivatott jelölni. Használati joga – hasonlóan az előzőhöz - szintén a Környezeti Nevelési és Kommunikációs Programiroda által adományozható. Azok az erdei iskola programszolgáltatók rendelkeznek ilyen emblémával, akik jelentkeztek, hogy részt vesznek az erdei iskola szolgáltatások minősítési folyamatában, annak elindításához szükséges szakmai, tartalmi és egyéb feltételek kidolgozásában. Vállalták, hogy az Oktatási Minisztérium, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium támogatásával és megbízásából elkészülő programozott adatbázis

rendelkezésre bocsátják az akkor aktuális és valóságnak megfelelő adataikat. Az eddig jelentkezett és majdan jelentkező programszolgáltatók bekerülnek a Programiroda nyilvántartási rendszerébe, melynek igazolására oklevelet kapnak. A minősítési rendszer kidolgozása hosszabb folyamat, a szakmai szempontok meghatározása, értékelése, mérése, és a szolgáltatások közötti érdekegyeztetés alapos körültekintést, érlelődést igényel. Az embléma használati jogát tanévről tanévre meg kell újítani, illetve el is lehet veszíteni. A nyilvántartásban szereplő szolgáltatók adatbázisa elérhető a Programiroda honlapjáról.

Az erdei iskolák segítői között régóta jelen vannak az erdészek, az erdő gazdái. Egyénileg egy-egy programmal, előadással, terepsétával vagy átfogó erdei iskola programkínálattal. Első pillanattól kezdve szakértőként vesznek részt az országos programban, a minősítés kidolgozásában, hogy az erdei iskolázás megbízható, szakszerű és tanár, diák, szakember számára egyaránt maradandó élményt nyújtson.

Czippán Katalin
irodavezető

Kolimár Zsuzsanna
programvezető

**Professzorok
Háza**

Környezeti Nevelési és Kommunikációs Programiroda
1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21. Telefon: 251-5647 Fax: 251-2951 www.prof.iif.hu/konkomp

Megalakul az OEE Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztálya

Az 1995. szeptember havi brit-columbiai erdészeti szakmai tanulmányút "buszos konferenciáján" felvetődött, hogy az erdőgazdálkodás társadalom felé történő elfogadtatása egyre sürgetőbb feladatává kell, hogy váljon az erdőgazdálkodóknak. Kanadában tanulságos példákat láthattunk, akár az információs központokra, akár a szakszerű, de a közvélemény által is érthető célirányos szórólapokra, kiadványokra, ismertetőkre gondolva.

Szóba került, hogy itthon is hatékonyan el kell indítani egy hasonló folyamatot. Az akkori ígéretnek megfelelően Sopronban 1995. október 17-én országos konferenciát szervezett a Tanulmányi Erdőgazdaság Rt. "Az erdő és erdőgazdálkodás szerepe az erdei iskolai oktatásban" címmel. Sajnos az erdőgazdálkodók kis létszámban képviseltették magukat. Talán nem ismerték fel többen, hogy az erdőgazdálkodás valós folyamatainak megismertetése, az erdő, a természet megszerettetése a társadalom széles rétegeivel éppen a tanuló ifjúságon keresztül, a szülők irányába a leghatékonyabb. Ezért is fogalmazódott meg többünkben, hogy az erdőgazdálkodóknak nem egy "egyszerű" erdei iskolával kell foglalkozni, hiszen ezekből közel száz működik már országosan, hanem kimondottan az erdőgazdálkodó érdekeit is szolgáló erdészeti erdei iskolákat és szervezett, országos hálózatot szükséges létrehozni.

1996. április 8-12. napokon az OEE "Módszertani továbbképzés az ifjúság természet- és környezetvédelmi nevelésére" szakmai tanulmányúttal egybekötött rendezvényt szervezett. A költségeket a bonni kormány állta, Roland Migende úr a Deutsche Waldjugend Észak-Westfáliai képviselője közbenjárására, aki a rendezvényen végig részt vett.

A tartalmas és hasznos előadások és programok közben is felvetődött, hogy mind a természetvédelemnek, mind a pedagógusoknak nagy szerep jut az erdei iskolák működtetésében, ugyanakkor az erdészek csak néhány megvalósult szép példával dicsekedhettek, holott az erdő az ő "kezükből" van.

Roland Migende úr felajánlotta, ha alakul egy szervezet, akkor 1000 DM-al azonnal támogatja. Többen javasolták, hogy az OEE-nek kellene koordináló szerepet felvállalni. A továbbképzés közben többen felvetették, hogy Sopron vállaljon szerepet benne, hiszen a TAEG Rt. már szervezett e témában konferenciát, az egyedüli erdőgazdaság, melynek deklarált feladata az oktatás és Sopronban van meg leginkább a szükséges tárgyi és személyi feltételei annak, hogy szakmai irányító központtá váljék. Javaslatot tettünk Dr. Szikra Dezső főtitkár úrnak - aki házigazdája volt a rendezvénynek - hogy terjessze elő az erdészeti erdei iskola gondolatot az OEE elnöksége elé, hiszen következő napokban tartja soros ülését. Az elnökség az előterjesztést támogatta és a választmányt írásban kérte fel, hogy szavazataival támogassa a szakosztály megalakulását. Remélem, mire ez az írás megjelenik, már a választmány pozitív válasza is ismert lesz.

Közben egy érdeklődő kis csoport próbálta összeállítani, mik is legyenek a főbb kritériumai és hogyan működjön az erdészeti erdei iskolák hálózata, mint szakosztály. A kérdés rendkívül nehéz, hiszen egy szakosztály időnként összejövő, azonos szakmai érdeklődésű egyesületi tagok szerveződése. Ugyanakkor az erdei iskola a Nemzeti Alaptantervhez is kötődő, rendszeres (napi, heti) elfoglaltságot jelentő komoly nevelési, oktatási munkát követel, melynek megfelelő személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeinek is meg kell lennie. Ezért is volt szükségszerű, hogy új szervezet (szakosztály) keretében kell működtetni és nem mellékes szempont, hogy az anyagi támogatás feltétele is ehhez kötődött. Ezen kívül az erdőgaz-

daságoknak, mint az erdészeti erdei iskolák fenntartóinak anyagiakban is támogatni kell a tevékenységet. Fel kell ismerni az erdőgazdálkodásban dolgozó vezetőknek, hogy ma különféle reklámokra, támogatásokra fordított összeg sokkal hatékonyabban szolgálná az erdőgazdálkodás érdekeit, ha az erdészeti erdei iskolák működtetésére fordítanak. A tanuló ifjúság és szülei a legjobb "hangszórói" lehetnek az erdőgazdálkodásnak, mely végső soron az erdő, a fa, a fa hasznosításának propagálásával egyértelmű gazdasági érdekeket is szolgál. Tulajdonképpen az erdészeti erdei iskoláknak a természet megszerettetése, megismertetése mellett ez a legfőbb célja. Az erdészeti erdei iskola bemutatja az adott erdőterület és körzetének kultúrtörténeti értékeit is. Az alakuló szakosztály senki és semmiféle más hasonló értékeket magáénak valló személy vagy szervezet ellen nem irányul, kizárólag az erdőgazdálkodó részére kíván egy szeletet az erdei iskolák történetéből. Együttműködést ajánl mindenkivel, aki hasonló célokat tűzött maga elé. Az erdei iskolák palettájának sokszínűsége a tevékenység eredményességét növeli. Célszerű lenne minél több szervezet megalakítása, hiszen a ma működő erdei iskolák a tanuló ifjúság töredékét képesek fogadni.

Az OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály tagságát a korábban leírtak miatt feltételekhez célszerű kötni. Természetesen az OEE Alapszabálya szerint a rendezvények nyitottak, bármely OEE tag látogathatja azokat.

Az oktatási feladat miatt fontos, hogy írásban rögzített éves program készüljön, amely a szakosztály célkitűzéseinek megfelel és a Nemzeti Alaptantervhez kapcsolódik. Az oktatáshoz szükséges bázishelyet kell kialakítani és a környezeti nevelésben jártas erdészeti szakembert is foglalkoztatni. Feltétlen meg kell oldani a finanszírozási háttérrel. A

programokban súlypontos helyet kell kapnia az erdőgazdálkodás bemutatásának.

A szakosztály azokat a programokat fogadja be, melyek a fenti kritériumoknak megfelelnek, ezzel jogosulttá válnak a szakosztály védjegyét a kiadványaikon feltüntetni.

A szakosztály rendes tagjává válni egy folyamat, de a munka komolyságára, felelősségteljességére tekintettel ezt fel kell vállalni minden résztvevő személynek és erdőgazdaságnak.

Az OEE Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztályának alakuló ülésére a választmányi jóváhagyást követően kerül sor, reményeink szerint minél nagyobb számú résztvevővel.

Sopron, 1996. május 18.

A javaslattevő csoport

nevében lejegyezte:

Ormos Balázs

NEFAG ERDEI MŰVELŐDÉSI HÁZ

Szcinok, Kaán Károly út 5.

M E G H I V Ó

az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztályának alakuló ülésére

Az ezévi szegedi közgyűlésen Szegeden a főtitkár ünnepélyesen bejelentette, hogy az egyesület vezetésének támogatásával a választmány elfogadta az Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztályának létrehozását. Az alakuló ülésre

1996. október 2-3-án kerül sor

a NEFAG Rt Erdei Művelődési Házában.

Program:

- Október 2.
- 10⁰⁰ Érkezés a NEFAG Rt Erdei művelődési Házához (Szolnok, Kaán K.u.5.)
 - 10³⁰ Megnyitó
Szebeni László vezérigazgató
Nagykunsági Erdészeti és Faipari Rt.
 - 11⁰⁰ Durugy András ügyvezető igazgató
Gazdasági és Marketing Tanácsadó Iroda
"Marketing program az erdőgazdálkodás és a fából készült termékek társadalmi megítélésének jobbítására".
(VIDEO film vetítésével egybekötött előadás)
 - 12⁰⁰ Ebéd

14⁰⁰ Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztály alakuló ülése, tisztségviselők megválasztása.
Erdészeti Erdei Iskolák bemutatkozása, meghívott vendégek hozzászólása:

Dauner Márton elnök
FM Erdészeti Hivatal

Dr. Becker László ügyvezető igazgató
ÁPV Rt Vagyonkezelési Igazgatóság

Krúdy Geyza István kincstári tanácsos
Kincstári Vagyon Igazgatóság

Kovács Mátyás főosztályvezető
Környezetvédelmi és Területfejlesztési
Minisztérium

Cserép János elnök
FAGOSZ

Schmotzer András elnök
Országos Erdészeti Egyesület

Levezető elnök: **Dr. Szikra Dezső** főtitkár

Közben kb. 18⁰⁰ vacsora.

Október 3.

Reggeli a szálláshelyeken

9⁰⁰ Hajókirándulás a Tiszán (utazás közben lehetőség nyílik egyéni tapasztalat cserére az erdészeti erdei iskolák ügyében).

12⁰⁰ Ebéd

13³⁰ Programzárás

Szállás:

A szállást, aki az október 3-i programra is marad, kérjük az alábbi szállodákban közvetlenül rendezni.

PELIKÁN SZÁLLÓ, Jászkürt út 1.
tel. 56/423-855, fax: 340-203
1 ágyas szoba 4000 Ft reggelivel
2 ágyas szoba 7000 Ft reggelivel

TURING SZÁLLÓ, Tiszaliget
tel. 56/379-805, fax: 376-003
1 ágyas szoba 3000 Ft reggelivel
2 ágyas szoba 4400 Ft reggelivel
3 ágyas szoba 5400 Ft reggelivel

STUDEN SZÁLLÓ, Mártirok út 12-14.
tel. 56/421-688, fax: 426-719
2 ágyas szoba 2200 Ft + 200 Ft/fő reggeli
3 ágyas szoba 3000 Ft + 200 Ft/fő reggeli

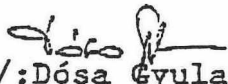
HOTEL TISZA, Verseggy park 2.
tel. 56/371-155, fax: 426-520
2 ágyas szoba 7000 Ft reggelivel

A rendezvény létszáma 50 fő, mely létszám korlátozott, az előadó és ebédlő befogadóképessége határozza meg.

A NEFAG Rt a felmerülő költségeket utólag a résztvevők arányában számlázza.

Jelentkezés **Dósa Gyula** Művelődési Ház vezetőnél (tel/fax: 56/421-612), határidő **szeptember 26.**

Szolnok, 1996. szeptember 17.

/:Dósa Gyula:/
MŰV. Ház vezető

Az alakuló ülés elnöksége: Dégi Zoltán NEFAG Rt., erdészeti igazgató; Cserép János FAGOSZ elnök; Rakonczy Zoltán Természetvédelmi Hivatal tanácsadó; Szebeni László NEFAG Rt. vezérigazgató; Gerely Ferenc ÁPV Rt. portfólió igazgató; Dr. Szikra Dezső OEE főtitkár

Gerely Ferenc portfólió igazgató és az alakuló ülés közönsége

A megválasztott elnök: Ormos Balázs TAEG Rt. vezérigazgató
és titkár Dósa Gyula MŰV. Ház vezető

Megszületik az ERDŐK HETE rendezvénysorozat gondolata. (Fotók: Dósa Gyula)

TANULMÁNYI ERDŐGAZDASÁG RT.
ORMOS BALÁZS

Vezérigazgató Úr részére

SOPRON
Honvéd u. 1.
9400.

OR MOS BALÁZS úr
vezérigazgató

JELENLÉTI ÍV

OEE. ERDÉSZETI ERDEI ISKOLÁK SZAKOSZTÁLYA ALAKULÓ ÜLÉSE

N é v	Cég	OEE tag	Szakosztály tag akar lenni	Aláírás
Vass Sándor	Bélaiföldi ERD. RT.	Igen	igen	
Csovérp János	ÉSZAKERDŐ RT. FAGOSZ.	igen	igen	
Kocsis Mihály	KISALFÖLDI ERDŐ RT. RAVARZ	igen	igen	
Székely László	KISALFÖLDI ERDŐ RT. RAVARZ	nem	igen	
Béres István	Diószent-Simonfalvi Erdőgazdálkodási RT.	igen	igen	
Erdős János	Széchenyi-erdő RT. DEBRECEN	igen	igen	
Vidnyánszky Zoltán	Kiskunvárosi ERD.	igen	igen	
Gerey Ferenc	SAVUTE	igen	igen	
P. Szikora Zoltán	RT. Terméktudományi Igazg.	IGEN	IGEN	
Órédics Szilárd	MEFAG RT. EGER	IGEN	IGEN	
Szabó Lajos	MEFAG RT. SZILVAVÁRAD	IGEN	IGEN	
Steinert János	Zsuzsanna Nemzeti Park Ig. Eger	IGEN	IGEN	
Hovath József	SEFAG RT. LÁBADY ERD.	igen	igen	
Szerecs Péter	MEFA RT. Pécs	igen	igen	
Tóth István	MEFA	igen	igen	
Varga Tamás	TANULMÁNYI ERDŐGAZDÁLKODÁSI RT. SZOROS	IGEN	IGEN	
Szabó Miklós	MEFA	igen	igen	
Ruzs Béla	ÉSZAKERDŐ RT.	igen	igen	

JELENLÉTI ÍV

OEE. ERDÉSZETI ERDEI ISKOLÁK SZAKOSZTÁLYA ALAKULÓ ÜLÉSE

N é v	Cég	OEE tag	Szakosztály tag akar lenni	Aláírás
Tóth László	Debreceni Erdőgazdálkodási Vállalat	igen	igen	[Signature]
Bécsi Miklós	Magyar Értéktudás Központ	igen	igen	[Signature]
Különdi Zoltán	HN VERGA RT	igen	igen	[Signature]
MÖCSÉNYI MIKLÓS	FAFAG RT	igen	igen	[Signature]
DOBÓ ISTVÁN	PILIN PARKERŐ RT	igen	igen	[Signature]
Balogh Katalin	Pilini Parkerdő Rt.	igen	igen	[Signature]
Szentendrey Béla	"	"	"	[Signature]
MEHÉNY PÉTER	KAPÓ RT	igen	igen	[Signature]
Simon László	VADAS FÉVŐ ÉRDŐGAZDÁLKODÓ RT.	igen	igen	[Signature]
Hedrich Márton	ZAFERDŐ RT. Nagykovácsi	igen	igen	[Signature]
EFRENYI ZSÓFIA	DEF	igen	igen	[Signature]
Dobo Gyula	NEFAG RT	igen	igen	[Signature]
Décs Zoltán	NEFAG RT	igen	igen	[Signature]
Orvos Zoltán	TÁEG RT	igen	igen	[Signature]

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA SZAKOSZTÁLYÁNAK PROGRAMJA

Történelmünk során az ember számára a természeti környezet, ezen belül az erdő szerepe folyamatosan változott. Napjainkra az erdő faanyag-biztosító funkciója mellett egyre fontosabbá válik a védelmi és a rekreációs szerepvállalása. Erre a kihívásra keresi a választ, több évszázados szakmai tapasztalattal és eredménnyel a háta mögött, a mai modern, magyar erdőgazdálkodás, melynek fő célja a fenntartható erdőgazdálkodás megvalósítása.

A fenntarthatóságra való törekvés megkerülhetetlen eleme a felelősség, amit a magyar erdészeti ágazat érez az ifjúság környezeti neveléséért. Ezért az Országos Erdészeti Egyesületben, az e témában tevékenykedő szakemberek létrehozták az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztályt, amelynek céljait és tevékenységét a következőkben határozták meg:

Az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály célja, hogy a környezeti nevelés eszközeivel és a hiteles erdőgazdálkodási gyakorlat támogatásával elősegítse a társadalmi szereplők környezetbarát magatartásának kialakítását. A cél elérése érdekében együttműködik a környezeti nevelésben munkálkodó pedagógusokkal és más szakemberekkel. Programját illeszti a nemzeti oktatási programhoz. Az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály törekvéseit a következők jellemzik:

Erdei iskola módszer

A Szakosztály környezeti nevelési céljai eléréséhez **erdei iskola** oktatás-nevelési módszert alkalmaz, erdei iskolai programokat szolgáltat az arra legalkalmasabb helyszínen, az erdőben.

Az erdei iskola az iskolai tanítás sajátos, a hagyományos tanórától eltérő formája. A tanulók ilyenkor az iskolájuk, lakóhelyük környezetétől eltérő helyszínen, általában természetközeli tanulás néhány napig. Tananyag lehet mindaz, ami a természeti és az épített környezetben közvetlenül megfigyelhető, megvizsgálható, felfedezhető. A problémák, konfliktusok megoldása, szabadidejük megszervezése során a gyerekek jobban, több oldalról ismerhetik meg egymást és ezzel együtt önmaguk képességeit is. Az erdei iskola tehát mind a környezeti nevelés, mind a közösségformálás kiváló színtere.

Az erdő és társadalom

A Szakosztály tagjai különösen nagy hangsúlyt fektetnek az erdő, az erdőgazdálkodás és a társadalom kölcsönhatásainak feltárására. Napjaink globális környezeti kérdéseire a fenntarthatóság elve alapján kísérelik meg a válaszadást.

Erdészeti ismeretek

A Szakosztály tagjai fontosnak tartják, hogy a különböző korosztályok az általános környezeti oktatási és nevelési célokon túl ismerkedjenek meg erdészeti ismeretekkel is. Ez az anyag többek között a következőket tartalmazza: az erdő, mint életközösség, az erdő funkciói, az erdő hozamai és szolgáltatásai, az erdész munkája, fajismeret, történeti ökológia, erdészettörténet, a fenntartható erdőgazdálkodás fogalma és ismérvei, a „zöld” törvények, az erdészeti oktatás és kutatás valamint az erdőesztétika.

Az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály céljait az alábbi szervezeti formákban, a felsorolt feltételek mellett valósítja meg:

1. Erdészeti Erdei Iskola

- a. Éves környezeti nevelési és oktatási programmal rendelkezik, amely megfelel a Szakosztály célkitűzéseinek, kapcsolódik a nemzeti oktatási programhoz, és tartalmazza az erdészeti ismereteket.
- b. Minősített erdei iskola szolgáltató (Oktatási Minisztérium – IUCN)
- c. Legalább egy csoportot befogadó fedett oktatási, közösségi hellyel rendelkezik. Ajánlott szabadtéri foglalkoztató helyek kialakítása is.
- d. Megfelelő gyakorlattal rendelkező erdész és környezeti nevelésben jártas szakembert foglalkoztat.
- e. A Szakosztály által akkreditált, és ezáltal védjegyének használati jogát megszerezte.

2. Erdészeti Erdei Oktatóhely

- a. Környezeti nevelési, oktatási programmal rendelkezik, amely megfelel a Szakosztály célkitűzéseinek, kapcsolódik a nemzeti oktatási programhoz, és tartalmazza az erdészeti ismereteket.
- b. Oktatóhellyel rendelkezik.
- c. A programokba erdész szakembert is bevon.

Az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály céljainak megvalósítását segítik a tanösvények, a tematikus bemutatóhelyek és a tájékoztató táblák.

Az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály programjának megvalósításával, a környezeti nevelésben munkálkodókkal, a pedagógusokkal együttműködve az erdők fenntarthatóságáért küzd. Ezzel a tevékenységével kíván hozzájárulni a bioszféra megőrzéséhez. Bízunk abban, hogy néhány év múlva a felnövekvő ifjúság természetszerető, természetfélő és természettudatos gondolkodást, cselekvést megvalósító, a természettel harmóniában élő felnőtté válik.

Székesfehérvár, 2002. 06. 20.

GLOBÁLIS VÁLSÁG -

AZ ERDÉSZEK SZEREPE AZ ERDEI ISKOLA MOZGALOMBAN

A Föld lakosságának rohamos növekedésével, a civilizáció terjeszkedésével párhuzamosan nő a bioszféra terhelése, egyre elviselhetlenebb környezeti – társadalmi – gazdasági problémákba ütközünk életünkben. Nem túlzás kijelenteni, hogy globális ökológiai katasztrófa rémképe lebeg fölöttünk.

A napokba került megrendezésre a johannesburgi világtalálkozó. Erről a WWF sajtóközleményt adott ki, melyben az alábbi gondolatok szerepelnek:

Az ENSZ – konferencia fő feladata lett volna, hogy a világ vezetői cselekvési programot dolgozzanak ki a globális problémák megoldására, a fenntartható fejlődésért. Pótolják az 1992-es riói konferencián született Agenda 21 dokumentum hiányosságait.

A világcsúcs eredménye összességében lehangoló, mert csak a jelenlegi helyzetet konzerváló kompromisszumok születtek.

Például az energiával kapcsolatos fejezetben az USA, Szaud – Arábia, Japán, Kanada, Ausztrália sikeresen védte saját fosszilis tüzelőkhöz kötődő érdekeit. A megújuló energiákról szóló célok, határidők kimaradtak.

Egyes kormányok rövid távú gazdasági érdekeik miatt visszahúzódtak saját barlangjaikba.

A megállapodások sokszor néhány ország érdekeit tükrözik csupán.

Ezen értékelés is megerősít abban, hogy egyelőre nincs remény gyors átütő sikerre. Sajnos ma a fogyasztói szemléletre, a korlátlan gazdasági növekedésre épülő társadalmak uralják a világot. Magyarország is ezt a gazdasági – társadalmi rendet követi, melyre jellemző a mindent elsöprő profitelvűség, a rövidtávú gondolkodás, az érzéketlenség a természet tisztítására, környezetszennyezésre, az erkölcsi értékek inflálódására.

Úgy gondolom, nem vagyok egyedül, ha kijelentem, ez az út nem megfelelő, nem tudok azonosulni vele, új útra van szükség.

A helyes utat a természet adta korlátok figyelembe vétele, egy racionális önkorlátozás, a környezettel való harmónia, a fenntarthatóság jellemzi. Ennek alapja az emberek környezettudatos szemlélete, magatartása. Az én olvasatomban az erdei iskola mozgalom fő célja ezen környezettudatos szemlélet kialakítása a társadalomban.

Az utóbbi években az erdészberkeken belül egyre több helyen létesül erdészeti erdei iskola, egyre több erdész vállal közvetlen szerepet ebben a munkában. Fölmerül a kérdés, hogy miért foglalkoznak az erdészek ilyen szokatlanul élénken ezzel a témával, mely nem igazán vág a szakmájukba?

A kérdés megválaszolását azzal kezdeném, hogy az erdész szakmára mindig is jellemző volt a hosszú távú szemlélet és a komplex gondolkodás. Ez abból ered, hogy az erdész együtt él a természettel, az erdővel, ily módon közvetlenül és folyamatosan megtapasztalja az erdei életközösség kölcsönhatásait. Az ember az erdőt ősidőktől fogva, mint természeti erőforrást használja. Ma ezt az erdőhasználatot (fakitermelés, vadászat, stb.) az erdészek irányítják alkalmazva a legújabb technikai, technológiai eredményeket, megtapasztalva ennek hatásait.

Mivel a fák hosszú életűek, az erdész munkája során 100 – 200 évre is előre gondol, tervez, ökológiai és ökonómiai szempontokat is figyelembe vesz. Ez a komplex és előrelátó gondolkodási forma teszi lehetővé, hogy e szakma képviselői könnyebben észrevegyék, megértsék a környezetünket fenyegető veszélyt. Továbbá az erdész, ahogy felelős a rábízott erdőért, úgy felelősséget érez Földünkért és a jövő letéteményeseiért, gyermekekért. A helyes út megtalálása érdekében az erdészek részt vállalnak az új nemzedék környezeti nevelésében, az erdei iskola mozgalomban.

Mit kapnak a gyerekek az erdészeketől?

Fontos, hogy a gyerekekben egy komplex világkép alakuljon ki. Ismerjék a természet sokszínűségét, átérezzék a természetes ökológiai rendszerek összefüggéseit, bonyolultságát.

Tudatosuljon bennük, hogy az ember nem függetlenítheti magát környezetétől, nem mindenható, része a természetnek. Lássák az ember által létrehozott technikai környezet az emberi gazdálkodás hatásait. Kialakuljon bennünk az emberi felelősségérzet. Lássák, hogy létezik olyan gazdálkodási mód a természeti erőforrásokkal, amely nem zsákmányolja ki és nem teszi tönkre a természetet. Nos erre kiváló hely az erdő! Itt megtapasztalható egy csodálatos, összetett életközösség, melynek része maga az ember is, hiszen gazdálkodik az erdővel. A terepgyakorlatok során alapvető követelmény, hogy közvetlen kapcsolatot teremtsünk a gyerekek és a természet között. Az erdőben mozogva folyamatosan a tér minden irányából ingerek érik a gyerekeket (látás, hallás, szaglás, tapintás). Minden egyes belégzésnél egyfajta kontaktusba kerülünk az erdővel. Az erdő a maga változatosságával kimeríthetetlen tárháza a környezeti nevelési módszerek alkalmazásának, az élményszerzésnek.

Úgy gondolom – a gyakorlat ezt igazolja – az erdész egy hiteles közvetítő lehet a gyerekek felé, természetesen szoros együttműködésben a pedagógusokkal és minden olyan szervezettel, személlyel, akik tenni akarnak az ügyért.

Nagyon szeretnénk, ha Magyarországon mihamarabb megvalósulna, hogy minden gyerek megfelelő keretek között, rendszeresen kijutna az erdőbe és ott a testi, lelki felüdülés mellett környezettudatos szemléletet is kapna.

Ez közös jövőnk garanciája!

Szabó Lajos
erdőmérnök

OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály

AZ ERDŐ ÉS AZ EMBER

A mindennapi élet gondjai, küzdelmei megfárasztják az embert. Nemegyszer érezzük, hogy jó lenne elmenekülni, kiszabadulni, valahol egy kis lélegzethez jutni, kiszellőztetni zúgó fejünk, zaklatott lelkünk. Szerencsére sokan rájöttek már, hogy az erdónél nincs jobb orvossága elgyötört testünknek-lelkünknek. Az erdő csendje, halk zsongása, üdítő lehelete, illatai, váltakozó fényei és árnyai, a rajzolatok, formák sokasága, a levelek és virágok változatos színes fátyola. Mindez nemcsak gyönyörködteti az erdőjárót, hanem élteni is. Különös misztérium ez, de aki egyszer részese lett, az mindig újra visszavágyik a lelki ellazulásnak és azonosulásnak ebbe a révült állapotába, amelybe már ő is beletartozik, ahogy a csízek, pintyek, rigók, sünök, mókusok, vaddisznók, őzek, szarvasok és még sok más erdei lény. E közegekben talál megnyugvást, akit megérint az erdő varázsa.

A nagy erdőkről és a fenyőkről -

„Az erdőkben van valami megrendítő, különösen a fenyőerdőkben. Nemcsak sötét és következetes hallgatásuk rendít meg, mély árnyaik, templomi fenségük és áhítatos magatartásuk. Megrendítő az élet akarata, mellyel egy nagy erdő kifejezi a világerőket. Gondoljuk csak el, miféle erők és szándékok építették az ötven méteres fenyők százazreit! Mit pazarolt el a természet magvakban, porzókbán, bibékben, kísérletekben, napsütésben, esőben, széljárásban, míg egy ilyen erdő felépült! S milyen céltudatos és néma ez a létezés, mely semmi egyebet nem akar, csak lenni, csak felnőni, és évszázadokon át megmaradni, teljesen kifejezve önmagát, lélegezve, felelve a világnak – s ugyanakkor nem tör semmi ellen, otthont és életet ad élőlények milliárdjainak. Milyen nagy és bölcs közösség ez. Mint az ősapák, úgy örködnék az élet fölött a fenyők. Egyszerre felelnek hatalmas törzsükkel a földnek és az égnek. Amikor csak teheted, menj az erdőbe.” /Márai/

Az emberiség története az erdőből indult. Kezdetben az erdő táplálta a gyűjtögető embert. A földművelő ember már felgyújtotta, kiirtotta az erdők egy részét, majd földjét feltörte. Tüzelőjét, házának építőanyagát, továbbra is az erdőből szerezte be, és oltalmát kereste, ha ellenség dúlta fel otthonát. A falvak, városok, szántóföldek egyre újabb és újabb területeket hódítottak el az erdő látszólag végtelen birodalmából. Még néhány évszázada is úgy tűnt, hogy kincsei kimeríthetetlenek, hiszen az erdő örökké megújul. A történelem folyamán hatalmas birodalmak, büszke városok keletkeztek és tűntek el, romjaikon fák eresztettek gyökeret, s a száműzött erdő visszatért. Nem ismerünk olyan várost, amely töretlenül 3000 évet megélt volna, de ismerünk fákat, amelyek öregebbek 3000 évnél. Az erdő örök fennmaradása és megújulása természeti törvény. Ez a törvény azonban csak az érintetlen erdőre érvényes. Az ember minden tevékenységével, változó mértékben beleavatkozik a természet rendjébe, felborítja egyensúlyát. Mintha nem lenné helyét a Föld nagy életközösségében, amelybe akarva – akaratlanul beletartozik. Az élővilágban minden lény ezernyi szállal kapcsolódik egymáshoz, és egyetlen szálhoz sem nyúlhatunk anélkül, hogy annak ne jelentkezzenek következményei még a legtávolabbi pontokon is. Az ősembernek erről természetesen fogalma sem volt, de a mai átlagember is keveset tud arról, hogy milyen bonyolultak az élővilág kapcsolatai, és milyen törekeny az egyensúly, amelytől

fennmaradásunk függ. Egyre több tudós és szakember szólal meg az erdők, a természet védelmében és úgy tűnik, egyre nő azoknak a száma, akik megértik azt, hogy az erdők, az élőhelyek, a természet ily mértékű pusztításával, saját létét veszélyezteti az ember.

„Az ember mérhetetlen gögijében és hiúságában, hajlandó elhinni, hogy a természet törvényei ellen is élhet, megmásíthatja azokat, és büntetlenül lázadhat ellenük. Mintha a vízcsepp ezt mondaná: „Én más vagyok, mint a tenger.” Vagy a szikra: „Rajtam nem fog a Tűz!” De az ember semmi más, mint egyszerű alkatrésze a világnak...” /Márai/

Aligha van olyan nép, amelynek monda – és hiedelemvilágából kimaradt volna az erdő titokzatos világa. Az áthatolhatatlan, rejtelmes erdő mélyén sejtette az ember az élet titkos forrásait. Képzetele az erdőt természetfeletti lényekkel, varázserejű tündérekkel népesítette be. Mindaz, amit erről népmeséink játékos formában közvetítenek, egy évezreddel ezelőtt, még táltosok, sámánok titkos tudománya volt. Az erdő örök megújulásában az ember a halhatatlanság jelképét látta. Egy – egy öreg faóriást, titokzatos erővel ruházott fel – ég felé nyúló ágaival és törzsével összekötő hídnak látszott az ég és föld között. Az életfa jelkép nemcsak a finnugor és bolgár-török népeknél lelhető fel.

„A fa tövében fakadt az élet forrása, ahol a három hallgató nővér a Múlt, a Jelen és a Jövő szötte az újszülöttek sorsfonalát – egyesekét aranyból, másokét csak hajból.” /Magyar

Néprajz VII./

Az életfa szép jelképét ismerjük fel a Bibliában is. Ádám és Éva, a paradicsomkert emberpárja a tudás fájának gyümölcsét kóstolva tanulta meg megkülönböztetni a jót és a rosszat.

„ És ültete az Úr Isten egy kertet Édenben, napkelet felől, és abba helyezteté az embert, akit formált vala. És nevelt az Úr Isten a földből mindenféle fát, tekintetre kedvest és eledelre jót, az élet fáját is, a kertnek közepette, a jó és a gonosz tudásának fáját.” /Magyar Néprajz VII./

Az ókori tudomány négy főelemét is megtalálták a fában: a vizet a fa nedveiben, a levegőt, amelyet kilélegez, a földet, amelyben gyökerezik, és a tüzet, amely fájából éled.

A magyar nyelv nem kevés fordulatot, szólást ismer a fákkal kapcsolatban, amelyek nemegyszer elmarasztalóak – „fafejű”- mondjuk arra, akibe kevés ész szorult, de annál konokabb. Az egyhangú munkát, „favágásnak” nevezzük. Érdekes, hogy „fa” szavunk nem tesz különbséget az élő és a „holt” anyag között, mindkettőt egyszerre jelenti. Talán, mert a fák mozdulatlanok, s mert némelyik kiszáradva is sokáig állva marad? – Lehet, de mi tudjuk, hogy a fák sohasem halnak meg.

Az erdő van, volt és lesz! A fák ledőlnek, de a gyökerek szívják már az új sarj táplálékát, álmodják már az új hajtást, és a csírák mélyén már új erdők susognak. A fából tűz lesz, otthonok melege, út lesz és távolság a szekér-kerekek robogásában, játék a gyermekek kezében és szívében, szerszám és kisteknő, munka lesz, asztal s rajta kenyér, kitért kapu és ringó bölcső, papír és könyv, harangláb és koporsó lesz belőle – egy másik világ ismeretlen messzeségének nyugodalmatlan csónakja. A fák dőlnek és újranőnek. Élt, millió levelével susogott, árnyékot adott a vadaknak, fészket tartott a madaraknak, és odvában talán fényes szemű mókások laktak - ez a dolgok rendje. /Fekete I./

Az élet, a tudás, az idő fájának, a mindenség közepén álló, a Napot keleten szülő világfának a képe, az istennek, embernek otthont, rejteket adó, emberi módra viselkedő fa a szerelem, a származás és a bőség jelképe. Ebből is kitűnik, hogy az ember képzetét a fa minden élőlélynél és élettelen dolognál jobban foglalkoztatta, így különleges tiszteletben részesítette. Nagy fákhoz szívesen szőtt a nép legendákat. Egy-egy jeles fa hol Mátyás király, hol Rákóczi, hol Petőfi emlékét őrzi. A fák ősi tiszteletének hagyománya sajátos változatokban él tovább napjainkban is. Így a karácsonyfa és a májusfa állításában.

De mi is az erdő?

Egy bennszülött számára az erdő az élelemszerzés a vadászat helye. A természetjárónak a tiszta levegő, a madárdal jut eszébe. A fakitermelő az ott kitermelhető fák köbökkel mérhető tömegét látja. Egy erdészt kérdezve, már bonyolultabb választ kapunk:

Az erdő, a fás és lágy szárú növények alkotta, többszintű növényi társulásokból álló közösség, amelyben a növény és állatvilág szoros kölcsönhatásban él egymással és környezetével.

„Az erdő a természet egy darabja, lehet az öröm, a derű, a vidámság forrása, az újrakezdés, a folytonosság bizonyossága. Az erdő olyan életközösség, ahol az elültetett facsemeték sok gondoskodást, törődést igényelnek mire valós gazdasági hasznót hoznak. A fák nevelésére fordított munka, energia, gondoskodás azonban csak több generáció távlatában hasznosul, konkretizálódik. Az erdő egy olyan sajátos színtér, ahol nem lehet rövidtávon gondolkodni, tervezni, nem lehet látványos, gyors anyagi hasznót, eredményt produkálni,- éppúgy, mint a nevelésben” /Kovátsné Dr Németh Mária/.

Dósa Gyula
erdész-erdőpedagógus

A TERMÉSZETI TANULÁS FOLYAMATA

Az ember biológiai lény, és mint ilyen, a természet része. Törzsfjlődésének kezdetén a természetben élt, ehhez a környezethez alkalmazkodott: életben maradásához tiszta levegőre, tiszta vízre, növényi és állati táplálékra volt szüksége; érzékszervei, idegrendszere e világ jelenségeinek felfogásához, abban való tájékozódásra voltak alkalmasak.

Ezzel szemben napjaink „fejlett” világának embere mesterséges, biológiai adottságainak alapvetően nem megfelelő környezetben él, folyamatosan küszködve annak káros hatásaival (levegőszennyezés, mozgásszegény életmód, nem megfelelő táplálkozás, stressz és még folytathatnánk vég nélkül), és úgy tűnik, a „fejlődésnek” nevezett folyamat az egyes problémák helyi, alkalmi megoldása mellett egészében tovább rontja a helyzetet.

Konrad Lorenz Nobel-díjas biológus, az állati magatartás (és ennél fogva az emberi magatartás ősi meghatározóinak) világhírű kutatója írja az „*Ember voltunk hanyatlása*” című könyvében:

„Bármely intelligensnek is tűnjenek azok, akik glóbuszunkat uraló iparágakat képviselik, úgy tűnik, csak saját szubjektív értékeik valóságos voltában hisznek. Mintha vakok lennének, amikor két olyan *kétségbevonhatatlan tény*t kell észrevenniük, amit egyébként minden iskolás gyerek képes felfogni: egyrészt, hogy véges térben tartósan nem lehetséges korlátlan növekedés, másrészt, hogy egyetlen háztartás sem adhat ki több pénzt, mint amennyit felvesz. A jelen társadalmi rendért felelős személyek igenis abban a helyzetben vannak, hogy megértsék ezt a tény, nem is erkölcstelenek annyira, hogy kiszolgáltatassák gyermekeiket és unokáikat egy csúf végnek, csak éppen nem hisznek az emberiséget fenyegető veszélyek valóságos voltában, mert *számukra más dolgok valóságosak, és következképpen fontosak.*”

Az ember világképe, értékrendje *tapasztalatain* alapul. A természet napjainkban sok - főleg városi - gyermek számára csupán hétvégi kirándulás, vagy a nyári tábor díszlete, mindennapi életükhöz semmi köze sincs. Bár megtanulják, hogy az ember létfeltétele a tiszta levegő, melyet az erdő termel számára, magától érthető szükségszerűségnek érzik, ha az erdőt egy új városrész, vagy ipartelep létesítése miatt kivágják: az utóbbiakkal gyakrabban találkoznak, ezért életük nélkülözhetetlen részének érzik.

A természetközpontú nevelés A feladata éppen ez: lehetőséget és segítséget kell biztosítani a gyerekek számára, hogy megtapasztalhassák, megismerhessék és megszerethessék a természetet, hogy értékrendjükbe valós súlyának megfelelően, tehát alapvető értéként épüljön be. Egy újfajta hozzáállást kell kialakítani, melynek elemei: **a megértés, a szeretet és a felelősségérzet.**

A gyerekek számára már az is óriási élmény, hogy a természetben lehetnek, az erdei iskola azonban lényegesen több, mint egyszerű kirándulás. A gyerekek magukkal hozzák mindennapjaik számos terhét; a hangos beszédet, (sokszor a walkman-t is), a figyelmetlenséget, az elfojtott mozgásigényből adódó nyugtalanságot, a szemkápráztató reklámon, harsogó gépzenén eltompult érzékszerveket. Bár az erdő, valamikor természetes közegünk volt, ma már "át kell állnunk" a hullámhosszára, ha szeretnénk, hogy titkait feltárja, hogy igazi élményekkel ajándékozzon meg. Ez az átállás a rendelkezésünkre álló korlátozott idő alatt nem megy magától, csupán tudatos pedagógiai munka eredményeképpen valósul meg.

Joseph Cornell, a természetpedagógia világszerte elfogadott úttörője szerint a természetben való tanuláshoz négy lépcsőfoka van, melyek természetesen folynak át egymásba:

Az első, a lelkesedés felébresztése. Lelkesedés nélkül semmi érdemeset nem lehet megtapasztalni a természetben. Őszinte, mély, személyes érdeklődéssel és fokozott figyelemmel forduljunk a természet felé, e nélkül semmit sem lehet tanulni!

A tanulás **második feltétele az összpontosított figyelem.** A lelkesedés még nem minden: ha gondolataink szétszórtak, nem lehetünk igazán tudatában sem a Természetnek, sem másnak. Lelkesedésünket tehát egyetlen pontra kell összpontosítanunk, egyre jobban tudatában leszünk annak, amit látunk, hallunk, szagolunk, vagy elképzelünk.

Külső szemlélő számára az erdei iskolai program ezen szakaszának nem sok köze van az iskolához: csupán lelkesen, vidáman játszó gyerekeket láthat. Való igaz, hogy ekkor még nem történik hagyományos értelemben vett tanítás, ismeretátadás, de éppen ezek a tevékenységek biztosítják, hogy utána a tudnivalók mélyebben, tartósabban épüljenek be a gyerekek tudatába és lelkébe, érték- és érzelemvilágukba.

A **harmadik** lépcsőfok, a *közvetlen tapasztalás*. Az összpontosított figyelem belső békét és nyitottságot teremt, mely lehetővé teszi, hogy a természetet közvetlenül megtapasztaljuk, anélkül, hogy szellemünk ebbe zavaróan beleavatkozna. A tapasztalás tudatunk mélyebb rétegeit nyitja meg. A Természet mindig csodálatos, csak saját nyugtalanságunk az, mely megakadályozza, hogy ezt a csodát gyakrabban, tudatosabban átéljük.

A **negyedik** lépcsőfok: **élményeink megosztása másokkal.** Rendkívül fontos, hogy a felfedezett élményeket elmesélhessük, hogy felismerjük, milyen nyomot hagyott bennünk a felfedezés öröme. Mindenki más és más apró mozzanat marad meg a természetről, amit meg kell fogalmaznia, ki kell mondania, hiszen így rögzül igazán az átélt élmény.

Hallottam és elfelejtettem.

Láttam és emlékszem rá.

Csináltam és megértettem.

(kínai közmondás)

Pedagógiánk eleme, hogy a gyerekek a természettől tanuljanak. Minden gyerekben él a kutató, felfedező szellem, különösen, ha izgalmas, új környezetbe kerül. Az iskolai oktatásban a hagyományokból adódóan a "másodkézből", könyvekből, tanári előadásokból megszerzendő ismeretek uralkodnak, holott a gyerekek számára sokkal hatékonyabb a saját munkával megszerzett ismeret. A természetről való tudnivalók nagy részét nálunk a gyerekek önálló vagy csoportos kutató és gyűjtőmunkával szerzik meg. Ezen keresztül gyakorlatiasabbá válnak, fejlődik együttműködési készségük, és miután a hangsúly magán a tevékenységen, nem pedig csupán annak eredményén van, az is ösztönző sikerélményhez jut, akinek a feladatot csak részben sikerült megoldania.

A fent említett tanítási-tanulási módszer jellemzője, hogy a megszokott iskola-képpel ellentétben a tanár az osztály előtt áll és magyaráz-, itt a gyereké a főszerep: a tanár csupán irányítja munkájukat, szükség esetén segítséget ad, de végig a háttérben marad. A látszattal ellentétben feladata roppant fontos: a gyerekeknek kiadott feladatokat, tevékenységeket úgy kell megtervezni, összeállítani, hogy a kérdésekre adott válaszokból végül összeálljon az az ismeretanyag, melynek megtanítását az erdei iskola az idelátogató csoportoknak megígérte. Az ilyen típusú pedagógiai munka, bár talán kevésbé látványos, az oktatótól lényegesen magasabb szintű szakmai és pedagógiai tudást, rengeteg háttérmunkát, felkészültséget igényel.

Az erdei iskolai oktatás során a gyerekeket rengeteg különböző élmény éri. Ha ezzel magukra hagyjuk őket, emlékezetük minden valószerűség szerint csak a kalandot, az izgalmasat fogja megőrizni (eltévedtünk, Józsi beleesett a patakba). Ezért mielőtt elbúcsúznánk tőlük, mindig összegezzük a nap szakmai szempontból legfontosabb eredményeit, a tanultakat, valamint azokat a mélyebb szinten ható élményeket az erdő csendje, a patak csobogása, egy különösen szép virág, izgalmas állat- melyek miatt "jól érezték" magukat, de segítség nélkül nem tudatosul bennük. Így viszont reményünk van rá, hogy legközelebb erdőben járva ismét ilyenfajta tevékenységben lelik örömüket, nem pedig a faágak letörésében, az erdei padok, asztalok tönkretételében, a virágok letépésében, a szemük elé kerülő "undorító" állatok elpusztításában; **hogy az erdőt megszeretve, vigyázni fognak annak szépségére, tisztaságára, törekedni fognak lakóinak megvédésére.**

Adorján Rita
a **mókuSuli** vezetője
Mecseki Erdészeti Rt.

ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOK A KÖRNYEZETI NEVELÉSBEN

Életkori sajátosságok és az erre épülő, környezeti nevelési életmód stratégia: Sokan, abból indulnak ki, hogy célszerű már gyermekkorban szorgalmazni a felnőttekre jellemző viselkedést, hogy "legyen elég idő gyakorolni". Pedig a gyermeki magatartásformák egészséges kiélése segíti a kiforrott személyiségű felnőtté válás folyamatát. Ez a "felfelé figyelő", a fejlődés-lélektani szempontokat szem előtt tartó, pedagógia a szülő és a pedagógus közös "játzmája". A környezeti nevelés egyik legfontosabb színterének, a családnak kellene lennie. A nevelésben a leghatékonyabb nevelési módszer - különösen az alsóbb korosztályoknál - a példamutatás. A környezeti nevelés szempontjából meghatározóak azok a viselkedési minták, viszonyulási módok, amelyeket a gyermek otthon, a szüleitől lát, s tanul el. A példamutatás következetességet, felelősségtudatot, kitartást, elfogadást, és olykor harcot kíván. A környezethez való viszonyt már nagyon korai életkorban meghatározza, hogy milyen helyet foglal el a környezeti kérdés a család életében. A családban szerzett benyomások sokkal előbb hatnak, mintsem a gyermek az intézményes nevelés hatókörébe kerülne, s így megalapozzák - vagy éppenséggel megkérdőjelezhetik - az óvodában vagy az iskolában szerzett idevonatkozó ismeretek érvényességét.

Az egyes életkorok fejlődés-lélektani szakaszai a természetszemléletű tudat-formálás szempontjából:

Csecsemőkor: Életünk első három éve a környezettel való kapcsolatot tekintve is meghatározó. Ekkor különül el, alakul ki az Én tudat. Ekkor formálódnak ki a személyiség alapjai. Erre az időszakra esik a világ sokféleségének, szépségének, érdekességének érzékszervi megtapasztalása. Ekkor, meghatározóan kiemelt szerepe van a családnak. Hiszen egy ingerszegény környezetben növekvő gyermekben nem alakul ki a világ megismerésére való fogékonyság és érzékenység.

Óvodáskor: A 3-6 éves gyermek fő tevékenységi formája a játék, "vallása" a mese. Kíváncsisága végtelen (miért? - mi ez?), ebből adódóan, környezeti szempontból, az állandó vizsgálódás jellemzi. Számára a tárgyak is érző lények - "meglelkesíti" őket, érzelmi telítettséggel fordul a világhoz. Ez jó alap a természettel, a környezettel való pozitív viszony kialakításához. E kor alapvető tanulási formája az utánzás, a felnőtt viselkedésmódok, minták követése, így talán ebben az időszakban a leginkább meghatározó a gyermek környezetében élők életvitele és példamutatása.

Kisiskolás kor: 6-10 évesen, eleinte még mindig utánozva tanul. Az erdőben is úgy viselkedik, ahogy mi. Később áttér a külső mintákat követő viselkedésről saját magatartásformáinak kialakítására. Rajtunk felnőtteken múlik, hogy milyen normák, fejlődnek ki benne. Jórészt, még mindig a mesék és játékok motiválják, ezért a környezeti nevelésnek is erre kell alapozni. Nem érdeklik a környezetvédelmi fogalmak definíciók, de a csodák világa - a csirázás vagy a vízcsepp kalandja - annál inkább.

Kiskamasz kor: 10-13 évesen inkább elfordulnak a felnőtt társadalom viselkedés mintáitól és saját belső világképüket alakítgatják. Ekkor már kulcskérdés, hogy a természettel szemben milyen erkölcsi modellt építenek fel. Ebben a korban jellemző a szenvedélyes gyűjteménykészítés, a versenyszellem, a csillapíthatatlan munkakedv. Ha megtaláljuk a témát és a tevékenységformát, amit versenyként föl vállalnak (védett növények nevei, eszmei értékek, védett területek, stb.) fantasztikus dolgokra képesek.

Kamaszkor: 12-16 évesen már fontossá válnak számukra a természeti és társadalmi jelenségek törvényszerűségei, összefüggései; keresik azokat. A környezeti szabálysértések könyörtelen bírálói. Jellemző erre a korra az Én-tudat keresése, ami döntő a környezethez való viszonyulás és értékrend kialakulása szempontjából. Időészlelésük ekkorra érik meg annyira, hogy már lehetséges jelen életvitelük környezeti hatásait a jövő felől vizsgálni. Hajlamosak azonban a szélsőséges gondolkodásra, az egy-szemszögű véleményformálásra. A környezethez való viszonyuk kialakítása során nehézségekbe ütközhetünk: míg a környezeti gondolkodásmód sokszempontú, dialektikus és rendszer-szemléletű, a kamasz gondolkodására az egyszempontúság, a leegyszerűsítő túlzások, az "imádom-utálom" és a kizáró vagy-vagy szélsőségei jellemzőek. A környezeti gondok megoldása viszont a folyamatosan mérlegelő, az úgynevezett is-is szemléletet igényli.

Ifjú kor: 16-22 évesen már harcos, szenvedélyes természetbarátok, környezet-védők lehetnek. Elfogadott elveiket végletesen követik és követelik. Kemény vitatkozók, megkérdőjelezzik a felnőttek fennálló "rendjét". Ezért sok esetben nem a jövő értékeiért harcolót látják bennük, hanem a vele szemben állót, netán "ellenséget". Háttérben meghúzódó irányításunkkal, a kisebbeket rájuk bízva mint csoportvezetők, fontos környezeti nevelői feladatokat láthatnak el.

Felnőtt kor: A legnehezebben alakítható, formálható korosztály. Az érett felnőtt felelős tagja a társadalomnak, annak minden szintjén a családtól az emberiségig. Sokan azonban nem válnak igazán felnőtté, csak nagykorúak lesznek. Lelki, szellemi életük egy-egy területén ifjúként, kamaszként, de előfordul, hogy kisgyermekként gondolkodnak és viselkednek. Ugyanakkor, az élet más területén ugyanezek az emberek lehetnek felelősségteljes döntéseket hozó felnőttek! Sokukban fel sem merül, hogy meg tudják vagy esetleg meg kellene változtatniuk hozzáállásukat, értékrendjüket, viselkedésüket. Így végül egyértelműen a következő nemzedékre hárítják a feladat orvoslását. Sok esetben elmarad az állampolgári felelősségvállalás. Pedig a felnőtt korosztály, elsősorban a nyugdíjasok felhalmozott tapasztalata komoly tényező, s a környezeti nevelés számtalan területén lehetnének hiánypótló erőforrások.

Érzelemre, érzékekre ható ismeretszerzés a környezeti nevelésben:

A természettel való közvetlen találkozás szükségességét, már COMENIUS is megfogalmazta:

"Minden tanulás kiindulópontjának az érzékszervekkel megtapasztalható hatásnak kell lennie."

A környezeti nevelés pszichológiai-pedagógiai alapjai nem lehetnek mások, mint általában a nevelésé. Szoros kapcsolatban vannak az egyes életkorok tanulási-megismerési sajátosságaival. Minden pedagógiai munka alapja és célja a tudatos magatartásformálás. A "gyakorlat" megvalósításának mai fő színtere a korszerűsített tanóra. Itt elsősorban az új

ismeretek elsajátítása dominál, s háttérbe szorul a cselekedtetés, az érzelmekre, érzékekre ható ismeretszerzés. Hiányzik az erre épülő motiváció és megerősítés. Nincs összhang elmélet és gyakorlat között. Túlságosan domináns a nevelő ismeretnyújtó, oktatás-centrikus tevékenysége és egyre esetlegesebb a harmonikus személyiség fejlesztésére irányuló céltudatos nevelői gyakorlat.

A gyermeknek, a kötelező iskolai tanulmányok során többször kellene találkoznia az egészséges életvitelt megalapozó szokásmintákkal. Cél a testi-lelki egészség, a helyes viselkedéskultúra, valamint környezetkultúra komplex tevékenységrendszerével segíteni az egyén harmonikus fejlődését, hogy igényévé váljon az erre való törekvés. Ennek alapvető elemei: az egyén viszonya önmagához, viszonya embertársaihoz és viszonya a természethez.

Minden tevékenységnek, legyen az tanórai, vagy tanórán kívüli, meghatározó eleme az érzelmekre irányuló hatás, - nevelés. Az érzelmeket, nem nélkülözheti az a nevelési cél, melynek az erkölcsös emberré formálás a kulcsa. Ezen oktató-nevelő munka alapelve.

*“Csak amit ismer az ember, azt szeretheti igazán.
Amit szeret, azt értékeli.
Amit értékeli, azt védelmezi is.”*

Ennek megvalósítására való törekvésünk során feladatunk a következő (Kovátsné Németh Mária: Erdőpedagógia könyve nyomán):

- Rá kell mutatnunk a természetben az állatok szépségére, kedvességére, követni való tulajdonságaira.
- A szervezetek csodálatosságában, fel kell tüntetni a Teremtő végtelen bölcsességét és jóságát.
- Fel kell hívni a tanulók figyelmét az állatok hasznos voltára, a természet célszerű berendezésére, miszerint mindennek megvan a maga rendeltetése, létjogosultsága.
- Figyelmeztetnünk kell a diákokat az élőlények érző voltára, az irántuk való részvételre és a rajtuk való segítségre.
- Mindezeket mesékben, mondókákban, versekben, dalokban és olvasmányokban is tárgyalni kell.
- Oktatni kell a segítségnyújtás módjait, a gyakorlati állatvédelem és növényvédelem lehetőségeit.
- Tudatosítani kell, hogy mindezek a kötelességek fennállnak embertársainkkal szemben is, akiknek támaszt és lelki vigaszt kell nyújtanunk.

A természet tapasztalásának pedagógiája a természet “teljes” megismerésének igényét igyekszik kialakítani, ahol a természetben, a természettel kapcsolatban szerzett személyes tapasztalat lép előtérbe. Ha az ökológiai összefüggéseket saját élményeiken keresztül éljük meg, emocionális kapcsolat alakul ki. A közvetlen érzékszervi tapasztalás a legközvetlenebb tapasztalási lehetőség: cselekvésorientált és az egészre vonatkozó komplex tanulási forma.

Lényeges, hogy egység legyen az átélés-felismerés-cselekvés között. Ennek következtében az ökológiai tudat és -cselekvés a személyes átélés és megértés alapján növekszik.

Az erdőnél, aligha akad alkalmasabb életközösség a természet közvetlen megtapasztalására. Az itt található színpal és hatalmas kelléktár konkrét ismereteket, széles betekintést nyújt a természet világába. A környezeti nevelés pedagógiai tartalmát és célját több módon lehet a gyakorlatba átültetni (az érzékek életre keltése, érzékekre támaszkodó-, élményorientált természettapasztalás), például játék útján. Néhány a leghatékonyabbak közül:

- Erdei állatok hangjának, mozdulatainak, viselkedésének utánzása (pantomim) partnerfajta megtalálása, csoportos foglalkozás formájában. Cél: a motiváció felkeltése.

- Hangok alapján történő vak tájékozódás, (a természetben előforduló hangok tudatos észlelése, hangforrás irányának, távolságának becslése, csendgyakorlat) Cél: a koncentráció-képesség fokozása.
- Tapintás útján történő felismerés, azonosítás, (erdei termékek, fakéreg letapogatása bekötött szemmel, majd nyitott szemmel való felismerése, más fától, terméstől való megkülönböztetése) a fa individumként történő szemlélése, Cél: az érzethez az ismeret hozzárendelése.
- Különböző természetes anyagok szaglással való felismerése (talaj, avar, gomba, korhadék, gyanta, virágzat, stb.) Cél: az érzethez az ismeret hozzárendelése.
- Az erdő életfolyamatának nyomon követése (cserkelés, vadles, stb.) Cél: a figyelem apró dolgokra irányítása, az érdeklődés felkeltése az erdő apró kincsei iránt, részismeretek átadása, a megláttatás, a "nyitott szemmel járás" képességének kifejlesztése.

A természetről, magában a természetben szerzett élményeknek előtérbe kell kerülniük a természet kognitív szemléléseivel szemben. A megtapasztalás során kialakult benyomásokat a megfelelő pillanatban, körültekintő módon kell tudatosítani. A fenti néhány példák - az érzékszerveinken keresztüli játékos természettanulás - várható hatásai:

- Lehetővé teszi átfogó ismeretek elsajátítását, az öröm, a kíváncsiság és jókedv kiváltása, azaz a motiváció felkeltése révén.
- Az összes érzékszerv aktiválható.
- Élesítik az érzékszerveket, az értelmet és a kettő közti kapcsolatot.
- Fokozzák a koncentráció képességet.
- Játékos formában nyújtanak tudást (cselekvő tanulás).
- Lehetőséget ad a csoport összehangolására, biztosítja az aktív részvételt.
- Élménygazdag, titokzatos. Az érzékelés útján valósítják meg a természettel való találkozást.

Ha valamelyik érzékszervünkre koncentrálnunk (tudatos nézés, hallgatás, szaglás, ízlelés, tapintás), lényegesen tudatosabban éljük meg a dolgokat. Az érzékszervek aktiválják a kalandszellemet, feszült figyelemre ösztönöznek, mely felkelti a kíváncsiságot, s így a koncentrációt, szinte észrevétlenül, "hátsó ajtón át" közvetít ismereteket. A "*minden érzékszervünket használjuk*" elv jelentősége érthetővé válik, ha elképzeljük magunkat A környezetünkben mozogva: nézünk, de nem látunk meg semmit. Ha nem vesszük észre a természet jelenségeit, elveszítjük vele a kapcsolatot. Az agyunkban elraktározott lenyomatokat mind valamilyen módon, vagy formában az érzékszerveinken keresztüli tapasztalat során szereztük.

A fentebb leírt játékok egyben lehetőséget adnak érzékszerveink képességének, fejlettségének feltárására. A gyerek érzi, tapasztalja hatását, meg tudja ítélni nehézségi fokát, érzi alkalmazhatóságát, gyakorlatiasságát és megtalálja személyes viszonyát. A játék az ember egyik legsajátságosabb tevékenysége a világ megismeréséhez. Így könnyebben tanul, mert játszva hatékonyabban rögzülnek a fogalmak. Minden ember életkori sajátosságának, egyéniségének megfelelően játszik. Ezért az érzékszervi természet-tapasztalási játékok valamennyi korosztálynál alkalmazhatók. Ezzel rávezetjük az embereket a természettel való jótékony, kellemes kapcsolat kialakítására, tudatosítva, hogy azt a maga különleges szépségével, titokzatosságával, sokszínűségével fogadjuk el.

A természetélmény pedagógia feladata, célja:

- A természettel való találkozás, személyes élmények és tapasztalatok révén.
- Átfogó természetszemlélet kialakítása.
- Természetbarát gondolkodás, cselekvés kialakítása.
- Érzékszervekre épülő élménygazdag természettapasztalás megvalósítása.
- Cselekvésorientált, a természet megismerésére vonatkozó ismeretek átadása.
- A természeti jelenségek érzékszervi megtapasztalása.
- A természet, mint élő szervezet megismerése.
- A természet és valamennyi élőlénye iránti szeretet felébresztése.
- Az ökológiai összefüggések megértésének elősegítése.
- Természetelvű cselekvésre való ösztönzés.

A megvalósítás feltételei:

- A képzésben résztvevők, vezetők a résztvevőkből, - kreatív kis csoportok kialakítása.
- A csoportok alapvető készsége arra, hogy átadják magukat az impulz élményeknek.
- A vezetők képessége arra, hogy maga is bekapcsolódjon az élménygyűjtés folyamatába.
- A természet által kínált élményeket a megfelelő pillanatban körültekintő módon kell tudatosítani, kíváncsiság, jókedv, öröm kiváltása - pozitív erdőélmény.

Az erdei vezetés felépítése:

- Az útvonal kiválasztásának szempontjai:

A találkozóhely, lehetőleg tömegközlekedési eszközzel, rövid sétával elérhető legyen.

Az útvonal változatos, és a feldolgozandó témának megfelelő legyen.

Fontos a közös megegyezés – egyeztetés a témaköröket illetően.

A résztvevők lehetőleg kapjanak térképet a bejárni kívánt útvonalról.

Előre becsüljük meg a bejárni kívánt útvonal hosszát és időtartamát.

Építsünk be alternatívákat, lerövidítési lehetőségeket.

Ejtsünk útba nevezetességeket, különlegességeket. (Idős fa, kilátó, várrom, vadetető stb.)

Állatokkal való találkozás lehetőségének figyelembevétele.

A résztvevők életkorának, állóképességének szem előtt tartása.

- Üdvözlés.

Pontos megjelenés, rövid érthető bemutatkozás, a találkozás örömeinek kifejezésével, pozitív hozzáállás tanúsítása.

Kapcsolatteremtés – utazással, általános dolgokkal kapcsolatos kérdések.

Az időbeosztás és a várható program körvonalazása, - várható időtartam, témakörök, szünetek, stb.

Az erdővel, hellyel kapcsolatos tilalmak, esetleges veszélyforrások ismertetése.

- A program levezetése:

Alkalmazkodva az adott évszakhoz, a természettel való azonosulás érdekében, az érdeklődés felkeltése, motiváció, a befogadó és felfogókészség fokozása.

A témák feldolgozásának életkor és képesség szerinti megválasztása.

A téma súlyponti kérdéseinek meghatározása, vezérfonal követése. (Ne akarjunk mindent megmutatni és elmagyarázni, koncentráljunk a jelenlévő dolgokra.)

A természettel való azonosulást szolgáló tevékenységek, játékok révén a résztvevők bevezetése az adott témába, saját ötletekkel, kerülve az iskolai foglalkozás látszatát.

A témában, az ismerttől az ismeretlen felé haladjunk.

A kognitív ismeretek átadása mellett, fektessünk energiát a pozitív élményekre, az öröm, és a jókedv kialakulására.

A látványos, egyedi, szenzációs dolgok hangsúlyozása helyett, mutassunk rá az apró részletekre, és azok fontosságára.

A természet körforgása – téma feldolgozásakor, hangsúlyozzuk az ökoszisztéma valamennyi alkotójának létjogosultságát, megbonthatatlanóságát.

Minden faj felsorolása és megnevezése helyett, a háttértudás alapozására törekedjünk.

- Elköszönés, búcsúzás:

A program végére mindig hagyjunk valami csattanót, markáns tanulságot, összegzést, pozitív gondolatsort, amellyel a továbbiakra vonatkozó cselekvési perspektívákat adhatunk meg.

Fontos, hogy közösen tegyük fel az „i”-re a pontot, - reflexiók, visszacsatolások.

- Vezetővel szembeni elvárások:

Legyen maga is motivált, lelkes elkötelezett a téma iránt

Sugározzon belőle az erdő szeretete, a természet felfedezésének lelkesedése.

Személyisége, megnyilvánulása, legyen nyitott, közvetlen, - de nem tolakodó stílusú.

Előadásában törekedjen a tárgyilagos, konkrét meghatározásokra.

Kerülje a szakzsargont, vagy magyarázza el a szükséges szakkifejezéseket.

Aktívan vonja be a résztvevőket a program formálásába.

Legyen mindig önmaga, - stílusa, kerülje a túlzott gesztikulációt, modorosságot.

Legyen tisztában saját korlátaival, és egyéni adottságainak megfelelően állítsa össze a programot.

Néhány, a természettel való azonosulást elősegítő játékok közül:

5 éves kortól:

Különbéle természetes tárgyak megfigyelése, megtalálása, általános erdei fajok felismerésének gyakorlása, - megfigyelőkészség növelése, a figyelem apró dolgokra való irányítása, kereső játékok (felmutatott levelek, termések, tollak stb. keresése.)

Egy tipikus fakéreg (fenyő, platán) forma, alak ábrázolása, „dörzsölés” mintavétel, - fajok jellemzőinek megismerése, megkülönböztetése, fajhoz a termés, kapcsolódó élőlények hozzárendelése.

Apró, a természetben fellelhető tárgyak megfigyelése, majd bekötött szemmel való kitapintása, felismerése. Ez a játék kiegészíthető a szaglással való felismeréssel is.

6 éves kortól:

A denevér életmódjának, vadásztechnikájának megismerésére szolgáló, sok mozgással, koncentrációval egybekötött játék.

Igaz és hamis állítások felismerése, az ismeretek gyors felelevenítésével –reakciógyorsasági játék.

Állatok és állathangok felismerése, állathangok utánzásával párok megtalálása a pár mozgása, viselkedése alapján. A csoport tagjai kártyát húzva kapják az utánózkodó állat fajtát.

Egy fa törzsének körbetapogatása bekötött szemmel, majd nyitott szemmel megkülönböztetni azt más fáktól. A fa individuumként történő szemlélése, tapintás útján történő érzékelése, felismerése és az érzékek egymáshoz-rendelése.

Nesztelen megközelítés, a különböző erdei állatok vadásztechnikáját utánozó, csendet, koncentrációt, ügyességet igényelő játék.

8 éves kortól:

A szaglás fejlesztésére irányuló, a természetes illatok megkülönböztetésére, felismerésére irányuló játék.

Az erdőtalaj tudatos érzékszerveken keresztüli felfedezése, minőségi különbségek érzékelése mezítláb, a talp érzékelésére bízva magunkat, bekötött szemmel is kipróbálva.

A természetben előforduló hangok tudatos észlelése, elkülönítése, a hangforrás irányának, távolságának, eredetének meghatározása. – Csoportos csendgyakorlat a koncentrációképesség fokozására.

10 éves kortól:

Talajablak készítése a lomb és tűlevelek lebomlási fázisainak megfigyelésére. Hogyan alakul humusz a lehullott levél, - aktív kutatómunka a koncentrációképesség fokozásával.

Erdészeti tevékenységet szemléltető, az erdő fejlődését elősegítő időszakos munkák és azok hatásait bemutató csoportos játék. (Egyedsűrűség és a fény kapcsolata)

Az adott évszakra jellemző dolgok, jelenségek felfedezése, rendszerezése, ágkeretezett csendélet készítése.

Bottérkép készítése. A bejárt útvonalon, állomásonként, az ott jellemzően fellelhető anyagokat, vagy arra a helyre emlékeztető tárgyakat, különböző színű fonalakkal sétabotunkra erősítjük.

12 éves kortól:

Az állatok viselkedésének, fajspecifikus mozgások pantomimszerű lejátsszása –utánzása.

Állat és növényismereti kérdésfeltevéses, - ki vagyok én? – barkochba játék.

A talajban élő állatok felkutatása az avarban, szerepük és fajuk meghatározása.

Az erdő élőlényeinek kapcsolatrendszerének bemutatása élőhelyi, táplálkozási kapcsolatuk szerint, kártyát húzva, és egy kb. 30m-es gombolyag segítségével a kapcsolódási pontokat megtalálva.

AZ ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA SZAKOSZTÁLY

KIEMELT RENDEZVÉNYEI

Az OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály működése során, évente ismétlődő országos programokat szervez. Ezek a programok az alábbiak:

ERDŐK HETE

ERDŐPEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM

KÖRNYEZETI NEVELÉS AZ ERDŐBEN

KIADVÁNYOK

A programok más szervezetekkel együttműködésben kerülnek megszervezésre, mely sikerességét bizonyítja évenkénti megvalósításukra való igény.

Ormos Balázs
Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály
elnök

ERDŐK HETE

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya szolnoki alakuló ülésén már felvetődött, hogy az átfogó erdészeti közönségkapcsolat megalapozására országos rendezvénysorozatot célszerű indítani. Itt született az elhatározás, hogy az Állami Erdőgazdasági Részvénytársaságok bevonásával ERDŐK HETE rendezvénysorozatot indítsunk, melynek szakmai szervezője az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály, a kivitelezés pedig az erdőgazdaságoknál dolgozó szakosztály tagok segítségével történik. Az ÁPV Rt. is támogatta az ötletet, így már **1997-ben ERDŐK HETE** rendezvényre került sor, mely azóta is minden évben megszervezésre kerül, különböző módon. Általában központi megnyitót szervezünk, az ország valamelyik térségében. Volt megnyitó Győrben, Székesfehérváron, Budapesten és ez évben Felsőtárkányban. Az ERDŐK HETE elismerését és az erdészek közönségkapcsolati törekvéseit ismerte el a **Magyar Tudományos Akadémia** azzal, hogy 1999. szeptember 27.-én székházában tarthattunk az országos megnyitó rendezvényt, „**Az erdő és az ember**” címmel. A rendezvény Solymos Rezső akadémikus segítségével került megszervezésre, az ünnepi beszédet **Glatz Ferenc akadémikus**, az Akadémia elnöke tartotta. A **MILLENNIUMI ERDŐK HETE 2000.-ben** került megszervezésre, mely sajtótájékoztatóját a Mezőgazdasági Múzeum Erdészeti Kiállítási helyiségében a Vajdahunyad Várban tartottuk 2000. október 24.-én. A sajtótájékoztatót vezette Barátossy Gábor az FVM Erdészeti Hivatal elnöke, részt vettek, Gémesi József az ÁPV Rt. ügyvezető igazgató-helyettese és Káldy József az OEE elnöke.

2001-ben Budapesten az Erdészeti Információs Központban sajtótájékoztató keretében ismertettük az ERDŐK HETE rendezvénysorozat programját, melynek az „**Erdei szemetelés felszámolása**” állt a középpontjában.

Felsőtárkányban 2002. október 3-4.-én kerül megrendezésre az ERDŐK HETE megnyitójaként az „**Erdészeti Erdei Iskolák az erdőgazdálkodás-természetvédelem-társadalom szolgálatában**” c. konferencia, melyet az EGERERDŐ Rt. és az Országos Erdészeti Egyesület szervez, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium támogatásával. A konferencia célja, hogy az erdészet és a természetvédelem között erősítsük az együttműködést és az erdészeti erdei iskolák szerepvállalásával, a pedagógusok segítségével közvetítsük a közös célokat a társadalom felé.

Az ERDŐK HETE rendezvénysorozat az egész országra kiterjed, hiszen az Erdei Iskola Szakosztály tagjai helyi rendezvények szervezésével veszik ki részüket a program megvalósításából. Tapasztalataink szerint közel tízezer közvetlen résztvevője van rendezvényeinknek, közvetetten, akiket a rendezvény híre elér, a százezres létszámot is eléri.

Az ERDŐK HETE rendezvénysorozat mára elfogadottá vált az erdészeti szakmai körökben, de azon kívül is. Feladatunk további erősítése, színvonalának emelése, a döntéshozók támogatásának elnyerése.

ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA SZAKOSZTÁLY

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya

egyik elmúlt évi rendezvényén elhatározta, hogy megszervezi az

ERDŐK HETE

országos programsorozatot

1997. október 8-12. időszakban.

A rendezvény célja, hogy minél nagyobb tömeget mozgósítson annak érdekében, hogy jobban tudatosodjon az erdők nélkülözhetetlen szerepe az élővilág sokrétűsége és az emberi élet fenntartása vonatkozásában. Hívja fel a figyelmet, hogy az erdőket nem a kinyerhető anyagi javak értéke és hozama alapján kell a közvéleménynek és a kormánynak megítélni, hanem a mindennapi létünkhöz kapcsolódó egyéb juttatásait is figyelembe kell venni, mint a klíma egyensúlyának biztosítása, a védelmi hatásai (víz, levegő, zaj, stb.), az üdülési, egészségügyi, sportolási, stb. szolgáltatásai. Nem véletlen, hogy itthon és külföldön egyre többen keresnek pihenést, felüdülést az erdei környezetben hétvégeken a fárasztó munka után.

Az erdők fenntartása és bővítése társadalmi érdek, közvetlenül az erdészek végzik a feladatokat. Nem mindegy milyen körülmények között, milyen lehetőségekkel bírnak, hogy a célok valóra válhassanak. Az ERDŐK HETE rendezvénysorozat szándékaink szerint ráirányítja a közvélemény és a döntéshozók figyelmét az erdészek áldozatos munkájára, további megbecsülést és támogatást várva. Ma sem az erdők, sem az értük dolgozó erdészek megbecsülése nincs rangjához, fontosságához méltó helyen.

A téves felfogást meg kell változtatni, nem az erdésztől kell félteni az erdőt, az erdész az erdő gondozója. A mai, a természetvédők által is védett erdőket kivétel nélkül erdészek munkája hozta létre és óvta az utókor számára.

A rendezvény az egész társadalmat akarja megmozgatni önszervező módon. A szervezők számítanak az erdőkért felelősséget érzők aktív közreműködésére. Mindenki a saját környezetében, ismerősei, munkatársai, politikusok és gazdasági szakemberek körében szervezze az ERDŐK HETE programját, mindenki lehetőségeinek keretei között.

Ez a rendezvénysorozat nem a külsőségek rendezvénye, minthogy az erdész és munkája sem hivalkodó. Ha a környezetünkben élőkét gondolkodásra készítjük jövőnkéről, erdeinkről és mindenki egy apró jobbító lépést tesz ez irányba, már megérte a rendezvényt megszervezni.

Tegyünk együtt többet erdeinkért!

Eddig bejelentett programok:

Erdőpedagógiai konferencia - Győr X. 8-9.

Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály rendezvény - Ravasz X. 9.

Fakereskedelmi és Erdőhasználati Szakosztályok közös rendezvénye - SEFAG Rt. X. 8-9.

Erdészeti Erdei Iskola Sopronban - TAEG Rt. X. 10.

Nemzetközi erdészverseny UNICUM kupa - Soproni Egyetem X. 9-12.

Javasolt programok:

Nyílt nap megrendezése érdeklődők számára .

Erdőgazdaságok minden erdésze egy alkalommal kivisz erdei sétára egy-egy osztályt, óvodai csoportot, pedagógusokat.

Előadások tartása.

OEE Szakosztály és Csoport rendezvények a lakosság bevonásával.

Iskolákban, önkormányzatoknál ismertető előadások tartása.

Családok meghívása erdei programokra, stb.

Kérem, hogy az **1997. szeptember 22-vel beérkezőleg** szíveskedjen saját hatáskörében megrendezésre kerülő program(ok)ról tájékoztatást adni, hogy közös kiadványban tudjuk az érdeklődő közönséggel ismertetni.

Fontos! Az ERDŐK HETE rendezvény sorozat hatását akkor éri el, ha minél többen szereznek róla tudomást. Ezért a rendezvényekről a médiákban való híryanagok rendszeres közzététele elengedhetetlen. **Minden rendezvényről, megmozdulásról készüljön helyi vagy országos sajtóban beharangozó beszámoló híryanag!**

Kérem az OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály tagjainak aktív közreműködését a program sikeres megvalósításában.

Üdv az erdészeknek!

Sopron, 1997. szeptember 02.

A szervező OEE Erdészeti Erdei Iskola
Szakosztály nevében

/:Ormos Balázs:/
elnök

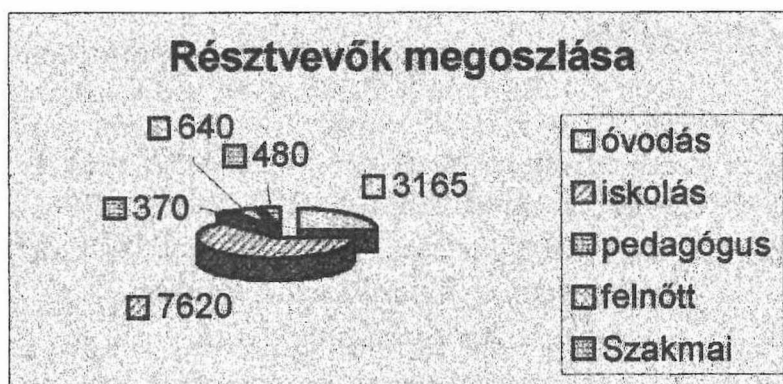
I.Erdők Hete 1997 programjainak értékelése

1997. október 8-12 között az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztálya kezdeményezésére hagyományteremtő jelleggel lezajlottak az I. Erdők Hete rendezvénysorozatai. A programsorozatot a várakozáson felüli érdeklődés kísérte. Bebizonyosodott, hogy a társadalom igenis fogékony a Természetre, az erdőre és a szakmákra! A kampány elérte célját: több mint tízezer ember vett részt cselekvően is programjainkon, a médiákon, illetve a résztvevőkön keresztül több százezer ember hallott róla legalább problémafelvetés szintjén. Az alulról szerveződő kezdeményezés méltó folytatása nagy hírű erdész eleink közéleti tevékenységének és egyértelműen mutatja, hogy az erdészről kialakult kedvezőtlen kép jórészt a szakma "begubózásának" köszönhető.

A programokról beküldött beszámolókon látszik, hogy ez a kép biztatóan pozitív irányba mozdult el és várják, igénylik a folytatást.

Nézzük az Erdők Hetét számokban. A kimutatás nem teljes, a beérkezett adatlapok alapján lett kiértékelve, így a számok a valóság minimumát jelentik.

A legnagyobb létszámmal rendezvényeinken az általános iskolások vettek részt. A nekik nyújtott élmények közvetlenül jutnak el a szülőkhöz, nagyszülőkhöz, így a gyerekek valóságos

“információközvetítővé” válnak és 4-6 emberhez “közvetítenek”. Az óvodások esetében a szülőket aktívan is könnyebb bevonni a programokba. A nagyobb közösségi rendezvényeken pl. kiállítás, nem rendelkezünk, adattal így az ezeken résztvevők nem szerepelnek a kimutatásban.

A rendezvény ideje alatt **kiemelt hangsúlyt kapott a médiákban való megjelenés.** Gyakorlatilag három hétig az erdők témája számos helyi és országos médiában kapott helyet.

Az Erdők Hetére már több intézmény készül, tehát a rendszeresség biztosított. Törekedni kell arra, hogy ilyen téren a két rendezvény között se veszítsük el a kapcsolatot a társadalommal, a pedagógusokkal, a gyerekekkel.

MILLENNIUMI ERDŐK HETE 2000.

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya kezdeményezésére, az Állami Erdőgazdasági Részvénytársaságok szervezésében került lebonyolításra a IV. ERDŐK HETE országos rendezvénysorozat.

Célunk, hogy a környezeti nevelés eszközeivel, a társadalom különböző rétegeire hatva, a környezeti tudatot kedvező irányba befolyásoljuk. Rá kell világítanunk arra, hogy életünk csak a természet (az erdő) és a társadalom összhangjának megteremtése révén tartható fenn.

Az erdészek elvülhetetlen érdemeket szereztek a magyarországi erdők értékeinek megőrzése és gyarapítása terén. Az erdő fontosságának, valamint hozamainak szélesebb körben való tudatosítása, az erdészeti kultúra terjesztése és valós értékei szerinti megbecsülése társadalmi érdek, ezért állami szintű támogatása elengedhetetlen.

*Az Országos Erdészeti Egyesület SAJTÓTÁJÉKOZTATÓT szervez
2000. október 24.-én 10.00-kor
a Mezőgazdasági Múzeum Erdészeti Kiállítási helyiségében,
Budapesten, a Vajdahunyad Várban,
melyre tisztelettel meghívjuk.*

*A Sajtótájékoztatót vezeti
BARÁTOSSY GÁBOR elnök,
FVM Erdészeti Hivatal.*

*A program keretében kerül bemutatásra az ERDŐGAZDA társasjáték, a vetítőteremben az erdészetről szóló VIDEO filmek.
Vendégeinket frissítővel várjuk a fogadó helyiségben.*

Budapest, 2000. szeptember. 25.

*Országos Erdészeti Egyesület
(Információ: Ormos Balázs főtitkár, 30/9193-296)*

ERDŐK HETE

2001. szeptember 15.-22.

AZ ERDEI SZEMETELÉS FELSZÁMOLÁSA

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya által kezdeményezett ERDŐK HETE rendezvénysorozat idei programját az erdei szemét felszámolásának szenteli. Egyre fokozódik az igény, hogy e témával komolyabban kell foglalkozni, hiszen elviselhetetlenül nagy terhet kezd jelenteni az erdőgazdálkodóknak.

Erdei iskolai programok alkalmával egyre gyakrabban találkozni különféle szeméttel az erdőben, mely nem vet jó fényt az erdőgazdálkodókra, hiszen végül is azok területein található. Az erdészetvezetők elmúlt évi egyesületi találkozója alkalmával az egyik legégetőbb gondnak az erdei szemét áldatlan helyzetét említették. Az Állami Erdőgazdaságok Pártoló Tagi Tanácsának összejövetelén is felvetődött az erdőben lévő szemét elleni küzdelem kérdése. Egyesületünk e jelzéseket, kéréseket figyelembe véve 2001. évi programjába felvette az erdei szemét felszámolására indítandó programot.

Ezúton kérjük Egyesületünk tagságát, helyi csoportjainkat és szakosztályainkat, hogy az erdei szemét felszámolására indítsanak folyamatosan programokat. Kérjük az FVM Erdészeti Hivatalát, az ÁPV Rt. erdészeti vezetőit, az erdőgazdasági részvénytársaságok vezérigazgatóit és munkatársaikat, a magán erdőgazdálkodókat, hogy támogassák az erdei szemét felszámolását. Vonják be a programba az önkormányzatokat, a természet- és környezetvédőket és a munkáról adjanak hírt a médiákban.

Egyesületünk Erdészeti Erdei Iskola Szakosztályának tagjait kérjük, hogy a szokásos programok szervezésével, a diákság bevonásával segítsék a munka sikerességét. Az ERDŐK HETE alkalmával szervezzenek szemét szedést vagy igyekezzenek felszedetni az elkövetőkkel, felnőttekkel a szemetet, készítsenek erdei szemét térképet, írjanak ki rajzversenyt a témával kapcsolatosan, nyomozzanak a szemét összetétele alapján a szemetelők után és kérjék fel szemetük eltakarítására, stb.

Az ERDŐK HETE rendezvénysorozatot országos ismertető kiadványban tesszük közzé, ezért kérjük, hogy a helyi rendezvények programját 2001. június 30.-ig Egyesületünk e-mail címére szíveskedjenek megküldeni. (oee@mtesz.hu)

Országos Erdészeti Egyesület
Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály

ÁLLAMI ERDÉSZETI SZOLGÁLAT

1054 Budapest, Széchenyi u. 14.

☎: 374-3245; Fax: 374-3206

✉: 1355 Budapest, Pf.: 10.

E-mail: zetenyi.zoltan@aesz.hu

1021 Budapest, Budakeszi út 91. Tel.:06-1-391-0554 Fax:06-1-391-0550

M E G H Í V Ó

Tisztelt Kolléga!

Az Országos Erdészeti Egyesület
az általa kezdeményezett
ERDŐK HETE
országos rendezvénysorozat idei programjairól

s a j t ó t á j é k o z t a t ó t t a r t,

szeptember 6-án, 11 órakor,
az Erdészeti Információs Központban
(1021 Budapest, Budakeszi út 91.),
amelyre ezennel tisztelettel meghívom.

A tájékoztatót

Bakon Gábor, a Pilisi Parkerdő Rt. erdészetvezetője,
Emerlingné Köhler Marietta, a VADEX főmunkatársa
Kovátsné Németh Mária, a Nyugat-Magyarországi Egyetem
Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Karának főigazgatója és
Ormos Balázs, az Országos Erdészeti Egyesület főtitkára tartja.

Részvételére feltétlenül számítunk!

Szívélyes üdvözzel:

Budapest, 2001. augusztus 30.

Zétényi Zoltán
sajtófőtanácsos

ERDŐK HETE

országos rendezvénysorozat megnyitója

ORSZÁGOS KONFERENCIA

Felsőtárkány

2002. október 3 – 4.

ERDÉSZETI ERDEI ISKOLÁK AZ
ERDŐGAZDÁLKODÁS – TÁRSADALOM – TERMÉSZETVÉDELLEM
SZOLGÁLATÁBAN

Helyszín: EGERERDŐ RT. Felsőtárkányi Erdészeti
Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

Konferencia: Park Hotel Táltos, Felsőtárkány

A konferencia célja: Az Országos Erdészeti Egyesület testületei által is jóváhagyott közönségkapcsolati (kommunikációs) programmal rendelkezik, melynek végrehajtása folyamatos feladata valamennyi tagnak. Legfontosabb része a társadalommal való kapcsolat bővítése, az erdészet valós folyamatainak bemutatása. Ebben a munkában legfontosabb partnerei a környezet- és természetvédelem területén dolgozó szakemberek, a pedagógusok, akik partnerek az erdészeti erdei iskolák működtetésében és közvetítik a társadalom széles rétege felé az információt. Az Erdők Hete országos rendezvénnyel az a célunk, hogy az erdészet és a természetvédelem közös céljait minél jobban megismertessük, és a pedagógusok segítségével a társadalom különböző szereplőinek bemutassuk az erdészeti erdei iskolák hatékony szerepvállalását.

Ez a konferencia a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium és az Országos Erdészeti Egyesület között 2002-ben megkötött megállapodásban rögzítettek alapján kerül megszervezésre.

Meghívottak köre: Minisztériumi vezetők, tisztségviselők, pedagógusok, erdei iskolai oktatóközpontok képviselői, erdei iskola szolgáltatók, erdészeti erdei iskolák munkatársai, civil szervezetek, pedagógiai intézetek munkatársai, főiskolák, egyetemek szakirányú munkatársai, hallgatói, erdőgazdálkodók és természetvédelmi szervezetek vezető munkatársai, egyéb érdeklődők.

Szervezők: ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET (Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály)
EGERERDŐ ERDÉSZETI RT.

Támogatók : Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
EGERERDŐ Rt.
Országos Erdészeti Egyesület

A konferencia részletes programja

2002. október 3. (csütörtök)

8.30- 10.00 Érkezés, szállás elfoglalása

10.30 **Megnyitó:**

Levezető elnök: Duska József alelnök , Országos Erdészeti Egyesület

Köszöntő:

Dr.Kemény Attila közigazgatási államtitkár, KvVM.

Barátossy Gábor elnök ,FVM Erdészeti Hivatal

Koleszár István ügyvezető igazgató, ÁPV Rt.

Cserép János elnök, OEE

Jung László vezérigazgató, EGERERDŐ Rt.

11.30 - 18.00 **Előadások:** (közben 13.00-14.00 ebéd)

Erdőgazdálkodás és természetvédelem összefüggései

Haraszthy László helyettes államtitkár, KvVM Természetvédelmi Hivatal

Erdei iskola mozgalom

Czippán Katalin programvezető, Környezeti Nevelési Kommunikációs Programiroda

Környezetünk az erdő

Prof. dr.Mészáros Károly egyetemi tanár, NyME Erdőmérnöki Kar

A környezeti nevelés elméleti és gyakorlati kérdései az erdei iskolában

Dr. Lükő István egyetemi docens, -NyME Erdőmérnöki kar

Globális válság – erdészek szerepe az erdei iskola mozgalomban

Szabó Lajos titkár, OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály

Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály programja

Ormos Balázs elnök, OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály

Felmérés az erdészeti erdei iskolákról

Emmerlingné Köhler Marietta előadó, VADEX Rt.

Az erdei iskolák minősítése

Puskás Lajos oktatási igazgató, DALERD Rt.

Erdészeti Erdei Iskolák tervezési irányelvei

Halász Tibor igazgató, AESZ Térségfejlesztési és Zöldövezet Tervezési Iroda

Erdészeti erdei iskola fenntartása

Dr. Magas László vezérigazgató , Kisalföldi Erdőgazdaság Rt.

A szilvásváradi erdészeti erdei iskola programja, működése

Antal József erdőgondnok, EGERERDŐ Rt.

18.45- ***Tábortűz*** a Hotel parkjában /vadászkiertős koncert, flekken sütés, borkóstolás,
beszélgetés, nótázás./

2002. október 4. (péntek)

- 8.00- 8.30 Reggeli a szálláshelyen
9.00- *Terepi program a Felsőtárkányi erdészet területén.*
A Vöröskő-völgyben létesített új tanösvény bemutatása
(utazás Felsőtárkányból Stimecz-házhoz erdei vasúttal)
- 11.00 *Fórum* a résztvevők közreműködésével Stimecz-házán
- 12.30 Konferencia zárása /sajtótájékoztató/
13.00 Ebéd a szálláshelyen
Hazautazás

Jelentkezési cím:

EGERERDŐ Rt. Bátonyterenyi Erdészete
Szabó Lajos erdészetvezető, az OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály titkára
mobil: 30/928-8008
3070 Bátonyterenye, Béke u. 13.
Tel. : 32/353-281, fax: 32/354-179
e-mail: batonyterenye.erd@egererdo.hu

Országos Erdészeti Egyesület EGERERDŐ Rt.

NEFAG RT
ERDEI MŰVELŐDÉSI HÁZ

PROGRAMAJÁNLATA

AZ

ERDŐK HETE

/ 1999. szeptember 27 – október 03. /

ORSZÁGOS PROGRAMSOROZAT ALKALMÁBÓL

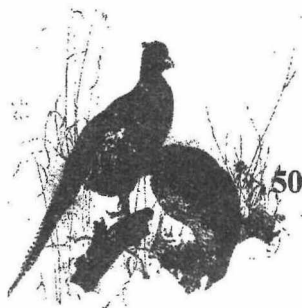
- **09. 27. – HÉTFŐ :**
Erdők Hete megnyitó Országos Konferencia az „ERDŐ ÉS AZ EMBER” címmel Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia nagytermében.
- **09.28 – 30. – KEDD, SZERDA, CSÜTÖRTÖK :**
Ingyenes, rendhagyó Erdészeti Erdei Iskola foglalkozások a műv. ház programjait rendszeresen látogató iskolák közül kisorsolt három iskola egy – egy osztálya, vagy az iskola által kijelölt diákcsoportja részére.
- **10. 01. – PÉNTEK :**
Beérkezett pályázatok /A hegyi szil és alföldi rokonainak „önéletrajza”/ értékelésének ünnepélyes eredményhirdetése, díjak átadása.
- **10. 02. – SZOMBAT :**
Kerékpártúra családok, osztályok és egyéni jelentkezők részére, 5 - 10 km-es távval . / Rossz idő esetén természetfilm vetítés az Erdei Műv. Házban. /

MINDEN ÉRDEKLŐDŐT SZERETETTEL VÁRUNK !

Jelentkezni és érdeklődni lehet:

Dósa Gyula
NEFAG RT Erdei Művelődési Ház
Vezető

5005 Szolnok, Kaán K. út 5. Tel: 56/ 421-612, 375-989

Mecseki Erdészeti Rt.
Természetismereti Központ
Erdei Iskolája

7628 Pécs - Árpádtető
Telefon: 72/539 120 fax: 72/539 - 122
E-mail: mefart@mefa.hu

Kelt : Pécs, 1999. szeptember 20.

Tárgy : Erdők Hete vetélkedő

Kedves Tanítónő!

Örömmel vetem jelentkezésedet az „Erdők hete” alkalmából rendezendő természetismereti vetélkedőre. Kérem, hogy a nevezési díjat a mellékelt csekken fizessed be (100 Ft / fő). Amennyiben több osztály jelentkezett az iskolából, kérem a feladatlapokat másoljátok le. Ezen a lapon dolgozzatok. A lap hátulját is használhatjátok. Ne felejtsetek el felírni a feladatlapra az iskolát, osztályt, csapattagok nevét, ne hogy valamelyik csoport eredménye elkeveredjen. Ha a közelben nem találtok „olyan fát” amelyiket jellemeznetek kell, nem gond, hogy a versenyben a nevezésetek ellenére mégsem vesztek részt.

Kérem, hogy minden alaklomonnal nevezétek meg a lap alján azt a forrást, amiből dolgoztatok.

A feladatlapokat november 15-ig küldjétek vissza a fenti címre. Az eredményhirdetésről mindenkit kiértésítünk.

Jó munkát kívánok mindenkinek

Adorján Rita

a mokuSuli vezetője

Telefon/fax : 72 /310 696
Mobil : 06 30/9930 675

Osztály:

Csapat:

ERDEI K HETE FELADATLAP

Mit tudhatsz meg a fák évgyűrűiből?

- A. hány éves a fa
- B. hegyvidéken vagy síkvidéken növekedett
- C. homokos vagy erdei talajon élt

Tudod-e milyen geológiai képződmény alakult ki a Melegmágy-völgyben?

.....

Fejezd be a következő közmondásokat:

Melyik növénynek van tövise?

- A. vadrózsa
- B. szeder
- C. kökény

Nem.....az erdőt

Rossz fát.....

Nem.....az alma a fájától

Melyik fa nem őshonos Magyarországon?

- A. akác
- B. gyertyán
- C. bükk

.....embert barátjáról

Tudod-e, hogy a következő pénzerméinken milyen fokozottan védett növény vagy állat látható?

Melyik fának van sima szürke kérge, kínai bajusz mintázattal?

- A. idős hársfának
- B. cseresznyefának
- C. bükkfának

2 Ft

Melyik növény védett?

- A. illatos hunyor
- B. májvirág
- C. pettyezetett tüdőfű

5 Ft

Mi alapján ülteti és vágja ki az erdész a fákat?

- A. az erdész saját tudása és belátása szerint
- B. államilag jóváhagyott terv szerint
- C. az erdészet pénzügyi lehetőségei szerint

20 Ft

Mi található a Mecseki Erdészeti Rt. emblémáján?

50 Ft

- A. tölgy levél
- B. fa kontúr
- C. szarvasagancs és fűrész

Tudod-e melyik madár a 2001-es év madara?

Van-e otthon Mecsek turista térképed?

Ebben az évben hányszor voltál kirándulni a családdal?

.....

és melyik fa a 2001-es év fája?

Melyik a kedvenc kiránduló helyed a Mecsekben?

.....
.....
.....

Osztály:

Csapat neve:

Baklövés

Mikor hullatják le az agancsukat a szarvasok?

1. Ősszel
2. Tél végén
3. Nyáron

Mire használják a vadászkiürtöt?

1. Őzhívásra
2. Vadászlakomákon erre táncolnak
3. A lelőtt vad búcsúztatásánál

Hogy hívják a vaddisznó nászát?

1. Búgás
2. Barcogás
3. Dürrögés

Ki nem tartozik a szarvascsalád tagjaihoz?

1. Bak
2. Tehén
3. Borjú

Miért bög a szarvas?

1. Éhes
2. Elvesztette a borját
3. Hiányzik neki egy tehén

Melyik hónapban bög a szarvas?

1. Szeptember
2. November
3. Január

Mit jelent a vadkár?

1. A vadat elgázoló autóban esett kár
2. A vad által okozott erdő- és mezőgazdasági területen okozott kár
3. Az erdőből vadászó lopása miatt keletkező kár.

Osztály:

Csapat neve:

Találós kérdések alsótagozatosoknak

Télen ad jó meleget,
Ősszel táplál tégedet,
Nyáron árnyékot terít,
Tavasszal meg felderít.

Mi az?

Levele nincs, virága sincs,
Sok fajtája mégis nagy kincs.
Feje felett nagy ernyője,
Hogy a napfény meg ne süsse

Mi az?

Szálfák sűrűjében,
rengeteg csendjében,
kipi-kopp, kipi-kopp.
Ki kopog, mi kopog?
Jaj ti nektek kukacok!

Mi az?

Ismerek egy tarka házat,
Lakik benne szarvas állat,
Szegényke fél nagyon tőled,
Szarvát behúzza előled.
Bármerre jár, völgyön hegyen,
Házikója vele megyen.
Tarka házban szarvas állat,
Minden gyermek kitalálhat.

Mi az?

Tegyél te is az erdő tisztaságáért!

Az erdő nem szemetel! A lehullott levelek, kidőlt fák, elpusztult állatok maradványai lebomlanak, a talaj termőképessége ezáltal növekszik, táplálékot adva újabb élőlényeknek.

Az emberek által itt hagyott hulladék nagy része nem bomlik le, a lebomlók viszont esztétikailag rontják a természet szépségét.

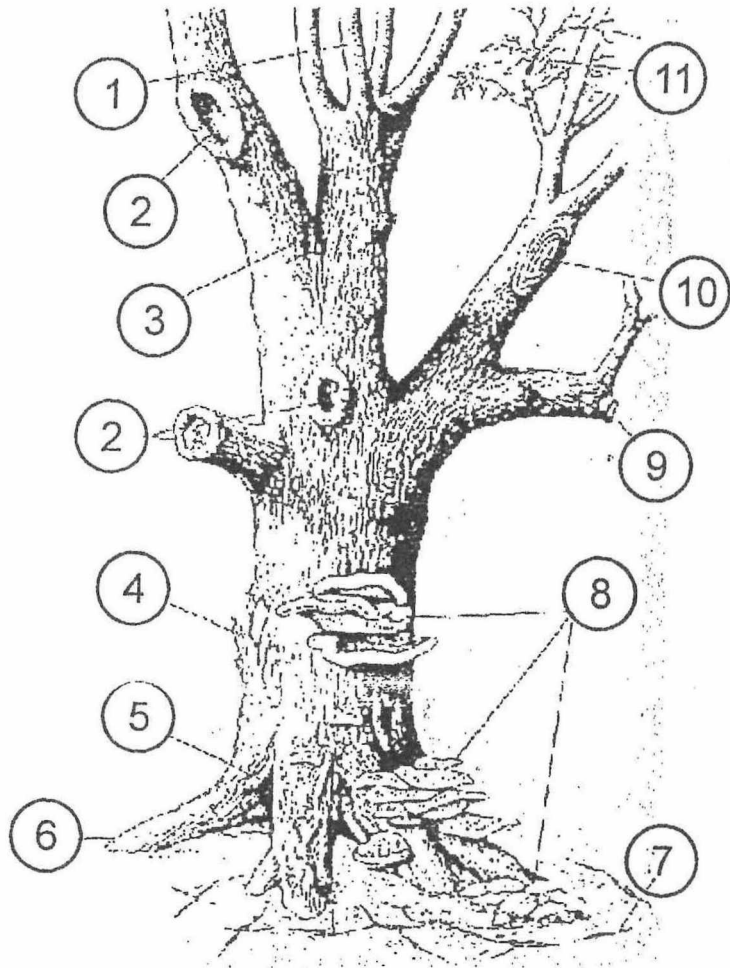
Tegyél Te is az erdő tisztaságáért!

Erdőjárásod során ne hagyj itt hulladékot, ne dobd a tűzrakótérbe se!

Segítsd megőrizni az erdő szépségét!

Fák egészségi vizsgálata

- 1 fattyúhajtás
- 2 odvak
- 3 ágvilla sérülések
- 4 kéregsérülések
- 5 odvasodás a fa tövében
- 6 kilátszó vagy sérült gyökerek
- 7 talajrepedések
- 8 gombák
- 9 beszáradt ágvégek
- 10 rákos daganat
- 11 hajtásvégek elhalása

Mit találtál rajta? fattyúhajtás, kéregsérülés, beszáradt ágvégek, rákos daganat, hajtásvégek elhalása

Mi okozhatta ezeket a sérüléseket? a kéregsérülések keletkezhetnek valamilyen mechanikai sérüléstől pl: amikor építettek az autópárhínyt, a korlátot, akkor megsérültek; fattyúhajtás: átlagosnál több napfény hatására alvó rügyből (hajtásburjánzás); hajtásvégek elhalása: fertőzés, időjárás (perős szél) rákos daganat: gombabetegség, fertőzés

5. feladat

Milyen állatokat látsz a fán, vagy a fa körül? Válassz ki egy állatot, melyet könnyű megfigyelni. Próbáld megválaszolni a következő kérdéseket:

Hol láttad? a fa törzsén

Mekkora? kb. 1,5 - 2 cm

Hogyan mozog? mászik

Milyen az alakja? teste hosszúkás színe világos barna

Mit csinál éppen? mászott fölfelé

Egyedül, vagy a társaival láttad? egyedül

Vajon mit eszik és hogyan szerzi a táplálékát? rovarokat, eszik, táplálékát pókháló segítségével szerzi meg

Hol lakik? Ukokok alján

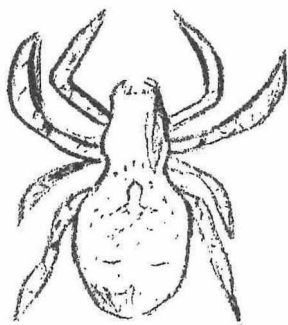
Milyen hangot ad ki? nem ad ki hangot

Észrevett, felfigyelt rád? igen, megijedt

Milyen nevet adnál neki? keresztényok

Mi az igazi neve? napos keresztényok

Próbáld meg lerajzolni!

Az állatoknak bújóhelyre, élelemre és vízre van szükségük. Nézz körül ezen a területen és derítsd ki, hogy hiányzik-e valamelyik életszükséglet az állatod számára. Nem hiányzik, mert mindkét életfeltétel megtalálható a közelben.

(Othon az Állatismeret könyvben keresd meg ezt az állatot, tudj meg róla minél többet.)

ISKOLA IGAZGATÓJA RÉSZÉRE !

Tárgy: erdők hete

Üsz.: 16-26/2001.

Melléklet: 1db pályázat

Tisztelt Igazgató Úr/Asszony !

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya által kezdeményezett, már hagyományosnak számító **ERDŐK HETE** rendezvénysorozat idei programját az erdei szemét felszámolásának szenteli. Az országos akció hivatalos ideje:

2001. szeptember 15-22.

Az illegális erdei szeméttelés országosan komoly problémát okoz az erdőgazdálkodóknak. Különösen igaz ez az ország egyik leglátogatottabb hegységére, a Mátrára. A Mátrafüredi Erdészet a Gyöngyösi Polgármesteri Hivatal anyagi segítségével próbál e problémán úrrá lenni. A szeméttelést folyamatosan szervezzük, felújítjuk ill. bővítjük a kihelyezett szeméttelőköt, támogatjuk a hasonló ügyért ténykedő civil szervezeteket. Munkánkról, a problémáról igyekszünk folyamatosan tájékoztatni a közvéleményt. A fentiek alapján kötelességünknek érezzük, hogy a meghirdetett rendezvénysorozathoz is csatlakozzunk. Ezért a mellékelt pályázati felhívást tesszük közzé, melyet kérem, hogy ismertessenek a tanuló ifjúsággal!

A pályázatokat erdészetünk a Gyöngyösi Városi Televízióval együtt értékeli. Az egyes korosztályok (alsó – felső tagozat) I-III. helyezetteivel szeretnénk a témáról beszélgetni, melyet a televízió rögzítene; e műsor adásba 2001. szeptember 25-én, az Erdőjáró c. műsorban kerülne.

Amennyiben kérdése merülne fel kérem, hogy a téma felelősét, Dudás Bélát keresse !
(Telefon: 30/ 363-1672).

Ön és munkatársai közreműködését megköszönve üdvözlö:

Rosta Gyula
erdészvezető

Mátrafüred, 2001. augusztus 28.

„ERDEINK SORSA – A TE SORSOD IS !”

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS 6-14 ÉVES TANULÓK SZÁMÁRA

Kedves Fiatal Barátunk !

Erdőt járva bizonyára sok helyen láttál már eldobott szemetet, lerakott hulladékot, törmelékot. Ez nekünk erdészeknek, nap mint nap komoly gondot és feladatot jelent.

- mit lehetne tenni azért, hogy az erdőjárók ne szemeteljenek az erdőn ?
- hogyan lehetne rávenni az embereket arra, hogy megunt, elhasznált dolgukat ne a természetben hanem az arra kijelölt helyen rakják le ?

Ha van ötleted, vedd azt papírra maximum 1 oldal terjedelemben, és ha tudod rajzzal is egészítsd azt ki ! A rajz bármilyen technikával készülhet, de A4-es méretnél ne legyen nagyobb!

A szöveges ötletet és a rajzot – neveddel, címeddel, iskolád nevével, életkoroddal (osztályod megjelölése) – zárt borítékban kérjük eljuttatni az alábbi helyek egyikére:

- **POSTÁN:** MÁTRAFÜREDI ERDÉSZET
3232 Mátrafüred, Hegyalja u. 12.
- **SZEMÉLYESEN:** VÁROSI TELEVÍZIÓ
3200 Gyöngyös Eszperantó u. 6/A
repción elhelyezett pályázati gyűjtőláda
munkanapokon 8-16 óra között

A borítékra írástok rá : „**PÁLYÁZAT**”

HATÁRIDŐ: 2001. SZEPTEMBER 17. 16 ÓRA

A nyerteseket a televízióval közösen szervezett rendezvényre várjuk, 2001. szeptember 20-án, melyről az érdekelteket értesítjük.

**EGGERERDŐ RT.
MÁTRAFÜREDI ERDÉSZET**

MEZŐFÖLDI ERDŐK HETE
PROGRAM
2001 szeptember 15-szeptember 22

VADEX Mezőföldi Erdő és Vadgazdálkodási RT

Megnyitó

2001 szeptember 14 péntek 11 óra Pákozd-Sukoró Arborétum

Program: Megnyitó beszédet mond: Balsay István
Országgyűlés Területfejlesztési
Bizottságának elnöke
országgyűlési képviselő

Trófea és fegyver bemutató
Céllövő verseny
Sétakocsikázás az Arborétum területén lovas hintóval
Sajtótájékoztató
Vadpörkölt és borkostoló

SZÉKEFEHÉRVÁRI ERDÉSZET

Sárpentele-Parkerdő

Szeptember 21 péntek 11. óra

VADEX RT KUPA

erdei futóverseny: Általános iskolai kategória
Középiskolai kategória
Nyílt női, férfiverseny kategória

Jelentkezés: Posch Ede
tel: 22/340-840

Pákozd-Sukoró Arborétum

Szeptember 17-22 minden nap 9-13-ig

Erdészeti Erdei Iskola

Szeptember 17-szeptember 21 minden nap 15 órakor

Tárlatvezetés erdészeti szakember vezetésével az erdő közjóléti szerepének a bemutatásával

Jelentkezés: Nagy Sándor

tel:06/30 9974844

Martonvásár Szarvasfarm

Bemutató

Szeptember 18, 19 szerda-csütörtök

Jelentkezés : Varga Ferenc

tel: 06/30 9974845

MECSÉRI ERDÉSZET

Fehérvárcsurgó

Szeptember 17-21 ig minden nap 9 óra

Gyalogtúra a festői Gaja-völgyben kerületvezető erdész vezetésével .

A Gaja-szurdok karsztbokor erdőben folyó erdő és vadgazdálkodás bemutatása, régészeti látnivalók megtekintése és az Alba Regia forrás érintése.

Előzetes bejelentkezés: 22/415-614

Súr- Vörösér

Szeptember 18 kedd , 9 óra

Erdei munkák, fafajok , cserjék, lágyszárú növényzet bemutatása iskolások részére a Mecséri Erdészeti kerületvezető erdészének vezetésével

SÁROSDI ERDÉSZET

Rácalmás

Szeptember 17-21 ig minden nap 9 óra

Szigettúra a Sárosdi Erdészeti szakemberének vezetésével a természetvédelem és az erdőgazdálkodás kapcsolatának a bemutatása

Találkozó: Rácalmási híd

Előzetes bejelentkezés: 25/261-810

SOPONYAI ERDÉSZET

Soponya, Sárszentágota, Belsőbáránd, Kölestelek

Szeptember 17-21ig minden nap 8-14óra

Erdő és vízi élőhelyek, természetvédelem és vadgazdálkodás kapcsolata

Előzetes bejelentkezés 22/450-024

VADEX RT KÖZPONT

Szeptember 17 hétfő .14 óra

OEE rendezvény- Barangolás a külföldi erdőkben- címmel
VADBIOLÓGIA KONFERENCIA

A vadgazdálkodás és vadegészségügy aktuális kérdéseiről, különös tekintettel a zártéri nagyvadgazdálkodásra

Október

Jelentkezés: Rössler István
tel: 22/311-355

BALINKA FŰRÉSZ ÜZEM

Szeptember 19 szerda 10 óra

Faipari üzemlátogatás általános iskolások számára pályaválasztást elősegítő
faipari feldolgozás bemutató .Madár gyűrűzés és vadászati ismertető
Diavetítéssel egybekötött előadás. Emlékfa ültetés

A programokról felvilágosítást ad

Emmerlingné Köhler Marietta
22/316-473

Országos Erdészeti Egyesület

Helyi Csoportja

Nagykanizsai

Múzeum tér 6.

8800

E-mail: munkaerogazdalkodas@zalaerdo.hu

Tárgy: Erdők hete

Ormos Balázs úr

szakosztály elnök

Országos Erdészeti Egyesület

BUDAPEST

E-mail: oe@mtesz.hu

Tisztelt Elnök Úr!

Az erdők hete rendezvényeket a helyi csoport tagjai az elmúlt hetekben lebonyolították. Igyekeztünk nem kampányszerűen szervezni, hanem mindkét fél számára elfogadható ütemezésben.

Az általános iskolai tanulókat sikerült erre mozgósítani. Az érdeklődés elsősorban a 3.-tól 7. osztályig volt megfelelő. A rendezvényeken a pedagógusok is részt vettek.

Ajándéktárgyak adásával is igyekeztek kollégáink motiválni a tanulókat.

A részvétel a következőképpen alakult:

- A helyszínek száma: 15
- A részvevő osztályok száma: 28
- A résztvevő tanulók száma: 500 fő

Zalaegerszeg térségében elsősorban tavasszal vannak rendezvények a Madarak és Fák Napjához kapcsolódva.

Nagykanizsa, 2001. október 12.

Üdvözlettel:

Tihanyi Gyula
titkár

ERDŐPEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM

Német Szövetségi Köztársaság Környezeti, Természetvédelmi és Reaktorbiztonsági Minisztériuma támogatásával, a Német erdőbarát Ifjúsági Nevelő Alap segítségével, e szervezeten belül Roland Migende erdőmérnök, a Német Erdőbarát Ifjúság Észak-Rajna-Westfália tartománya vezető erdésze, az Országos Erdészeti Egyesület tiszteletbeli tagja kitüntetés birtokosa kezdeményezésére, az Egyesületünk 1996. április 8-12. között, négy napos **szemináriumot tartott, „Módszertani továbbképzés az ifjúság természet- és környezetvédelmi nevelésére”** címmel. A szemináriumon 25 fő magyar erdész, természetvédő és pedagógus vett részt és látogatott meg erdei iskolákat, körutazás formájában hazai nevezetes tájakat Kecskemét, Szarvas, Pécs, Visegrád és Budapest környékén. A tartalmas program, a baráti beszélgetések egyre jobban hatása alá kerítették a jelen lévő erdészeket, akik a buszos utazás közben elhatározták, hogy az erdészek részvételével az OEE szervezetében megalakítják az erdei iskola szervezetüket. **Ez a rendezvény a sok értékes mondanivalója mellett számunkra az Erdészeti Erdei Iskola mozgalom elindítójának is számít.**

Roland Migende, Egyesületünk és az Állami Erdőgazdasági Rt.-k segítségével folyamatosan szervezi szemináriumait azóta is, melyek a következők voltak:

MÓDSZERTANI TOVÁBBKÉPZÉS AZ IFJÚSÁGI TERMÉSZET- ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI NEVELÉSRE

(Budapesten és busszal országjárás, 1996. április 8-12.)

ÉLETTERÜNK A TERMÉSZET ERDŐPEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM

(Pécs, 1997. április 1-5.)

TERMÉSZETPEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM: „Tégy jót és beszélj is arról”

(Debrecen, 1998. április 14-17.)

TERMÉSZET,- ERDŐ-, ÉS KÖRNYEZETPEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM

(Sopron, 1999. április 6-9)

AGENDA 21

(Szombathely, 2000. április 25-28.)

ERDEI KIRÁNDULÁS, MINT A TERMÉSZET ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉS EGYIK MÓDJA

(ÉSZAKERDŐ Rt. , Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2001. április 24-27.)

MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS AZ ERDEI ISKOLÁKBAN

(Győr-Ravasz, 2002. április 23-26.)

A rendezvényeken 15-20 fő erdész és újabban pedagógus közösen vesz részt, akik órarend szerinti foglalkozásokon sajátítják el az új ismereteket.

Többször járt egyén és csoport Nordrhein-Westfalen tartományban tanulmányúton Roland Migende szervezésében.

Minden rendezvényről színes, írásos beszámoló készül, melyet megkap a támogató NSZK kormánya és Egyesületünk is. Az Egyesület könyvtárában helyezük el a dokumentumokat. A közös munka a továbbiakban is folytatódik.

Heidrun, Roland Migende és otthonuk az erdészház

VII. WALDPÄDAGOGIK - SEMINAR

23. – 26. April 2002
GYÖR - RAVAZD

Idee und Gestaltung: Roland Migende

KÖRNYEZETI NEVELÉS AZ ERDŐBEN

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya munkájának kiteljesítése és a partnerség elvének érvényesítése érdekében együttműködési megállapodást írt alá az Öko-Fórum Alapítvány képviselőivel. Az együttműködésben vállalták egy közös továbbképzés beindítását, mely során az Alapítvány a pedagógiai szempontok, az Egyesület az erdészeti szakmai ismeretek kidolgozását vállalta. A program vezetésében az Alapítvány részéről Ruepp-Vargay Mária, az ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar képviselőjében Bihariné dr. Krekó Ilona vesz részt. A programban pedagógusokat és erdészeket közösen oktatnak, a svájci érdekeltségű alapítvány által meghívott és kiképzett erdészek és pedagógusok vezetésével. A továbbképzési programot az oktatási miniszter hagyta jóvá, így a pedagógusok részére elismert továbbképzést biztosít. Az erdészeknél ilyen jellegű elismerés nincs.

Az Alapítvány a képzés színvonalának emelése érdekében könyveket adott ki. Ezek:

SVÁJCI KÖRNYEZETI NEVELÉSI MÓDSZEREK ÉS HAZAI ADAPTÁLÁSUK (1999)

(Ruepp-Vargay Mária, Thiering Etelka, Victor András összeállításában)

KÖRNYEZETI NEVELÉS AZ ERDŐBEN (2002)

(Bihariné dr. Krekó Ilona, Dr. Darvay Sarolta, Dósa Gyula, Kanczler Gyuláné, dr., Varga Tamás)

TALÁLKOZZUNK AZ ERDŐBEN! ERDŐPEDAGÓGIA ERDÉSZETI DOLGOZÓK SZÁMÁRA

(Franz Lohri, Astrid Schwyter)

A kiadványokat ajánljuk a környezeti nevelés, az erdészeti erdei iskolai oktatásban résztvevők számára.

Megállapodás

1. Az Öko-Fórum Alapítvány és az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya együttműködési megállapodást köt.
2. A megállapodás tárgya pedagógusok és erdészek fölkészítése a környezeti nevelés helyi programjainak kialakítására saját és svájci tapasztalatok alapján, illetve közös programok kidolgozása és lebonyolítása.
3. A megállapodás az alábbi tevékenységekre terjed ki:
 - a.) tanulmány készítése a tanfolyam megszervezéséről és lebonyolításáról,
 - b.) tananyag kidolgozása,
 - c.) tanfolyamok szervezése,
 - d.) a tanfolyamon tanultak támogatása speciális szolgáltatással.
4. Az együttműködéshez:
 - a.) az Öko-Fórum Alapítvány a pedagógiai (módszertani) szempontok kidolgozásával,
 - b.) az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya természeti és erdészeti szakmai ismeretek kidolgozásával járul hozzá.
5. Felek a szerzői jogvédelem alatt álló produktumokat közös szellemi terméknek tekintik. A megállapodás tárgyát képező tanfolyamok szervezésében és lebonyolításában – az ezzel kapcsolatos minden megnyilatkozásaikban, beleértve (esetleges) pályázataikat külső erőforrások bevonására – együttesen lépnek föl, előzetes egyeztetés alapján.
6. A megállapodó felek – a megállapodás szellemében – képzett multiplikátorok akkreditált továbbképzését az ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar bevonásával kezdeményezik.
7. A magyarországi pályázatokból, illetve a részvételi díjából befolyt összeget csak a projekt megvalósítására fordítják. A felek minden befolyt összeggel elszámolnak egymásnak.
8. A megállapodás közös megegyezéssel módosítható. Jelen megállapodást, a felek, mint akaratukkal mindenben megegyezőt írták alá.

Budapest, 2000. május 4.

Káldy József
Országos Erdészeti Egyesület

Kozma Tamás
Öko-Fórum Alapítvány

Ormos Balázs

Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály

Előadó : Horváth Gréta
Tárgy: Alapítási és indítási engedély
Szám: OM 1223. / 53 / 2001.
Melléklet: 1 pl. hitelesített program

HATÁROZAT

A ÖKO-FÓRUM Alapítvány (1054 Budapest, Báthori u. 10.) által benyújtott, 3257/2000. számon nyilvántartásba vett pedagógus-továbbképzési program alapítási és indítási engedély kiadása iránti kérelmének

h e l y t a d o k.

Ennek megfelelően a "Környezeti nevelés az erdőben" című továbbképzési program alapítását és indítását jóváhagyom, továbbá a program alkalmazásához szükséges alapítási és indítási engedélyt megadom a következő feltételekkel:

Az alapítási és indítási engedély öt évre szól, ennek megfelelően a program a határozat aláírása napját követő hónap első napjától számított ötödik év eltelte után nem alkalmazható, és az engedélyt a nyilvántartásból hivatalból törölni kell.

A továbbképzés helyszínét a továbbképzés megkezdése előtt legalább harminc nappal be kell jelenteni a Pedagógus-továbbképzési Módszertani és Információs Központnak (2097 Pilisborosjenő, Fő út 1.).

A továbbképzés során a jóváhagyott program címe, a program teljesítésére meghatározott összes óraszám, a program célja és teljesítésének tartalmi követelményei nem változtathatók meg.

Tájékoztatom a továbbképzés szervezőjét, hogy

- a) csak olyan továbbképzés szervezhető meg, amely szerepel a továbbképzési jegyzékben;
- b) az engedély jogerőre emelkedése után megjelenő első továbbképzési jegyzékbe – külön kérelem nélkül – felkerül a továbbképzés, a jegyzék a kiadástól számított egy évig érvényes, ezt követően a továbbképzés csak külön kérelem alapján kerülhet fel a következő évi jegyzékre;
- c) az engedély jogerőre emelkedését követően már a továbbképzési jegyzék megjelenése előtt is megkezdheti a továbbképzés szervezését;

- d) a Pedagógus-továbbképzési Módszertani és Információs Központ jogosult a helyszínen ellenőrizni a továbbképzés - program szerinti - megszervezését, illetőleg megtekinteni a már megtartott továbbképzések iratait. A továbbképzés szervezője köteles - a megbízólevéllel rendelkező részére - a továbbképzések okmányait rendelkezésre bocsátani, illetve a szükséges felvilágosítást megadni;
- e) vissza kell vonni az engedélyt, ha
- a továbbképzést nem a továbbképzési programban foglaltak szerint szervezték meg,
 - a továbbképzés szervezője az engedély kiadását követő évtől kezdődően nem kérte felvételét a továbbképzési jegyzékbe, és továbbképzést szervezett,
 - a továbbképzés szervezője nem vezette a továbbképzéssel kapcsolatos okmányokat,
 - a továbbképzés szervezője nem tette lehetővé a továbbképzéssel kapcsolatos ellenőrzés lefolytatását;
- f) vissza lehet vonni az engedélyt abban az esetben, ha
- a továbbképzést nem azokkal a feltételekkel szervezték meg, amelyek az engedélyben, valamint a továbbképzési jegyzékben szerepelnek,
 - a továbbképzés szervezője nem jelentette be a továbbképzés helyét és idejét.

Az alapítási és indítási engedély nyilvántartási száma: OM 1223. / 53/ 2001.

A határozat ellen további jogorvoslatnak helye nincs. A határozat megváltoztatását – jogszabálysértésre hivatkozással – a közléstől számított harminc napon belül a bíróságnál lehet kezdeményezni.

I n d o k o l á s

A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló – többször módosított – 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: rendelet) 7. §-ának és 8. §-ának (1) bekezdése alapján a továbbképzés keretében olyan továbbképzés indítható, amelynek a programját az oktatási miniszter jóváhagyta, alapítási és indítási engedélyt a miniszter kiadta. Az alapítási és indítási engedély kiadásának feltétele, hogy a továbbképzési program megfeleljen a rendeletben meghatározott célkitűzéseknek. Az alapítási engedély, illetve az indítási engedély iránti kérelem egy eljárásban is elbírálnak, és az engedélyek egy határozatban is kiadhatók, ha a kérelmeket együtt, ugyanaz az ügyfél nyújtotta be.

A továbbképzési program elfogadására, az engedély kiadására a Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testület javaslata alapján került sor. Az akkreditációs testület – szakértők bevonásával – megállapította, hogy a „Környezeti nevelés az erdőben” című továbbképzési program a fenti célkitűzéseknek megfelel, javasolta annak jóváhagyását és az engedély kiadását.

Budapest, 2001. szeptember „27.”

Dr. Pálincás József

Határozatot kapja:

1. Címzett
2. PAT
3. Irratár

Felhívás

Az Öko-Fórum Alapítvány és az Országos Erdészeti Egyesület 2002. évben ismét indítja a 60 órás, akkreditált „**Környezeti nevelés az erdőben**” című továbbképzést. Pedagógusok, erdészek, szabadidő szervezők jelentkezését várjuk.

A továbbképzés célja:

- Az erdei programok vezetőinek, erdészeknek, pedagógusoknak, szabadidő szervezőknek és ifjúsági vezetőknek olyan szakmai és módszertani ismeretekhez - speciális erdőpedagógia, módszertangyakorlat - juttatása, amelyek birtokában képesek lesznek az erdőben folytatható nevelőmunkára.
- A résztvevők környezetkultúrájának alakítása, valamint felismertetni és megismertetni velük az erdő, mint környezeti nevelési helyszín által biztosított tapasztalatszerzési, ismeretszerzési, valamint játéklehetőségeket.
- Megismertetni a résztvevőket az erdővel, mint sokfunkciós életközösséggel, feltárva annak természeti és társadalmi értékeit, valamint helyét és szerepét a környezeti nevelésben életkoronként differenciálva.
- Tudatosítani azokat a kapcsolódási pontokat, amelyek a pedagógusok és a területen dolgozó erdészek között kialakíthatók.
- Az így felkészített vezetőket képessé tenni:
 - Erdei programok szervezésére és vezetésére.
 - A vonatkozó nevelési-oktatási dokumentumokban az erdő sokoldalú szerepének tudatosítására.
 - Tudatosítani az erdő jelentőségét, sokrétű funkcióját tanítványaikban.
 - Az erdő szeretetére, védelmére nevelni.

A továbbképzés időtartama:

2x3 nap, 2002 őszén és 2003 tavaszán. A továbbképzés végén a résztvevők írásbeli vizsgát tesznek és dolgozatot készítenek.

Időpontja:

2002. szeptember 18-21. (szerda 14.00 - szombat 12.00)

2003. május (pontos időpontja az őszi megbeszélés alapján)

Helyszíne: Sopron

A továbbképzés **részvételi díja** 2002-ben a Svájci Nagykövetség támogatásával 35.000 Ft. A részvételi díj magában foglalja a teljes ellátás költségét (szállás, étkezés) és az oktatási segédanyagokat.

A továbbképzésre **2002. június 30-ig** lehet jelentkezni az Öko-Fórum Alapítványnál. Cím: 1386 Budapest, Pf. 986. További felvilágosítás kapható ugyanott, tel: 269-5201/117, 302-7749/117. vagy Bihariné dr. Krekó Ilona projektvezetőnél.

Öko-Fórum Alapítvány

Postacím: H-1386 Budapest, Pf.: 986.
Bankszámla: 10560000-29229101-01010107
Általános Értékforgalmi Bank

MEGHÍVÓ

Az Országos Erdészeti Egyesület és az Öko-Fórum Alapítvány által szervezett

Az erdőpedagógia jelentősége napjaink környezeti nevelésében
című előadásra

Előadó: Franz Lohri környezeti nevelő (Svájc, SILVIVA)
(német nyelvű előadás – tolmáccsal)

Az előadás ideje: 2002. április 23.(kedd), 10.00-12.30

Helyszín: Pilisi Parkerdő Rt. Budapesti Erdészete
1021 Budapest, Budakeszi út 91.

PROGRAM

- 10.00-10.15 Megnyitó
Ormos Balázs, Országos Erdészeti Egyesület titkár
Ruepp-Vargay Mária, Öko-Fórum Alapítvány
- 10.15-11.45 Az erdőpedagógia jelentősége napjaink környezeti nevelésében
Előadó: Franz Lohri
- 11.45-12.30 Kérdések, hozzászólások
Franz Lohri és Astrid Schwyter: **Treffpunkt Wald** című könyv
magyar nyelvű kiadásának bemutatása

Jelentkezését kérjük szíveskedjen **2002. április 15-ig** az Öko-Fórum Alapítványnál bejelenteni a 1386 Budapest, Pf. 986. címen vagy a 269-5201/117 telefonszámon.

AZ ERDÉSZETI ERDEI ISKOLAI OKTATÁST SZOLGÁLÓ

ERDŐGAZDASÁGI KIADVÁNYOK

Erdőtisztítás...

Az Országos Erdészeti Egyesület a hagyományokhoz híven ebben az esztendőben is megrendezi az *Erdők hetét*. Fő témája az erdők tisztasága lesz. Engem is ez a probléma készítetett az alábbi sorok megírására...

Csak ahol a papok táncolnak! És ahol nem?

Vajon, miért jobb és könnyebb a szemetet az erdőre kivinni, mint a szemételepre? Mert ott nem látszik. Csakhogy a szemételepen sem látszik, sőt! Jobb helyeken még szakszerűen kezelik is. Hát akkor – csak!

Az emberi butaság határtalan. Hogy nem sülyedt el szégyenében az a ragyogó tisztaságú márkás gépkocsi tulajdonosa, akit az erdőt „tisztító” munkások zavartak el a tethelyről! Így legalább a második utánfutónyi üvegtörmelék nem az erdőre került.

A Dél-alföldi Erdészeti Részvénytársaság a cég tulajdonosának pénzügyi támogatásával a múlt év végétől Csongrád és Békés megye állami erdeinek megtisztításába kezdett. Hihetetlen mennyiségű építési törmelék, háztartási szemetet gyűjtött össze az erdőkből a részvénytársaság. Külön nehézségbe ütközött a közutak mentén húzódó erdők kitarítása, hiszen itt több kilométer hosszan és igen nagy felületen elszórt hulladékot kellett összegyűjteni. Hasonlóan nehéz feladat volt a közjóléti rendeltetésű parkerdők rendbetétele. Ebben a munkában a gyulai munkanélküliekből toborzott munkacsapat jeleskedett igazán. Köszönetet érdemelnek lelkiismeretes munkájukért.

Sajnos a feladatnak nincs vége. A szemetelők nagyon szorgalmasak. Az erdészek pedig joggal szeretnének a szakmájukkal, esetleg a valódi erdőneveléssel, a tényleges erdőtisztítással foglalkozni...

Puskás Lajos

Pályázatok

A magán-erdőgazdálkodók figyelmébe ajánljuk, hogy azok, akik erdőtelepítési pályázatot szeretnének benyújtani, időben keressék meg a megfelelő szakembereket! Ahhoz, hogy ősszel telepíthessenek, különféle időigényes előkészítő munkákra (talajmintavétel, laborvizsgálat, szakvélemény stb.) van szükség. Kár lenne időzavar miatt lemaradni az állami támogatásokról! (vk)

Kápolnaszentelés

Az idősebb gyulaiak talán még emlékeznek arra, hogy a valamikori városerdei cserkész táborban állt egy faszerkezetű kápolna, melyet a '70-es években sajnos lebontottak.

Ezt pótolandó 2001. július 27-én 19.30-kor a gyula-városerdei Erdészeti Tájékoztatói Központban – a volt gyermeküdülőben – egy fából faragott erdei kápolnát és haranglábat állítottunk fel. Mindkét műalkotás a Békés Megye Képviselő-

testülete Megyei Művelődési Központja és Kézműves Szakiskolája által szervezett népművészeti tábor fafaragóinak keze munkáját dicséri.

A kegyhelyet Kovács József katolikus esperesplébános szenteli fel, valamint Nagy László református lelkész áldja meg. Ezzel méltó helyére kerül az eredeti kápolna avar alól előkerült eredeti öntvény keresztje is. Szeretettel várjuk olvasóinkat!

– vk –

Városerdő

Alföldi erdészetalálkozó

A tavaszi erdei iskolai szezon zárásaként hangulatos szakmai és sporttalálkozót tartottak az Alföld erdőfelügyelői és erdőrendezői a városerdei Erdészeti Tájékoztatói Központban. Az Állami Erdészeti Szolgálat Kecskeméti és Debreceni Igazgatóságának munkatársai első alkalommal tartották Gyulán az évenként esedékes futballmérkőzésüket. A baráti küzdelem a Kecskeméti Igazgatóság csapatának fényes, 5-1-es győzelmével végződött. A sikerhez a csapat két gyulai erőssége, Frankó Róbert és Papp László erdőmérnökök is nagyban hozzájárultak.

A sport mellett természetesen sor került szakmai tapasztalatcserékre is. Köz-

ponti téma volt az erdőtelepítések ügye, mely itt, Békés megyében, az ország legkevésbé erdővel rendelkező megyéjében (4%) nagyon időszerű kérdés. Nemcsak a szűk erdészeti szakmai szempontok, hanem a foglalkoztatás, a megélhetést biztosító rendszeres hozam, az optimális birtoknagyság, az épített és a természetes környezetre gyakorolt hatás, a környezetkultúra kérdései is terítékre kerültek.

Mindezekon túl a mintegy 60 fős rendezvény résztvevői megismerkedtek a Dalerd Rt. Erdészeti Tájékoztatói Központjának fejlesztési munkáival és mindennapjaival is.

P. L.

Nyiladék

A Medárd-naphoz kapcsolható „nyári monszon” a Körösök vidékén megtette hatását: bőséges csapadék hullott, még folyóink is megáradtak. Az esőbőségnek növényeink örvendeztek leginkább. Ugyanakkor ez többletmunkát is eredményezett a mező- és erdőgazdálkodásban, hiszen a gyomok is hirtelen növekedésbe kezdtek. Az erdészek ezért most kiemelt figyelmet fordítanak az erdősítések ápolására.

A sorközök tárcsázásával, a sorok kapálásával szorítják vissza a konkurens növényeket, így biztosítva a csemetéknek a megfelelő növekedési feltételeket. A nyár az erdőn az úgynevezett „műszaki átadások” ideje is. Ilyenkor az Állami Erdészeti Szolgálat munkatársai – az erdőfelügyelők – ellenőrzik az erdősítések ápoltságát és eredményességét, s döntenek az igényelt állami támogatás jogosultságáról.

Vid Katalin

mókus sulí

Mecseki Erdészeti Rt. Erdei Iskola lapja • 2000. február • Természetesen a természetben

Erdei Iskola

A Mecseki Erdészeti Résvénytársaság Erdei Iskolája 1996 márciusától működik az árpádtetői erdőszelvényénél. Az erdőgazdaság fontos feladatának tekinti a környezeti nevelést és a természetvédelmet. Az itt folyó természetismereti oktatás kiegészíti és bővíti az iskolai ismereteket, elősegíti a természet fokozatos megismerését, az erdőgazdálkodási ismeretek bővítését, személyes erdei élményt és tapasztalatokat nyújt. Programunkkal segítséget szeretnénk nyújtani az iskoláknak a természetismeret területén, lehetőséget adni a tanulóknak, hogy szakszerű erdővezetés mellett, közvetlenül szerzett élmény alapján, önállóan fedezhessék fel, figyelhessék meg a természetet. Két jól felszerelt tanterem várja a mindennapos oktatásra a gyerekeket. Évszakokra és korcsoportokra dolgoztuk ki az erdei programokat, melyekből a jelentkező osztályok választanak témakört. (Pl.: fedezzük fel az erdőt, állatok nyomában, növényismeret, erdőgazdálkodás, a fa mint nyersanyag, felszíni formák, térképismeret, víz, talaj.) Évente kb. 2500 gyerek fordul meg nálunk, az Erdei Iskolában.

Ha te azt tudnád...

Milyen jó az erdőben hallgatóni, a csigák évszétét figyelni.
Ha te azt tudnád....!

Madarak röptét nézni, és velük messze, messze szállni.
Ha te azt tudnád....!

Az avarba belerúgni, benne csúszni mászni.
Ha te azt tudnád....!

Ha egyszer velem jönnél, mindezeket tudnád.

Juhász Kata 12 éves,
Mezőszél u. Ált. Iskola

„Egy nap a hegyekben, egy hegynyi könyvvel ér fel”

(John Muir)

Másképp figyelem a természetet

Egy szeptemberi reggelen izgatottan indultunk az árpádtetői Erdei Iskolába. A terembe lépve nem éreztük, hogy megszűnt volna körülöttünk a természet, hiszen bútorzata fából készült, az asztalon lévő tálcában terméseket, leveleket, a polcon erdeink rovarjait, kőzeteket, a falakon preparált állatokat, darázs-fészket, szarvasagancsot láttunk. Rövid ismerkedés után ceruzát, füzeteket ragadtunk, s indultunk a természetbe vizsgálni. Itt minden a tapasztalaton alapult: néztünk, tapintottunk, ízleltünk. Kerestük az összefüggéseket, miért hajlik le a fenyő ága, miért vastag és kicsi a fenyő levele? Megtudtuk

De sok lába van!

azt is, hogy az úton heverő lábatlan gyík nem régen pusztulhatott el, mert még nem lepték el a rovarok. Szagoltunk cirtomillatú fenyőt. Vezetőnk, Adorján Rita tanárnő időnként egy-egy mesével tette felejthetlenné a látottakat: pl. a duglászfenyő tobozána pikkelylevelei miatt hasonlítanak egérlábakhoz, egérfarkincához. Kéregmintákat rajzoltunk papírra zsirkétrával, mindegyikre ráragasztottuk a saját levelét, megkerestük a termését is. Vizsgáltunk őszi növényeket is. Sokról tudjuk már, melyik védett, vagy mérgező, esetleg gyógynövény. Illatokat gyűjtöttünk zárható dobozba. Meglepődve tapasztaltuk, mennyi természetes illat veszik körül bennünket. A szerzett ismeretekről a lényegét lejegyeztük a füzetünkbe. A játék sem maradt el. Bújócskáltunk, de ez sem volt mindennapos játék. Egyikünk szemét kendővel bekötöttük, őt a társa óvatosan elvezette egy fához. A bekötött szemű gyerekek tapogatás alapján kellett megismerkednie a fával. Ezután a társa visszavezette őt a kiindulási helyre. Ekkor levettük a kendőt és most nyitott szemmel kellett megkeresni a kiválasztott fát. Óriási volt az öröm, ha sike-

rült. Szokatlan, egyben tanulságos és derűt fakasztó volt a mezítlásos hernyó játék. Levettük a cipőnket, zokninkat, bekötött szemmel megfogtuk egymás vállát, és Rita néni vezetésével tettünk egy rövid sétát. Rádöbbsztünk, hogy sötétben mindenre jobban figyelünk, óvatosabban lépünk, ap-

rőbb dolgokat is érzékelünk. Tudtuk vakon is, hogy hová süttött a nap, melyik része maradt az útnak árnyékban. Néha nedves volt az út, időnként fű csiklandozta a talpunkat, vagy máskor keményebb kődarabról kaptuk fel a lábunkat. S lehet-e még ennyi élményt fokozni a következő

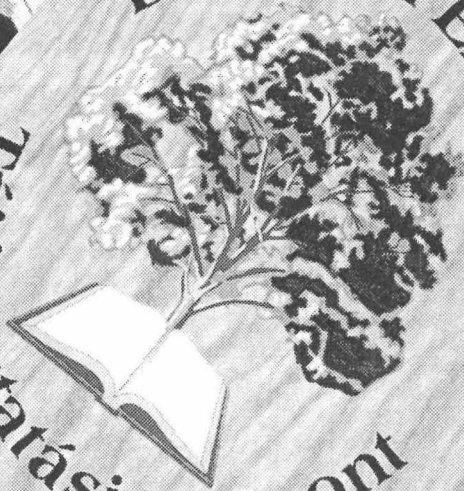
napon? A szerencse mellénk szegődött. Hajnalban a vadászok szarvast löttek, s mi sem volt természetesebb, minthogy részesei lehettünk egy igazi szertartásnak. Hallhattuk, amikor vadászkiáltással búcsúztatták az állatot, láttuk a szarvas gyöngyfogat, amit egy fenyőágra tettek. A vadász egy töretet tűzött a kalapja mellé, amit előtte az állat vérebe mártott. Már azt is tudjuk, hogy a vadászt azért vesszőzik meg az első elejtett vad után, hogy ne felejtse el, hogy ő is fájdalmat okozott az állatnak. Kérésünkre a többi állat búcsúnótáját is elfújta a fővadász. Tudjuk azt is, hogy a lelőtt állatot átlépni nem szabad, mert a méltó ellenség halálában is tisztelni illik. Igazi élmény volt számunkra, hogy megpróbáltuk megszólaltatni a vadászkiáltást. Jókat kacagtunk a sikertelen próbálkozásokon, amikor csak a fejünk lett vörös az erőlködéstől. Lenyűgöző volt minden, mert elűtött a megszo-

Apáczai Csere János Nevelési Központ
2. sz. Általános Iskola, 6/c osztálya

Vöröskő-völgyi erdei tanösvény

PÁKOZD-SUKORÓ
ARBORÉTUM
TÁJHÁZ

Délalföldi Erdészeti
Tájékoztatói Központ

Délalföldi Erdészeti
Részvénytársaság

Szeged, Zsótér utca 4/b Telefont
Gyula, Kárpát utca 4. Telefon

Címünk:
Szekesvári utca 4/b

ERDEI ISKOLÁK

számára

ERDÉSZETI ALAPISMERETEK

Készítette: Völgyesi Antónia (ÉSZAKERDŐ Rt. Répáshutai Erdészeti Igazgatóság)
Lektorálták: Csiky Zsolt (ÉSZAKERDŐ Rt. Répáshutai Erdészeti Igazgatóság)
Bényei Sándor (Állami Erdészeti Szolgálat Miskolci Igazgatósága)
Steiner Józsefné (Bükki Nemzeti Park Igazgatóság)

Köszönet: Vasas Ernőnek, Bak Júliának, Kadlicsek Jánosnak, az ÉSZAKERDŐ Rt. és az Állami Erdészeti Szolgálat Miskolci Igazgatósága mindazon dolgozójának akik nélkül e munka nem készülhetett volna el.

Bevezetés

Az ember mindig használta az erdő javait; halászott, vadászott, madarászott, gyűjtötte a szükséges faanyagot, bogyókat, gyümölcsöket, gombákat stb. Erdészeti szervezet már az Árpád-házi királyok idején is létezett (voltak erdőispánságok, királyi erdőővők). A XVI. században már olyan rendelet született, amely előírta, hogy ahol erdő állt ott mindig annak kell lennie (erdőterületek fenntartása). E rendeletre azért volt szükség, mert a lakosság száma növekedett, az ipari fellendülés és a bányászat egyre növekvő faigényt jelentettek. Több rendeletet követően a XVIII. sz. végén a magyar országgyűlés megalkotta az erdőkről szóló törvényt (erdőtörvény). Hamarosan beindult az erdőmérnökök és az állami erdészek képzése. A XIX. sz. második felében pedig már olyan erdőtörvény látott napvilágot, ami természetvédelmi szempontból is kiemelkedő jelentőségű volt.

Ekkor Magyarország fában gazdag ország, az erdőgazdálkodás pedig jól jövedelmező gazdasági ág volt. A trianoni békeszerződés következtében azonban hazánk elveszítette erdeinek zömét (kb. 80 %-át), főleg fenyveseket. Ami az új országhatárokon belül maradt, annak nagy része tűzifának való, gyengébb minőségű erdő volt, így az ország faalapanyaggal való ellátása is veszélybe került. Az erdősültség (azaz az ország erdővel borított területének az ország egész területéhez való százalékos viszonya) nagyon erősen visszaesett.

A kialakult helyzetben az ún. "Alföldfásítási program" igyekezett segíteni. A program elindítója Kaán Károly volt. Eleinte főleg akáccal kezdték a telepítéseket, majd az 1950-es években a fenyőfélék ültetését szorgalmazták a fenyőanyag hiányának pótlására, de a gyorsan növekvő nemesnyárrakkal is egyre nagyobb területeket erdősítettek. Sajnos ezek az addig alig ismert fafajok nem mindig kerültek megfelelő termőhelyre, ezért veszítettek jelentőségükből. A számukra kedvező termőhelyi körülmények között azonban ezek a fafajok is fontos szerepet tölthetnek be a magyar erdőgazdálkodásban.

1960-ig az ország erdősültsége elérte a 18%-ot és napjainkat is ez a szám jellemzi. Hazánk a Kárpát-medencében fekszik, területe 93.000 km². Fekvése medence jellegű, és csak 1/10-e fekszik 400 m-nél magasabban a tengerszint felett. Az erdők nagyobb része főleg itt tenyészik.

Az erdők három fő funkciót töltenek be az emberek életében. E három fő funkció a termelés (azaz a gazdaság faalapanyaggal való ellátása), az üdülés (kirándulás, kikapcsolódás), és a védelem (természetes élőhelyek és életközösségek védelme). Minden erdőnek létezik egy elsődleges rendeltetése. Az elsődleges rendeltetés kifejezi, hogy az adott erdő, az előbb említett három fő funkció közül elsősorban melyiket hivatott betölteni. E felosztás szerint az erdők 79 %-a termelési célú, 18 %-a védelmi célú, 2 %-a üdülési célú (de nevezik ezt közjóléti funkciónak is), 1 %-a pedig egyéb elsődleges rendeltetésű. (Azonban nyilvánvaló, hogy egyetlen erdőt sem szabad mereven egyetlen kategóriába besorolni, hiszen általában minden erdő rendelkezik mindhárom funkcióval).

Az embereknek szüksége van az erdőből kitermelhető faanyagra. Legtöbben szívesen veszik, ha a környezetükben lévő használati tárgyak természetes anyagból – fából készülnek: bútorok, padok, gyerekjátékszerek berendezései, függönykarnisok, falburkolatok, hordók, faszindelyes háztetők, szobrok, hangszerek, gerendák stb. A faanyag népszerűsége nemcsak szépségében, de különlegesen kedvező tulajdonságaiban is rejlik (pl. könnyen megmunkálható, jó hang- és hőszigetelő, rugalmas stb.). A mai kor erdészeinek legfontosabb feladata, hogy a gazdaságot úgy lássa el jó minőségű faanyaggal, hogy ne okozzon a kitermelésével jövátelhetetlen környezeti károkat. A legfontosabb cél, hogy minden letermelt erdő helyén új erdőnek

kell nőnie. Az erdészek ehhez a viszonylag hosszú folyamathoz nyújtanak - sok tényezőtől függően - több vagy kevesebb segítséget.

Mondhatnák azt is, hogy a faanyag helyettesíthető és ne vágják ki az erdőt. Azonban látni kell, hogy az erdőből kikerülő faanyag ma az egyetlen újratermelhető természetes alapanyag. (Az ásványok amit alapanyagként felhasznál a gazdaság, valamint az energiahordozók, sajnos nem újratermelhetőek, és általában kitermelésük és feldolgozásuk környezeti károkat idéz elő.) Belátható, hogy az erdők "ellenőrzött" kitermelése, ami hazánkban folyik, nem hasonlítható pl. a trópusi őserdők "rablásszerű" kivágásához. Mindez remélhetőleg e rövid ismertető során, érthetővé válik.

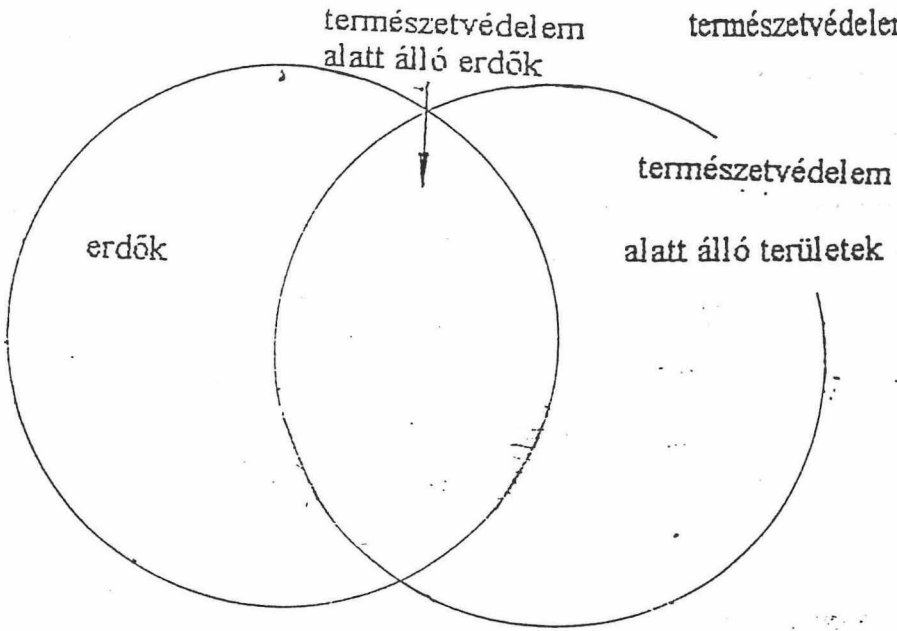
Alapelemek az erdőgazdálkodásban:

1. Tartamos erdőgazdálkodás: a társadalomnak az erdővel kapcsolatos igényeit (háromfunkciós!) úgy kell kielégíteni, hogy közben az erdővagyon semmilyen vonatkozásban csorbát ne szenvedjen, sőt inkább gyarapodjon.

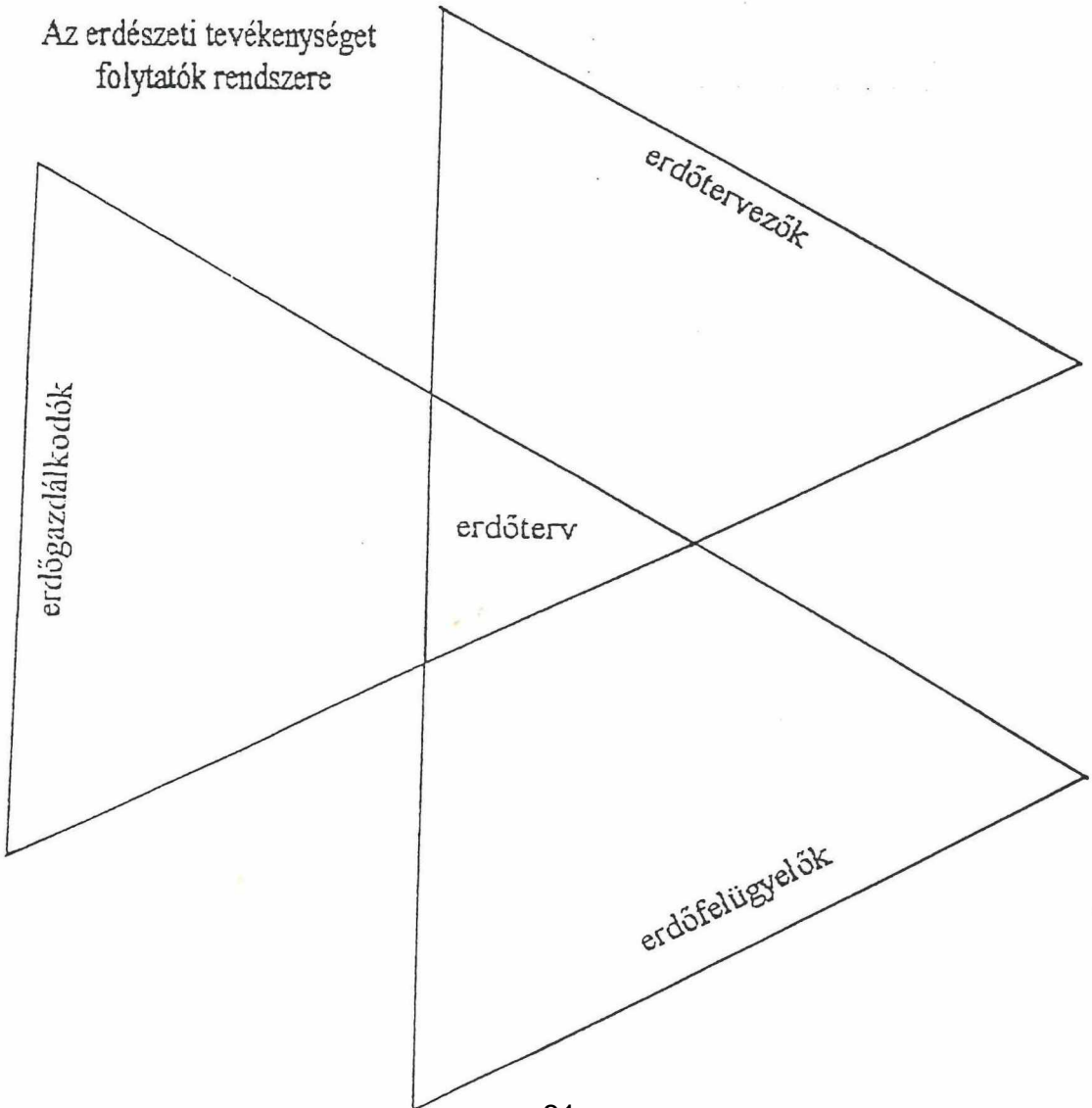
2. Természetközeli erdőgazdálkodást kell folytatni mindazon erdőkben, amelyekben ez megvalósítható. Mindenekelőtt a természetszerű, őshonos fafajú, erdőtalajon álló ökoszisztémákban. A mesterségesen létrehozott erdőkben is lehetőleg a természetes erdőhöz hasonló állományszerkezetet kell kialakítani, ahol ez termőhelyi és gazdasági szempontból megoldható.

3. Zöldfelületek gyarapítása az erdőtelepítések (az eddig nem erdővel borított területek erdei facsemetével való beültetése) és fásítások (pl. utak, vasutak melletti fasorok) szorgalmazásával.

Az erdő és a természetvédelem kapcsolata

Az erdészeti tevékenységet folytatók rendszere

Az erdőgazdálkodókat kötelezi a törvény az erdőterv szerinti gazdálkodásra. Az erdőtervet az erdőtervezők (nevezik őket erdőrendezőknek is) készítik. Az erdőterv 10 évre szóló gazdálkodási terv. Megtalálható benne az erdő térképe, az erdő leírása és szabályozása (az elvégzendő illetve elvégezhető beavatkozások terve).

Mit olvashatunk le az üzemi térképről?

Minden erdőről üzemi térkép készül.

Erdőnek nevezzük a meghatározott fajú fás növényekből és társult élőlényekből kialakult életközösséget annak talajával együtt, függetlenül attól, hogy a faállomány vagy az életközösség valamelyik más eleme átmenetileg hiányzik (Az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény).

Az erdőtervező a terepi felvételek során először ellenőrzi, hogy a térkép és a valóság megegyezik-e. Ha nem egyezik meg, akkor elvégzi a szükséges méréseket. Ezekhez a mérésekhez a térképezéshez szükséges eszközöket használja (geodéziai műszerek, geodéziai mérések). A legegyszerűbb ilyen eszközök, amelyeket mindenki ismer: mérőszalag, iránytű, tájoló.

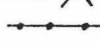

Az erdőt községhatáronként (községhatár = ami a település területéhez hozzátartozik) kisebb részterületekre osztják, ezeket tagoknak hívják. A tagokat még tovább aprózzák kisebb területi egységekre, ezeket erdőrészeknek nevezik. Az erdőrészlet a gazdálkodás legkisebb eleme.

Jelzések a terepen:

- a tájékozódás szempontjából fontos terepi pontok sorszámozott határdombok.
- a taghatárt: a fákra festett nagy T betű
- az erdőrészelethatárt: a fákra festett fordított nagy T / ⊥ / betű jelöli.

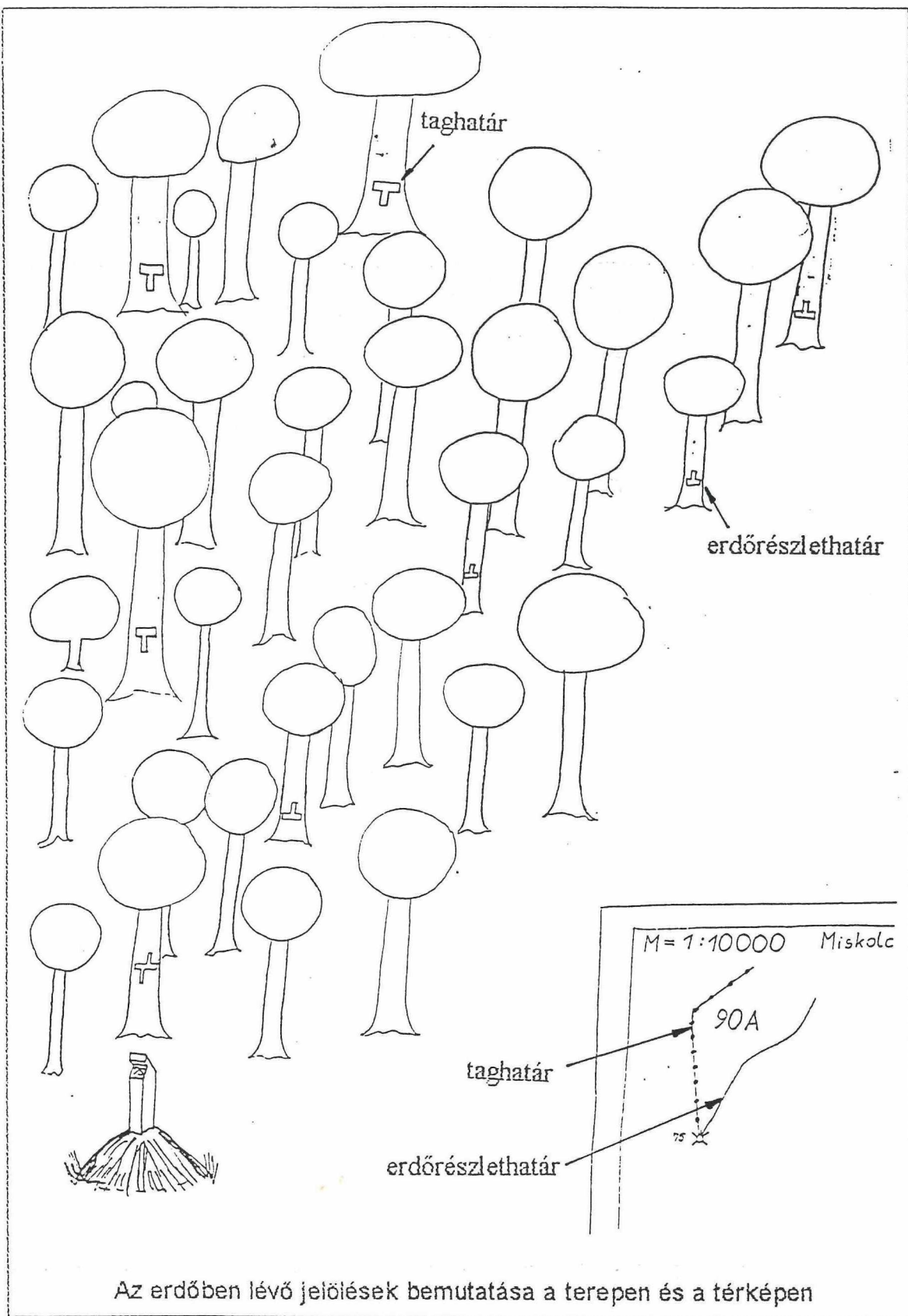
Ezekkel a jelzésekkel minden kiránduló találkozhat, de ezek a jelölések elsősorban az erdővel foglalkozó szakemberek munkáját segítik.

Jelölések a térképen: - határdombok:

- taghatár:
- erdőrészelethatár:
- tag: arab szám
- erdőrészlet: ékezet nélküli nagy betű

Hogyan lehet leírni egy erdőt ?

Az erdőtervező felkeresi a gazdálkodás legkisebb egységét az erdőrészletet és arról leír minden lényeges információt. Ez az erdőleírás olyan, mint egy személyleírás. A szakember számára megjelenik az erdő képe, mint ahogyan a leírt személy is megjelenik előttünk. A tervező bejárja az erdőrészletet, közben figyeli a térkép helyességét, a lágyszárú növényeket, a bokrokat, a fákat és más élőlényeket, természeti jelenségeket. Ezek a jellemzők valamilyen formában mind-mind megjelennek az erdő leírásakor.

Az erdőben lévő jelölések bemutatása a terepen és a térképen

Mik is ezek az információk?

- Az erdőrésztlet jele. Pl.: Miskolc 90A
- Az erdőrésztlet területe. Pl.: 3,1ha /31.000 m²/

•A termőhelytípus változat. Ez azt jelenti, hogy milyen klímában és milyen talajon nő ez az erdő.

1. A klímán az erdészek általában az adott klíma egy-egy jellemző fafajával utalnak pl. bükkös klíma, gyertyános-tölgyes klíma, stb.

2. A talajra az előforduló lágyszárú növényzetből következtetnek (típus jelző lágyszárú növények), vagy részletes talajvizsgálatot végeznek (Az erdőrészletben több helyen talajszelvényt /gödör/ ásnak és az ebből vett mintát /földet/ laboratóriumban elemzik)

•Az erdő rendeltetése (Célja)(magában foglalja a már említett hármass funkciókat)

1. Védelmi: Ez jelenthet védő és védett erdőt is.

- A védő erdő a természeti környezet, a létesítmények védelmét vagy egyéb védelmi célokat szolgál. Néhány példa a teljesség igénye nélkül: talajvédelmi erdő, mezővédő erdő, honvédelmi érdekeket szolgáló erdő, vadvédelmi erdő, partvédelmi erdő, stb.

- A védett erdő az, amely különleges védelmet igénylő természeti értéknek minősül. Pl.: A fokozottan védett természeti területen lévő erdő, a védett természeti területen lévő erdő, erdei génrezervátum, stb.

2. Gazdasági: legfontosabb feladata az erdőnek, hogy erdei termékeket állítsanak elő benne és azokat hasznosítsák. Ezek a termékek a társadalom számára nélkülözhetetlenek pl. faanyag, karácsonyfa, vad stb.

3. Egészségügyi - szociális, turisztikai: Ezek az erdő jóléti szolgáltatásai. A beteg, a pihenni vágyó, a városok zajától menekülő embereknek nyújt gyógyulást, kikapcsolódást. Jellemző rájuk, hogy sok kényelmi berendezés (padok, esőbeálló, szalonnasütők, tanösvények, stb.) található bennük.

- gyógyerdő (gyógyintézet területén és környékén lévő erdő)

- parkerdő (célja: sport, üdülés, turisztika)

4. Oktatás - kutatás: Az erdészeti oktatást, kutatást szolgálják.

- oktatást segítő tanerdő

- kísérleti erdő /erdészeti kutatás céljára/

- vadspark

Az erdő egyes rendeltetései egymástól elválaszthatatlanok, így több rendeltetés rendeltetés érvényesülhet, csak az a kérdés, hogy melyik a legfontosabb (elsődleges). Az elsődleges rendeltetés eldöntése nagyon fontos kérdés, hiszen minden beavatkozásunk az erdőben azt a célt fogja szolgálni és a többi rendeltetés (cél) csak ezután következik.

Pl: Elsődleges rendeltetés: A felsoroltak közül lehetne bármelyik. Válasszuk ki az egészségügyi-szociális, turisztikait!

Ekkor döntéseink során a gazdasági, védelmi, oktatás-kutatási célok csak másodlagosak.

A példánál maradva: Az erdő gazdasági szempontból már vágásérett (kivágható) lenne, de elsődleges rendeltetése érdekében további 20 évig fenntartjuk.

•Domborzati viszonyok: pl. a terület lejtése 15°, kitettsége É-i domboldal, tengerszint feletti magassága 700 m.

•Az erdőrészlethez vezető út jellemzői és még más a gazdálkodás szempontjából fontos adatok.

•Állományleírás = a faállomány leírása

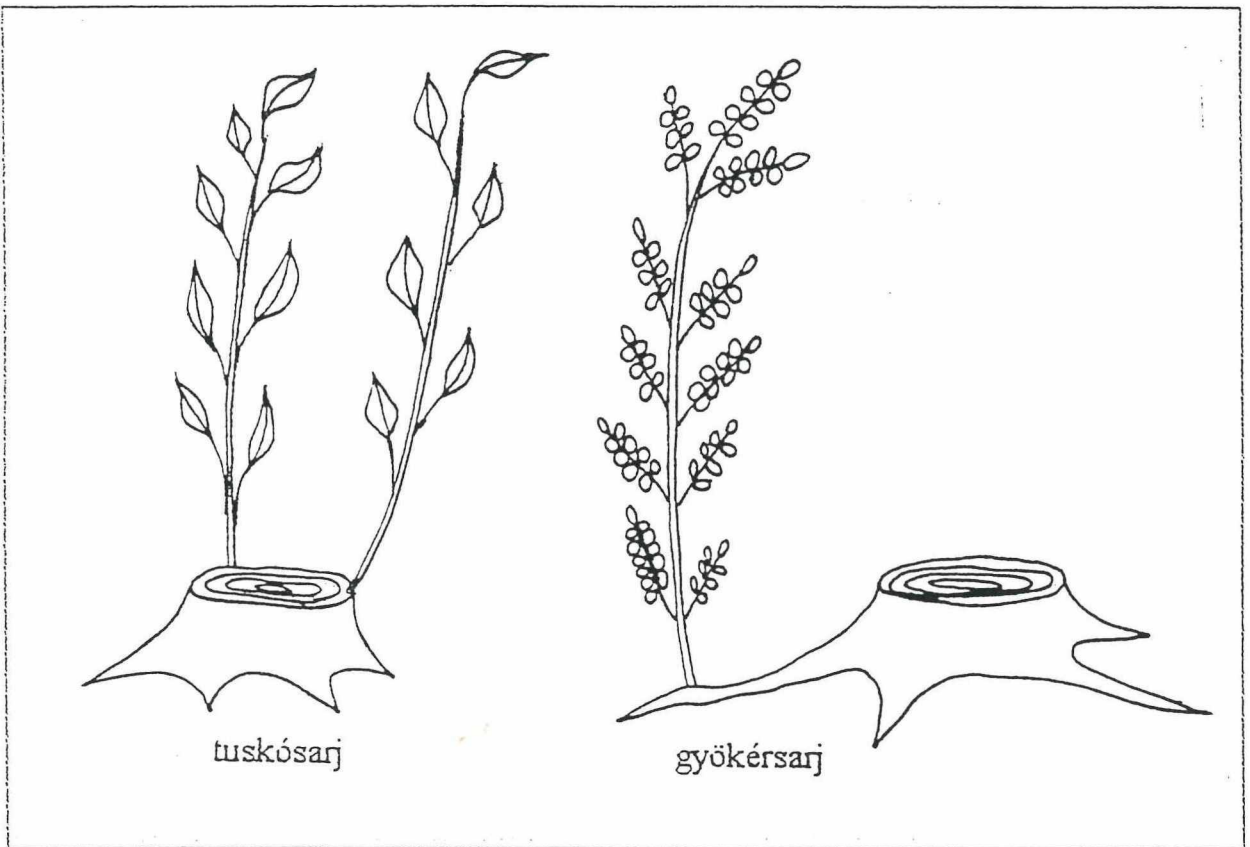
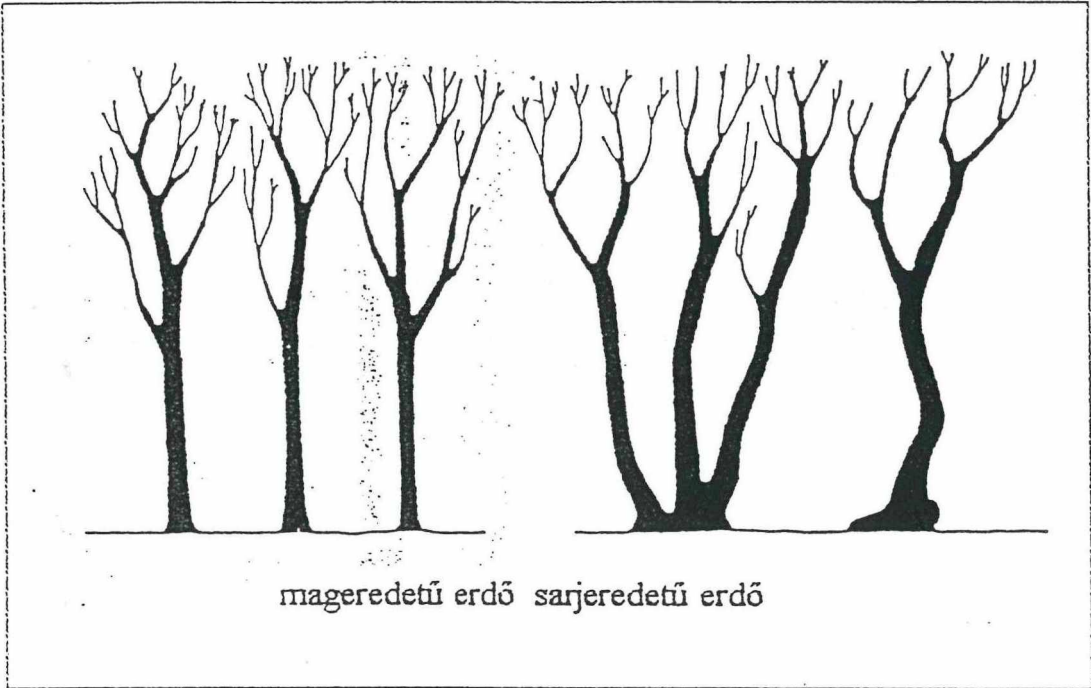
faállomány = az erdőben növő fák összessége

Itt találjuk meg azt, hogy milyen fajok vannak az erdőrészletben és ezek a fajok egymáshoz képest milyen arányban vannak jelen (elegyarány).

pl. lúcfenyő 20 %, bükk 80 %

Az eredetre kifejezi , hogy a faegyed hogyan jött létre.

- Mageredet: a fa a magból fejlődik ki és általában nem ágazik el a tövénél.

- Sarjeredet: a tuskó vagy gyökér, sarjhajtást hoz és ebből a sarjhajtásból lesz a fa. Az ilyen fa általában feltűnően megvastagodott és elágazó tövű.

Az előzőek alapján vannak sarjeredetű vagy mageredetű erdők, de lehetnek vegyes eredetűek is amikor mageredetű és sarjeredetű fák is vannak az erdőben.

- A sarj eredetű állományok mindig gyengébb minőségűek és betegségekkel, károsítókkal szemben kevésbé ellenállóak, mint a mageredetűek.

A kor: A faállományok korát megtudhatjuk az üzemtervekből. A kidöntött fa korát megtudhatjuk, ha leszámoljuk az évgyűrűt a tuskón. (Az évgyűrű találó

elnevezés, mivel minden fa, minden évben növeszt egy évgyűrűt.) (A szakemberek "ránézésre" is meg tudják határozni egy faállomány korát.)

Az erdőtervező méréseket végez azért, hogy megállapítsa mennyi fa van az erdőrészletben.

A fa mennyisége megadható:

-darabban pl.: 10db fa

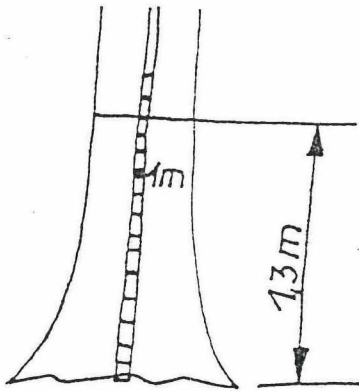
-térfogatban pl.: $2m^3$ fa

A méréseket gyakran mintaterületen végzi, amiből azután az egész területre következtet.

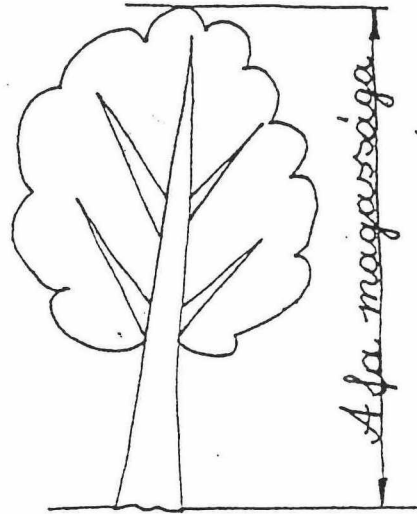
Mik ezek a mérések ?

Megméri a fák átmérőjét a talajtól számított 1,3 m magasságban (mellmagassági átmérő) átlalóval és a fák magasságát valamilyen magasságmérő műszerrel. A famagasságmérő műszerek általában a háromszögek hasonlósága alapján működnek.

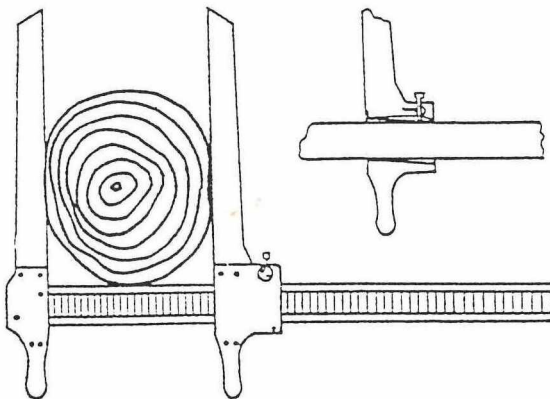
Ezekből az adatokból kiszámolható a fa térfogata, ami a gazdálkodás fontos mérőszáma.

mellmagassági átmérő

famagasság

átaló

Az erdősitések-re külön előírást tesznek. Itt jegyzik fel milyen arányban és milyen fajokkal kell az öreg erdőt felújítani. A faj megválasztás az alapelveknek megfelelően történik, figyelve az erdőrészlet adottságait.

Megjegyzés:

Külön sorban leírja a termőhely típusjelző lágyszárú növényeit, a

cserjéket és minden mást ami fontos lehet az erdőről. pl.: védett madarak, védett növények, barlang van az erdőrészletben, de tehet megjegyzéseket a beavatkozásra is, egészségi állapotra stb.

Hogyan lehet egy erdőt szabályozni ?

Itt következik az erdőtervező valódi tervezői feladata. Megtervezi, hogy a gazdálkodó mikor és milyen feladatokat köteles elvégezni az erdőrészletben (ezeket előírásnak nevezzük).

pl.: A tervidőszakon (10 éven) belül:

- Mikor vághatja ki az erdőt (véghasználat)?
- Mikor kell az erdősítést elvégezni?
- Mikor kell állománynevelést végezni?

A tervezés nemcsak az egyes erdőrészleteket külön-külön érinti, de az erdészet egészét is. Az erdőrészleteket, gazdasági és természeti okokból egymással összefüggéseiben is vizsgálják. Ez azért szükséges, hogy a tartamos erdőgazdálkodás feltételei biztosítottak legyenek.

Tartamosság: A szükségleteket (erdei termék, természeti értékek védelme, közjólét, pihenés, oktatás, stb.) nemcsak most és a közeljövőben, de a távoli jövőben is biztosítani kell. E cél érdekében amekkora területről az öreg erdőt levágták ugyanakkora területen erdősíteni is kell, az erdőtervnek megfelelő előírás szerint.

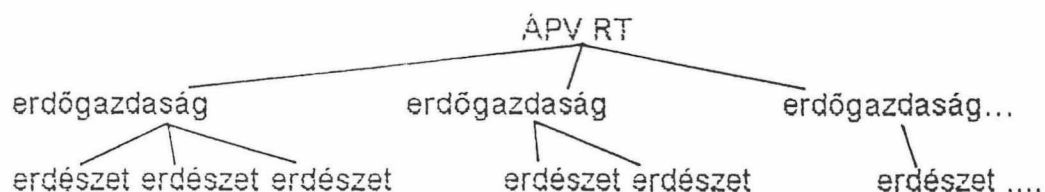
Ez nemcsak a gazdaságos működés, de az erdő életközösségén működése szempontjából is fontos.

Mi történik a gazdálkodás során?

Erdőgazdálkodási tevékenység: az erdő fenntartására, közcélú funkcióinak biztosítására, őrzésére, védelmére, az erdővagyon bővítésére, valamint az erdei haszonvételek biztosítására irányuló tevékenységek összessége.

Gazdálkodó lehet: állami erdőgazdaság, erdőbirtokossági társulat szövetkezet, magánszemély stb., aki az erdő javaival tartósan gazdálkodik.

Az állami erdőgazdálkodás szervezeti felépítése:

Erdőgazdasági központ	Vezérigazgató (ig.) Osztályvezetők Előadók stb.	feladata: központi irányítás erdészetek munkájának összehangolása
Erdészeti (gazdálkodási egység)	Erdészeti igazgató Műszaki vezetők erdészek brigádok (fakitermelő, erdőművelő)	

Miután a gazdálkodó kézhez kapta az elkövetkezendő 10 évre szóló erdőtervet, így megismeri annak előírásait. A 10 éves tervet éves erdőgazdálkodási tervekre bontja fel. Ezek az éves tervek részletesen tartalmazzák az egyes erdőrészekben milyen munkákat fognak elvégezni, az elvégzett munka mennyibe fog kerülni és az onnan kikerülő erdei termékek értékesítéséből mennyi haszon várható.

például: Előírnak egy nevelővágást/ lásd később/.

A nevelővágás során a fák egy részét eltávolítják az állományból.

A munka elvégzéséért a gazdálkodó fizet a munkavállalóknak. Az eltávolított állományrész /kitermeit faanyag/ eladható.

Tehát a kiadás : a munkabér, anyagköltség stb.

a bevétele: az értékesített erdei termék ára stb.

Az éves tervben megtervezi a gazdálkodó, hogy mennyi lesz a kiadása és mennyi lesz a bevétele összesen az erdőrészekben.

A bevétel és kiadás különbsége az eredmény.

Bevétel > kiadás eredmény pozitív, jól gazdálkodott

Bevétel < kiadás az eredmény negatív, rosszul gazdálkodott

Bevétel = kiadás nincs eredmény

Cél, hogy minden évben kb. ugyanannyi munkát tudjon elvégezni és kb. ugyanannyi értékesíthető termék keletkezzen.

Az erdő növekedése fejlődése:

A mag először csírázni kezd, majd csíracsemete lesz belőle. A csíracsemete további növekedésével eléri a csemete állapotot. A csemete azután évek hosszú sora alatt fává fejlődik. A növény élete végéig megtartja azt a tulajdonságát, hogy növekszik.

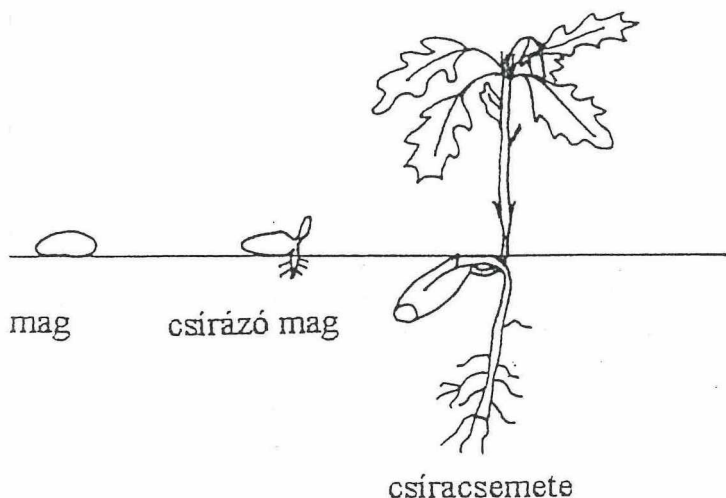
Az erdőben járva a fa minden fejlődési alakjával találkozhatunk.

Ne feledjük el, hogy erdőnek nem csak az idős méretes bükkfából álló erdőt nevezzük, hanem azt is ahol az erdő még csak kezdeti állapotában látható - csemetés korú. A hatalmas faóriások is voltak egyszer csemete korúak, ahogyan nagyapáink is először csecsemők, majd gyermekek voltak.

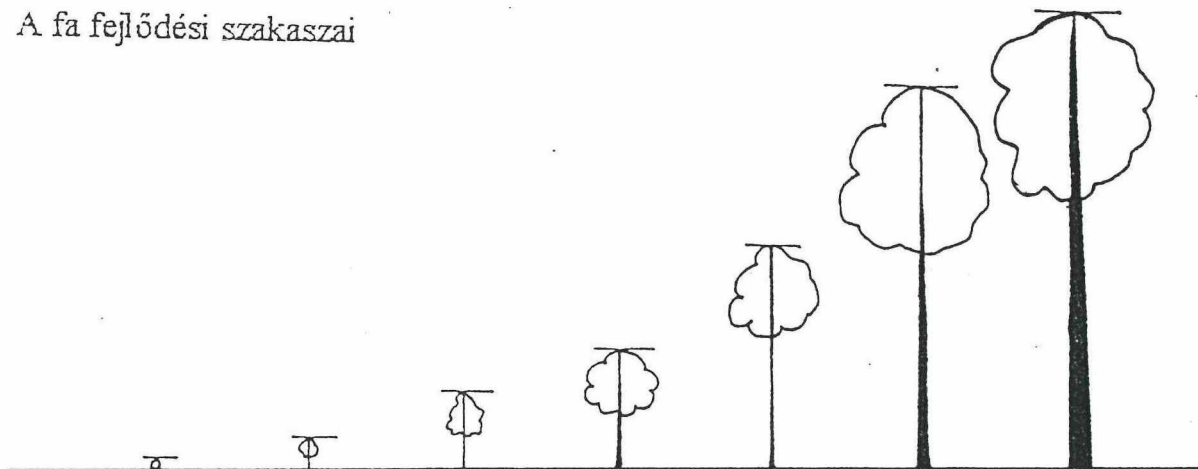
Az erdészek az erdő életét a benne álló fák méretei és kora alapján fejlődési szakaszokra osztják.

Ezeket a fejlődési szakaszokat mutatja a rajz. A rajzról leolvashatók a korosztályra jellemző elnevezések és a benne lévő fákra vonatkozó legfontosabb adatok /kor, magasság, mellmagassági átmérő/. Azt, hogy az erdőben milyen munkát kell végezni azt elsősorban az állományszerkezet dönti el. Az állományszerkezet az állomány összetételének, kinézetének gyűjtőfogalma. Fontos jellemzője pl. a záródás (egy arányszám), amely megmutatja, hogy mekkora a fák lombátrának vetülete az egész területhez viszonyítva. Általában minél záródottabb egy állomány, annál jobban igényli az állománynevelési munkálatokat, azaz az átalakításokat.

A mag csirázása

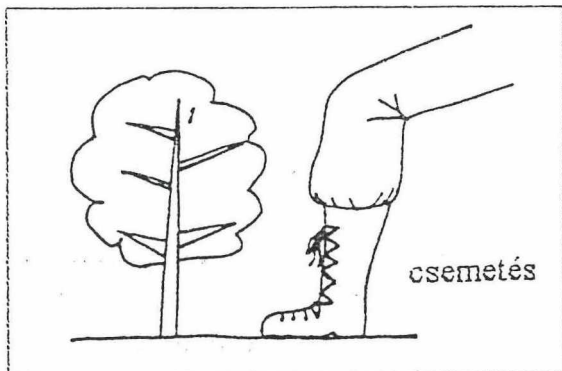

A fa fejlődési szakaszai

Itt bükről van szó	csmetés	fiatalos	sűrűség	vékony rudas	rudas	szálas	lábás
a fa kora (év)	1-5	5-10	10-15	15-25	25-45	45-100	100-
magassága (m)	-0,5	0,5-2	2-5	5-8	8-16	16-32	32-
mellmagassági átmérője (cm)	-	-2	2-5	5-10	10-20	20-50	50-

Most az egyes fejlődési szakaszokon keresztül kövessük ezt végig.

Csemetés: az az erdő, ahol csemete méretű fák sokasága áll. Hogyan kerül a csemete az erdőbe?

- Természetes úton: ekkor a lábon álló fák lehullatják magjaikat, amelyekből azután a csemeték kifejlődnek.

- Mesterséges úton: Az ember összegyűjti a fák magjait, csemetekertben elülteti azokat és a kifejlett csemetéket átülteti oda, ahol erdőt kíván létrehozni, vagy az összegyűjtött magokat rögtön az erdőben veti el.

- Kombinálva a természetest a mesterséggel. Ekkor azon a területen, ahol az erdőt szeretnénk létrehozni már sok-sok csemete kifejlődött a fákról lehulló magvakból, de az üres foltokra mesterséges úton - emberi beavatkozással - csemetét ültetnek vagy makkot vetnek. A csemetéket a csemetekertből szerzik be.

Az elvégzendő munka: ültetés, makkvetés:

Nagyon fontos, hogy az ültetést, makkvetést gondos talajelőkészítés előzze meg.

A talajelőkészítés során a talajt fellazítják, gyomtalanítják.

Ha a csemetéket közvetlenül az ültetés helyére viszik, akkor figyelni kell a szállításra: Óvni kell őket a kiszáradástól, a törődéstől.

Az ültetést gyakran ékásóval végzik. Az ültetés vetés szokásos ideje: tavasszal (márc., ápr.), ősszel (okt., nov.)

Az ültetést az erdész vezetésével az erdőben dolgozó brigádok (erdei munkások) - erdőművelők végzik. Csemetés korban az erdő még nem záródott, a fák ágai még nem érnek össze. Ez az állapot még eltart a kiültetéstől számított kb. 5-10 évig. Ez alatt az idő alatt sem hagyják magára az erdősítést, makkvetést.

Évenkénti ápolással védik a csemetéket a vágástéri (vágástér: az a terület, ahonnan az idős állományt eltávolították) lágyszárúaktól, gyorsan növekvő cserjéktől, fáktól, amelyek elnyomják a kis fácskákat.

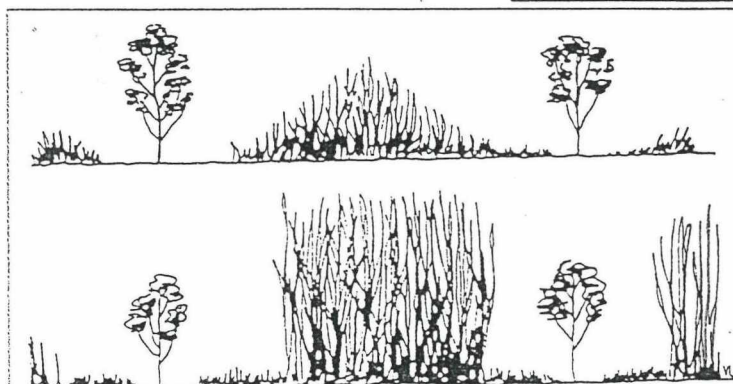
A munka célja: minél több csemetének életlehetőséget biztosítani.

Az ápolásokat mindig a nyár elején kell elkezdeni, hogy a csemeték életfeltételei biztosítottak legyenek. Azok a gyomnövények amelyek nyár végén újra hajtanak már nem tudják növekedésükkel utolérni a csemetéket az adott évben és csökkentik a vadkárt.

Ebben a korban a vad (főleg a nagyvad: szarvas, őz, muflon, vaddisznó) tetemes kárt tud tenni az erdősítésben, mivel ilyenkor könnyűszerrel eléri a fácskák levelét, rügyét és a fiatal vékony kéreg is könnyen lehántható. Ennek elkerülésére védekezhetnek úgy, hogy az erdősített területet körülkerítik, vagy más módon pl.: a hajtásokat fehér színű, az állat számára keletlen ízű és szagú anyaggal kenik be. Ezeket a munkákat már a tél kezdete előtt el kell végezni, hogy télen más növényzet híján ne a csemetéket fogyassza el az állat. A vad téli etetését etetőkkel és vadföldekkel (vadföld: a vad kedvenc táplálékát ültetik oda) lehet biztosítani.

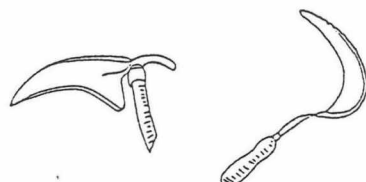

Ápolás előtt

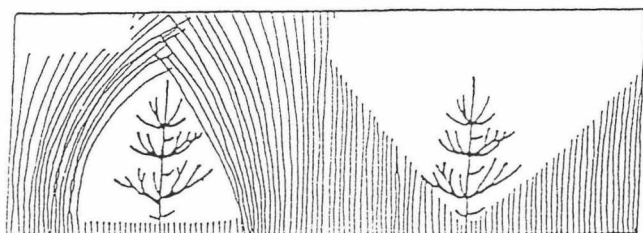

Sarlózási sémák

Az ápolás kézi eszközei

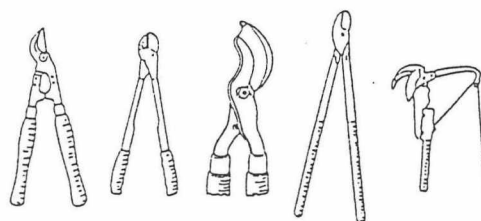

ápoló kasza, sarló

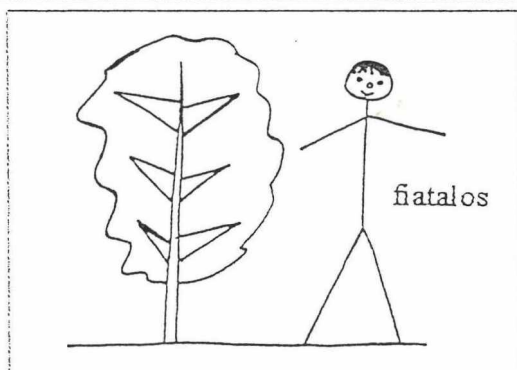

hibás

helyes

Gholler ollók

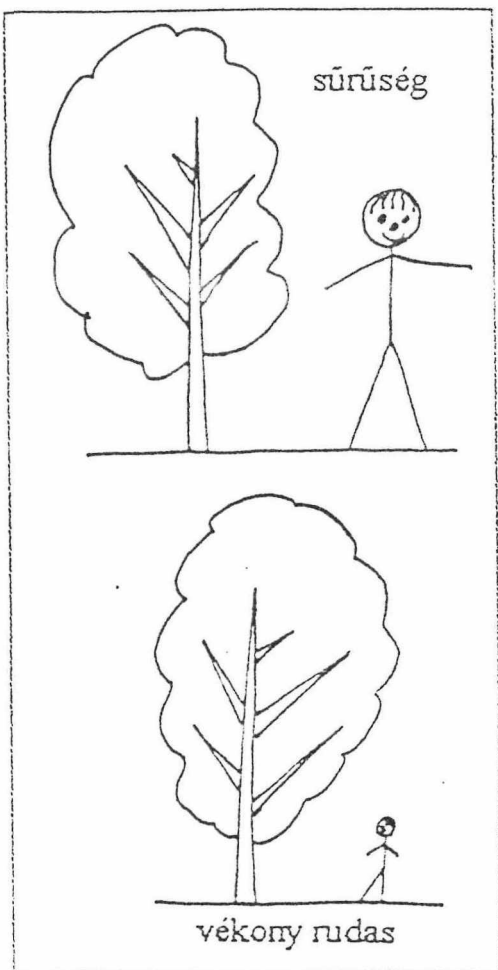

fiatalos

Fiatalos: már többé - kevésbé záródott állomány, az ágaik többnyire már összeérnek. Ha az erdő elsődleges rendeltetése gazdasági, akkor az e szempontból legfontosabb fafajok, főfajok segítségével kell sietni és az őket elnyomó más növényeket (akár fákat is) el kell távolítani. Ezt a munkát fiatalos ápolásnak nevezzük.

A munkát az erdőművelők végzik.

Ha elegendően fenyőről van szó, akkor ebben a korban kitermelt fából karácsonyfa lesz.

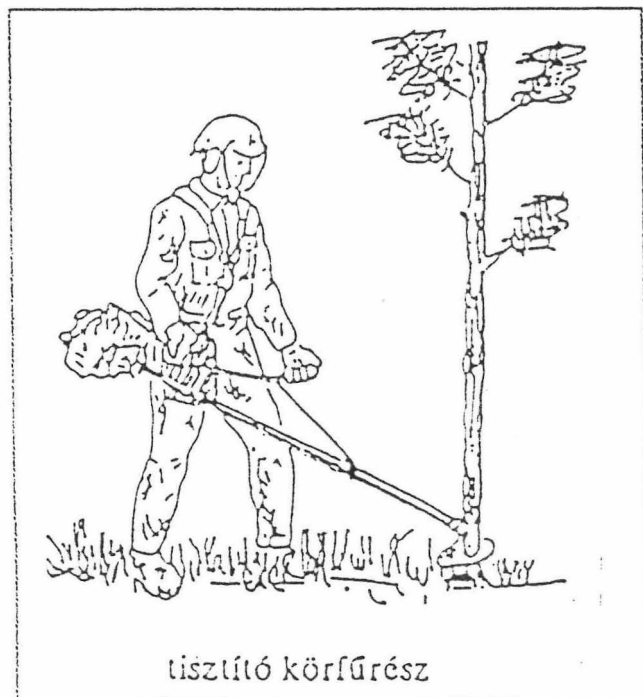

Sűrűség, vékony rudas:

Azért hívják sűrűségnek, mert már magasabb az embemél és álhatóhatatlanul sűrű. A vékony rudasban mint neve is mutatja rúd vastagságú fák állnak.

E korban tisztításokat végeznek.

Megtisztítják az állományt a számunkra nem kívánatos egyedektől, és a fafajok egymáshoz való viszonyát, elegyarányát beállítják (pl. 70 % bükk, 30 % gyertyán). Ha lucfenyőről van szó, díszítő gally termelhető belőle, amiből pl. koszorúk, virágcsokrok készíthetők.

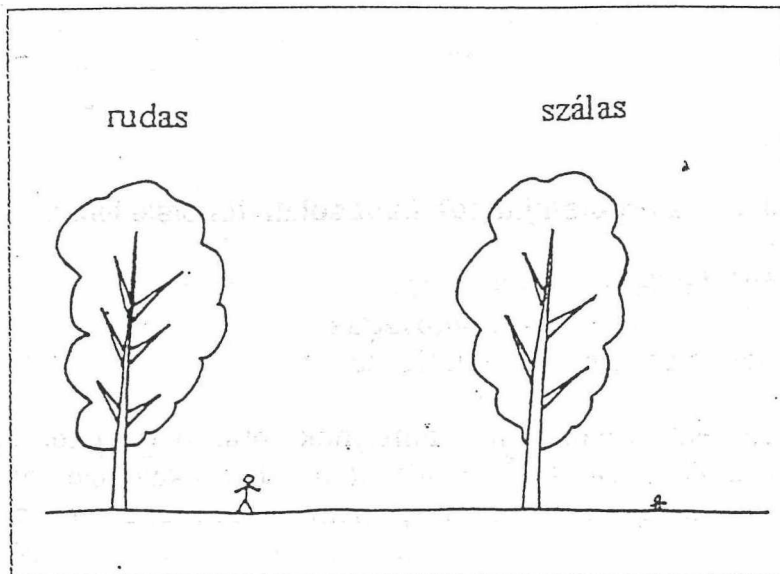
tisztító körfűrész

A tisztítás eszközei

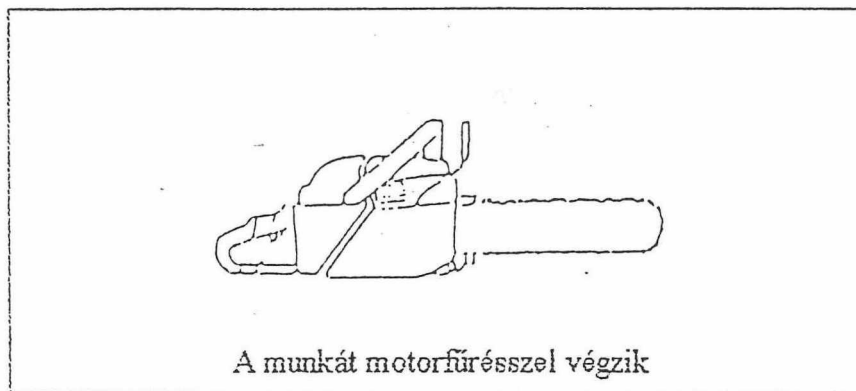
sújtókések

tisztító balták

Rudas és szálas erdő:

Ebben a korban választják ki a főfajok fái közül a javafákat (más néven V-fa = véghasználatig fenntartandó fa) és többszöri beavatkozással vastagodásra, növekedésre serkentik őket. A javafák, mint ahogyan nevük is mutatja azok, amelyek fontosak az erdő rendeltetése /célja/ szempontjából. Ha túl sűrűnek ítélik az erdőt, akkor a gyengébb minőségű fákat eltávolítják (belevágnak az erdőbe) a javafákkal szemben. Eközben a javafák tért nyernek növekedésükhöz. A kivágandó fákat minden esetben az erdész jelöli ki a fákra festett pontokkal. Ebben a korban a gyéritések során már értékesíthető faanyag nyerhető az állományból.

A munkát motorfűrészsel végzik

Szálas kor vége, öreg erdő

A szálas kor végén az erdő vágáséretté válik, kitermelhető lesz, a benne álló fák kivághatók.

Ez nem egyik napról a másikra történik, nagyságrendje években mérhető, így a fa lábán viszonylag hosszú ideig eltartható.

Mitől függ a vágásérettségi kor?

Elsősorban az erdő rendeltetésétől és a termőhelyi adottságoktól, és a fafajtól.

A fában öreg korára olyan folyamatok játszódnak le, amelyek a belőle nyerhető faanyagot feldolgozhatatlanná, értéktelenné teszik.

Pl.: Bár a fa még vastagodik, de belülről elkorhad. A korhadt faanyag semmire, még tűzifának sem igazán alkalmas.

Beszélünk: - gazdasági vágásérettségi korról
- biológiai vágásérettségi korról

Ha az erdő elsődleges rendeltetése gazdasági, akkor még e kedvezőtlen folyamatok beindulása előtt kell a fákat kivágni ahhoz, hogy faanyaga értékesíthető legyen. (gazdasági vágásérettségi kor)

Ha az erdő elsődleges rendeltetése egészségügyi-szociális, turisztikai, akkor a fákat addig tartják fenn, ameddig azok emberi életet, műszaki berendezéseket stb. nem veszélyeztetnek kidőlésükkel (biológiai vágásérettségi kor). Ez a kor jóval meghaladja a gazdasági vágásérettségi kort. Ebben az esetben azonban sokkal kevesebb nyereségre lehet számítani.

A két megoldás közül bármelyikről is legyen szó, a fák végül mégiscsak kivágásra kerülnek.

A kivágott erdő helyén kötelezően új erdőt kell létre hozni. E folyamatot erdőfelújításnak nevezzük. A véghasználatot mindig úgy kell végezni, hogy a felújítás a lehető legkönnyebben elvégezhető legyen, a termőhely a lehető legkevesebb károsodást szenvedjen.

A véghasználatok és az erdőfelújítások kapcsolata többféle lehet.

- Az erdőnek van vágásterülete: - tarvágás
- felújítóvágás
- Az erdőnek nincs vágásterülete: - szálalóerdő

1. Tarvágás: Olyan véghasználati mód, amelynek során a területen álló fákat egyidőben, egyszerre vágják ki. Tarvágást csak akkor lehet alkalmazni, ha az erdő természetesen magról nem újítható fel vagy nem a termőhelynek megfelelő faállomány áll rajta. pl.: síkvidéken telepített lucfenyő. A vágásterület nagyságától függően nagy, közepes, kis tarvágásokat lehet megkülönböztetni. Magyarországon csak közepes és kis területű tarvágás alkalmazható: területe sík- és dombvidéken maximum 10 ha, hegyvidéken 5 ha lehet, de kivételes esetben ennél nagyobb is.

- Ekkor a felújítás történhet - mesterségesen: -makkvetéssel
-csemeteültetéssel
- természetesen: -sarjaztatással.

2. Felújítóvágás: Akkor alkalmazható, ha az erdő saját maga képes magról felújulni.

Az erdő vágásérettségi kora előtt megbontják a záródást annyira, hogy elég fény jusson az erdő talajára ahhoz, hogy ott a magokból csemetek fejlődhessenek.

- A megbontás célja: - fényt juttatni a talajra
- terméshozásra serkenteni a fákat
- csökkenteni azoknak a növényeknek a számát, amelyek vizet és tápanyagot vesznek fel a talajból.
- serkenteni a vissza maradt fák vastagodását.

Ezzel lehetőség nyílik a mag csírázására, csemete kifejlődésére - azaz az újulat megjelenésére.

Ez a bontás lehet egyszeri, ekkor a következő belevágáskor már levágják az összes visszamaradó fát, de leggyakrabban többszöri bontás, bontóvágások sora után következik a végvágás. A végvágásra akkor kerülhet sor, ha a megjelent újulat annyira képes záródni, hogy biztos alapja lehet a jövő erdejének.

A különböző felújítások nevei a bontásokra vonatkoznak. Az erdő felújításának időtartama 4 évtől 60 évig húzódhat el.

3. Szálalóerdő: Olyan erdő, amelynek területét mindig faállomány borítja és soha sincs felújítási szakaszban. Ez azonban nem jelenti a fakitermelés hiányát, éppen ellenkezőleg, az egész erdőterületet érintve, egyszerre több helyen egy-egy szál fát vágnak ki, úgy hogy közben sohasem keletkeznek nagyobb lékek.

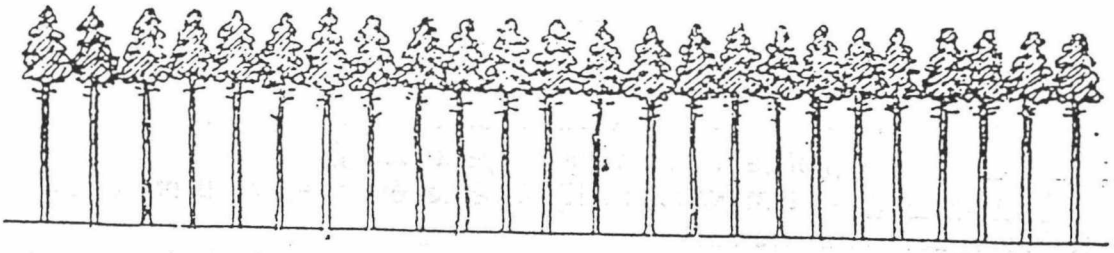
Az ember az erdőben - annak bármely fejlődési állapotában - mindig talál olyan anyagokat, amelyek számára hasznosíthatók. Ezeket az anyagokat erde termékeknek, a velük kapcsolatos cselekvést, tevékenységet erdei haszonvételeknek, röviden erdőhasználatnak nevezik.

Megkülönböztetnek a kinyert termék szerint :

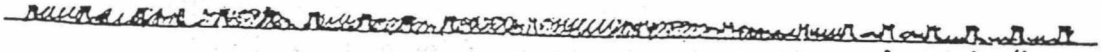
főhasználatot - főtermék

mellékhasználatot- melléktermék. 94

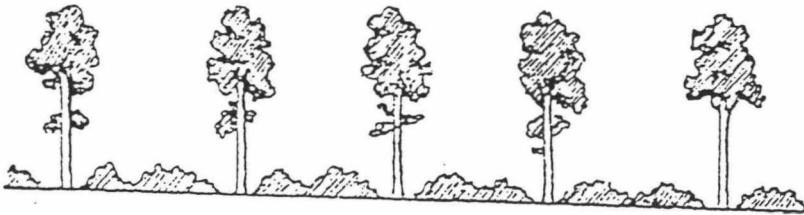
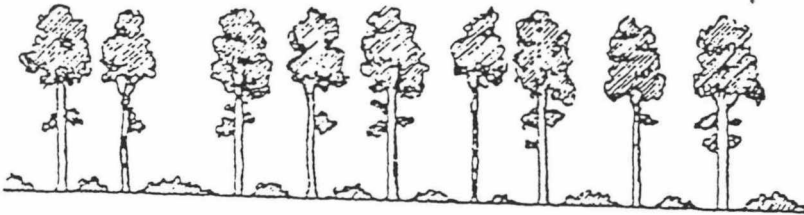
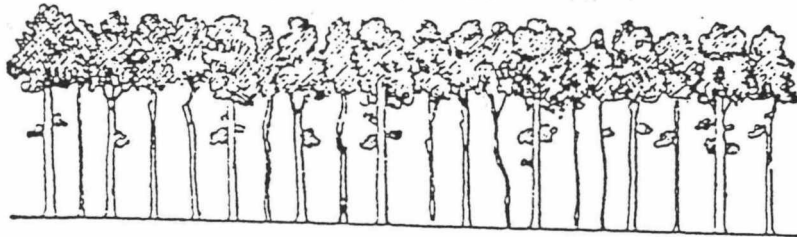
felújítás tarvágással

tarvágás előtt

tarvágás után

Ernyős felújítás

Szállaló erdő eszményi képe

⇒ Főhasználat: A cél a faanyagtermelés.

Attól függően, hogy az erdő mely életfázisából kerül ki az erdei termék beszélnek előhasználatról és véghasználatról.

Előhasználat: A termékek az erdőnevelési tevékenységből kerülnek ki.
(befejezett ápolástól ⇒ gyéritésekig)

Véghasználat: A termékeket a felújulás érdekében végzett bontóvágások és az erdő végvágása során nyerik.

Egészségügyi fakitermelés: Az állomány olyan mértékben károsodott, hogy további fenntartása nem indokolt (vagy gazdasági vagy biológiai vagy mindkét szempontból).

Minden erdőhasználatnál figyelni kell arra, hogy az élőhely, a főtermék (véghasználati faanyag) és az újulat ne károsodjon maradandóan.

A fakitermelők: azok az erdei munkások, akik a fák kitermelésével foglalkoznak. A gyéritésekből és véghasználatokból kikerülő faanyagot, ők termelik ki az állományból. A fakitermelés (kísérletileg bizonyítottan) a bányászathoz hasonlóan veszélyes és nehéz munkakörnek nyilvánított tevékenység. A fakitermelők brigádokat alkotnak és szervezett munkarendben dolgoznak.

Hogyan kerül a lábön álló fa a felhasználókhöz (fűrészüzem, bútorgyár, TÜZÉP, lakosság stb.), és közben milyen változásokon megy át?

1. Döntés: A fa kivágását jelenti. A döntéshez legtöbbször motorfűrész használnak. Először behajkolják a fát, utána kidöntik azt.

A munkás a fát az által legmegfelelőbbnek tartott irányba dönti ki. Ha dőlés közben a fa fennakad egy másikon, akkor azt onnan le kell húzni. A döntésnek nagyon szigorú szabályai vannak, mert ez a fakitermelés legbalesetveszélyesebb mozzanata. Döntéskor különböző segédeszközöket használnak pl.: döntőék, döntővilla. Elengedhetetlenül fontos az emberek védőfelszerelése is: láthatóvá teszi, védi a gépek okozta ártalmaktól, a ledőlő fa okozta károktól.

A gallyazást, darabolást legtöbbször az erdőben elvégzik és motorfűrész használnak hozzá.

2. Gallyazás: Amikor a teljes fa ledől állapotban van, akkor levágják róla az ágait (legallyazzák).

3. Darabolás: A fát a felhasználástól függően, a lehető legkedvezőbben igyekeznek darabokra vágni.

A darabolással összefüggő tevékenység a választékolás. A rajz azt mutatja, hogy a fa különböző részeiből milyen választékok nyerhetők. A választék meghatározott méretekkel rendelkező fa termék, melyről szabvány rendelkezik.

A leggyakoribbak:

- rönk: - lemezipari pl. a bútorokhoz használják, szekrényajtóra ragasztott lemez (furnér) alapanyaga

- fűrészipari pl. deszka, gerenda, stb. alapanyaga

- bányafa: a bányában hasznosítják

- fagyártmányfa: pl. seprőnyél lesz belőle

- papírfa: a papírgyárak használják fel végül papír lesz belőle.

- rostfa: speciális faipari eljárással pl. doboz lesz belőle

- tűzifa: fűtenek vele

4. Kérgezés:

A fáról eltávolítják a kérgét. Erre különböző eszközök állnak rendelkezésre.

A faanyag mozgatásával kapcsolatos leggyakoribb eljárások.

•A döntés helyétől (tőtől) lőval viszik (közelítik) a fát a vágásterület szélére.

•A döntés helyétől nagy munkagép összecsurolja a fákat és kivonszolja a vágásterület szélére.

A már feldarabolt fát teherautóval, kiszállító szerelvénnel nagyobb távolságra mozgatják.

Az előbbi felsorolásból látható, hogy sok lehetőség kínálkozik a munkaműveletek elvégzésének helyszínére, gépeire, technológiáira. A Bükk-hegységben leggyakoribb két módszer a következő.

1. Döntés, gallyazás, darabolás tő mellett történik. Erdei rakodóra lóval mozgatják a fát. Az erdei rakodón a fa sarangokban és máglyákban áll. A szállító szerelvény bemegy az erdei rakodóig és ott felterheli /felrakja/ a faanyagot és elszállítja a kb. 25-30 km-re lévő fatelepre, ahonnan azután vasúton elszállítják a továbbfeldolgozó üzemekbe.
2. A kidöntött fát a vékonyabb gallyaktól már a tő mellett megszabadítják és speciális erdészeti traktor /LKT/ kivonszolja az erdei rakodóra, ahol a darabolást elvégzik és sarangokban, máglyákba rakják a fadarabokat. Innen tovább ugyanúgy történik minden, mint az első példában.

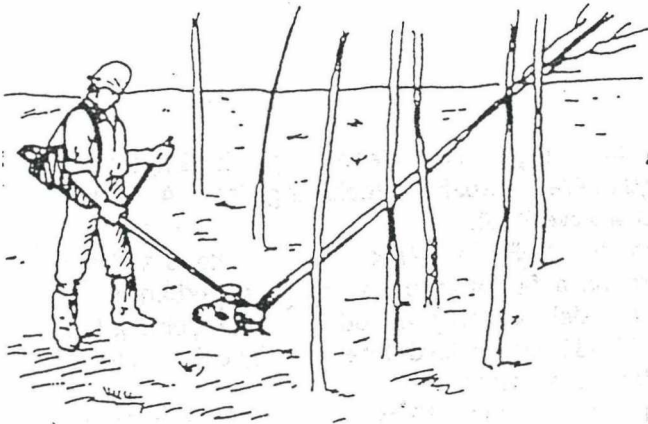
⇒Mellékhasználatok: Azon tevékenységek összessége, amelyek során melléktermék keletkezik. Melléktermék mindaz a hasznosítható anyag, ami a főterméken kívül, annak károsodása nélkül nyerhető az erdőből.

Ide tartozó termékek: karácsonyfa, vadvirágok, gyógynövények, vadgyümölcsök, gombák, díszítőgally, díszítő lomb, tobozok, fűz vessző, stb.

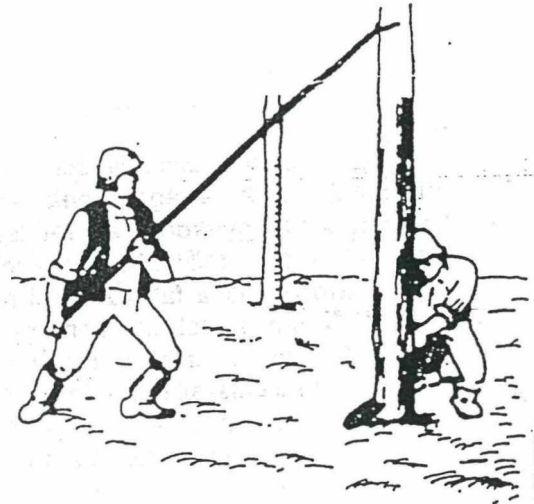
A gyenge minőségű tűzifát a jobb hasznosítás érdekében faszénné égetik ki.

- A faszénégetésnek a Bükk-hg.-ben nagy hagyományai vannak. A fát boksába rakják, kívülről földdel letakarják. Így kevés levegő mellett hevítik szénítik. A végtermék a vegytiszta faszén.
- A tűzifa felhasználásának további lehetősége a Bükk-hg.-ben szintén gyakori mészégetés: Ez úgy történik, hogy a földbe gödröt ásnak, majd felé boltozatot raknak mészkőből, kötőanyag nélkül. A boltozat alatt kialakuló üregben tüzet raknak és három napig folyamatosan fűtik, hogy a mészsoltás alapanyaga CaO (égetett mész) kinyerhető legyen.

Az erdőfelügyelő egész éven át ellenőrzi a gazdálkodás helyességét. Az elvégzett munkákat felülvizsgálja a gazdálkodást végző műszaki vezető kíséretében. Dönt a gazdálkodónak adható pénzügyi támogatásokról és bírságokról. Hatósági feladatokat lát el.

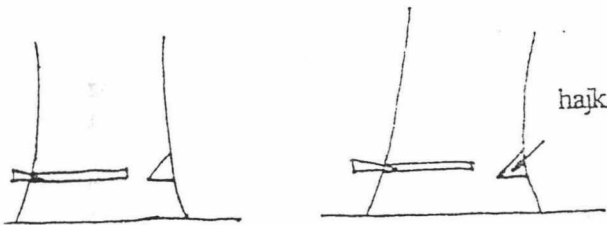

10 cm-nél vékonyabb
tőátmérőjű fák döntése

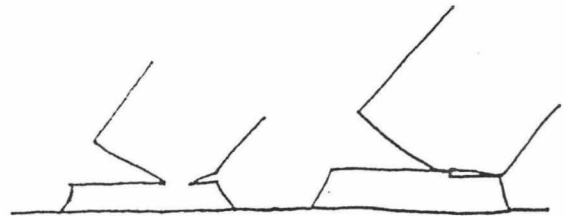

Vastagabb fa döntése
döntővilla segítségével

A döntés folyamata

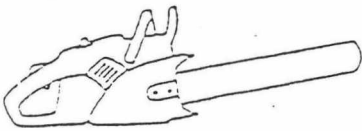

hajk

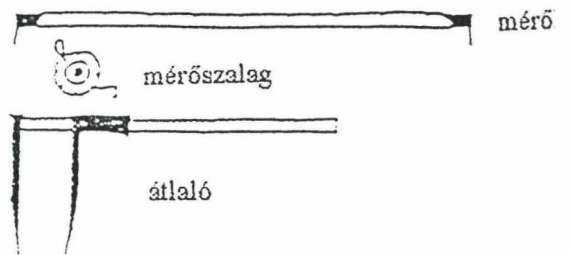

dől a fa

A fakitermelés kézi eszközei

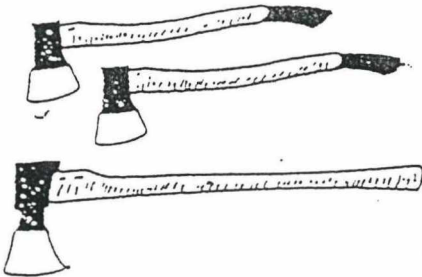
motorfűrész

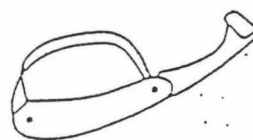
mérő

mérőszalag

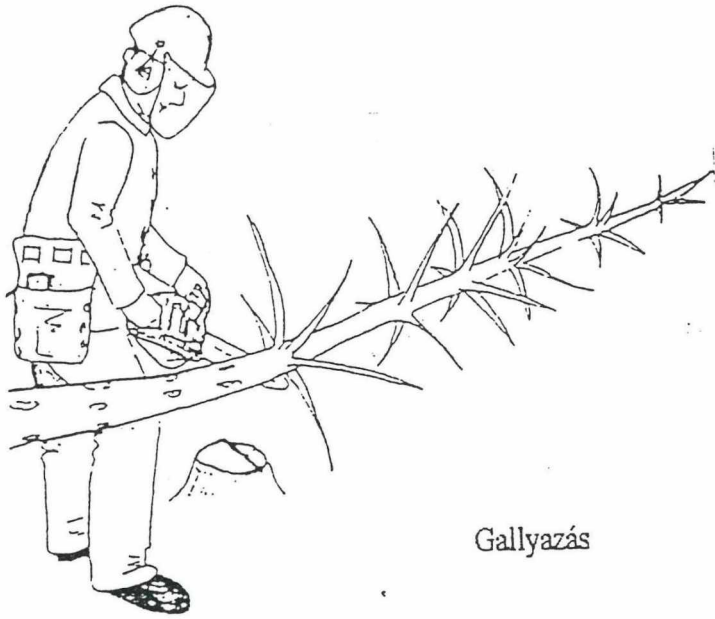
átlaló

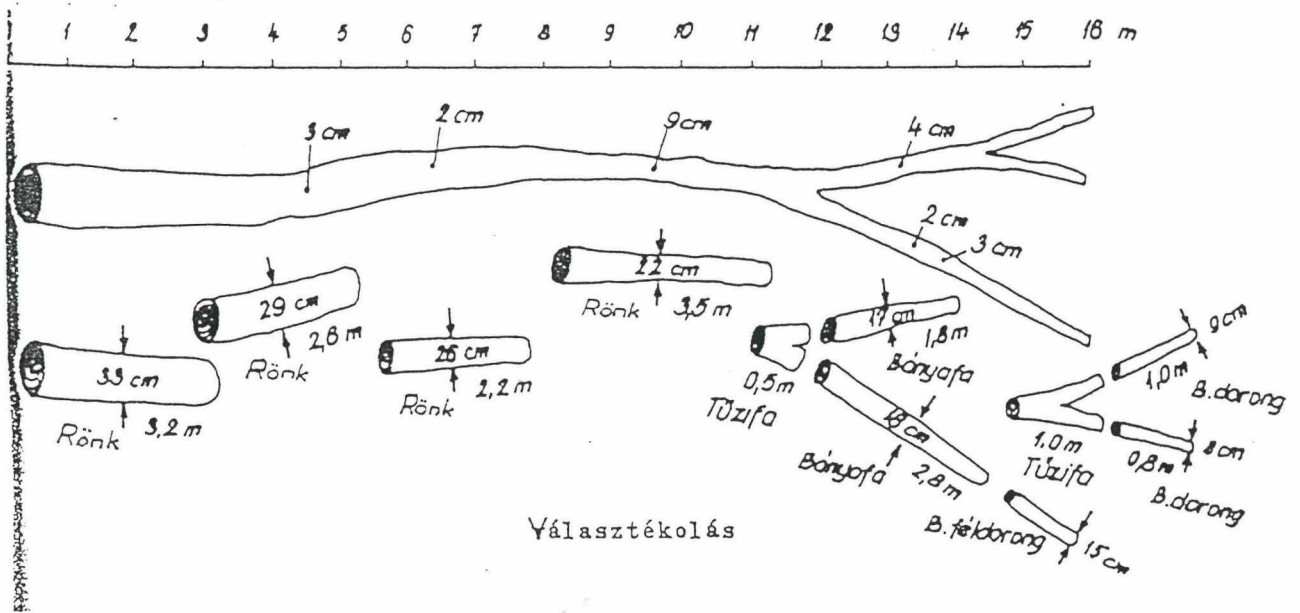
fejszék

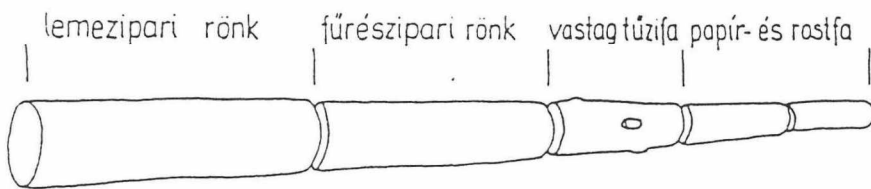
kacor

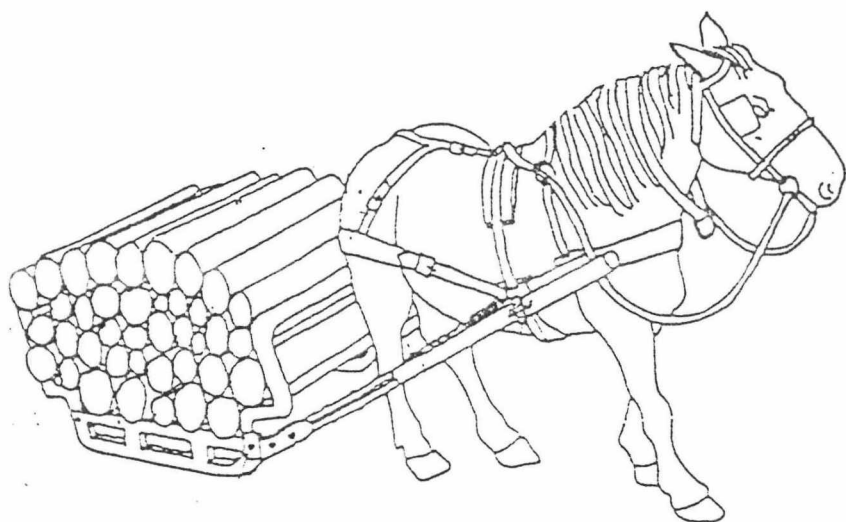
Gallyazás

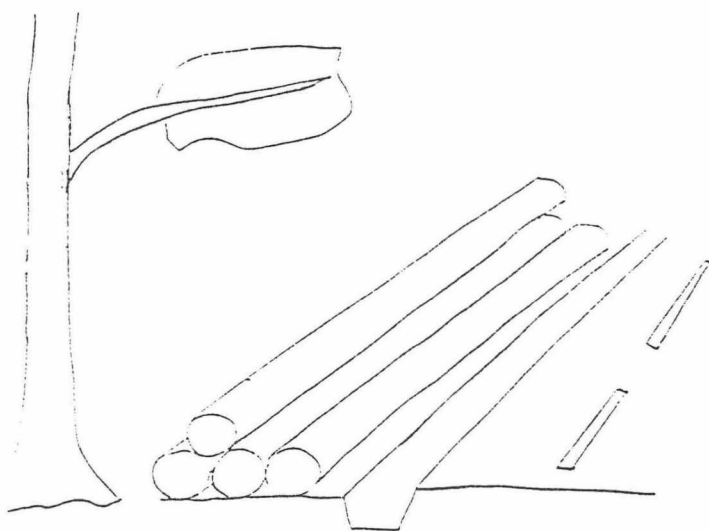
Választékolás

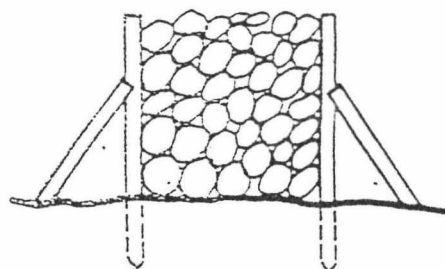
A ledöntött fatörzsből kihozható leggyakoribb választék

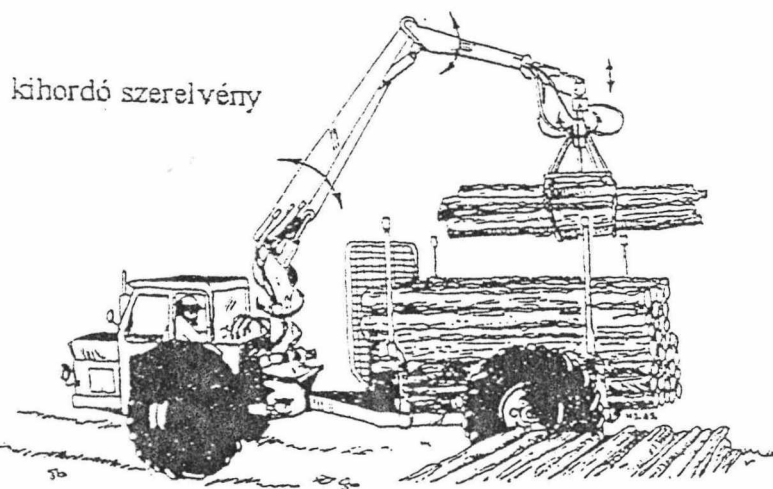
Közéltés lóval

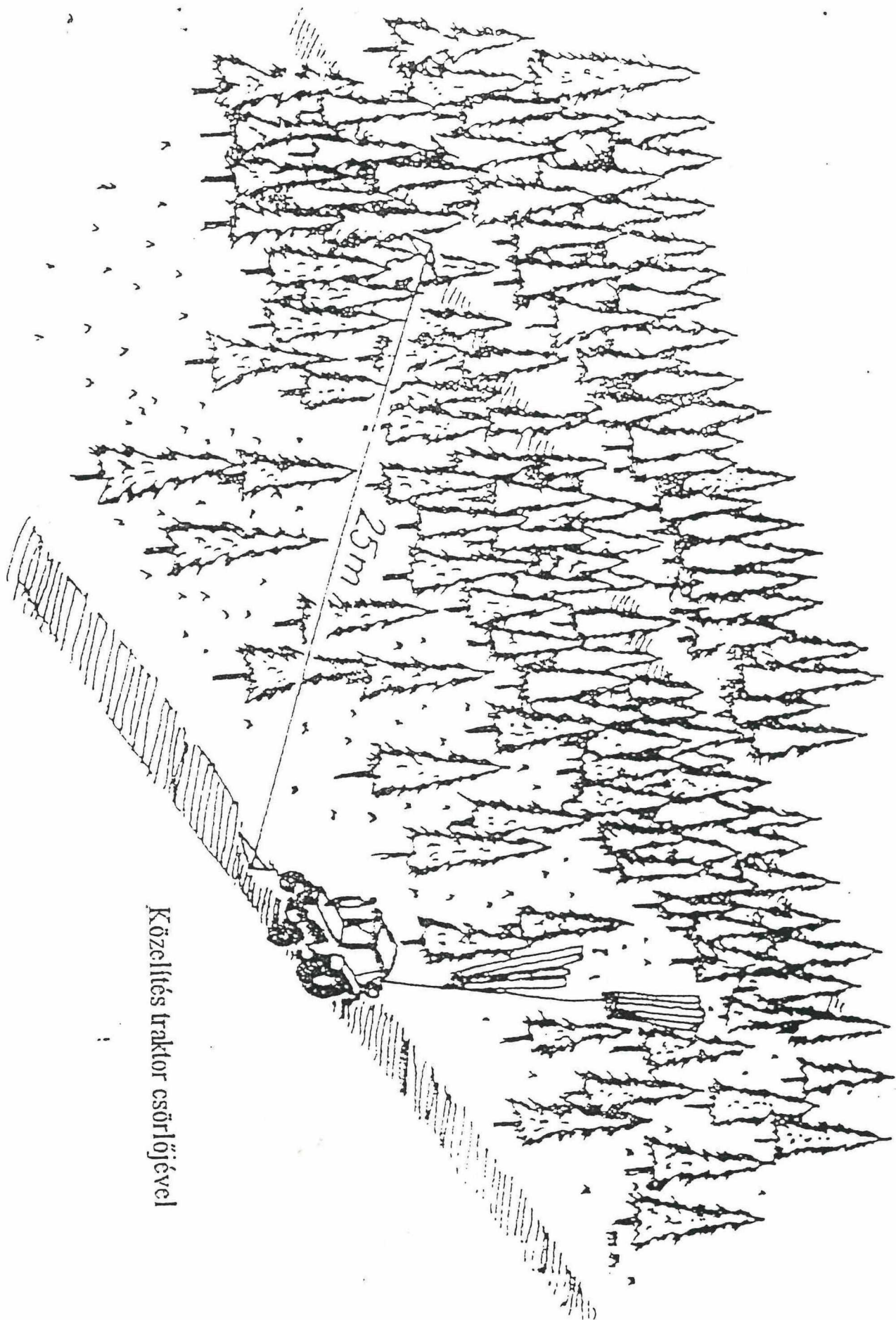
Szálfák máglyákban

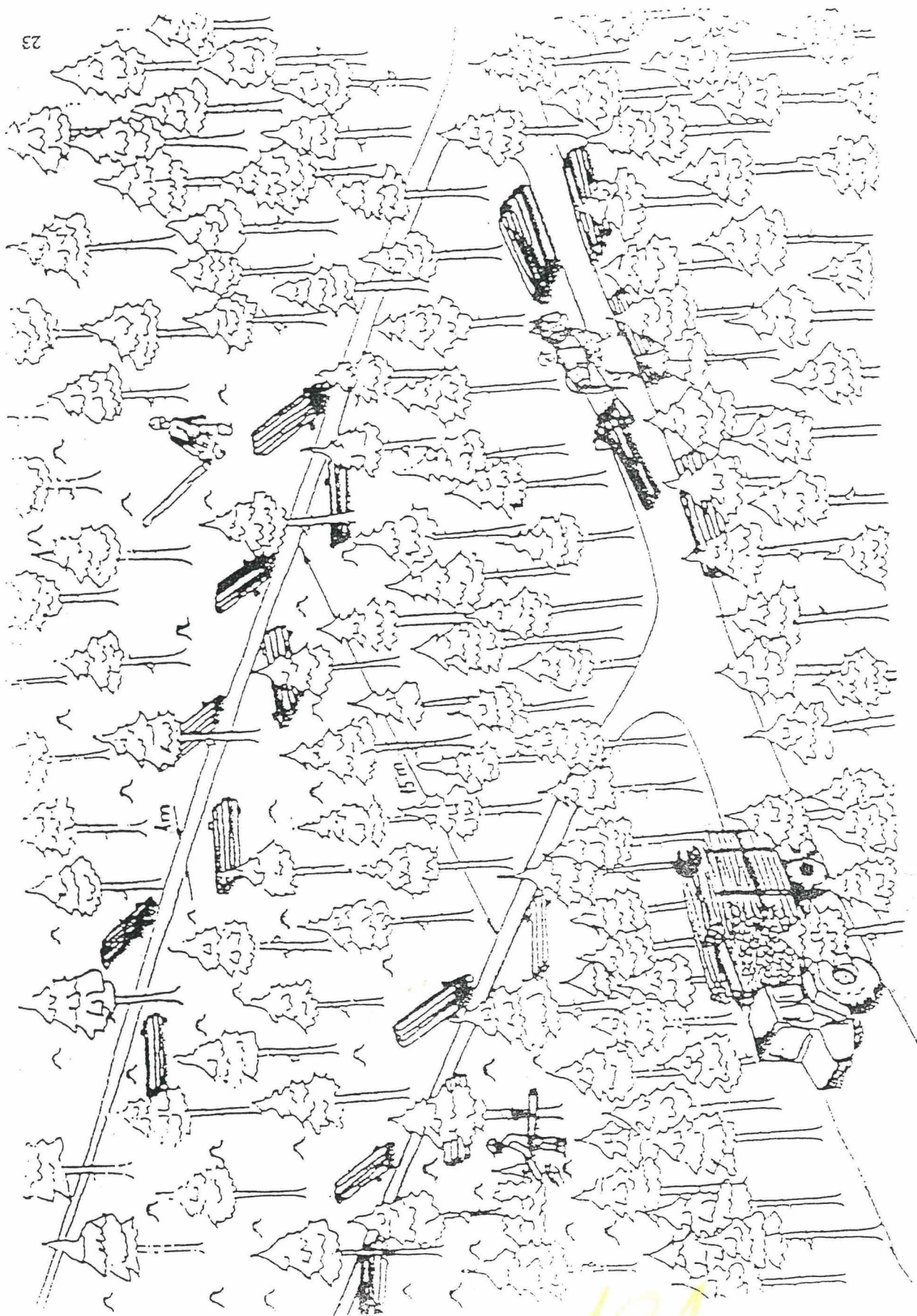
sarang

kihordó szerelvény

Közellítés traktor csőrőjével

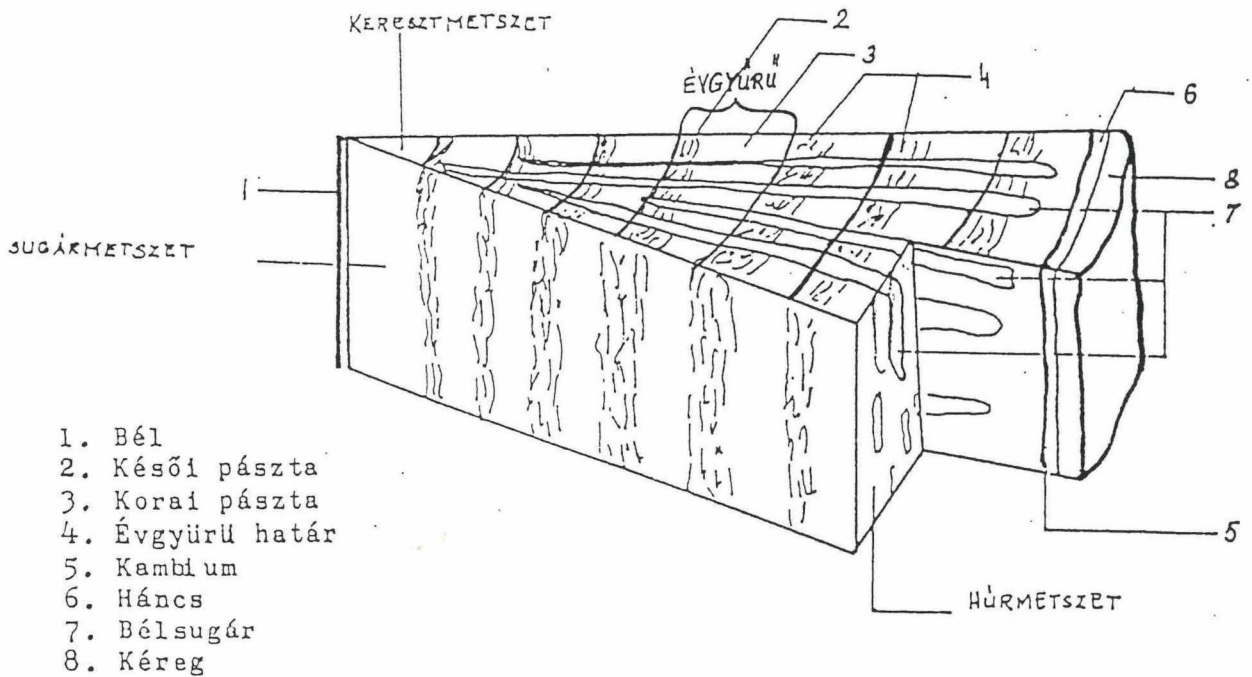
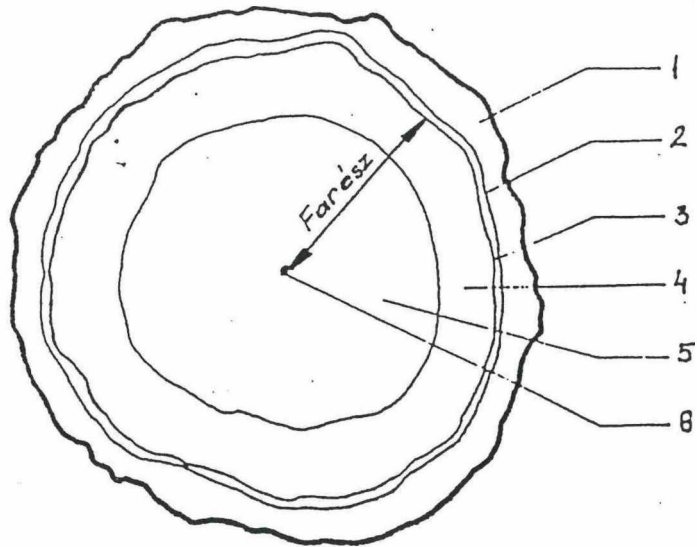

MELLÉKLETEK

A fatest részei

A fa keresztmetszete

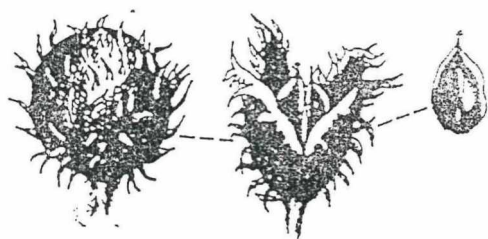
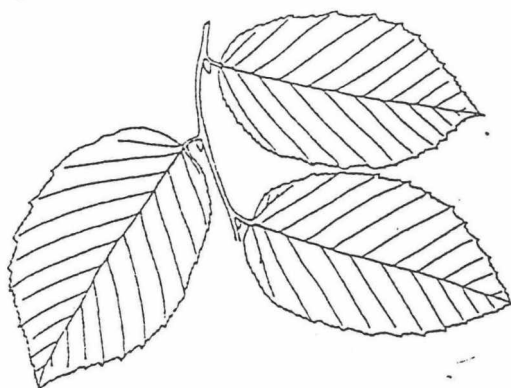
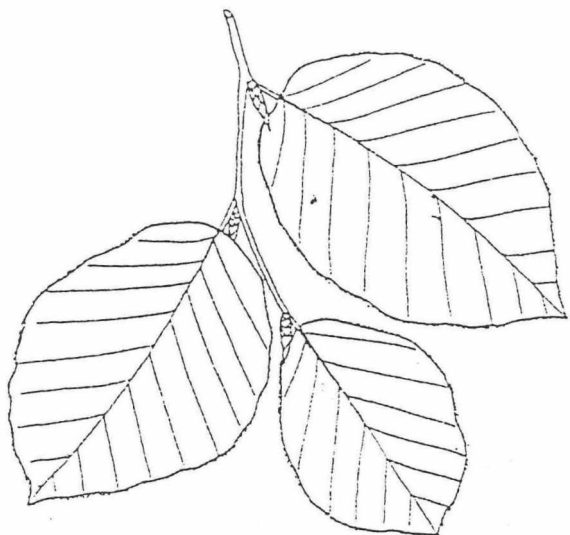
1. Kéreg
2. Háncs
3. Kambium
4. Szijács
5. Geszt
6. Bél

1. Bél
2. Késői pászta
3. Korai pászta
4. Évgyűrű határ
5. Kambium
6. Háncs
7. Bélsugár
8. Kéreg

A fa metszetei

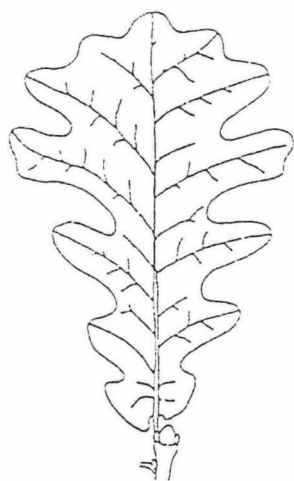
Fák

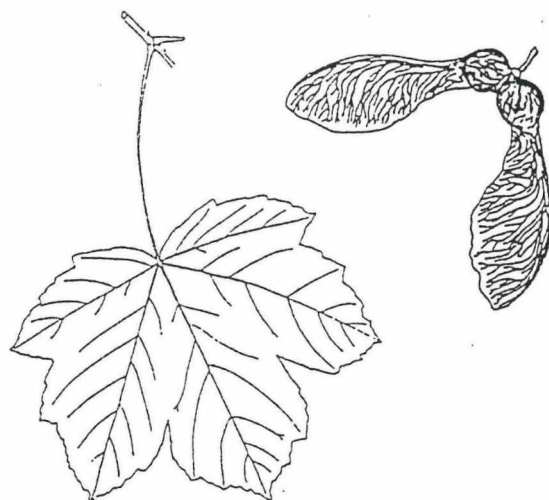
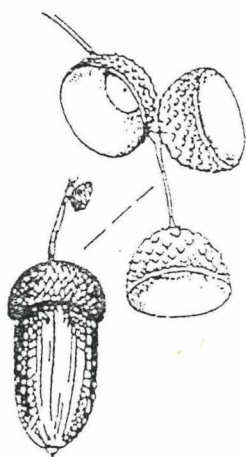
bükk

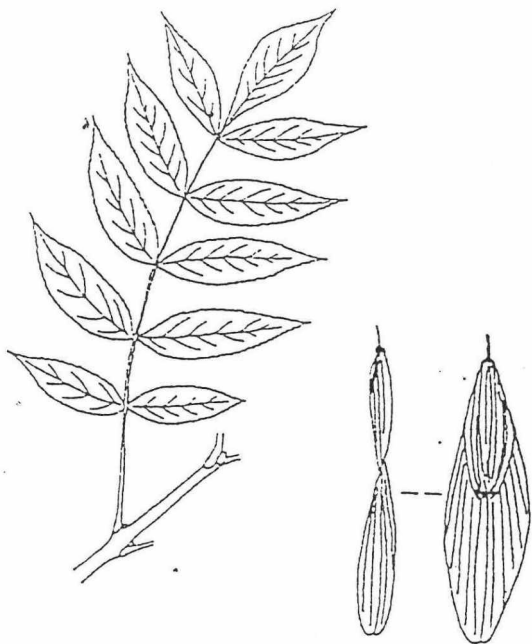
gyertyán

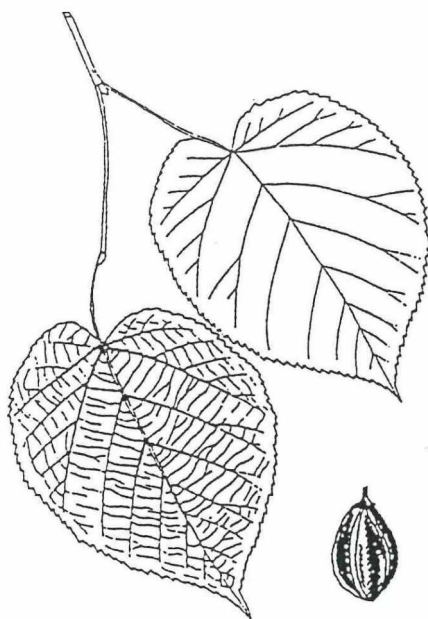
tölgy

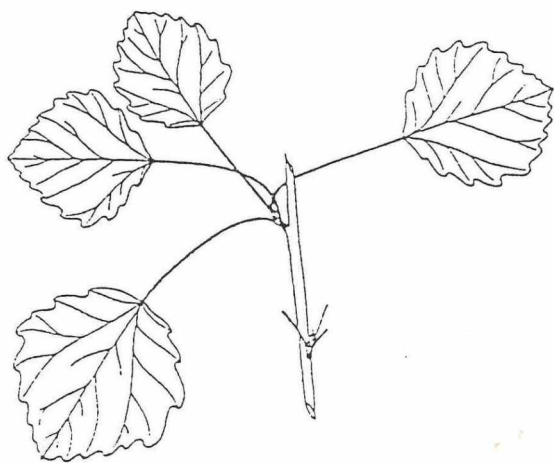
juhar

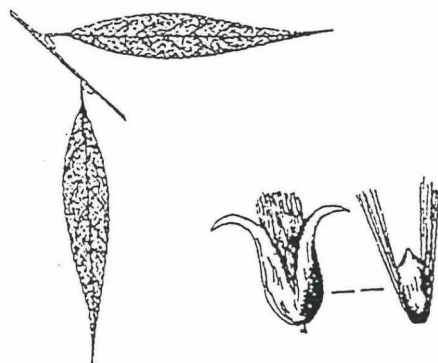
kóris

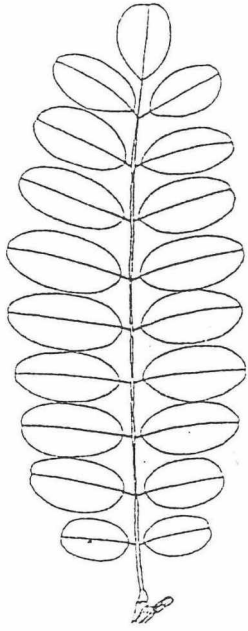
hárs

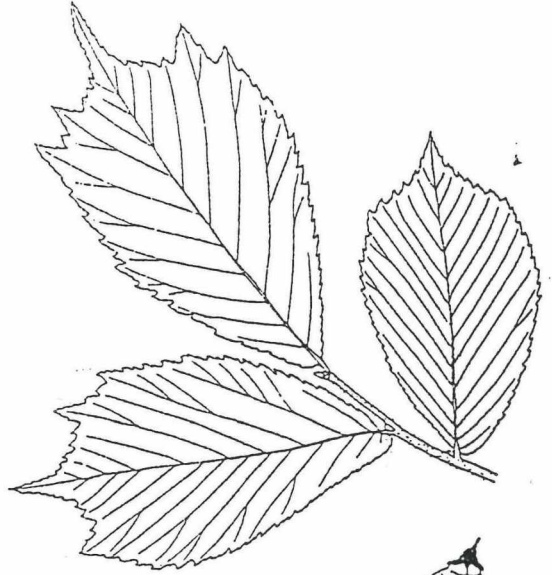
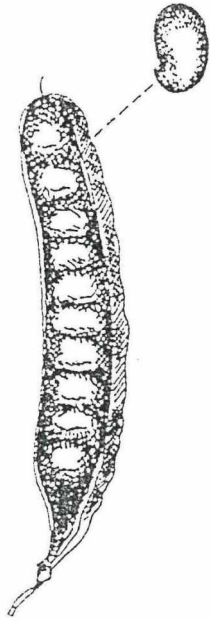
nyár

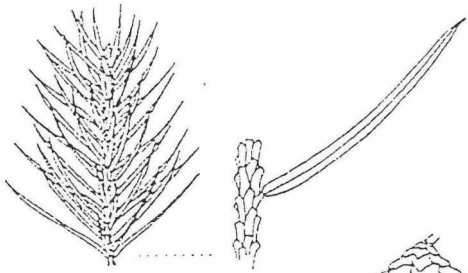
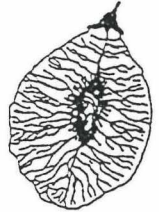
fűz

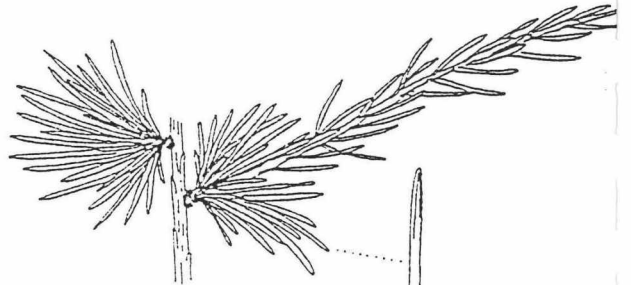
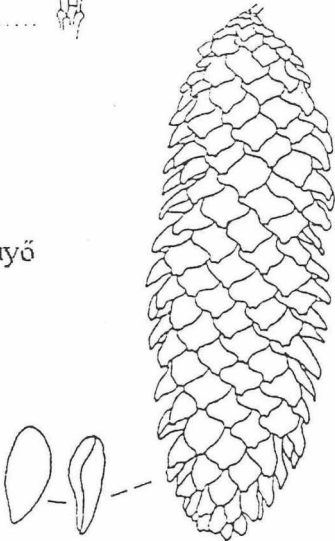
akác

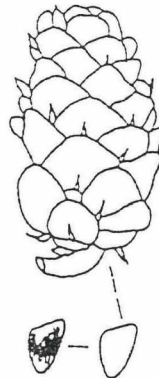
szil

lúcfenyő

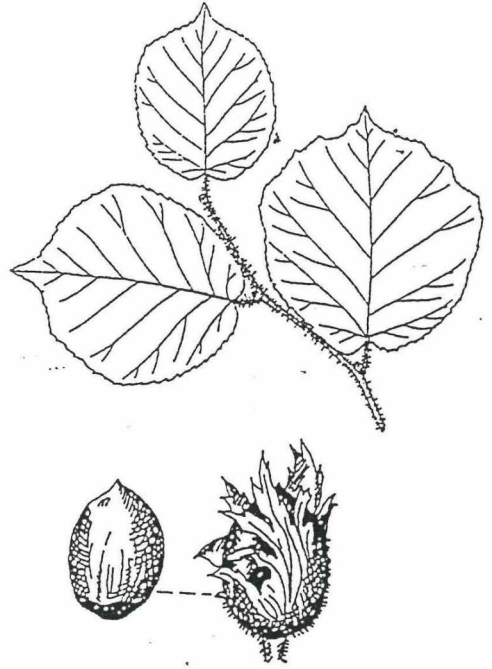
vörösfenyő

Cserjék

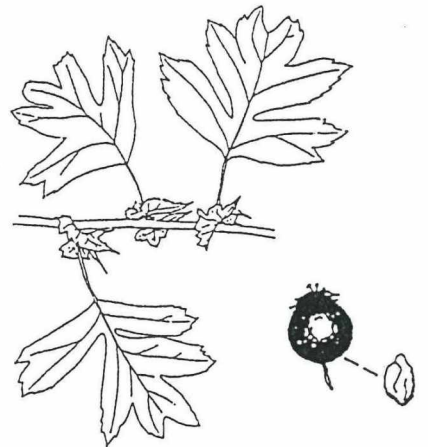
vadrózsa

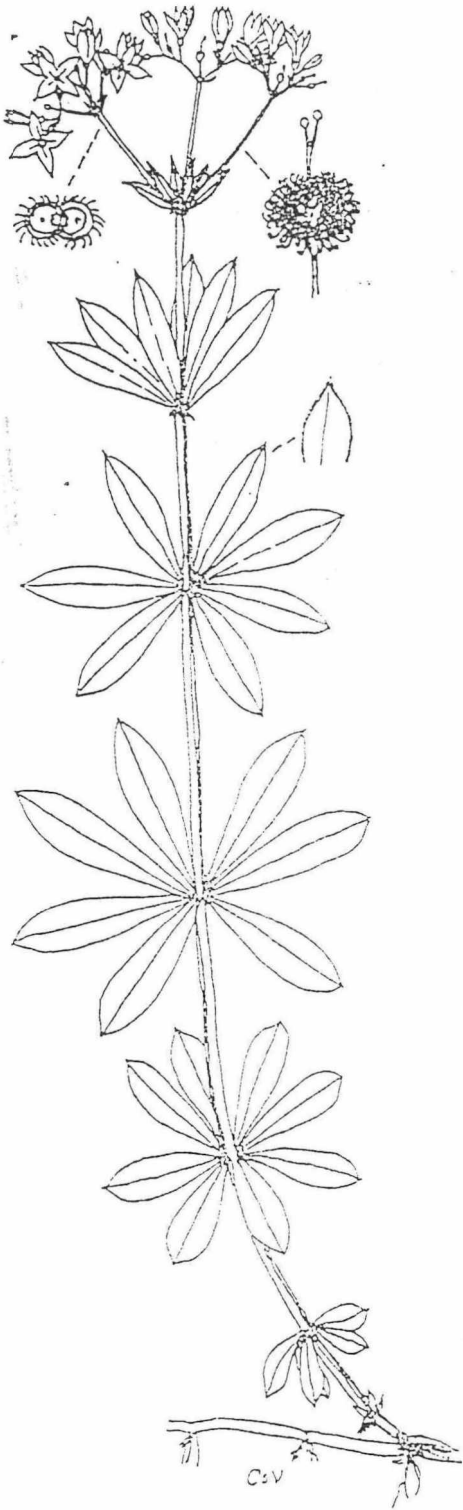

mogyoró

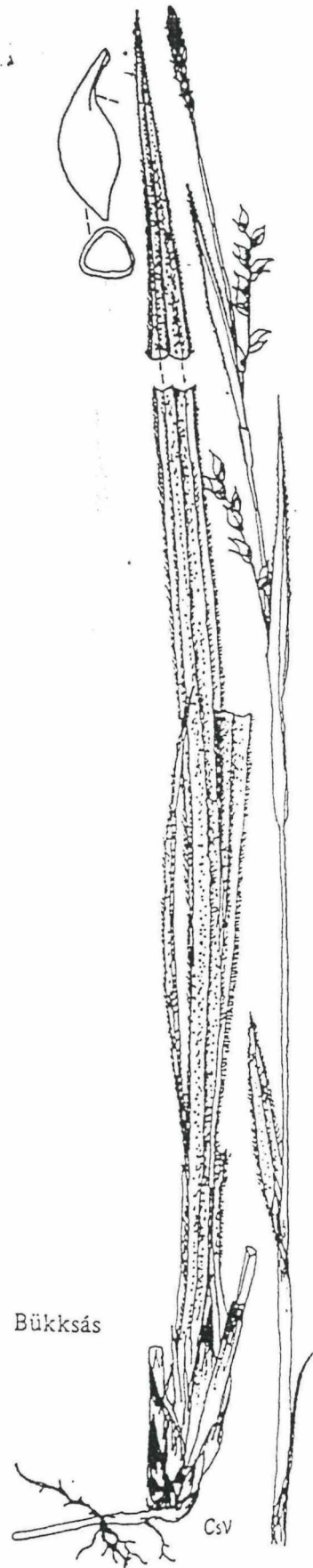

som

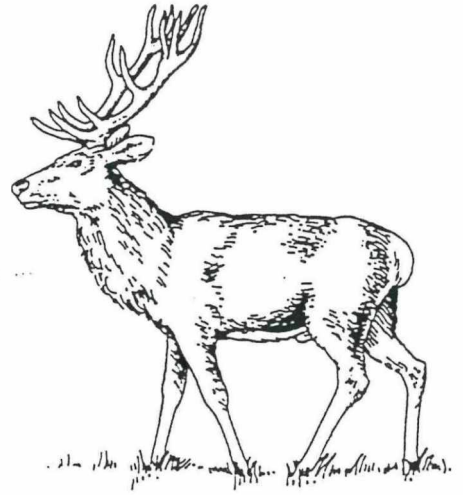

Szagos müge

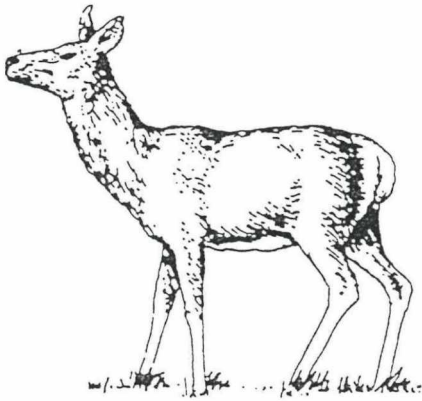

Bükksás

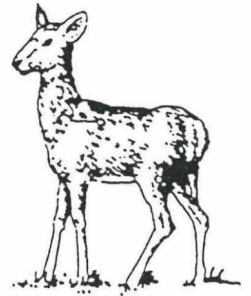
A gímszarvas

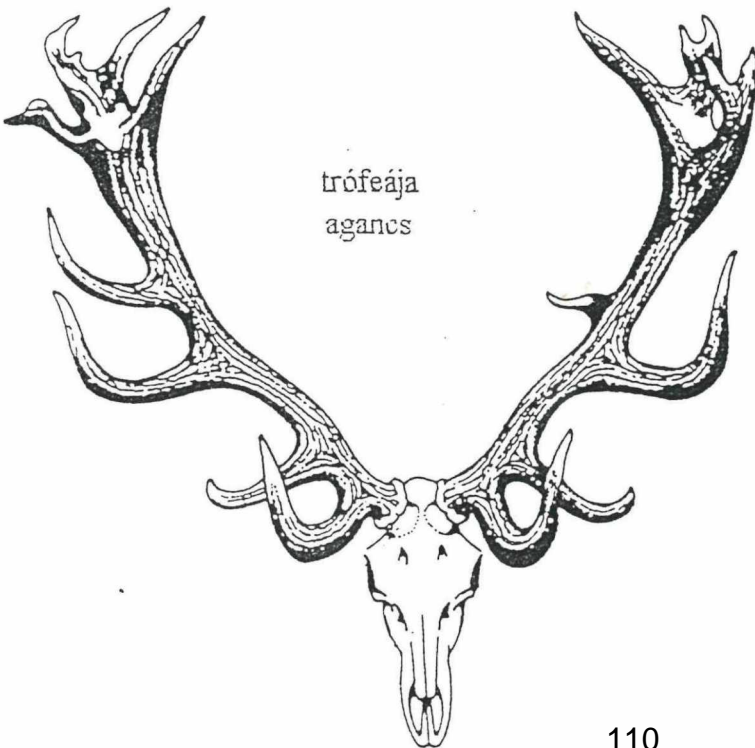
bika

tehén

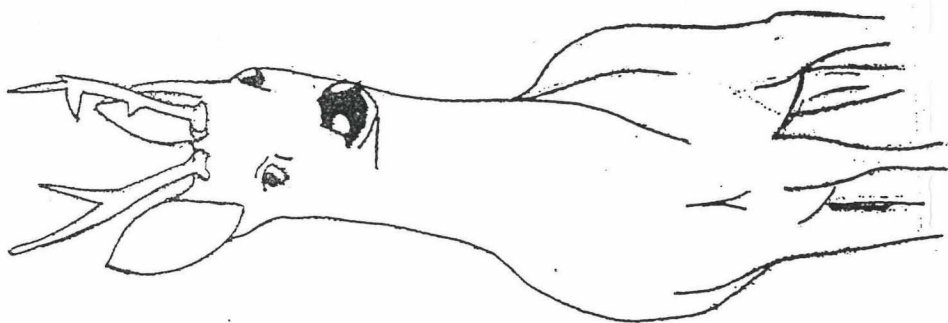
borjú

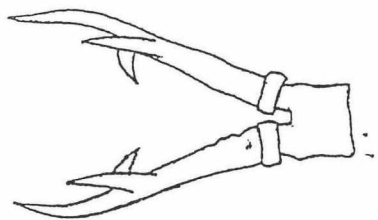
trófeája
agancs

Az őz

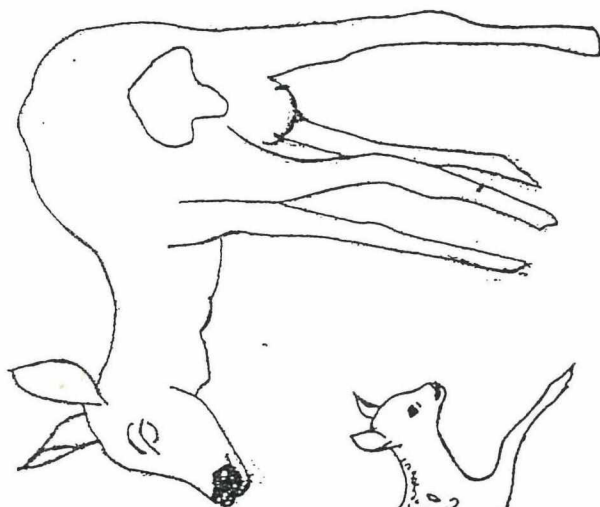
bak

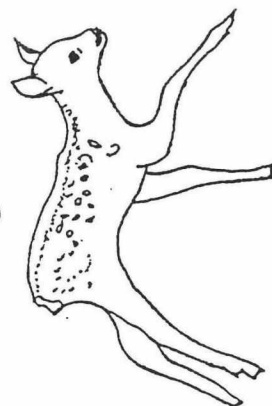
trófeája
agancs

suta

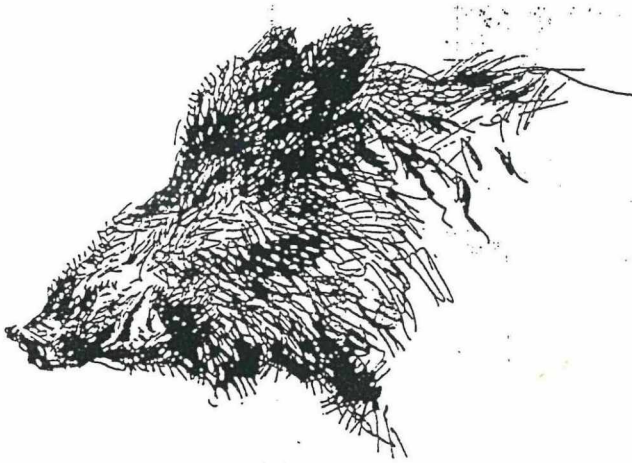

gida

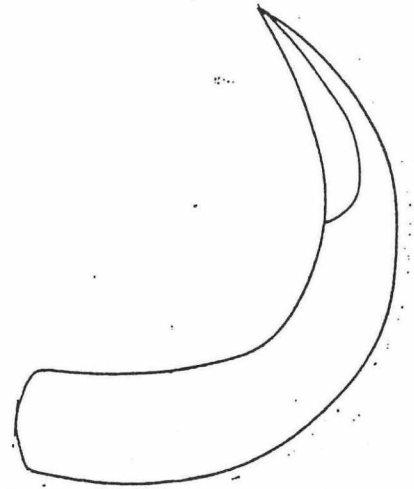
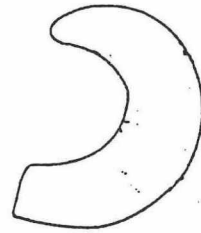

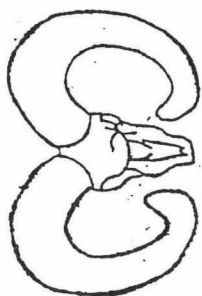
a koca malacokkal

kan

trófeája agyar

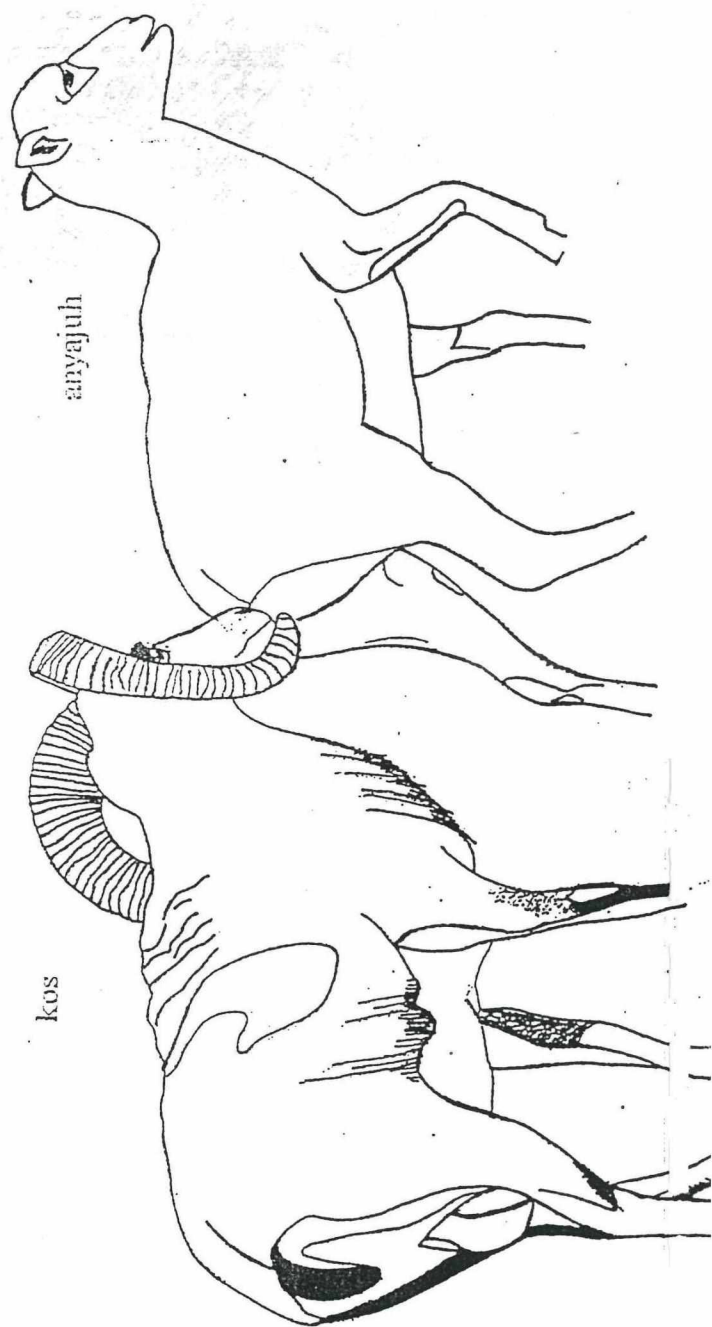

trófeja
muflonsiga

A muflon

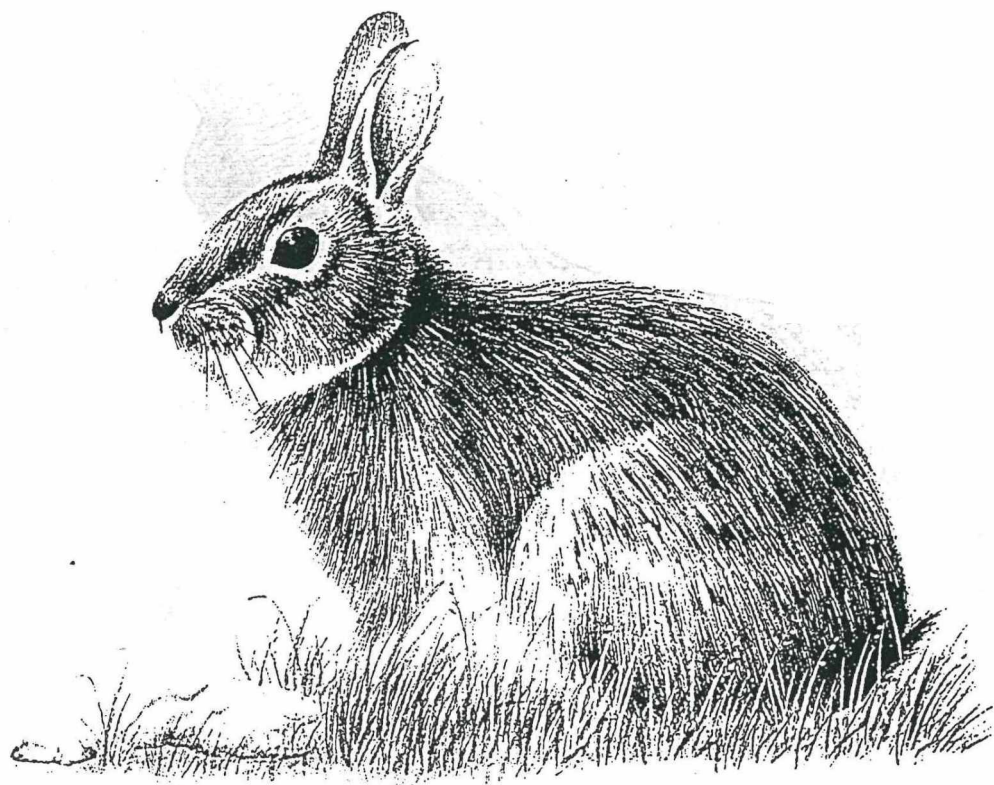

(kos)bárány

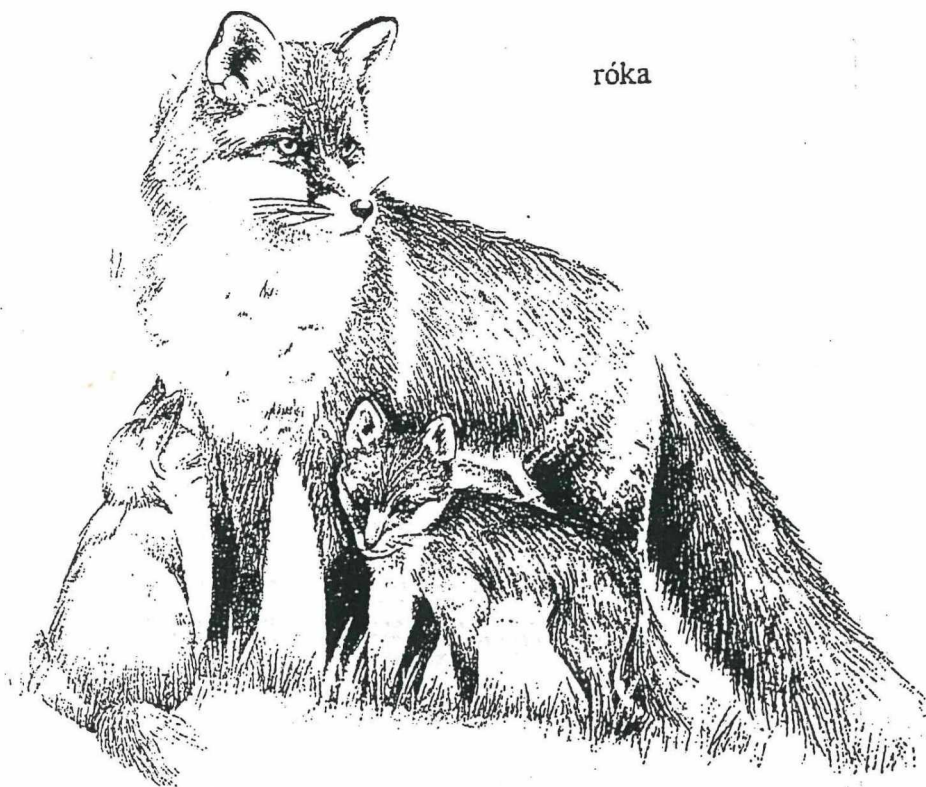

kos

anyajuh

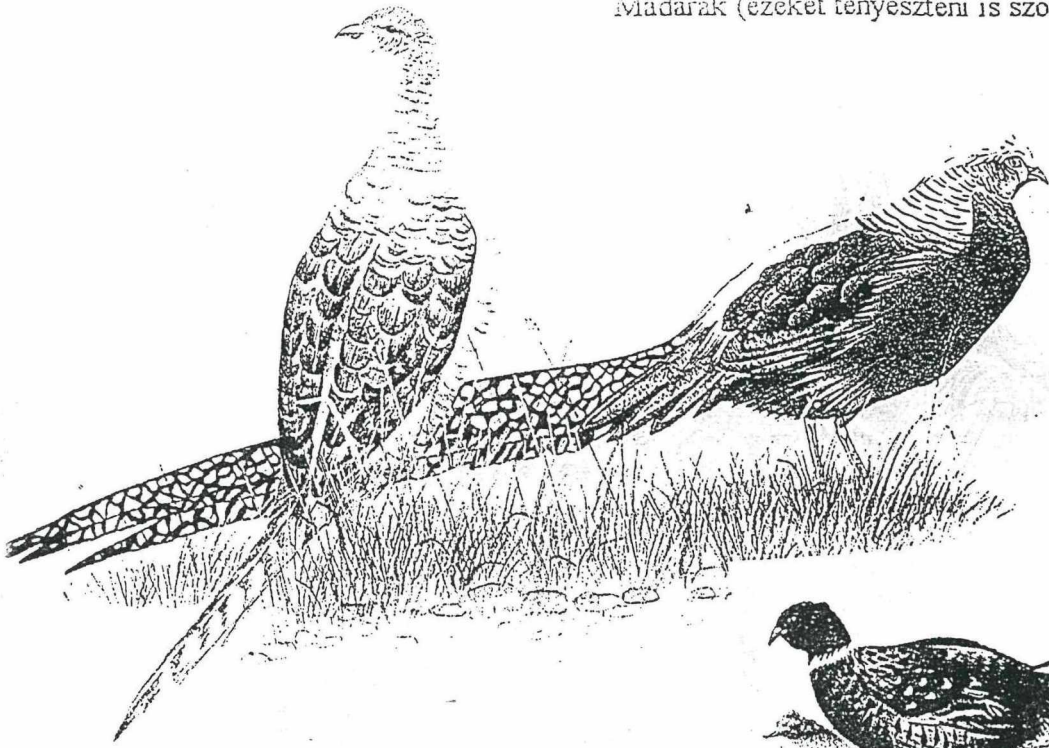

nyúl

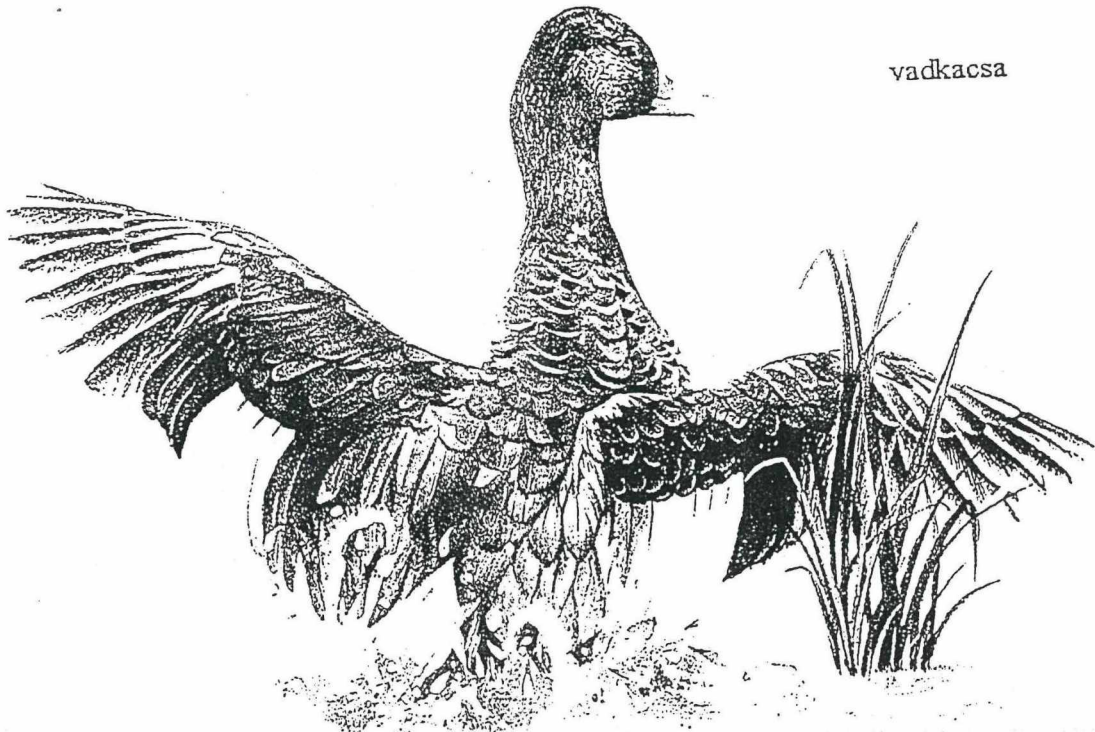
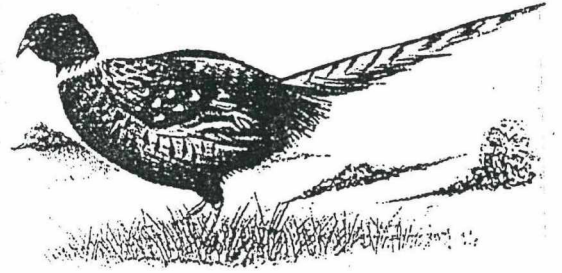

róka

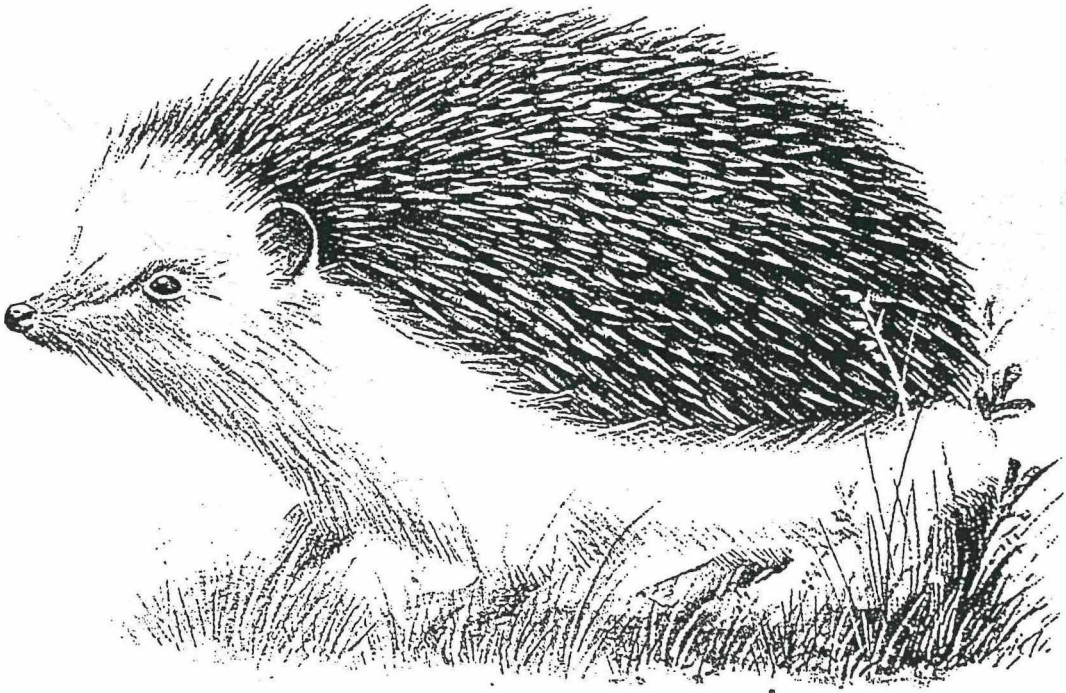
Madarak (ezeket tenyésztani is szokták)

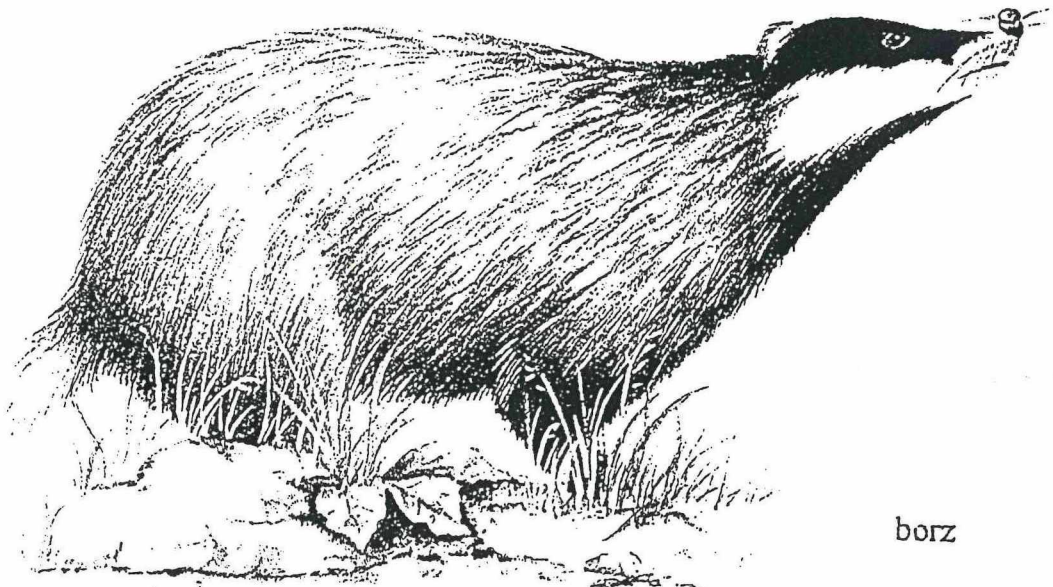
fácán

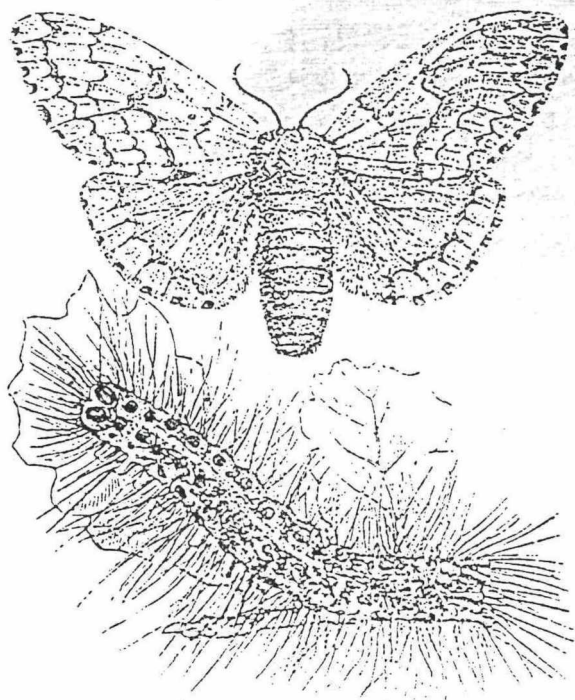
vadkacsa

sün

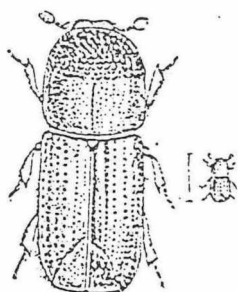
borz

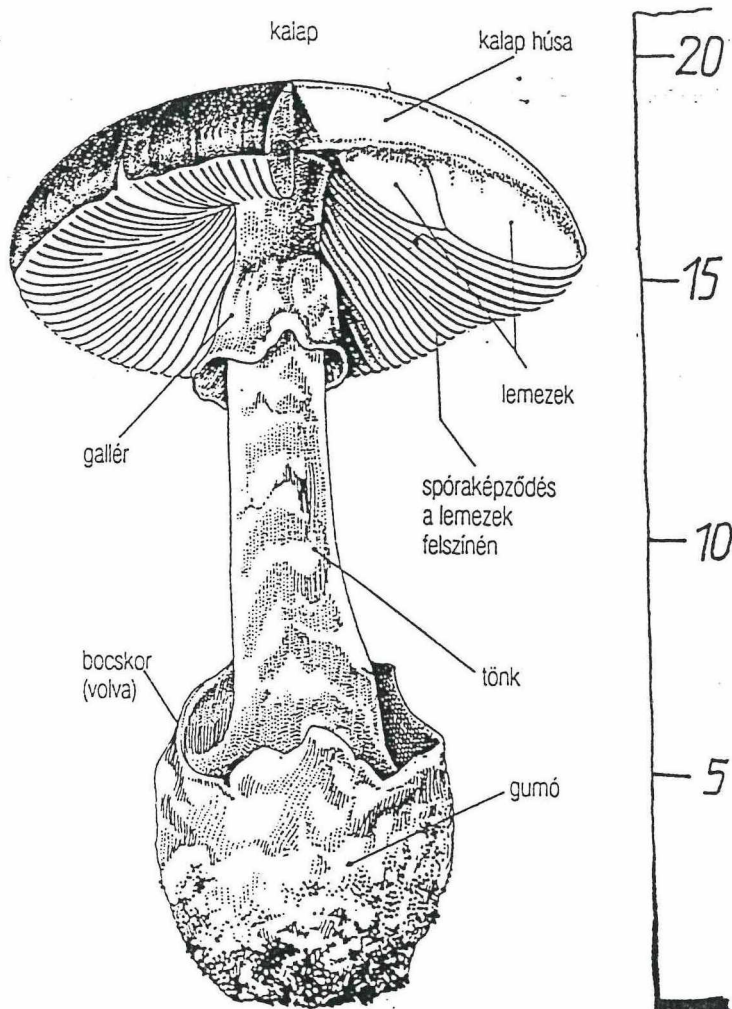
gyapjas pille

cserebogár

Hulámosan mérgező gomba

lemezes gomba (gyilkos galóca)

FELDERÍTŐ JELLEGŰ SZOCIOLÓGIAI FELMÉRÉS AZ ERDÉSZETI KOMMUNIKÁCIÓ HELYZETÉRŐL

1999

Felmérést készítette: OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály
Kiértékelte: Puskás Lajos

1. A vizsgálat célja

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya megalakulása óta fáradozik azon, hogy az erdőgazdaságokon belül működő erdészeti erdei iskolák a hatékony szakmai közönségkapcsolat-fejlesztés bázisai is legyenek. Ezek a szervezetek mintegy 8 évvel ezelőtt kezdtek megalakulni, és mind a mai napig gyarapszik a számuk.

A szakosztály elérkezettnek látta az időt arra, hogy egy szociológiai jellegű felméréssel megvizsgálja az eddig elért eredményeket. Ezt az alkalmat azonban fel kellett használni arra is, hogy a további munkákhoz ismereteket gyűjtsünk, és arra is, hogy a szakmánkat érintő fontos kérdéseket jobban megvilágítsunk. Ez utóbbi szempontok alapján a vizsgálódás felderítési jellegű szociológiai felmérésnek tekinthető.

2. A vizsgálat körülményei

A vizsgálatot az ország lehető legnagyobb részére kellett kiterjeszteni. Erre a szakosztály tagjainak változatos lakhelyei miatt jó lehetőséget nyílt.

A kérdőív első variációját Szolnokon teszteltük. Ezek után egy munkacsoport az előzetes vizsgálatok alapján elkészítette a végleges formát. Itt el kell mondani, hogy a kérdőív kialakítása során arra kellett törekedni, hogy ne legyenek sugalmazó kérdések és válaszok. A vizsgált korosztályoknak számukra értelmezhető és lehetőleg rövid válaszok között kellett döntenie. Egyes kérdések másokkal bizonyos összefüggést mutatnak abból a célból, hogy a kiértékelés során kontrollként szolgáljanak.

A kérdőíveket a tagok május végén juttatták ki az iskolákba, és még a tanév végén vissza is gyűjtötték. A beérkezett kiértékelhető kérdőívek száma 1983 volt.

A feldolgozás és kiértékelés az én feladatomban volt. Ebben a munkában Szabó István szociológus volt a segítségemre.

3. Módszertan

A kérdőívek adatrögzítését és kiértékelését SPSS társadalom-szociológiai szoftver segítségével végeztük el. A vizsgálódások során már az egyváltozós elemzések is nagyon izgalmas eredményeket adtak.

A két valószínűségi változót figyelembe vevő kiértékeléseket regresszió-analízisnek vetettük alá. Ennek során azokat az összefüggéseket emeltük ki, ahol a tévedési valószínűség 5% alatt van. Az ilyen feltételek mellett megvizsgált változó párokat csökkenő szorosság szerint raktuk

sorba. A felsorolások azt jelentik, hogy a feltüntetett függő valószínűségi változó mely független változókkal áll az elvárt szinten kapcsolatban.

Mivel többek között kíváncsiak voltunk, van-e szignifikáns hatása a szakosztály képviselte munkának a szakmai kommunikációra, kiemeltünk a felmért területekből olyanokat, ahol már hosszabb ideje és nagy forgalommal működnek erdészeti erdei iskolák. Ezek a Sopron, Pécs, Szolnok és Debrecen központtal rendelkező területek. A kiemelt helyen válaszolókat összevetettük a kívül esők válaszaival.

4. Az alapsokaság jellemzői

A kérdést 13 helyszínen, az ország különböző területén végeztük el. Ezek a helyszínek a következők: Bács-Kiskun, Baranya, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád (Kistelek), Csongrád (Szeged), Fejér, Győr-Sopron-Moson (Ravasz), Győr-Sopron-Moson (Sopron), Heves (Mátrafüred), Heves (Szilvásvár), Jász-Nagykun-Szolnok és Hajdú-Bihar, Vas. A felsorolásból kitűnik, hogy Budapest kimaradt a vizsgálódásból. Ennek a speciális helyzetű metropolisznak az adatai minden bizonnyal jelentős eltérést is mutathattak volna a többi területhez képest. Szerencsés lenne ezt a célcsoportot is megszondázni hasonló feltételek mellett. Erre annál is inkább szükség lehet, mert a média, az oktatásszervezés és -irányítás erősen központosított jellege miatt, számunkra nem elhanyagolható ez a terület.

Összesen 1983 válaszadótól érkezett kiértékelhető válasz a kérdőívekre, akiknek 49%-a fiú és 51%-a lány. A megkérdezettek korszerkezete a következő:

8 év és fiatalabb	4,2%
9 év	20,5%
10 év	16,7%
11 év	7,9%
12 év	9,1%
13 év	25,6%
14 év	13,1%
15 év és idősebb	2,9%

A megkérdezettek lakhelye szerinti megoszlása:

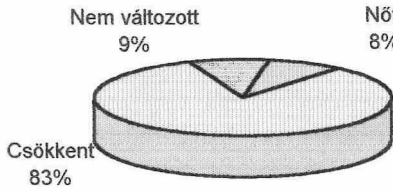
Város, panellakás	38,3%
Város, kertes ház	31,9%
Falu	28,5%
Tanya	1,3%

A megkérdezettek valamivel több mint a fele járt már erdei iskolában, foglalkozáson vagy táborban.

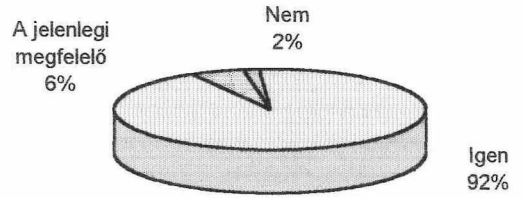
5. Az egyváltozós vizsgálatok eredményei

Az egyváltozós vizsgálati eredményeket a következő diagrammok segítségével lehet bemutatni:

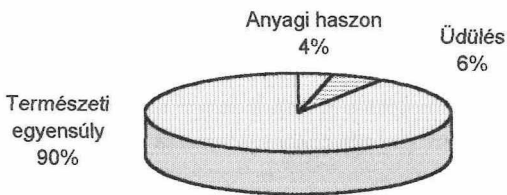
4. Szerinted az utóbbi évtizedekben hogyan változott az erdők területe Magyarországon?

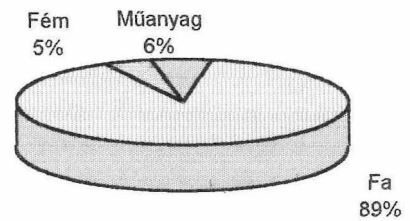
5. Szükségesnek tartod-e az erdőterületek növelését?

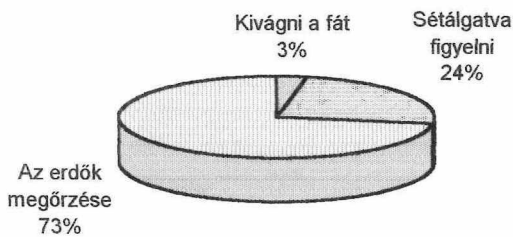
6. Véleményed szerint mi az erdő legfontosabb feladata?

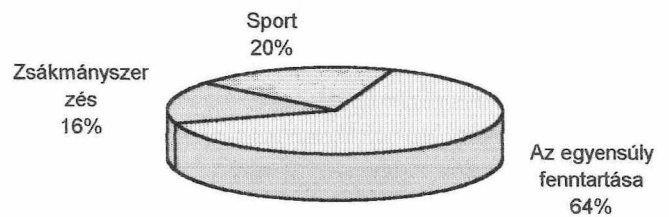
7. Melyik anyagból készült bútor a legkedvesebb számodra?

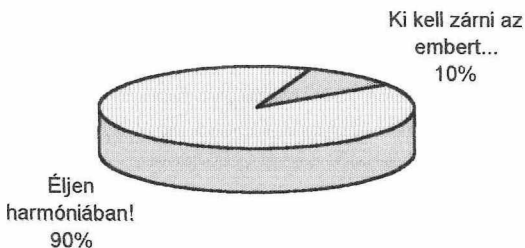
8. Mi az erdész tevékenységének a lényege?

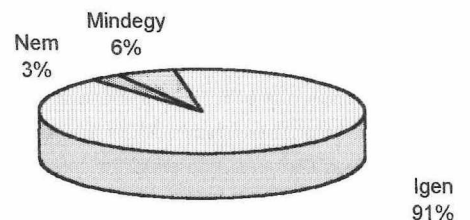
9. Milyen célt szolgál a vadászat?

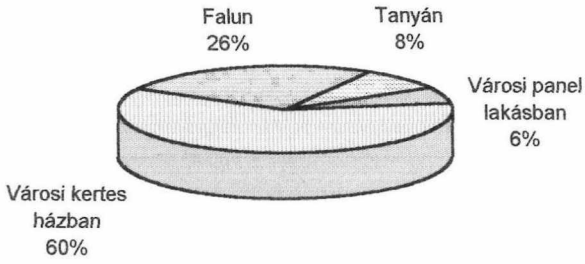
10. Hogyan óvjuk meg Földünk természeti értékeit?

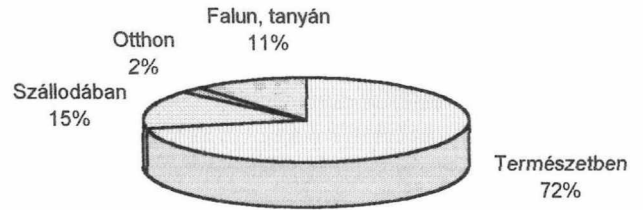
11. Fontosnak tartod-e a szelektív hulladékgyűjtést, és az anyagok újrahasznosítását?

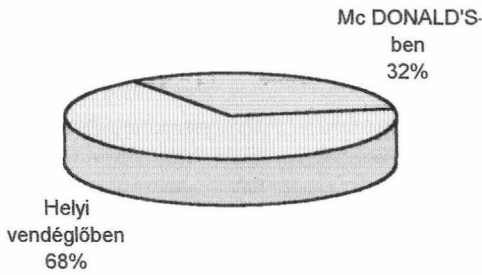
12. Felnőttként hol élnél szívesebben?

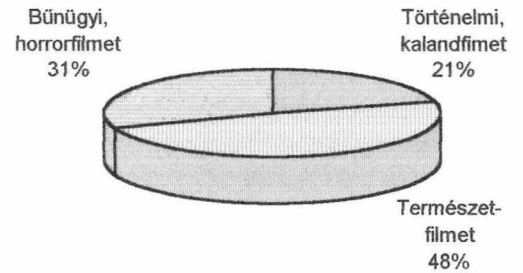
13. Nyári szünetben hol nyaralnál szívesebben?

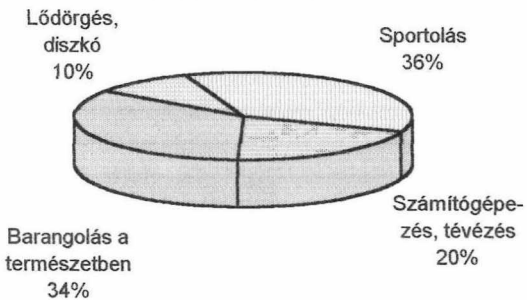
14. Kirándulásaid során hol étkeznél szívesebben?

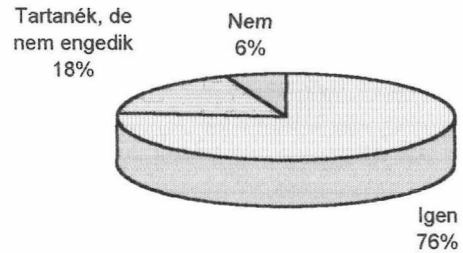
15. Tévészekor milyen filmet választanál?

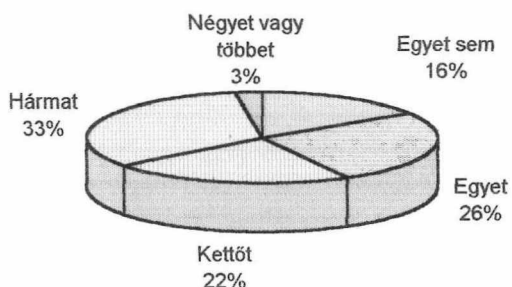
16. Szabadidőben mit csinálsz leg-szívesebben?

17. Otthon tartasz-e vagy gondoznál-e valamilyen állatot?

18. Az elmúlt évben hány természeti könyvet olvastál?

6. A kétváltozós vizsgálatok eredményei

A két valószínűségi változót figyelembe vevő kiértékelések regresszió analízise alapján a következő megállapításokat lehet tenni:

Megjegyzés: A tévedési valószínűség 5%.
A regresszió szorossága a sorszámok növekedésével csökken.

Jártál-e már erdei iskolai programon, foglalkozáson vagy táborban?

Akik jártak, azok

1. idősebbek
2. a több könyvet olvasók.
3. az erdész feladata a kivágott fa hasznosítása, helyén új erdő ültetése, az erdők megőrzése.
4. a kiemelt helyen válaszoltak.
5. felnőttként inkább városi kertés házban élnek.

A megkérdezett neme szerint?

A fiúk

1. bűnügyi filmet néznének.
2. sportolnak vagy számítógépeznek.
3. felnőttként inkább városi kertés házban élnek.
4. a Föld természeti értékeinek megóvása érdekében ki kell zárni az emberi tevékenységet a természeti környezetből.
5. kevesebb könyvet olvasnak.
6. számára kevésbé kedves a fából készült bútor.
7. számára nem annyira fontos a szelektív hulladékgyűjtés.
8. már jártak erdei iskolában.

A korcsoportok szerint?

Az idősebbek

1. falun és városi kertés környezetben laknak
2. jártak már erdei iskolában
3. bűnügyi filmet választanak
4. a kiemelt helyen válaszoltak.
5. szerint növelni kell az erdők területét.
6. az erdő legfontosabb feladata a talaj, a víz, a levegő, az élővilág, a természeti egyensúly védelme.

A kérdés kiemelt helyen történt-e? (ott, ahol már rég óta nagy forgalommal működik erdészeti erdei iskola)

A kiemelt helyen válaszolók

1. városban laknak.
2. kevesebb könyvet olvasnak.
3. szerint növekedett az erdők aránya Magyarországon.
4. már jártak erdei iskolában
5. MC DONALDS-ban étkeznének.
6. felnőttként városi kertés házban lagnának.
7. szerint a jelenlegi erdőterület megfelelő.

A szürkével megjelölt összefüggések az erdész szakmát érintően különösen fontosak.

7. Kiemelt témák és értékelésük

Az általános iskolás gyerekek a felnőttek világának hű tükrei. Válaszaikban jóformán alig támaszkodhatnak tapasztalatokra, sokkal inkább a különböző helyekről kapott információkra. Jelzéseik különösen azért is fontosak, mert rávilágítanak arra a megismerési folyamatra, amelynek megvan az a sajátos tulajdonsága, hogy az ismeret kialakulása után már egyre inkább csak az önigazoló információkra marad nyitott.

Az erdészeti szakmai szempontból igazán izgalmas összefüggések és azok értékelése a következő:

Az erdőterület növekedése hazánkban

Szakmai körökben közismert tény, hogy Magyarország erdőterületeinek aránya az összterülethez viszonyítva Trianon óta a 11,8 %-ról fokozatosan emelkedve ez évre várhatóan 19 % körül lesz. De köztudott-e ez az eredmény?

Ezek előrebocsátása után vessünk egy pillantást arra a kördiagramra, amely megmutatja, hogyan vélekednek a gyerekek az erdőterület változásáról!

Egyértelműen látszik, hogy a gyerekek mindössze 8,3 %- a adott helyes választ, sőt 83,1 %-uk a tényleges folyamattal ellentétesen, csökkenőnek tartja az erdőterületeket hazánkban.

A jelenség okait három pontban lehet összefoglalni:

1. Az erdő életének egyes mozzanatai közül egyedül az elpusztulás a szembeötlő. Ráadásul ezek az élmények az emberekben felhalmozódnak már csak azért is, mert a negatív élményekre jobban emlékezünk, mint a pozitívakra. Egy tölgyerdő éves változásait csak a szakember veszi észre, mert csak neki van erre kinyitott szeme.

2. Világunk sajnálatos problémája a trópusi esőerdők folyamatos csökkenése. Az ezekkel kapcsolatos híradások folyamatosan jönnek a médiából. A tankönyvek is igen nagy teret szentelnek ennek a folyamatnak, de ugyanakkor az európai és a magyar helyzetet alig tárgyalják. Ilyen egyoldalú információ-dömping mellett nem is csoda, hogy a magyar helyzettel teljesen ellentétes vélemény él a gyerekekben.
3. A magyar erdész szakközönség évtizedes mulasztást követett el azzal, hogy miközben szorgalmasan végezte a munkáját, teljesen megfeledezett a kommunikációról. Ha mi nem tesszük láthatóvá az eredményeinket és egyáltalán a munkánkat, nincs min csodálkoznunk, ha félreismernek bennünket.

Melyik az erdő funkciói közül a legfontosabb?

Folyamatosan tanúi és részesei is vagyunk annak a folyamatnak, aminek eredményeképpen az erdők immateriális haszonvétele egyre inkább előtérbe kerül. Emellett annak is tanúi vagyunk, hogy az állam döntő hangsúlyt a gazdasági haszonvételekre, és a materiális hasznon alapuló erdőértékelésre teszi. A gyerekek ebben a kérdésben döntően a természeti egyensúly védelmét részesítették előnyben, míg a többi funkciót hátrébb sorolták. A kialakult arányok még akkor is figyelemre méltóak, ha tudjuk, hogy a gyerekekben igen sok a romantikus kép, és kevésbé gondolkoznak gyakorlatias módon.

Mi az erdész tevékenységnek a lényege? – Jártál-e már erdei iskolában?

A kétváltozós vizsgálat szoros korrelációt mutat. Megállapítható, hogy az erdei iskolába járt gyerekekben az erdész tevékenysége összetett feladatként él, aminek egyik részfeladata az erdő megőrzése. A válaszaik során ezzel szemben a teljesen romantikus erdészképet és még inkább a favágó erdész képet szorították háttérbe.

Azon túl, hogy az erdei iskolában járt gyerekekben kedvező vélemény-átalakulás van, ez a kérdéskör arra is felhívja a figyelmünket, hogy az erdészről alkotott társadalmi kép sokkal pozitívabb, mint az erdőkről alkotott kép.

A kiemelt helyen lakók erdőterületről alkotott véleménye

Azok a gyerekek, akik a kiemelt helyen, tehát a régebben működő erdészeti erdei iskolák környékén élnek, szignifikánsan nagyobb arányban ítélték meg helyesen a magyarországi erdőterület arányok változását. Ez az ott tevékenykedő kollégák munkáját dicséri. Egyben felhívja a figyelmet arra, hogy helyes kommunikációval lehet változtatni a jelenlegi helyzeten.

Itt kell megemlíteni azt is, hogy ha ezt az összefüggést úgy vizsgáljuk meg, hogy valamennyi erdei iskolában – tehát nemcsak erdészeti erdei iskolában – járt gyereket vesszük figyelembe, a kapcsolódás nem szignifikáns. Ez az eredmény azzal magyarázható, hogy az erdei iskola fogalma rendkívül sokféle kezdeményezést takar. Ezeknek nyilvánvalóan más-más céljaik vannak. Nem véletlen tehát, hogy az Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztálya az „erdészeti erdei iskola” megkülönböztetett jelzős szerkezetet használja önmaga meghatározására.

8. Üzenet

Összefoglalásképpen ki kell emelni azt a két üzenetet, ami a szociológiai felmérés eredményeképpen fogalmazható meg.

Szakmánknak összefogott és jól felépített közönségkapcsolat-fejlesztési munkára van szüksége. Ezzel részben sok évtizedes elmaradását tudja majd pótolni, részben pedig az új társadalmi folyamatoknak részesévé és nemcsak kullogó követőjévé válik. A kívánt célnak nagy hatékonyságú eszköze lehet az erdészeti erdei iskola hálózat.

A gyerekek környezeti nevelésével foglalkozó pedagógusoknak nagyobb hangsúlyt kell helyezni a magyar erdők ismeretére és megszerettetésére. Reálisan kell értékelnit az erdész szakmát, hibáit is, erényeit is megismerve, megismertetve. Meg kell teremteni a fejekben a rendet és a harmóniát, amelyben egyébként békésen megfér egymás mellett az erdők féltése és a fából készült berendezési tárgyak szeretete.

Gyula, 2000. szeptember 18.

Puskás Lajos
Okl. erdőmérnök

K É R D Ő Í V

**Kérlek, hogy gondosan olvasd el a következő kérdéseket és őszintén válaszolj rájuk.
(Karikázd be az általad választott választ - csak egyet.)**

KERESZTNEVED:

1.) Hány éves vagy?

2.) Hol laksz?

- a.) Városban, panel vagy társasházban.
- b.) Városban, de kertes házban.
- c.) Falun.
- d.) Tanyán, - lakott területtől távol.

3.) Jártál-e már erdei iskola programon, foglalkozáson vagy táborban? a.) igen b.) nem

4.) Szerinted az utóbbi évtizedekben, hogyan változott az erdők területe Magyarországon?

- a.) nőtt, b.) csökkent, c.) nem változott

5.) Szükségesnek tartod e az erdőterületek növelését?

- a.) Nem, mert már a lakóházak részére sincs elég hely és emiatt az emberek nagy része, toronyházakba kényszerül.
- b.) Igen, mert az erdő pozitív hatásai nélkülözhetetlenek a földi természet egyensúlyának, élővilágának megőrzésében.
- c.) A jelenlegi arány szerintem már megfelelő.

6.) Véleményed szerint, mi az erdő legfontosabb feladata?

- a.) Energiát, faanyagot szolgáltat.
- b.) Üdülés, kirándulás – kikapcsolódás.
- c.) Talaj, víz, levegő, élővilág, természeti egyensúly védelme.

7.) Bútoraink készülhetnek például:

- a.)fából, b.)fémből, c.)műanyagból. **Neked, melyik a legkedvesebb?**

8.) Mi az erdész tevékenységének lényege?

- a.) Kivágni a fát, eladni és felhasználni.
- b.) Az erdőben sétálgatva figyelni a növények, állatok fejlődését.
- c.) A kivágott fa hasznosítása, helyén új erdő ültetése, az erdők megőrzése.

9.) Az erdő természetes része a vad. A vadgazdálkodásban szerinted a vadászat milyen célt szolgál?

- a.) A természeti egyensúly fenntartását, a vad túlszaporodását szabályozó tevékenység.
- b.) Táplálkozás céljából történő zsákmányszerzés.
- c.) Hobbisport.

10.) Hogyan óvjuk meg Földünk természeti értékeit?

- a.) Az emberi tevékenységet teljesen ki kell zárni a természeti környezetből.
- b.) Éljen az ember harmóniában a természettel.

11.) Fontosnak tartod e a szelektív hulladékgyűjtést, és az anyagok újrahasznosítását?

- a.) Igen.
- b.) Nem tartom fontosnak.
- c.) Nekem mindegy.

12.) Felnőttként, hol élnél szívesebben?

- e.) Városban, panel vagy társasházban.
- f.) Városban, de kertes házban.
- g.) Falun.
- h.) Tanyán, - lakott területtől távol.

13.) Nyári szünetben, hol nyaralnál szívesebben?

- a.) A természetben sátorozva, túrázva.
- b.) Szállodában.
- c.) Nem szívesen mozdulok ki otthonról.
- d.) Falusi, tanyasi környezetben.

14.) Kirándulásaid során, hol étkeznél szívesebben?

- a.) Helyi kis vendéglő hangulatos kerthelyiségében.
- b.) Egy MCDONALD'S – ban.

15.) Tévézéskor milyen műsort választanál?

- a.) Történelmi vagy kalandfilm.
- b.) Természettudományos, természetfilm.
- c.) Bűnügyi, kemény akció vagy horror, stb. filmet.

16.) Szabadidődben mit csinálsz legszívesebben?

- a.) Sportolás.
- b.) Számítógépezés, TV nézés.
- c.) Sétálás, barangolás a természetben.
- d.) Lődörgés a haverokkal, diszkó.

14.) Otthon tartasz-e vagy gondoznál-e valamilyen állatot?

- a.) Igen.
- b.) Tartanék, de szüleim hallani sem akarnak róla.
- c.) Nem, mert sok gond lenne vele.

15.) Az elmúlt évben, milyen természettel kapcsolatos könyvet, folyóiratot olvastál? Írd le címüket!

.....

.....

.....

.....

Köszönjük, hogy a kérdőív figyelmes, átgondolt kitöltésével hozzájárultál munkánk eredményességéhez!

DALERD RT
Szeged, Zsótér u. 4/B
Tel.: 00/36/62-551-340

DALERD RT
Gyula, Kárpát u 4.
Tel.: 00/36/66-463-511

SZOCIOLÓGIAI FELMÉRÉS EREDMÉNYE AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK KÖRÉBEN 1999

A vizsgálat célja

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya megalakulása óta fáradozik azon, hogy az erdőgazdaságokon belül működő erdészeti erdei iskolák a hatékony szakmai közönségkapcsolat-fejlesztés bázisai is legyenek. Ezek a szervezetek mintegy 8 évvel ezelőtt kezdtek megalakulni, és mind a mai napig gyarapszik a számuk.

A szakosztályban érkezettnek láttuk az időt arra, hogy egy szociológiai jellegű felméréssel megvizsgáljuk az eredményeinket. Ezt az alkalmat azonban fel kellett használni arra is, hogy további munkánkhoz ismereteket gyűjtsünk, és arra is, hogy a szakmánkat érintő fontos kérdéseket jobban megvilágítsunk. Ez utóbbi szempontok alapján a vizsgálódás felderítési jellegű szociológiai felmérésnek tekinthető.

A vizsgálat körülményei

A vizsgálatot az ország lehető legnagyobb részére igyekeztünk kiterjeszteni. Erre szakosztályunk tagjainak változatos lakhelyei jó lehetőséget biztosítottak.

A kérdőív első variációját Szolnokon teszteltük. Ezek után egy munkacsoportunk az előzetes vizsgálatok alapján elkészítette a végleges formát. El kell mondani, hogy a kérdőív kialakítása során törekedtünk arra, hogy ne legyenek sugalmazó kérdések és válaszok. A vizsgált korosztályoknak számukra értelmezhető és lehetőleg rövid válaszok között kellett dönteni. Egyes kérdések másokkal bizonyos összefüggést mutatnak abból a célból, hogy a kiértékelés során kontrollként szolgáljanak.

A kérdőíveket tagjaink május végén juttatták ki az iskolákba, és még a tanév végén vissza is gyűjtötték. A beérkezett kiértékelhető kérdőívek száma 1983 volt.

A feldolgozás és kiértékelés az én feladatomban lett, melyről ez alkalomból teszek jelentést.

Munkámban Szabó István szociológus volt a segítségemre, amiért most ezen a helyen is köszönetet mondok.

Módszertan

A kérdőívek adatrögzítését és kiértékelését SPSS társadalom-szociológiai szoftver segítségével végeztük el. A vizsgálódások során már az egyváltozós elemzések is nagyon izgalmas eredményeket adtak.

A két valószínűségi változót figyelembe vevő kiértékeléseket regresszió-analízisnek vetettük alá. Ennek során azokat az összefüggéseket emeltük ki, ahol a tévedési valószínűség 5% alatt van. Az ilyen feltételek mellett megvizsgált változópárokat csökkenő szorosság szerint raktuk sorba. A felsorolások azt jelentik, hogy a feltüntetett függő valószínűségi változó mely független változókkal áll az elvárt szinten kapcsolatban.

Mivel többek között kíváncsiak voltunk, van-e szignifikáns hatása a szakosztály képviselte munkának a szakmai kommunikációra, kiemeltünk a felmért területekből olyanokat, ahol már hosszabb ideje és nagy forgalommal működnek erdészeti erdei iskolák. Ezek a Sopron, Pécs, Szolnok és Debrecen központtal rendelkező területek. A kiemelt helyen válaszolókat összevetettük a kívül esők válaszaival.

Kiemelt témák és értékelésük

Az általános iskolás gyerekek a felnőttek világának hű tükrői. Válaszaikban jóformán alig támaszkodhatnak tapasztalatokra, sokkal inkább a különböző helyekről kapott információkra. Jelzéseik különösen azért is fontosak, mert rávilágítanak arra a megismerési folyamatra, amelynek megvan az a sajátos tulajdonsága, hogy az ismeret kialakulása után már egyre inkább csak az önigazoló információkra marad nyitott.

A felmérés anyaga és eredményei természetesen messze meghaladják a mostani előadás kereteit. Ezért engedtessek meg nekem, hogy az általam fontosnak és a mai nap alkalmából aktuálisnak ítélt témák közül néhányat kiemeljek.

1. Az erdőterület növekedése hazánkban

Szakmai körökben közismert tény, hogy Magyarország erdőterületeinek aránya az összterülethez viszonyítva Trianon óta a 11,8 %-ról fokozatosan emelkedve ez évre várhatóan 19 % körül lesz. De köztudott-e ez az eredmény?

Ezek előrebocsátása után vessünk egy pillantást arra a kördiagramra, amely megmutatja, hogyan vélekednek a gyerekek az erdőterület változásáról!

Egyértelműen látszik, hogy a gyerekek mindössze 8,3 %-a adott helyes választ, sőt 83,1 %-uk a tényleges folyamattal ellentétesen, csökkenőnek tartja az erdőterületeket hazánkban.

A jelenség okait három pontban foglalnám össze:

1. Az erdő életének egyes mozzanatai közül egyedül az elpusztulás a szembeötlő. Ráadásul ezek az élmények az emberekben felhalmozódnak már csak azért is, mert a negatív élményekre jobban emlékezünk, mint a pozitívakra. Egy tölgyerdő éves változásait csak a szakember veszi észre, mert csak neki van erre kinyitott szeme.

2. Világunk sajnálatos problémája a trópusi esőerdők folyamatos csökkenése. Az ezekkel kapcsolatos híradások folyamatosan jönnek a médiából. A tankönyvek is igen nagy teret szentelnek ennek a folyamatnak, de ugyanakkor az európai és a magyar helyzetet alig tárgyalják. Ilyen egyoldalú információ-dömping mellett nem is csoda, hogy a magyar helyzettel teljesen ellentétes vélemény él a gyerekekben.
3. A magyar erdész szakközönség évtizedes mulasztást követett el azzal, hogy miközben szorgalmasan végezte a munkáját, teljesen megfeledkezett a kommunikációról. Ha mi nem tesszük láthatóvá az eredményeinket és egyáltalán a munkánkat, nincs min csodálkoznunk, ha félreismernek bennünket.

2. Melyik az erdő funkciói közül a legfontosabb?

Folyamatosan tanúi és részesei is vagyunk annak a folyamatnak, aminek eredményeképpen az erdők immateriális hasznvétele egyre inkább előtérbe kerül. Emellett annak is tanúi vagyunk, hogy az állam döntő hangsúlyt a gazdasági hasznvétele, és a materiális hasznon alapuló erdőértékelésre teszi. A gyerekek ebben a kérdésben döntően a természeti egyensúly védelmét részesítették előnyben, míg a többi funkciót hátrébb sorolták. A kialakult arányok még akkor is figyelemre méltóak, ha tudjuk, hogy a gyerekekben igen sok a romantikus kép, és kevésbé gondolkoznak gyakorlatias módon.

3. Mi az erdész tevékenységnek a lényege? – Jártál-e már erdei iskolában?

A kétváltozós vizsgálat szoros korrelációt mutat. Megállapítható, hogy az erdei iskolába járt gyerekekben az erdész tevékenysége összetett feladatként él, aminek egyik részfeladata az erdő megőrzése. A válaszaik során ezzel szemben a teljesen romantikus erdészképet és még inkább a favágó erdész képet szorították háttérbe.

Azon túl, hogy az erdei iskolában járt gyerekekben kedvező vélemény-átalakulás van, ez a kérdéskör arra is felhívja a figyelmünket, hogy az erdészről alkotott társadalmi kép sokkal pozitívabb, mint az erdőkről alkotott kép.

4. A kiemelt helyen lakók erdőterületről alkotott véleménye

Azok a gyerekek, akik a kiemelt helyen, tehát a régebben működő erdészeti erdei iskolák környékén élnek, szignifikánsan nagyobb arányban ítélték meg helyesen a magyarországi erdőterület arányok változását. Ez az ott tevékenykedő kollégák munkáját dicséri. Egyben felhívja a figyelmet arra, hogy helyes kommunikációval igenis lehet változtatni a jelenlegi helyzeten.

Itt kell megemlítenem azt is, hogy ha ezt az összefüggést úgy vizsgáljuk meg, hogy valamennyi erdei iskolában – tehát nemcsak erdészeti erdei iskolában – járt gyereket vesszük figyelembe, a kapcsolódás nem szignifikáns. Ez az eredmény azzal magyarázható, hogy az erdei iskola fogalma rendkívül sokféle kezdeményezést takar. Ezeknek nyilvánvalóan más-más céljaik vannak. Nem véletlen tehát, hogy szakosztályunk az erdészeti erdei iskola megkülönböztetett jelzős szerkezetet használja önmaga meghatározására.

Az üzenet

Összefoglalásképpen engedjék meg, hogy kiemeljem azt a két üzenetet, ami a szociológiai felmérés eredményeképpen bennem megfogalmazódott.

Szakmánknak összefogott és jól felépített közönségkapcsolat-fejlesztési munkára van szüksége. Ezzel részben sok évtizedes elmaradását tudja majd pótolni, részben pedig az új társadalmi folyamatoknak részesévé és nemcsak kullogó követőjévé válik. A kívánt célnak nagy hatékonyságú eszköze lehet az erdészeti erdei iskola hálózat.

A gyerekek környezeti nevelésével foglalkozó pedagógusok helyezzenek nagyobb hangsúlyt a magyar erdők ismeretére és megszerettetésére. Értékeljék reálisan az erdész szakmát. Próbálják megteremteni azt a harmóniát a fejekben, amelyben békésen megfér egymás mellett az erdők féltése és a fából készült berendezési tárgyak szeretete.

Gyula, 1999. szeptember 25.

Puskás Lajos
Okl. erdőmérnök
DALERD Rt. oktatási igazgató

Felmérés az erdészeti erdei iskolákról

2002

Készítette: **Emmerlingné Köhler Marietta**
erdőmérnök
VADEX Mezőföldi Erdő és Vadgazdálkodási RT
Székesfehérvár
Tolnai út 1.

Tartalom:

I rész:

I.1.Az erdészeti erdei iskolák célja

I.2.A felmérés célja

II rész

II.1.A jelenleg működő erdészeti erdei iskolák bemutatása

II.2.A felmérés elemzése

III rész

III.1.Összefoglalás a jelenlegi helyzetről

III.2.Fejlődési irány meghatározása

I.1.Az erdészeti erdei iskola célja

A felnövekvő nemzedék közvetlen természetismeretre történő nevelése az erdőgazdálkodási tevékenység természetfejlesztő és megőrző szerepének bemutatásán keresztül.

Az erdő nemcsak természettudományos ismereteket ad, hanem érzelmi és esztétikai élményt is nyújt, ezáltal a környezeti nevelés ideális helyszíne. Az itt nyert tapasztalatok nem helyettesítik az iskolában tanultakat, hanem bővítik, elmélyítik azt.

A felnövekvő generáció képzése nagyon fontos, mert a közvélemény szerepe az erdőgazdálkodás jövőbeli helyzetét meghatározóan befolyásolja. A tapasztalati úton megszerzett gyerekkori élmények az emberek számára meghatározóak, ebből adódóan az erdészeti erdei iskolában is tanult felnőtteknek már nem a döntéshozás stádiumában kell elmagyarázni az erdők szerepét az életünkben.

I.2.A felmérés célja

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdei Iskola Szakosztálya az 2002 évi munkatervébe felvette egy olyan felmérés elkészítését, amely összegyűjti és rendszerezi az erdőgazdasági Rt-k által jelenleg működtetett erdei iskolák helyzetét.

A felmérés alkalmat ad arra, hogy a kitűzött cél felé haladva visszatekintsünk a már megtett útra, levonjuk a tanulságokat, és meghatározzuk a következő tennivalókat. Az erdészeti erdei iskola nem egy merev létesítmény, hanem egy új és hatásos oktatási forma, olyan terület, amit úgy tanul meg az ember, ha abban tevékenyen részt vesz.

A felmérés eredményeként szeretnénk felhívni a figyelmet az erdészeti erdei iskolákra, és ezáltal nagyobb pénzügyi támogatáshoz segíteni őket, hogy az erdő hármaskörét gazdasági, védelmi, jóléti, továbbá az erdő - és a vadgazdálkodás, természetvédelem jelentőségét, kapcsolatát szélesebb körben, és hatékonyabban tudják bemutatni.

Célunk az is, hogy az iskolák elismertségét segítsük, kihasználtságukat növeljük.

II.1.A működő erdészeti erdei iskolák bemutatása

II.1.1. Vadex Mezőföldi Erdő és Vadgazdálkodási Rt

Az Erdőgazdaság a Pákozdi-Sukorói Arborétumában működtet erdészeti erdei iskolát.

Az Arborétum és Tájmuzeum Budapesttől 50 km távolságra, a Velencei-tó legszebb táján található. A 96 ha-os területen csodálatos erdei környezetben sokféle növény tárul a sétáló elé. A kilátóról a velencei táj panorámájában lehet gyönyörködni. A tájmuzeum bemutatja a vidék természeti képét, földtörténeti kialakulását, éghajlati, geológiai viszonyait.

Az elmúlt években ezt az ismeretek tárházát nyújtó adottságot csak a bejelentkező iskoláknak mutattuk meg. Itt tartottunk erdőgazdálkodási, természetismereti bemutatókat. Igény szerint

kihasználva az Arborétum nyújtotta lehetőségeket egész napos programokat is szerveztünk melybe a tapasztalás útján történő tanítás mellé a játékos egészségnevelő elfoglaltságok is szerepet kaptak.

Látva, hogy milyen nagy hatású az erdő ilyen jellegű bemutatása, ezért felkértük Székesfehérvár város polgármesterét egy napi rendszerességgel működő erdészeti erdei iskola közös megteremtésére. A tárgyi feltételeket a kiállítást és a növénybemutatót a Vadex Mezőföldi Rt 1980 óta folyamatos munkával megteremtette, de az oktatási költségeket már nem tudja vállalni.

Székesfehérvárról naponta autóbussz hozza az osztályokat, akiknek az erdész szakember és a pedagógus együttesen mutatja be a tanultakhoz kapcsolódó és a korosztályoknak megfelelő erdészeti és tananyagbeli ismereteket.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: VADEX Rt. Székesfehérvár, Tolnai u. 1.
2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját m?ködteti?
 - 2.1. Éves programmal rendelkezik
 - 2.2. Eseti erdei programok biztosítása erdész szakember vezetésével x
 - 2.3. Nem m?ködtet x
3. Az erdészeti erdei iskola adatai
 - 3.1. Neve: Pákozdi - Sukoró Arborétum
Mióta működik? 1999.
 - 3.2. Címe: Pákozdi település Fejér megye

Tel.: 06-22/500-510 Fax: 06-22/327-525
 - 3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve: Nagy Sándor
Tel.: 30/997-4844
Végzettsége: erdésztechnikus
4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?
 - 4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: Velencei hegység, Arborétum
Dinnyési Fertő-tó védett terület
 - 4.2. Kulturális vonzerő: Pákozdi Emlékmúzeum, Doni kápolna
 - 4.3. Egyéb: Velencei tó
5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?

5.1. Oktatóterem: TV, VIDEO

5.2. Szabadtéri pavilon: igen x
felszereltség fős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

		szálláshelytől való távolsága
6.1. Sport	focipálya	3 km
6.6. Strand	x

7. A szálláshely nyitvatartása

7.3. Nincs x megbeszélés szerint megoldható

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

8.1. Kőépület	☐ db férőhely
8.2. Faház	☐ db férőhely
8.3. Telepített sátor	☐ db férőhely
8.4. Kemping	☐ db férőhely
8.5. Egyéb	☐ db férőhely

8.6. Ágynemű biztosított: igen nem

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

9.1. Meleg étel biztosítva	☐
9.2. Bolt	☐
9.3. Büfé	☐
9.4. Egyéb	
.....	

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

10.1. Vasúton: - -

10.2. Közúton: Székesfehérvár - Pákozdi - Sukoró útvonalon
autóbuszsal, gépkocsival

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

11.1. Prospektus x

11.2. Munkafüzet

11.3. Tájékoztató

11.4. Egyéb

.....

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszerességű oktatást folytat?

- 12.1. Napi
12.2. Heti
12.3. Esetenkénti

II.1.2. Bakonyi Erdészeti és Faipari Rt

Jelenleg az RT erdei iskolát nem működtet, viszont Balatoncsicsón folyamatban van az iskola kialakítása. Alkalmoszerűen rendhagyó biológia óra keretében videofilmet vetítenek az Erdő és az ember címmel, továbbá a helyszínen tartózkodó erdész válaszol a felmerülő kérdésekre, és további tájékoztatást ad. Monostorapátiban a helyi iskola diákjai bográcson főzés mellett ismerkedtek az erdő életével, az erdészeti tevékenységgel kapcsolatos vetélkedő keretében ismerkedtek a szakmánkkal. Ezeket a szervezett programokat az Erdők Hete rendezvény sorozat idejére időzítették.

Általánosságban elmondható, hogy ilyen és ehhez hasonló programokat szinte minden erdőgazdaság tart, még azok is, akik egyébként nem tartanak fenn erdei iskolát.

A Magas Bakony természeti értékeit az alábbi létesítményeken keresztül mutatja be a Bakonyi Erdészeti és Faipari Rt az érdeklődőknek.

Boroszlán tanösvény és Gereince-puszta és Cuha völgyi Pihenőpark: Szabadon látogatható terület, melyre igény szerint szakvezetést biztosít az RT.

Bakonybél: Erdők Háza.

A zirci apátság hajdani magtárának felújításával egy erdészeti gyűjtemény került kiállításra. Az épület felújítását úgy készítették el, hogy lehetőség legyen gyerekek nyári elhelyezésére is ebben a festői bakonyi üdülőfaluban. Nyaralás közben megismerkedhetnek a természet értékeit számba venni tudó erdőmérnök egykori mérő, térképező eszközeivel, munkájával, valamint a fontosabb növénytársulásokkal és azok egy-egy védett növényeivel.

II.1.3. Délalföldi Erdészeti RT

Az Rt egyike annak a két erdőgazdaságnak, aki nem csak egy, hanem **két erdészeti erdei iskolát is működtet, Délalföldi Tájékoztatói Központok** címmel Szegeden és Gyulán. Az erdőgazdaság célja az erdei életközösségek megismertetése, az erdőgazdálkodás jelentőségének bemutatása illetve a faanyag fontosságának és hasznosításának megismertetése.

Délalföldi Tájékoztatói Központ Szeged

Csongrád megyében a legnagyobb értéket a Tisza és a Maros folyókat követő galéria erdők, a tölgy-kőris -szil erdőtípusok és a puhafás erdők képviselik Különleges élményt nyújtanak a homokbuckás vidéken található homoki fenyvesek és a fehérynarasok.

Erre az adottságra építve dolgozták ki oktatási tematikájukat.

Délalföldi Erdészeti Tájékoztatói Központ Gyula

Kevés erdősültséggel rendelkező Békés megyében a valamikori Kőrösök volt hullámterein kialakult ligeterdők mai utódai az Alföldön ritkaságszámba menő összefüggő keményfás erdőséget alkotnak .

.Az adott természeti környezetben az iskolák az alábbi oktatási formákban dolgoznak.

Rendhagyó iskolai tanórákon előadásokat tartanak saját szemléltető anyaguk segítségével.

- Egy napos napközis és több napos bentlakásos formában tanösvény túrákat szerveznek .

Erdészeti alapismeretekre, térképhasználatra ,táborozási ismeretekre tanítják a résztvevőket.

- Iskolai szakköröket támogatják, vetélkedőket, pályázatokat szerveznek.

- Zöld napok, és Erdők Hete programjait bonyolítják.

- Szakmai szemináriumokat tartanak, és ismeretterjesztő kiadványokat szerkesztenek.

II.1.4. NYÍRERDŐ Rt

Országunk északkeleti részén, jellegzetes természeti értékek találhatóak. Az ősi tiszai ártér, a homokbuckákon virágzó akácerdők, a magyar Alföld ősi tájképét idéző erdőpuszták mind maradandó élményt nyújtanak az idelátogatóknak.

Közjóléti centrumai közül kettőben foglalkoznak erdei iskolai képzéssel.

Erdőpusztai Bemutatóház és Fűvészkert:

Megtekinthetők a tájegység élővilága, természeti értékei, erdőgazdálkodása, a tanyai és a vákáncsos életforma eszközei. Csoportok bejelentkezése esetén szakmai kíséretet biztosít az Erdőgazdaság.

Diszegi Sámuel Erdei Művelődési Ház: Debrecen

napi erdei iskolai és óvodai foglalkozásokat tartanak

az oktatóközpontban rendhagyó biológia , város és erdőtörténeti órákat tartanak

A Nagyerdő tanösvényein tartott terepgyakorlatokon megismerik az erdő élővilágát, az

oktatóközpont a Nagyerdő élete című bemutatótermében látható az erdő történetét

bemutató tablók, egy erdei élőhely- a gyöngyvirágos tölgyes - élővilágát bemutató

dioráma, a növényvilágot ábrázoló fotók, a gerinceseket illusztráló művészi ceruza-rajzok,

egy erdei rovargyűjtemény és az erdőt alkotó fák törzs metszeteit, terméseit , leveleit

bemutató sorozat.

A Debrecen és az erdők című állandó kiállításban a múzeumi és levéltári kiállítások eszközeivel mutatjuk be a debreceni erdészet történetét és tárgyi relikviáit, valamint az Erdészeti vándorgyűlések emlékanyagát. A kiállítást a II József korabeli felmérés ide vonatkozó térképanyaga, és a természetközeli erdőfelújítást bemutató rész egészíti ki.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: DMJV. Önkormányzata, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága, Nyírerdő Rt. Debreceni Erdészete
2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?
 - 2.1. Éves programmal rendelkezik
 - 2.2. Eseti erdei programok biztosítása erdész szakember vezetésével
 - 2.3. Nem működtet
3. Az erdészeti erdei iskola adatai
 - 3.1. Neve: Diószegi Sámuel Erdei Művelődési Háza
Mióta működik? 1995. július
 - 3.2. Címe: 4032 Debrecen település megye
Kartács utca 25. szám
Tel.: 52/453-254 Fax: 52/453-254
 - 3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve:
Tel.: 323-514 Fax: -
Végzettsége: Egyetem
4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?
 - 4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: Debreceni Nagyerdő, Debreceni Erdőpuszták, Hortobágyi Nemzeti Park
 - 4.2. Kulturális vonzerő: Debrecen a "Kálvinista Róma" és Környéke kulturális értékei, Műemlékei, Műemlékei, Köztéri szobrai
 - 4.3. Egyéb: Virágkarnevál, Hortobányi Lovas Napok, Nyári Egyetem
5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?
 - 5.1. Oktatóterem: igen nem
felszereltség TV, VIDEO, Írásvetítő, Kiállítás 30 fős
 - 5.2. Szabadtéri pavilon: igen nem
felszereltség Villany 40 fős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

szálláshelytől való távolsága

- 6.1. Sport
6.2. TV szoba
6.3. Video
6.4. Lovarda
6.5. Disco
6.6. Strand
6.7. Egyéb.....

7. A szálláshely nyitvatartása

- 7.1. Egész évben
7.2. Szezonálisan -tól-ig
.....-tól-ig
7.3. Nincs

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

- 8.1. Kőépület db férőhely
8.2. Faház db férőhely
8.3. Telepített sátor db férőhely
8.4. Kemping db férőhely
8.5. Egyéb db férőhely

- 8.6. Ágynemű biztosított: igen nem

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

- 9.1. Meleg étel biztosítva
9.2. Bolt
9.3. Büfé
9.4. Egyéb.....

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

- 10.1. Vasúton:.....
.....
.....

10.2.Közúton:.....

.....

.....

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

- 11.1. Prospektus
- 11.2. Munkafüzet
- 11.3. Tájékoztató
- 11.4. Egyéb.....

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszerességű oktatást folytat?

- 12.1. Napi
- 12.2. Heti
- 12.3. Esetenkénti

II:1.5. Gemenci Erdő- és Vadgazdaság RT

Erdészeti erdei iskolájukat átadták, működésének megindítása folyamatban van.

Az Alsó Duna ártér hazánk legszebb természeti értékei közé tartozik. A gemenci erdő korlátozottan látogatható, de a 32 km hosszú erdei vasútján tett utazás bepillantást enged a természet rejtelmeibe.

A már elkészült **tanösvény, kilátó ,oktató táblák és oktató terem** tájékoztatják az érdeklődőket a látnivalókról.

II.1.6. "Gyulaj" Erdészeti és Vadászati RT

2002 év áprilisában avatták Lengyel-Annafürdőn, a Turisztikai és Természetismereti Központot.

A Lengyel községben található Annafürdő erdész-vadász házát alakították át erre a célra, mely 10 éve üresen áll és felújítható állapotban volt. Az Anna forrás környéke természetvédelmi terület. Az erdő élővilágának faj gazdagságát és biológiai értékeit tekintve kimagasló értékű.

A közelben található az Apponyi Sándor Mezőgazdasági Szakképző iskola, melynek taneszközeit igénybe véve, és az oktató gárdáját bevonva a munkába szeretnék az oktatás színvonalát magasra emelni. Kidolgozott pedagógiai programokkal várják az érdeklődőket, és e mellett sokféle fakultatív programmal rendelkeznek.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: " Gyulaj" Erdészeti és Vadászati Rt.

2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?

- 2.1. Éves programmal rendelkezik x
2.2. Eseti erdei programok biztosítása erdész szakember vezetésével
2.3. Nem működtet

3. Az erdészeti erdei iskola adatai

3.1. Neve: Túrisztikai és Természetismereti Központ Lengyel Annafürdő
Mióta működik? 2002. 04. 18.

3.2. Címe: Hőgyész település Tolna megye

Dózsa Gy. utca 1/A szám

Tel.: 74/588-015 Fax: 74/588-015

3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve: Gál László műszaki vezető

Tel.: 30/256-8151 Fax: 74/588-015

Végzettsége: Okleveles erdőmérnök

4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?

4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: Helyi jelentőségű védett terület 100 ha-os parkerdő,

forrás, patak, különböző korú erdőállományok és eltérő

4.2. Kulturális vonzerő: Avarkori főtár. maradványai, állománytípusok, emlékmű, kilátó, kápolna, egykori gróf Apponyi birtok, erdő és fürdőhely

4.3. Egyéb.....

5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?

5.1. Oktatóterem: igen x nem
felszereltség távcsövek, mikroszkópok, vízminőség vizsgáló készlet, diavetítő, TV,
VIDEO, játékok, iránytű 40 fős

5.2. Szabadtéri pavilon: igen x nem
felszereltség fafaragó és kézműves helyiség, agyagófős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

			szálláshelytől való távolsága
6.1. Sport	tornapálya		10 m
6.2. TV szoba	☒	
6.3. Video	☒	
6.4. Lovarda	☐	
6.5. Disco	☐	
6.6. Strand	☐	
6.7. Egyéb szalonnasütőhely, kemence, kenyérsütés, állattartás, lovasfoglalkozások, kosárfonás, virágkötészet, csipkeverés, gyöngyfűzés, szőlő-és gyömolcs-művelés, néptánc, gyerektánc, bábkészítés, bábszínház			

7. A szálláshely nyitvatartása

7.1. Egész évben	☒		
7.2. Szezonálisan	☐-tól-ig
	-tól-ig
7.3. Nincs	☐		

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

8.1. Kőépület	☒	1	db	22 ágyas	szoba
8.2. Faház	☐	2	db8 ágyas	szoba
8.3. Telepített sátor	☐	1	db3 ágyas	szoba
8.4. Kemping	☐	db	férőhely
8.5. Egyéb	☒	db	férőhely
		szomszédos vadászházban		5 ágy	
8.6. Ágynemű biztosított:		igen ☒		nem ☐	
		lepedő + pokróc			

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

9.1. Meleg étel biztosítva	☐
9.2. Bolt	☐
9.3. Büfé	☐
9.4. Egyéb önellátó, hűtő, kamra, konyha, evőeszköz, edények, kemence, bogrács rendelkezésre áll, ill. megrendelés útján a közeli (1 km) iskolából meleg étel kérhető	

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

10.1. Vasúton: Budapest - Pécs vasútvonalon, Kurd állomáson kell leszállni a vonatról, onnan autóbusszal Lengyelig

10.2. Közúton: Mellékelt térkép szerint

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

- 11.1. Prospektus
- 11.2. Munkafüzet
- 11.3. Tájékoztató
- 11.4. Egyéb programfüzet

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszeresség? oktatást folytat?

- 12.1. Napi
- 12.2. Heti
- 12.3. Esetenkénti

II.1.7. HM Budapesti Erdőgazdaság Rt

Az erdő természeti kincs, amely gyermekeink jövője. Ez a mottója, annak a munkának, amellyel az ökoturizmusba kapcsolódik be az Rt.

Tervezik az Északi Középhegységben bentlakásos rendszerben erdei iskola indítását, hogy a tanulók az erdőben töltött egy hét alatt ismerkedjenek a környezettel, a természetvédelmi nevelés jegyében. Sajnos ez a terv még nem valósult meg

Alkalom szerűen előzetes időpont egyeztetés alapján erdőjáró sétákat szerveznek szakképzett kolléga vezetése mellett . A környezetért felelős tudat kialakítása érdekében szemléltető kazettákat, és oktatási segédanyagokat bocsátanak az iskolák rendelkezésére.

Ökológiai tanösvényt alakítottak ki Bujákon, azzal a céllal ,hogy az idelátogatók ne csak gyönyörködjenek az erdőben, hanem az erdei séta során hasznos ismeretekre is szert tegyenek az erdőállomány-állapotokról, a jellegzetes fákról, cserjeszintről, a vadállományról és a kőzetekről.

II.1.8. HM Kaszó Erdőgazdaság RT

Erdészeti eredi iskolát nem működtetnek, de eseti erdei programokat szerveznek erdész szakember vezetésével.

II:1.9 VERGA Erdőgazdaság RT

Az Rt 2002 szeptemberében tervezi megnyitni a HUBERTUS ERDEI ISKOLÁT. A létesítmény Ajka város közvetlen környezetében, egy 9000 ha-os erdőtümbben helyezkedik el, ahol az Rt már néhány évvel ezelőtt kialakított egy erdészeti tanösvényt, amely a Bakony jellegzetes erdőállományait, erdőtípusait foglalja be.

Az iskola egész tanévben heti öt nap elfoglaltsággal működik majd.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: HM VERGA RT.
2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?
 - 2.1. Éves programmal rendelkezik
 - 2.2. Eseti erdei programok biztosítása erdész szakember vezetésével
 - 2.3. Nem működtet
3. Az erdészeti erdei iskola adatai
 - 3.1. Neve: HUBERTUS Erdei Iskola
Mióta működik? 2002. szept. 1.
 - 3.2. Címe: HM VERGA RT. Veszprém település Veszprém megye
Jutasi utca 10. szám
Tel.: 06-88-591-511 Fax: 06-88-591-549
 - 3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve: Hujbert János
Tel.: 06-30-300-7009 Fax: 74/588-015
Végzettsége: erdőmérnök
4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?
 - 4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: 9000 ha egybefüggő erdő a Kabhegyen erdei tanösvény, források, barlang és víztározó
 - 4.2. Kulturális vonzerő: Ajka - bányászati múzeum, Városi múzeum
 - 4.3. Egyéb.....
5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?
 - 5.1. Oktatóterem: igen nem
felszereltség TV, VIDEO, számítógép, diavetítő, 30 fős
 - 5.2. Szabadtéri pavilon: igen nem
felszereltség 30 fős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

		szálláshelytől való távolsága
6.1. Sport		
6.2. TV szoba	x
6.3. Video	x
6.4. Lovarda	☐
6.5. Disco	☐	4 km
6.6. Strand	x	4 km
6.7. Egyéb		

7. A szálláshely nyitvatartása

7.1. Egész évben			
7.2. Szezonálisan	☐-tól-ig
	-tól-ig
7.3. Nincs	x		

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

8.1. Kőépület		db férőhely
8.2. Faház	☐	db férőhely
8.3. Telepített sátor	☐	db férőhely
8.4. Kemping	☐ db férőhely
8.5. Egyéb	 db férőhely
8.6. Ágynemű biztosított:		igen	nem ☐

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

9.1. Meleg étel biztosítva	☐	
9.2. Bolt	☐	
9.3. Büfé	☐	
9.4. Egyéb		Hideg - az iskolák szervezik

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

10.1. Vasúton: Budapest - Ajka - Szombathely vasútvonal

10.2. Közúton: 8-as főútról - Bakonygyepes - Ajka

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

11.1. Prospektus	☐	
11.2. Munkafüzet	☐	
11.3. Tájékoztató	☐	
11.4. Egyéb		jelenleg készül

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszerességű oktatást folytat?

12.1. Napi	☒
12.2. Heti	☐
12.3. Esetenkénti	☐

II.1.10. Ipoly Erdő Rt

Szakembereik hosszú évek óta tartanak előadásokat, szakmai jellegű kirándulásokat, hogy a legfogékonyabb nemzedékben az erdőről helyes kép alakuljon ki.

Együttműködési megállapodást készítenek elő a zebegényi JUHAR ZÖLD magán erdei iskolával a rendszeres képzés megteremtése érdekében .

Az erdőgazdasági Rt területe a Börzsöny és a Cserhát hegységeket foglalja magában, amelyek korlátlanul látogathatók.

A királyréti kisvasút a gyönyörű erdők mélyére és a kristályvizű patakokhoz viszi el a kirándulókat.

II.1.11. Kisalföld Erdőgazdaság Rt.

A Tanítóképző Főiskola és az erdőgazdaság közösen munkálkodik egy olyan erdei iskola működtetésében , melyben a főiskola hallgatói megismerkednek az erdei ökoszisztémák főbb szereplőivel, az Északi Pannonhát gazdasági, kultúrtörténeti jellegzetességeivel.

Az erdőgazdaság Ravazdon helyszínt és gyakorlóterepet biztosít , a szakmai programokat a tanítójelöltek, és az erdészet szakemberei vezetik.

Elkészült Erdőpedagógia címmel egy tanulmánykötet, mely gyakorlati útmutatót ad a környezeti nevelés, az egészséges életmód a pedagógia összehangolására.

Főbb program ajánlatai:

- Erdészettörténeti Gyűjtemény, Erdészet, Fafeldolgozó megtekintése
- Kultúrtörténeti emlékhelyek felkeresése
- Játék a természetben , tantúra a közeli erdőkben

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: Kisalföld Erdőgazdaság RT.

2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?

- 2.1. Éves programmal rendelkezik x
2.2. Eseti erdei programok biztosítása erdész szakember vezetésével
2.3. Nem működtet

3. Az erdészeti erdei iskola adatai

3.1. Neve: Ravazdi Erdészeti Erdei Iskola

Mióta működik? 1997

3.2. Címe: Ravazd település Győr-Moson-Sopron megye

Erdészeti 1. szám

Tel.: 06-96-558-001 Fax: 06-96-474-042

3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve: Gósi Viktória, Széphalmi László

Tel.: 06-96-313-655 Fax: 74/588-015

Végzettsége: tanító, erdőmérnök

4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?

4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: Pannonhalmi Domság erdei és Tájvédelmi Körzet területe

4.2. Kulturális vonzerő: Pannonhalma Főapátság, Győr városa, Zirc

4.3. Egyéb ... a Ravazdi Erdészeti területén 14 közjóléti objektum.....

5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?

5.1. Oktatóterem: igen x nem
felszereltség TV, VIDEO, számítógép, diavetítő, projektor 30 fős

5.2. Szabadtéri pavilon: igen x nem
felszereltség 60 fős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

6.1. Sport foci, asztali tenisz, erdei torna pálya szálláshelytől való távolsága
6.2. TV szoba x ... helyben.....
6.3. Video x

6.4. Lovarda	☒		15 km...
6.5. Disco	☐		
6.6. Strand	☒		15 km
6.7. Egyéb			

7. A szálláshely nyitvatartása

7.1. Egész évben	☒		
7.2. Szezonálisan	☐	-tól	-ig
		-tól	-ig
7.3. Nincs			

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

8.1. Kőépület		db	30+ 20.....	férőhely
8.2. Faház	☐	db		férőhely
8.3. Telepített sátor	☒	db	40.....	férőhely
8.4. Kemping	☐	db		férőhely
8.5. Egyéb		db		férőhely

- 8.6. Ágynemű biztosított: igen nem

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

9.1. Meleg étel biztosítva	☐	
9.2. Bolt	☐	
9.3. Büfé	☐	
9.4. Egyéb		Igény szerint helyi étteremből megoldva

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

- 10.1. Vasúton: Győr-Veszprém vasútvonal Tarjánpusztai megállótól 3 km
- 10.2. Közúton: Győr-Veszprém között 82-es főúton

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

11.1. Prospektus	☒	
11.2. Munkafüzet	☒	
11.3. Tájékoztató	☐	
11.4. Egyéb		jelenleg készül

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszerességű oktatást folytat?

12.1. Napi	
12.2. Heti	
12.3. Esetenkénti	☒

II.1.12 Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt.

Az Erdőgazdaság Kecskemét mellett a Kerekegyházi erdészet területén a Nyíri erdőben, az FVM Erdészeti Hivatal támogatásával építi fel erdei iskoláját, melynek oktatórésze elkészült.

Részletes bemutatkozó anyagokat , ismertetőket most tervezik.

II.1.13. EGERERDŐ RT.

A szilvásváradai erdészet keretein belül a Bükki Nemzeti Park tőszomszédságában működik az erdészeti erdei iskola.

- iskolákkal, óvodákkal közös oktatási programot dolgoznak ki, mely alapján egész évben működik. Állandó és visszatérő csoportok az erdészet dolgozóinak lelkiismeretes munkáját dicséri. A részletes program korosztályhoz és az évszakok változásához igazodik
- Lehetőség van egy napos, egy hetes programokra és nyári táborozásra
- A Szalajka-völgyben látható a szabadtéri Erdei Múzeum, mely az ismeretterjesztésen túl a helyes ember-természet kapcsolat kialakítását is segíti. Az erdei túra során a Glóriett tisztáson lehetőség van a játékra is, majd tovább folytatva az utat megtekinthető az ősember barlang, és a pisztráng telep. Színesíti a programot az erdei kisvasúttal történő utazás és a vadaspark is.
- Az oktatási program egymásra épülő ismeretköröket tartalmaz: természet ismeret - ökológiai jelenségek - erdészeti ismeretek - környezet védelem. A foglalkozások nagy hangsúlyt fektetnek a gyakorlati ismeretekre és a rendszerességre.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: EGERERDŐ Rt.

2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?

2.1. Éves programmal rendelkezik	☒
2.2. Eseti erdei programok biztosítása erdész szakember vezetésével	☐
2.3. Nem működtet	☐

3. Az erdészeti erdei iskola adatai

3.1. Neve: Szilvásvárad Erdészeti Erdei Iskola

Mióta működik? 1998.

3.2. Címe: 3038 Szilvásvárad Heves megye

Egri utca 16. szám

Tel.: 36/564-004, 36/355-112 Fax: 36/564-004

3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve: Antal József

Tel.: 36/355-112 Fax: 36/564-004

Végzettsége: erdőmérnök

4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?

4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: Szalajka-völgy, Bükk-helység, Heves-Borsodi Domság természeti szépségeivel, képződményeivel, élővilágával, fátyol vízesés, pisztráng tenyészet, erdei kisvasút, élő vad bemutató, 1,9 km hosszú Erdészeti-Természetvédelmi Tanösvény, Erdészeti Múzeum, Szabadtéri Erdei Múzeum

4.2. Kulturális vonzerő: Szilvásvárad látnivalói: Kerek templom, Orbán-ház, Lipicai Múzeum, Börtönmúzeum, Milleniumi Kilátó, Eger város nevezetességeivel

4.3. Egyéb Lipicai lótenyésztés és hozzá kapcsolódó lovas programok, túrakerékpározásra
íjásatra, vadlesre, sportolásra, alkalmas terek

5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?

5.1. Oktatóterem: igen nem x
felszereltség távcsövek, mikroszkópok, vízminőség vizsgáló készlet, diavetítő, TV, VIDEO, játékok, iránytű fős

5.2. Szabadtéri pavilon: igen nem x
felszereltség fafaragó és kézműves helyiség, agyagozófős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

		szálláshelytől való távolsága
6.1. Sport	labdajátékok (foci, kosár,kézi) kerékpározás, íjászat	50-700 m
6.2. TV szoba	
6.3. Video	
6.4. Lovarda	x	400 m
6.5. Disco	x	200 m
6.6. Strand	x	25 km
6.7. Egyéb	Sétakocsikázás, vetélkedők, vadles	0-5 km

7. A szálláshely nyitvatartása

7.1. Egész évben

7.2. Szezonálisan tavasz –tól ősz -ig

7.3. Nincs

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

8.1. Kőépület 1 db 50 férőhely

8.2. Faház db férőhely

8.3. Telepített sátor db férőhely

8.4. Kemping db férőhely

8.5. Egyéb db férőhely

8.6. Ágynemű biztosított: igen x nem

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

9.1. Meleg étel biztosítva

9.2. Bolt

9.3. Büfé

9.4. Egyéb Kultúrált, kedvezményes árakkal rendelkező fogadó, étterem étkezési lehetőség-
ként 200-500 m-re

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

10.1. Vasúton: Budapest - Füzesabony - Eger - Putnok vonalon

10.2. Közúton: Budapestről az M 3-as autópályán, majd Füzesabony, Maklár, Eger városon át északnak, Budapesttől 160 km, Egertől 25 km

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

11.1. Prospektus

11.2. Munkafüzet

11.3. Tájékoztató x

11.4. Egyéb Részletes NAT-hoz kapcsolódó programterv, táborozási programterv (szórólap)

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszeresség? oktatást folytat?

12.1. Napi

12.2. Heti

12.3. Esetenkénti x évszakonkénti 1 napos rendszeres és esetenkénti többnapos táborozás

II.1.14 Mecseki Erdészeti Rt.

A Természetismereti Központ Erdei Iskolája 1996 -ban nyitotta meg kapuját Árpádtetőn, Pécsről 3 km-re. Többéves nevelési tapasztalatot felhasználva dolgozta ki saját programját, amelynek a célja , hogy a gyerekek a természetben tanuljanak a természetről.

A program fő összetevői:

- a Mecsek földrajzának ,növény és állatvilágának megismertetése
- az erdészet, természetszerű erdőgazdálkodás, a fának, mint nyersanyagának a bemutatása
- oktatás a környezetünk állapotáról, a természetbeni viselkedésünkről
- játékok az erdőben, hogy a gyerekek jól érezzék magukat ott. Ez az alapja az érzelmi kötődésnek.

Rossz idő esetére, amikor nem lehet terepi programot folytatni, jól felszerelt oktatóterem áll a rendelkezésükre.

Az oktatás napi kijárássra épül, mert szállást nem tud biztosítani az erdei iskola.

Nyári szaktáborokat is szerveznek a Kárászi Erdészet területén, ahol a szálláshely sátorozás számára biztosított.

A Szigetvári Erdészet Sasrétpusztai erdei iskolája gyönyörű környezetben várja az érdeklődőket.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: Mecseki Erdészeti Rt. Árpádtetői Erdészet

2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?

- 2.1. Éves programmal rendelkezik
- 2.2. Eseti erdei programok biztosítása erdész szakember vezetésével
- 2.3. Nem működtet

3. Az erdészeti erdei iskola adatai

- 3.1. Neve: Természetismereti Központ, Mókussuli
Mióta működik? 1996. március 13
- 3.2. Címe: Pécs-Árpádtető település, Baranya megye

Tel.: 72/ 518-120

Fax: 72/ 518-122

3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve: Adorján Rita.

Tel.: 30/9930-675

Fax:

Végzettsége: tanárképző főiskola

4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?

4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: Melegmány-völgy TVT, Kőlyuk, Rákos völgy,

4.2. Kulturális vonzerő: Pécs város nevezetességei

3. Egyéb

5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?

5.1. Oktatóterem: 1 db. 25 főt és 1 db 30 főt befogadó terem

felszereltség fenyőfa bútorok, kitömött állatok, bemutató táblák, fametszetek, mikroszkóp, Merc labor, Tv, videó, diavetítő, írásvetítő

5.2. Szabadtéri pavilon: nincsen, csak padok az iskola előtti réten

felszereltség nagyon jó

55 fős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

A Baranya Megyei Gyermekek és Ifjúsági Közalapítvánnyal együttműködési szerződést kötöttünk, a bentlakásos csoportjainknak ?k biztosítanak szállást. Ez Sikondán van, ami Pécs?l 14 km-re van. Ilyenkor nem a gyerekek jönnek Árpádtet?re, hanem mi megyünk le Sikondára programot adni.

Sikondai szálláshely: ára: 900 Ft/éj

6.1. Sport Röplabda pálya, foci pálya

6.2. TV szoba 3 foglalkoztató terem, 100 főt befogadó étterem, vetítő szoba,

6.3. Videó

6.4. Lovarda 1 km-re.....

6.5. Disco az üdülő helyen, kb. 300m-re

6.6. Strand melegvízű strand.....

6.7. Egyéb szabadtéri tűzrakó hely, tanösvény 300 m-re

7. A szálláshely nyitva tartása

7.1. Egész évben

7.2. Szezonálisan május 1-október1-ig

7.3. Nincs

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

8.1. Kőépület 8..... db 6 fő..... férőhely

8.2. Faház 22..... db 8-10..... férőhely

8.3. Telepített sátor db férőhely

8.4. Kemping db férőhely
8.5. Egyéb db férőhely

8.6. Ágynemű biztosított: igen

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

9.1. Meleg étel biztosítva igen
9.2. Bolt igen
9.3. Büfé igen
9.4. Egyéb

.....

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térkép vázlatot is mellékelni)

10.1. Vasúton: Pécs állomásig, onnan távolsági busszal Sikondára

10.2. Közúton: Balaton felől: Dombóvár- Sásd-Sikonda

Budapest felől a 6-os úton Pécs, Komló felé, Mánfánál a Balaton felé vezető útra kanyarodva, Sikonda fürdőig.

Zobápusztai szálláshely:

Sport: 1 ha bekerített területen füves röplabdapálya, focinak kialakított terület
TV-Videó nincs

Strand: 9 km-re Sikondán

Egyéb: Kirándulási lehetőségek: Máré vára, erdészeti kiállítás, Hidegvizes strand Püspökszentlászlói arborétum, kápolna,

Nyitva tartás: szezonális

Elhelyezés 4 X 10 fős sátrakban, saját sátor hozható

Angol WC és H-M víz

Jól felszerelt konyha, fél-nyitott étkezővel

1 kis foglalkoztató szoba rossz idő esetére

ágyneműt vagy hálósákokot hozni kell

Meleg étel rendelhető Komlórról kiszállítással

Bolt 100m-re

Nagyobb bevásárlási lehetőség Komlón, 3 km.

Zobápuszta megközelíthető: Pécsig vonattal, onnan távolsági busszal
Zobápusztára

Budapest felől autóval vagy különjárat: Hosszúhetény-Zobápuszta

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

11.1. Prospektus igen

11.2. Munkafüzet feladatlapok

felszereltség BEMUTATÓ ESZKÖZÖK, TÁBLA, VIDEO, TV, HANGOSÍTÁS 35 fős
 5.2. Szabadtéri pavilon: igen nem 1
 felszereltség ASZTALOK, PADOK 35 fős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

		szálláshelytől való távolsága
6.1. Sport	FOCI, TOLLASLABDA, TÚRÁZÁS	50 M
6.2. TV szoba	☐	20 M
6.3. Video	☐	20 M
6.4. Lovarda	1
6.5. Disco	1
6.6. Strand	1
6.7. Egyéb

7. A szálláshely nyitvatartása

7.1. Egész évben 1
 7.2. Szezonálisan MÁJUS 1-től OKTÓBER 15-ig
-tól-ig
 7.3. Nincs 1

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

8.1. Kőépület 1 db 1 SZOBA X 10 SZEMÉLY = 10 férőhely
 8.2. Faház 2 db 4 SZOBA X 6 SZEMÉLY = 24 férőhely
 8.3. Telepített sátor 1 db férőhely
 8.4. Kemping 1 db férőhely
 8.5. Egyéb 1 db férőhely
 8.6. Ágynemű biztosított: igen 1 nem

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

9.1. Meleg étel biztosítva
 9.2. Bolt 1
 9.3. Büfé 1
 9.4. Egyéb

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

10.1. Vasúton: KÖZVETLENÜL NEM ELÉRHETŐ. KAPOSVÁRON VAGY SZIGETVÁRON BUSZRA KELL ÁTSZÁLLNI TERECSNYI VAGY ALMAMELLÉKI UTICÉLLAL. TERECSENYBŐL 6 KM-ES GYALOGTÚRÁVAL, ALMAMELLÉKRŐL ERDÉSZETI KISVASÚTTAL ÉRHEŐ EL SASRÉT PUSZTA.

10.2. Közúton: A 67-ES ÚT KAPOSVÁR – SZIGETVÁR KÖZÖTTI SZAKASZÁNAK TERCSENVI ELÁGAZÓJA MELLETT KEZDŐDŐ ERDÉSZETI ÜZEMI UTUNKON KÖZELÍTHETŐ MEG GÉPKOCSIVAL VAGY BUSSZAL TERMÉSZETISMERETI KÖZPONTUNK.

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

11.1. Prospektus	1
11.2. Munkafüzet	1
11.3. Tájékoztató	☐
11.4. Egyéb.....	

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszerességű oktatást folytat?

12.1. Napi	1
12.2. Heti	1
12.3. Esetenkénti	☐

II:1.15. Nagykunsági Erdészeti és Faipari Rt.

Az Erdei Művelődési Ház 1989-ben fogadta az első gyermekcsoportot. Azóta évente 3000-3500 gyermek látogat el. A korosztályok tantervei követelményeire építve egytől-öt napos napközis, bentlakásos vagy tábori programokat kínálunk.

Megismerkednek az erdei élet közösséggel, és ezáltal felkeltjük a gyerekek érdeklődését a természet iránt. Így alakítható ki a tudatos környezetbarát szemlélet.

Élményszerű tanulást biztosítunk a gyerekeknek, hogy a szűkebb környezet megismerésével a tanulók jártasságot szerezzenek a természet önálló megfigyelésében.

- A természetjárás, túrázás segítségével és a szabadidő hasznos eltöltésével az egészséges életmódra való nevelés.
- Gondot fordítunk arra, hogy a tanulók egyéni képességeit fejlesszük. Ennek módszerei az agyagozás, botfaragás, madáretető készítés, íjászat.

A létesítmény a Zagyva folyótól övezve 200 ha-os tölgyerődben helyezkedik el, idilli környezetet biztosít a természet felfedezéséhez.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: Nagykunsági Erdészeti és Faipari Rt. – NEFAG RT.
2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?
 - 2.1. Éves, NAT-hoz illeszkedő programmal rendelkezik x
3. Az erdészeti erdei iskola adatai
 - 3.1. Neve: NEFAG RT. Erdei Művelődési Ház
Mióta működik? 1989.
 - 3.2. Címe: 5005.Szolnok település Jász-Nagykun-Szolnok megyei
Kaán Károly út 5 szám
Tel: 56/523-013. Fax: 56/523-014.
Végzettsége. Horváth Ernő műv. ház vez. Tanárképző Főiskola,
Biológiai-Mezőgazdasági Ismeretek és Gyakorlatok
Szak
4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?
 - 4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: Tisza, Zagyva, tölgy – kőris szil ártéri ligeterdő (200 ha), mocsárrét, szikes legelő, puhafás ligeterdő, tájvédelmi körzet stb.
 - 4.2. Kulturális vonzerő: Szigligeti színház, galériák, történelmi, erdészeti emlékhelyek stb.
 - 4.3. Egyéb: a prospektusban feltüntetett programok.
5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?
 - 5.1 Oktatóterem: igen x
felszereltség: TV Videó, írásvetítő, epidiaszkó, szemlélt. 40 fős
 - 5.2. Szabadtéri pavilon: igen x
felszereltség: villany és mint fent 90 fős
6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

		<u>szálláshelytől való távolsága</u>
6.1. Sport	Kerékpár, gyalog-túra asztalitenisz stb.	helyben
6.2. TV szoba	x	helyben
6.3. Videó	x	helyben
6.4. Lovarda	x	200 m
6.5. Disco	x	1500 m
6.6. Strand	x	3000 m
6.7. Egyéb: múzeum, galéria, színház stb.		2000 m
	mini golf, hajótúra, lovas kocsis erdőjárás, íjászat, manuális foglalkozások stb.	
7. A szálláshely nyitvatartása
 - 7.2. Szezonális x májustól – tól október-ig

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitás adatai:
8.2. Faház-nádfedeles	x	1 db 25 férőhely	
8.3. Telepített sátor	x	7 db 22 férőhely	
8.6. Ágynemű biztosított		igen	x
9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen
9.1. Meleg étel biztosított	x	
9.2. Bolt (600 m)	x	
9.4. Egyéb		nyársalás, sütési lehetőség
10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)
- 10.1. Vasúton: Budapest – Debrecen – Nyíregyháza vasúti fővonalon az állomástól 24-es helyi busszal
- 10.2. Közúton: Budapest- Debrecen (4-es) főútvonalon Budapesttől 100 km-re + mellékelt térkép
11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik
11.1. Prospektus	x
11.3. Tájékoztató	x
12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendeltetészerű oktatást folytat?
12.1. Napi	x
12.2. Heti	x

II.1.16. Pilisi Parkerdő RT

Az RT elhelyezkedéséből adódóan a főváros és környékének zöld tüdejét jelentő erdőkben többcélú erdőgazdálkodást folytat. Talán itt a legfontosabb az erdő hármas funkciója. A Pilisi Parkerdő Rt az egyetlen erdőgazdaság, amelyik három objektumot is üzemeltet az erdészeti erdei iskola szolgálatában.

Erdei Művelődés Háza valamint a Természet és Erdővédelmi Tábor

Az objektum a Visegrádi Kiránduló Központban található. Az épület 1988-ban Makovecz Imre tervei alapján épült, 120 fő befogadó képességű, és audiovizuális technikával felszerelt. Itt évente 4-5 ezer 6-18 éves fiatal természetvédelmi szemléletének formálása folyik a következő formákban.

- erdei iskolai oktatás 2-5 napos táborozással, komplett természetvédelmi programmal, teljes ellátással.
- tanulmányi kirándulásokat szerveznek igény szerinti időtartamú természetismereti programmal
- nyári természetvédelmi tábor

Programok: erdészeti, geológiai, vízbilógiai szakvezetés, vad és madárfaj ismertetés, természetfotózási gyakorlatok stb.

Dunakanyar Erdei Általános Iskola

Az ország egyetlen olyan általános iskolája , ahol a tanterv szerves része a napi környezeti nevelés. Jól felkészült , lelkes tanári csapat dolgozik azon, hogy a gyermekeknek a lehető legtöbbet nyújtsanak a természettel történő rendszeres kapcsolatban. Különleges jóváhagyott pedagógiai program alapján dolgoznak.

Az itt folyó oktatás módszertana példát ad minden erdei iskola iránt érdeklődő pedagógusnak

Budakeszi Vadaspark

A Vadaspark elsősorban nem az erdei iskola célját szolgálja, ugyanakkor élve a lehetőségekkel előre egyeztetett időpontokban környezeti nevelési programokat tartanak részletesen kidolgozott témák alapján. Lehetőség nyílik a különböző képességű gyerekek aktív foglalkoztatására Ezeket a foglalkozásokat népszerűvé teszik az állatok közvetlen közelsége , és a bekapcsolódás a vadaspark napi életébe.

Nyári iskolaszünetben napközis rendszerű táborokat szerveznek, amely keretében ismerkednek a gyerekek az erdő, vadgazdálkodással, a természeti környezettel. Megismerkedhetnek az otthoni állattartás szabályaival.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: Pilisi Parkerdő Rt. Budapesti Erdészete

2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?

2.1. Éves programmal rendelkezik	☒
2.2. Eseti erdei programok biztosítása erdész szakember vezetésével	☐
2.3. Nem működtet	☐

3. Az erdészeti erdei iskola adatai

3.1. Neve: Budakeszi Vadaspark Kht.

Mióta működik? 1978.

3.2. Címe: 2092 Budakeszi Pest megye

Szanatórium utca 0210/8 hrsz. szám

Tel.: 06-23/451-783 Fax: 06-23/451-783

3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve: Gőgös Zsuzsanna

Tel.: 06-70/272-3174 Fax:

Végzettsége: Főiskola

4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?

4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: Budakeszi Vadaspark, Budai hegyek,

4.2. Kulturális vonzerő:

4.3. Egyéb.....

5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?

5.1. Oktatóterem: igen x nem felszereltség 40 fős

5.2. Szabadtéri pavilon: igen x nem felszereltség asztalok, padok, játszótér fős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

szálláshelytől való távolsága

- 6.1. Sport
- 6.2. TV szoba
- 6.3. Video
- 6.4. Lovarda
- 6.5. Disco
- 6.6. Strand
- 6.7. Egyéb

7. A szálláshely nyitvatartása

- 7.1. Egész évben
- 7.2. Szezonálisan -tól-ig
.....-tól-ig
- 7.3. Nincs

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

- 8.1. Kőépület db férőhely
- 8.2. Faház db férőhely
- 8.3. Telepített sátor db férőhely
- 8.4. Kemping db férőhely
- 8.5. Egyéb db férőhely
- 8.6. Ágynemű biztosított: igen nem

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

- 9.1. Meleg étel biztosítva
- 9.2. Bolt
- 9.3. Büfé
- 9.4. Egyéb

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

10.1. Vasúton:

10.2. Közúton:

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

11.1. Prospektus

11.2. Munkafüzet

11.3. Tájékoztató

11.4. Egyéb

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszerességű oktatást folytat?

12.1. Napi

12.2. Heti

12.3. Esetenkénti

II.1.17. Somogyi Erdészeti és Faipari Rt.

A Lábodi Erdészet Sziágy pusztán üzemeltet erdei iskolát.

A festői környezetben egy régi erdészházból került kialakításra az iskola, ahol szállás, és főzési lehetőség várja a tanulókat. A közösségi helyiség szemléltető eszközökkel van felszerelve. A világítást saját áramforrás biztosítja. A környéken olyan tanösvény került kialakításra, ahol megismerhetők a dél somogyi homokvidék jellegzetes növénytakasulásai, madarak, állatok. Bemutatják az erdő életét, az erdész munkáját.

A nyitvatartási időben a kihasználtság 100 %-os. Akkora az igény, hogy még egy iskolát tudnának üzemeltetni, de sajnos a jelentkezők egy részét el kell utasítaniuk.

Mesztegyői Erdei Vasút

A Nagybajomi Erdészet kezelésében működik. A vasút a Boronka melléki rendkívül változatos tájon halad, ahonnan a különböző erdőállományok, a buja cserje, és lágyszárú növényzet mellett a gazdag madárvilág is megfigyelhető.

7. A szálláshely nyitvatartása

- 7.1. Egész évben
- 7.2. Szezonálisan *április 15.-től, október 15.-ig*
- 7.3. Nincs

8. A szálláshely elhelyezési lehetőségei, kapacitásadatai:

- 8.1. Kőépület 1 db *max.28 férőhely*
- 8.2. Faház db *férőhely*
- 8.2. Telepített sátor db *férőhely*
- 8.2. Kemping db *férőhely*
- 8.2. Egyéb db *férőhely*
- 8.3. Ágynemű biztosított igen nem

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

- 9.1. Meleg étel biztosítva *iskolai napköziből kiszállítva*
- 9.2. Bolt
- 9.3. Büfé
- 9.4. Egyéb *szabadtéri főzés, sütés*

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

- 10.1. Vasúton: *Dombóvár – Gyékényes fővonalon Somogyszobig, onnan Nagyatádig, majd autóbusszal az erdei iskoláig.*
- 10.2. Közúton: *68-as számú főúton Lábod községig, onnan Rinyabesenyő felé letérve közúton, majd jól járható erdei földúton, a térkép melléklet szerint. A földút hossza kb. 4,5 km, Lábodtól az erdei iskoláig kb. 10 km.*

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik?

- 11.1. Prospektus
- 11.2. Munkafüzet
- 11.3. Tájékoztató
- 11.4. Egyéb: *Különböző szakmai katalógusokban (pl. Sulibörze), cégprospektusokban, PR-kiadványokban való megjelenés.*

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszerességű oktatást folytat?

- 12.1. Napi
- 12.2. Heti
- 12.3. Esetenkénti

Erdei Iskola Sziágy-pusztán

A Rinyabesenyő-Sziágy pusztán található Erdei Iskolát a SEFAG RT Nagyatádi Erdészete üzemelteti.

A régi erdészházból kialakított épület 2 x 10 tanuló, valamint 2 + 1 kísérő, nevelő számára biztosít szálláslehetőséget. A tanulók étkeztetését önerőből kell megoldani, ehhez egy melegítő konyha áll rendelkezésre. Meleg ebédet igény esetén a közeli általános iskolai konyha biztosít. Az épületben két közösségi helyiség is van (szemléltető eszközökkel oktatási célra, valamint étkező). A világításhoz saját áramforrás biztosítja az áramellátást.

A környéken tanösvényt alakítottak ki, amelyen megismerhetők a dél-somogyi homokvidék jellegzetes növénytársulásai, madarak, állatok. Minden csoport számára igény szerinti szakmai vezetésen hívják fel a figyelmet a látnivalókra, bemutatják az erdő életét, megismertetik a tanulókkal az erdész munkáját, az erdőgazdálkodást.

Az iskola április 15-től október 15-éig 3-7 napos turnusokban fogadja a csoportokat. Az egyéb kérdések tisztázására, illetve időpont egyeztetésre a Nagyatádi Erdészetet kell keresni a 82/ 553-900 telefonszámon. Felvilágosítást ad Bogdán József erdészeti igazgató, vagy Maczinkó László ágazatvezető

II.1.18. Szombathelyi Erdészeti Rt.

Az erdőgazdaság gyönyörű természeti és erdészeti vonzerővel rendelkezik, hiszen működési területükön található a rhododendronjairól híres Jeli Arborétum a Kőszegi hegy, az Őrség. Üzemeltetik a Stájer-házi Erdészeti Múzeumot, a különböző parkerdőket, tornapályákat, tehát a tárgyi feltételek adottak.

A már működő Stájer - házi erdészeti múzeum mellett meglévő épület felújításával és átalakításával 2002 őszén nyitja az erdei iskola a kapuját.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: Szombathelyi Erdészeti Rt.

2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?

2.1. Éves programmal rendelkezik	☒
2.2. Eseti erdei programok biztosítása erdész szakember vezetésével	☐
2.3. Nem működtet	☐

3. Az erdészeti erdei iskola adatai

3.1. Neve: Stájer -ház

Mióta működik? 2002.

3.2. Címe: Szombathely település Vas megye

Zanati utca 26. szám

Tel.: 94/329-977 Fax: 94/329-973

3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve: Bejczy Péter

Tel.: 30/378-8941 Fax: 94/329-973

Végzettsége: Egyetem

4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?

4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: A Kőszegi hegység

4.2. Kulturális vonzerő: Stájer-házi Múzeum

4.3. Egyéb

5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?

5.1. Oktatóterem: igen nem
felszereltség 40 fős

5.2. Szabadtéri pavilon: igen nem
felszereltség fős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?
szálláshelytől való távolság

6.1. Sport

6.2. TV szoba

6.3. Video

6.4. Lovarda

6.5. Disco

6.6. Strand

6.7. Egyéb

7. A szálláshely nyitvatartása

7.1. Egész évben

7.2. Szezonálisan -tól-ig

.....-tól-ig

7.3. Nincs

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

8.1. Kőépület db férőhely

8.2. Faház db férőhely

- 8.3. Telepített sátor db férőhely
 8.4. Kemping db férőhely
 8.5. Egyéb db férőhely

8.6. Ágynemű biztosított: igen nem

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

- 9.1. Meleg étel biztosítva
 9.2. Bolt
 9.3. Büfé
 9.4. Egyéb

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

10.1. Vasúton:

10.2. Közúton:

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

- 11.1. Prospektus
 11.2. Munkafüzet
 11.3. Tájékoztató
 11.4. Egyéb

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszerességű oktatást folytat?

- 12.1. Napi
 12.2. Heti
 12.3. Esetenkénti

II.1.19. Tanulmányi Erdőgazdaság Rt.

Az ország egyetlen olyan erdőgazdasága, amelynek a teljes területe oktatási és kutatási célú. A síkvidéki tájtól, a magas hegységig minden jellegzetes tájképi forma megtalálható.

Kaán Károly Továbbképző Központ

- Az erdészeti erdei iskola program a Sopron környéki iskoláknak 3-5 napos , tanítási időben zajló összeállítást kínál.
- Erdei iskola, mint alternatív pedagógia és Tantárgy integráció az erdei iskolában címmel pedagógus továbbképzéseket szervez.
- Erdei idegenvezetést minden korosztály számára vállalnak.

■ Osztálykirándulásokat, nyári napközis és bentlakásos táborokat is szerveznek.

A központ dolgozói erdőmérnöki, mérnök-tanári, környezetmérnöki végzettséggel rendelkeznek.

Az erdei iskolát alapítványi formában működtetik.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: Soproni Erdőkért Környezetkultúra Alapítvány
2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?
 - 2.1. Éves, pedagógiai + szakmai programmal rendelkezik x
3. Az erdészeti erdei iskola adatai
 - 3.1. Neve: Kaán Károly Oktatóközpont
Mióta működik? 1998
 - 3.2. Címe: Sopron település Győr-Moson-Sopron megye
Honvéd u. 1. szám
Tel.: 99/506-810 Fax: 99/312-083
 - 3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve: Ragats Zsófia
Tel.: 99/506-810 Fax: 99/312-083
Végzettsége: biológia-földrajz tanár
4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?
 - 4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: Soproni Parkerdő, Soproni Tájvédelmi Körzet, Fertő-Hanság Nemzeti Park, Nyugat-Magyarországi Egyetem
 - 4.2. Kulturális vonzerő: Sopron és környéke, Világörökség Fertő táj
 - 4.3. Egyéb: Fertő tó, Ausztria Rax Alpen, Schneeberg, Nagycenk
5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?
 - 5.1. Oktatóterem: igen x
felszereltség -dia, írásvetítő, videó 3x30 fős
 - 5.2. Szabadtéri pavilon: igen x
felszereltség –padok 2x40 fős

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

		Szálláshelytől távolsága	való
6.1. Sport	Tenisz, Kosár, Focipálya	100	
6.2. TV szoba	x	0	
6.3. Videó	x	0	
6.4. Lovarda	x	1km	
6.5. Disco	x	2km	
6.6. Strand	x	6km	
6.7. Egyéb	Fertő tó, hajókázás, múzeumvasút	20km	

7. A szálláshely nyitvatartása

7.2. Szezonálisan x május-tól október-ig

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

8.1. Kőépület x 20db 300 férőhely
8.2. Faház x 6db 60 férőhely

8.6. Ágynemű biztosított: igen x

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

9.1. Meleg étel biztosítva x
9.2. Bolt x
9.3. Büfé x

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége

10.1. Sopron végállomásig, Brennbergbánya Ifjúságitábor Vasúton:

10.2. Sopron, Brennbergbánya Ifjúságitábor Közúton:

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

11.1. Prospektus x
11.2. Munkafüzet x
11.3. Tájékoztató x

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszerességű oktatást folytat?

12.1. Napi x

II.1.20. Vértesi Erdészeti és Faipari RT.

Rendszeres erdészeti erdei iskolai oktatást az Rt nem folytat, azonban az Agostyáni Arborétumban az érdeklődő általános iskolai osztályoknak szakmai kíséretet biztosítanak. Az arborétum autóbusszal és gépkocsival is jól megközelíthető a Tata-Tarján útvonalon.

A sétán résztvevő gyerekek életkorának megfelelően mutatják be az arborétum kincseit:

- ◆ értékes és érdekes növényvilágát
- ◆ a terület változatos és igen sokszínű csodás lakóit
- ◆ valamint a kicsik körében igen népszerű tavat, s annak élőlényeit.
- ◆

Látogatható: szombat, vasárnap és ünnepnap 9; 11; 13 és 15 órakor, kizárólag szakvezetéssel.

Előzetes bejelentkezés esetén a csoportot hétköznap is fogadunk.

Tel: 34/ 316-733 illetve mobilon 06-30/400-9128 Császár Károly

II.1.21. Zalai Erdészeti és Faipari Rt.

Működő erdészeti erdei iskolája az Rt-nek még nincs, de Nagykanizsa város és több támogató részvételével a Csónakázó tó mellett található nyári táborban a szervezése megkezdődött. A környezeti és a tárgyi feltételek ideálisak. További cél egy regionális szerep felvállalása is a térségben.

Az oktatási tematikát a Mecseki Rt Árpádtetői erdei iskolában kialakított rendszer adja.

Az üzemeltetés a város és az Rt. között megosztásra kerül. A Zalaerdő Rt az oktatási anyag összeállítását segíti, biztosítja a szakmai és tárgyi feltételeket.

A létesítmény átalakításához és működéséhez szükséges anyagiak előteremtésére a város PHARE pályázatot adott be.

II. 22. ÉSZAKERDŐ RT.

Az erdőgazdaság eredetileg munkásszálló célját szolgáló épületet újíttott fel erdészeti erdei iskola céljára Fónagyságon. Lakossági igényre, spontán érdeklődésre reagálva alakította ki már 1994-ben a szállási és étkezési lehetőségeket. A teljes kihasználtság érdekében a turisták is igénybe vehetik a szálláslehetőséget.

Az oktatási központban ifjúsági szakmunkásképzés is folyik, a napi tanítást a szakoktatók végzik.

A kialakított tanösvényen a bejelentkező csoportokat nyugdíjas erdőmérnökök vezetik.

KÉRDŐÍV

Felmérés erdészeti erdei iskolákról

1. Cég neve: ÉSZAKERDŐ Rt.

2. Az erdészeti erdei iskola melyik formáját működteti?

2.1. Éves programmal rendelkezik

2.2. Eseti erdei programok biztosítása erdész szakember vezetésével

2.3. Nem működtet

3. Az erdészeti erdei iskola adatai

3.1. Neve: ÉSZAKERDŐ RT. Fónagysági Oktatási Központ

Mióta működik? 1994.

3.2. Címe: Varló-Fónagyság település Borsod-Abaúj-Zemplén megye
utca szám

Tel.: 48/345-827 Fax:

3.3. Erdészeti erdei iskolát vezető neve: Steiner Józsefné, Csiger Zsolt

Tel.: 48/345-827, 46/501-501 Fax: 46/501-505

Végzettsége: erdőmérnök, erdész technikus - pedagógus

4. Az erdészeti erdei iskola program sikeres lebonyolításához milyen természeti, kulturális vonzerővel rendelkezik a terület?

4.1. Természeti és erdészeti vonzerő: Bükki Nemzeti Park területén vn

4.2. Kulturális vonzerő: Miskolc, Lillafüred, Miskolc-Tapolca, Bánkút közelsége

4.3. Egyéb

5. Foglalkozások, összejövetelek megrendezésére milyen létesítménnyel rendelkezik az erdészeti erdei iskola?

5.1. Oktatóterem: igen nem

felszereltség A résztvevők saját felszereltséggel dolgoznak 42 fő
 5.2. Szabadtéri pavilon: igen nem x
 felszereltség fafaragó és kézműves helyiség, agyagozó fő

6. Milyen kiegészítő szabadidős programokat tud biztosítani a szálláshely?

		szálláshelytől való távolsága
6.1. Sport	túrázás
6.2. TV szoba	☒
6.3. Video	☒
6.4. Lovarda	☐
6.5. Disco	☐	15 km
6.6. Strand	☐	20 km
6.7. Egyéb

7. A szálláshely nyitvatartása

7.1. Egész évben
 7.2. Szezonálisan -tól-ig
-tól-ig
 7.3. Nincs

8. A szálláshely elhelyezési lehetősége, kapacitásadatai:

8.1. Kőépület	☒	1	db	42	férőhely
8.2. Faház	☐		db	férőhely
8.3. Telepített sátor	☐		db	férőhely
8.4. Kemping	☐	db	férőhely
8.5. Egyéb	☒	db	férőhely

8.6. Ágynemű biztosított: igen nem

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyen

9.1. Meleg étel biztosítva
 9.2. Bolt
 9.3. Büfé
 9.4. Egyéb

10. Az erdészeti erdei iskola és a szálláshely megközelíthetősége (rövid leírás, kérünk térképvázlatot is mellékelni)

10.1. Vasúton: Vasúton nem közelíthető meg
 Lillafüredi Állami Erdei Vasúton külön vonattal (rendelésre), ill. a nyári időszakban menetrend szerinti járással, szombat, vasárnap és ünnepnap

10.2. Közúton: Miskolc-Sajószentpéter -Varló - Fónagyság

Varlóiig Volán busszal, Miskolc - Búzatérről onnan 3 km gyalogtúra, vagy külön autóbusszal

11. Milyen tájékoztató anyaggal rendelkezik

- 11.1. Prospektus
11.2. Munkafüzet
11.3. Tájékoztató
11.4. Egyéb Tanösvény leírás (Mahóca - Andókút)

12. Az erdészeti erdei iskola milyen rendszerességű oktatást folytat?

- 12.1. Napi
12.2. Heti
12.3. Esetenkénti

II.2 A felmérés elemzése

1999 tavaszán az erdőgazdaságokhoz kiküldtünk egy kérdőívet, hogy egységes szempontok alapján kerüljenek elemezésre a jelenleg működtetett erdészeti erdei iskolák.

-1. A kérdőívet kitöltve mind a 19 RT és a 3 HM erdőgazdaság visszaküldte.

Ezt a kérdőívet 2002 tavaszán újra kiküldtük az erdőgazdaságokhoz, azzal a céllal, hogy az azóta eltelt változásokat nyomon tudjuk követni, és az új beinduló erdei iskolákat is bevonjuk a felmérésbe.

-2.		1999	2002	
	Egy erdei iskolát	6	9	Rt működtet.
	Kettőt	1	2	a Délalföldi Rt és a Mecsek Rt
	Hármat	1	1	a Pilisi Rt

Összesen 16 erdészeti erdei iskola működik az erdőgazdaságoknál, és 4 erdőgazdaság 2002 őszétől indítja be a foglalkozásokat. Ezekben a helyeken a tárgyi feltételek kialakítása már megtörtént, és a csoportok szervezése folyamatban van.

	1999	2002	
2.1 Éves programmal	8	12	iskola rendelkezik
2.2 Eseti programokat szervez	3	4	
2.3 Nem működtet	6	5	
2.4 Szervezés alatt áll	3	4	
2.5			

A működő erdészeti erdei iskolákban folyó oktatás a tantervre épül.

3. Az iskolák neveit címeit a részletes kimutatás tartalmazza

3.1. 1973-ban a legelső erdei iskola nyári táborokkal indult a visegrádi Mogyoróhegyen, és alkalmankénti foglalkozásokkal 1978-ban a Budakeszi Vadasparkban, melyet a Pilisi Parkerdő Rt üzemeltet.

3.2. a következőt 1989-ben a NEFAG nyitotta az Erdei Művelődési Ház keretében.

3.3. 1996-ban a Mecseki Rt Árpádtetőn indította be erdei iskoláját.

3.4. Azóta minden évben egy-egy iskola megnyílt.

3.5.

3.6. 3.2 Az iskolákat többségében 1999-ben erdészeti közép vagy felsőfokú végzettségű szakember irányította, és csak kis részben pedagógus. 2002-ben már jelentősen változott a helyzet, mert sokkal több helyen vezeti az erdei iskolát, vagy segít az erdésznek pedagógiai végzettségű személy.

3.7.

3.8. 1, 2, 3, Az iskolák az ország különböző területén fekszenek, ezért különböző adottságú természeti és erdészeti vonzerővel rendelkeznek. A programokat úgy állítják össze, hogy amennyiben idő van rá a kulturális értékeket is megmutassák. A tapasztalat azt mutatja, hogy nagyon nagy szükség van a szervezésre, mert önállóan a gyermekek inkább más irányú elfoglaltságot keresnek.

3.9.

3.10. 1,2, A működő iskolák nagy részében, van oktatóterem és a legtöbb helyen szabadtéri pavilon is segíti a foglalkozásokat.

3.11.

3.12. 1 Az iskolák felszereltsége kimondottan jó, sportolásra, szabadban való testmozgásra mindenhol van lehetőség, hiszen ez az egyik alapvető eleme a programnak.

3.13. 6.2, 3, 4, 5, 6, Tv, videó a legtöbb helyen van, és ahol lehet a nem túl távoli lovarda, discó, strand látogatását is igyekeznek megoldani.

3.14.

7.1. Egész évben nyitva tartó szálláshely csak kevés helyen található.

7.2 Szezonálisan működő alvási lehetőség vagy az erdei iskolában, vagy kooperációban megoldott a legtöbb intézménynél.

7.1 Szálláshely 5 iskolánál nincs.

A szállás és az étkezés folyamatos megoldása csak akkor nem jelent gondot, ha állandó kihasználtsággal működtethető. Ez még nem jellemző, bár az igények egyre nagyobbak. Azok az iskolák, ahol az elmúlt évek munkája megteremtette az ismertséget egyre nagyobb leterheltségről számolnak be. Ezek a lehetőségeik számbavételével a fejlesztést a szállási és az étkeztetési lehetőség folyamatos megoldására törekszenek. Érezteti a hatását, hogy az oktatás politika kiemelten kezeli az egy hetes erdei iskolai programokat, melyekre a sok pedagógus elviszi az osztályát. Ugyanakkor megfigyelhető a vidéki iskolák részéről, hogy ha szívesen mennének is a gyerekek a szülők nem tudják finanszírozni az utazási a szállási és az étkezési költségeket.

8. A szálláshely elhelyezkedése jellemzően fele fele arányban kőépületben, és sátorban oldható meg.

9. Ellátás, étkezés a szálláshelyeken:

9.1 Meleg étel 8 helyett 11 helyen kapható, a többi helyen önerőből kell az étkezést megoldani. Ahol nincs ellátás, azért a szálláshellyel rendelkezők legalább melegítő konyhát igyekeznek biztosítani.

9.2, Közeli vásárlási lehetőség boltban 4 helyett 6 helyen lehetséges,

9.3 Büfé 2 helyen áll a csoportok rendelkezésére.

10.1 Vasúton az erdei iskolát felét lehet megközelíteni.

10.2. Közúton minden működő erdei iskola megközelíthető.

Kivételesen jó helyzetben azok az iskolák vannak, amelyek helyi járatos busszal elérhetőek. Ezek száma 5.

11. Minden iskola rendelkezik valamilyen tájékoztató anyaggal, sőt jellemző a többféle kiadvány is

12. Az oktatás rendszeressége változó, elsősorban még a szezonális oktatás a jellemző annak ellenére, hogy több iskola egész évben fogadja a tanulókat. legtöbbször május végén és júniusban szeretnének a lehetőségekkel élni.

III:1. Összefoglalás a jelenlegi helyzetről

A fentiek alapján megállapítható, hogy országunk gyönyörű helyein részben, vagy egészben megteremtett tárgyi feltételekkel rendelkeznek az erdőgazdaságok, amelyeket sokkal jobban kellene a nagyközönséggel és a pedagógusokkal megismertetni. Olyan különleges ismeretanyag birtokában van az erdész társadalom, amit minél több embernek szeretne átadni, hogy ők is láthassák, élvezhessék a természet szépségeit.

Minden erdőgazdaságnál vannak már olyan kész objektumok, amelyeket be lehet vonni az erdészeti oktatás programjába. Arborétumok, múzeumok, bemutatóhelyek, tanösvények, ahol valamilyen szintű oktatás folyik az alkalom szerűtől egészen a napi rendszerességig. Ezek a helyek már most olyan mennyiségű információs anyag áll rendelkezésre, amely messze meghaladja a legjobban felszerelt iskola természetismereti bemutató anyagát.

A létesítmények beruházási, üzemeltetési költségeinek fedezete meghatározó probléma. Forrást kellene találni, hogy azok az erdőgazdaságok is bekapcsolódhassanak az országos szintű programba, ahol az akarat, a felelős elkötelezettség meg van, de anyagi kereteik nem teszik lehetővé a finanszírozást.

Az erdőgazdasági RT-k az adottságaikat és lehetőségeiket számba véve döntenek el, hogy mennyi pénzt tudnak erre a célra fordítani

Azt látni kell, hogy ez az erdészeti erdei iskola oktatási forma elsősorban a gyerekek érdeke, közvetlen hasznát a tudásuk gyarapításában és érzelmi kötődéseinek fejlesztésében ők élvezik. Mint ilyen a közpénzekből fenntartott oktatási szolgáltatásnak kellene finanszíroznia.

Azonban, ha minden erdőgazdaság arra várna, hogy központi forrásokat kapjon erre a feladatára, biztos hogy nem üzemelne egyetlen erdészeti erdei iskola sem.

A megvalósítási elképzelések különbözőek. Van ahol a helyi önkormányzattal történő kooperációval, vagy más tulajdonú erdei iskolai együttműködéssel igyekeznek megteremteni a tudásuk átadásának feltételeit. Természetesen olyan tervek is vannak hogy saját épület átalakításával teremtik meg az ismeret átadás kereteit.

Az elvekben egyező ismeret átadás gyakorlati megvalósításának színvonala mindenhol függ a vezető erdész képességétől, hozzáállásától, felkészültségétől.

Sajnos azt is látni kell, hogy bizonyos társadalmi réteg csúszik lefelé, és a városokban élő, szegényedő családok gyermekeinek az egyetlen lehetőség a szabadba való kijutásra a szervezett keretek között működő erdei iskola.

Magyarország minden szándéka az Európai Unióhoz való csatlakozás, és nem kell különösebben részletezni milyen szigorú környezetvédelmi programot várnak el tőlünk. Az erdészeti erdei iskola az egyik legjobb eszköz a környezeti nevelésre.

Ezt bizonyítja, hogy a működő és ismert iskoláknál egyre több a jelentkezés, egyre több iskola szeretne részt venni a programban, de ismerve az oktatás jelenlegi helyzetét nem tudják vállalni a költségeket.

III.2 Fejlődési irány meghatározása

Középtávú stratégiai cél, hogy azokat az erdőgazdaságokat, akik még a munka elején tartanak a tapasztalatok átadásával segítsék az erdészeti erdei iskolát már működtetők. Erre legjobb szellemi műhely az Erdészeti Egyesület erdei iskola szakosztálya.

Későbbi felmérés tárgya lesz a működtetési és üzemeltetési költségek tanulmányozása, a fizetős és nem fizetős szolgáltatások köre, az oktatási programok színvonalának elemzése, és a hatékonyság vizsgálata. Országos statisztikát kell összeállítani arról, hogy mennyi gyerek vesz részt ilyen jellegű foglalkozásokon.

Elengedhetetlen feltétel, hogy a központi szervek az elismerésen kívül megteremtsék ennek az alulról jövő, igen nagy társadalmi igényt kielégítő munkának az anyagi bázisát. Egy olyan pénzügyi alapot teremtsenek meg, mely a rendelkezésre álló saját forrást kiegészítve általánosan elérhető képzéssé teszik a természeti környezetben való oktatást.

Végül, de nem utolsó sorban szeretnék köszönetet mondani a kollégáknak, akik a felmérés összeállításában segítségemre voltak.

Emmerlingné Köhler Marietta
erdőmérnök
VADEX Rt.

**AZ OEE ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA
SZAKOSZTÁLY KERETÉBEN MŰKÖDŐ
ERDEI ISKOLÁK**

Ssz.	Neve	Címe	Telefon	Működtető
1.	Kaán Károly Oktatóközpont, Brennbergbányai Ifjúsági Tábor	9400. Sopron, Honvéd u. 1.	99/506- 810 Fax: 99/312- 083	Soproni Erdőkért Környezetkultúra Alapítvány, TÁEG Rt.
2.	Stájer-házi Erdei Iskola, Kőszegi hg.	9700. Szombathely, Zanati út 26.	30/379- 9941 Fax: 94/329- 973	Szombathelyi Erdészeti Rt.
3.	Ravazdi Erdészeti Erdői Iskola	9091. Ravazd, Erdészet u. 1.	96/558- 001 Fax: 96/474- 042	Kisalföldi Erdőgazdaság Rt.
4.	HUBERTUS Erdei Iskola Ajka	8200. Veszprém, Jutasi u. 10.	88/591- 511 Fax: 88/591- 549	HM VERGA Rt.
5.	Sziágyi Erdei Iskola	7552. Rinyabesenyő	30/901- 4283	Somogyi Erdészeti és Faipari Rt.
6.	KIKERICs Természetismereti Központ Almamellék, Sasrét puszta	7900. Szigetvár, Istvánffy u. 10.	73/514- 102 Fax is.	MEFA Rt.
7.	MÓKUSSULI, Természetismereti Központ	7628. Pécs- Árpádtető	72/518- 120 Fax: 72/518- 122	MEFA Rt.
8.	Túrisztikai és Természetismereti Központ, Lengyel- Annafürdő	7191. Hőgyész, Dózsa Gy. u. 1/A	30/256- 8151, Fax: 74/588- 015	GYULAJ Rt.
9.	Pörbölyi Erdei Iskola	6500. Baja, Szt. Imre tér 2.	79/324- 144	Gemenci Erdő és Vadgazdaság Rt.
10.	Pákozd-Sukoró Arborétum	8095. Pákozd	22/500- 510 Fax: 22/327- 525	VADEX Rt.

11.	Budakeszi Vadaspark Kht.	2092. Budakeszi, Szanatórium u. 0210/8. hrsz.	23/451-783 Fax is.	Pilisi Parkerdő Rt.
12.	Erdei Művelődési Ház és Természetvédelmi Tábor	2025. Visegrád, Mogyoróhegy	26/398-025 26/398-227	Pilisi Parkerdő Rt.
13.	Dunakanyar Erdi Iskola	2025. Visegrád, Apátkúti völgy	26/397-430	Pilisi Parkerdő Rt.
14.	Szoros pataki Erdészeti Erdi Iskola	3060. Bátorfyerenye, Béke u. 13.	32/353-281 Fax: 32/354-179	EGERERDŐ Rt.
15.	Szilvásvárad Erdészeti Erdi Iskola	3348. Szilvásvárad, Egri u. 16.	36/355-112 Fax: 36/564-004	EGERERDŐ Rt.
16.	Fónagysági Oktatási Központ	3778. Varbó – Fónagyság	48/345-827	ÉSZAKERDŐ Rt.
17.	Nyíri Erdészeti Erdi Iskola	6041. Kerekegyháza, Dózsa Gy. u. 117.	76/546-200 Fax: 76/371-109	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt.
18.	Erdei Művelődési Ház	5005. Szolnok, Kaán K. u. 5.	56/523-013	NEFAG Rt.
19.	Alcsi-Holt-Tisza Szabadidő Központ	5081 Szajol, külterület 096/6 hrsz.	30/978-5328	Dósa Gyula erdész
20.	Diószegi Sámuel Erdi Művelődési Háza	4032. Debrecen Kartács u. 25.	52/453-254	Debrecen MJV Önk., Hortobágyi NP Igazgatósága, NYÍRERDŐ Rt.
21.	Erdészeti Tájékoztatási Központ (Gyula – Városerdő)	5700. Gyula, Kárpát u. 4.	60/478-228 Fax: 66/465-655	DALERD Rt.
22.	Erdészeti erdei Iskola és Vízügyi Múzeum (Maros-torkolat)	6721. Szeged, Zsótér u. 4/B.	60/478-228 Fax: 66/465-655	DALERD Rt.

AZ ERDEI ISKOLA SZOLGÁLTATÁSOK

MINŐSÍTÉSI SZEMPONTJAI ÉS JAVASLAT AZ ELLENŐRZÉS FOLYAMATÁRA

Az elmúlt egy, másfél évtizedben gombamód szaporodtak az erdei iskola szolgáltatók szerte az országban. Nem véletlen, hiszen az egyre inkább urbanizálódott világban nagymértékben megnövekedett az igény az e fajta szolgáltatások iránt. A paletta rendkívül széles, nehéz a tájékozódás, nagy a választás kockázata. A vevők természetes óhaja a megfelelő tájékoztatás, a garancia és az együttműködés lehetősége, de a szolgáltatóknak is fontos, hogy a vevő megelégedetten távozzon az erdei iskola helyszínéről. Hosszú távon mindkét félnek alapvető érdeke a korrekt piaci helyzet kialakulása. Azért, hogy ezek az igények teljesüljenek, szükség van egy közös nyelvre. Ez a minőségbiztosítás.

A minőségbiztosítás nem új keletű dolog. A napóleoni tömeghadseregek megjelenésekor a bonyolult tüzefegyverek javíthatósága kikényszerítette a korabeli manufaktúrákból a szabvány szerinti gyártást. Így jóval kevesebb szakembernek kellett kísérnie az egyre gyorsabban mozgó hadsereget. Nem egyedi mestermunkákat, hanem sorozatban gyártott, szabvány, azaz minőségbiztosítási előírások alapján készült fegyvereket használtak. A gazdaság fejlődése ma már ott tart, hogy szinte valamennyi terméknek szabványok alapján kell elkészülnie.

Az ezredfordulóra a gazdaság ott tart, hogy a nemzeti össztermékből egyre nagyobb részesedést szakít ki a szolgáltatások rendszere. Természetes folyamat és igény, hogy ne csak a termékekre, hanem az egyes szolgáltatásokra is kialakuljanak a minőségbiztosítási rendszerek.

A csapatunk, amely a 2000. évben felvállalta az erdei iskola fogalmának, ismérveinek, szervezési szempontjainak tisztázását, a szolgáltatások minőségbiztosítási rendszerének az alapjait is megteremtette. Elvégeztük az erdei iskola szolgáltatás kulcsfolyamatainak meghatározását, majd ezekre felfűztük a problémalistákat. Az így kialakított „gondhalmaz” azonban gyakorlatilag használhatatlan, oly szerteágazó és hatalmas. A csapatmunka során, a kezelhetőség érdekében az egyes elemeket súlyszámokkal láttuk el. Ennek eredményeképpen, többszörös szűkítés után meghatároztuk az erdei iskolai szolgáltatás alapkritériumait.

Az erdei iskola szolgáltatás alapkritériumai:

- **Rendelkezzen szakmai programmal**
- **Rendelkezzen megfelelő hellyel**
- **Rendelkezzen kommunikációs rendszerrel**

Az alapkritériumok legfontosabb jellemzői a következők:

- **Szakmai program jellemzői:**
 - A szakmai program legfontosabb ismérve a **helyspecifikusság**. Ez jelenti azt, hogy a szolgáltatás helyszínének megfelelő, annak sajátosságait, lehetőségeit kihasználó programmal kell rendelkeznie a szolgáltatónak.
 - A szakmai program végrehajtásához elengedhetetlenül szükség van **helyi szakemberre**, szakemberekre. A szakember jelentheti a helytörténetben járatos nyugdíjas pedagógust, a helybéli erdészt, a nemzeti park munkatársát, de jelentheti Juliska nénit is, aki nagyszerű kenyérlángost tud sütni a tábori kemencében.
 - Elengedhetetlen tulajdonsága a szakmai programnak a **rugalmasság**. A programot minden esetben alakítani kell a konkrét megrendelő igényeinek, adottságainak megfelelően, hiszen különböző korú, felkészültségű diákok érkehetnek az erdei iskolába. Nem mindegy, hogy a vevő nagyvárosi, lakótelepi vagy kertvárosi, vagy éppen falusi iskolából érkezik. Alkalmazkodni kell a programnak az évszakokhoz, az időjáráshoz is.
- **A helyszín biztosításának jellemzői:**
 - A szolgáltató rendelkezzen a programokhoz szükséges **oktatási segédeszközökkel és anyagokkal**.
 - Nagyon fontos, hogy legyenek olyan **közösségi helyszínek**, ahol az erdei iskolai program egyes elemei megvalósíthatók. Különösen fontosak a szocializációs feladatok végrehajtásához alkalmas helyszínek biztosítása.
 - Az erdei iskolai szolgáltatás helyszíne legyen **biztonságos és egészséges**.
- **A kommunikációs feltételek jellemzői:**
 - A szolgáltató **legyen elérhető**. Ezt érteni kell a szervezés és a lebonyolítás idejére is.
 - A szolgáltató biztosítsa a tevékenységében a **nyilvánosságot**. Teremtse meg a tájékoztatás feltételeit és a bizalmat a partnerek között. Nyújtson referenciákat.
 - Biztosítsa a szolgáltatás folyamataiban az **információáramlást**, beleértve az információk feldolgozását és a visszacsatolásokat is.
 - A kommunikációs rendszer **legyen átfogó** az egész szolgáltatásra nézve.

A minőségbiztosítás szempontjából a kommunikáció kitüntetett szereppel rendelkezik. A kommunikáció a garancia a minőség folyamatos biztosítására.

Az alapkritériumok és jellemzőik meghatározása után azokkal a célokkal foglalkoztunk, amelyeket a minőségbiztosításnak teljesíteni kell. Nagyon fontos, hogy a tevékenység során tisztán lássuk, a minőségbiztosítás eszköz, és nem pedig cél.

A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS CÉLJA:

•A FOLYAMATOK ÉS A KÖVETELMÉNYRENDSZER MEGISMERÉSE:

A minőségbiztosítási rendszer arra ösztönzi a szolgáltató szervezet vezetőit és munkatársait, hogy ismerjék meg a tevékenységük elemeit és kulcsfolyamatait, valamint azok viszonyát az erdei iskola szolgáltatás követelményrendszeréhez.

• **A VEVŐI IGÉNYEK MEGISMERÉSE:**

A minőségbiztosítási rendszer alkalmazása eredményeképpen a szolgáltató a tevékenysége részfolyamataként foglalkozzon a vevői igények megismerésével.

• **BIZALOMKELTÉS A PARTNEREK KÖRÉBEN:**

A minőségbiztosítási rendszer következetes alkalmazása keltsen bizalmat a partnerek körében. Orientálja a vevőket. A nevelési-oktatási célok megvalósítását demonstrálja, megteremtve ezáltal a fenntartók és támogatók bizalmát. Kialakítja a korrekt piacot.

• **KÉSZTETÉS AZ ÁLLANDÓ FEJLŐDÉSRE:**

A minőségbiztosítási rendszer igen fontos célja, hogy készítse a szolgáltatót színvonalának folyamatos emelésére.

Ezek tehát a minőségbiztosítás céljai az erdei iskola szolgáltató számára. Ezen célok megvalósulása azonban még ennél is tovább mutat: a végső cél a vevői megelégedettség elérése.

A minőségbiztosítási rendszer egy kommunikációs rendszer. Ennek alapján kell megszervezni a szolgáltatás külső és belső információinak áramlását, az információk szervezését, értékelését és nagyon fontos, a visszacsatolásokat.

A 2001. februári műhelybeszélgetések során a minőségbiztosítás egyes elemeihez fontos kiemelések, hangsúlyozások keletkeztek. Ki kell emelnünk ezek közül a következőket:

- A szolgáltatói szerződéseknek tartalmi megkötéseinek kell lenni, mégpedig az alapkritériumokra épülve.
- Az elérhetőség és a referencianyújtás talán az egyik legfontosabbnak ítélt minőségbiztosítási művelet.
- Szükség van a vevői megelégedettség mérésére és az eredmények visszacsatolására.
- Elengedhetetlenül szükséges, hogy a szolgáltató folyamatosan mérje a beszállítók minőségét, színvonalát.

Szólnunk kell azokról a műveletekről, amelyek a folyamatos teendők mellett időszakonként jól dokumentált biztosítékokat nyújtanak a szolgáltatás megfelelőségéről. A folyamatos önellenőrzés és önszabályozás időszakonként **belső auditálásban** testesül meg. A hitelesség megteremtése végett szükség van nagyobb időközökben a külső ellenőrzésre is: ez a művelet a **külső auditálás**.

Végezetül rá kell mutatnunk arra, hogy a minőségbiztosítási rendszer nem csodaszer. Nagyon kiváló eszköz a kitűzött célok elérésében, de csak akkor, ha nem függőként használják.

Puskás Lajos
DALERD RT
Oktatási igazgató

ERDÉSZETI ERDEI ISKOLÁK TERVEZÉSI IRÁNYELVEI

A természet- és az erdő megismerésének és megértésének leghatékonyabb módja az élő természetben szerzett élmény, a természet érzékek útján történő megismerése. A környezeti nevelés nem nélkülözheti a konkrét, közvetlenül megtapasztalható természeti környezettel való találkozást. E találkozás egyik legjobb színhelye az ERDŐ, amely a leggazdagabb összetételű életközösség. Az erdei környezetben az ismeretszerzés érzéki oldala dominál, a hangsúly a személyes élményeken és tapasztalatokon nyugszik.

Az **ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA PROGRAM** ebben az erdei környezetben ad lehetőséget a tanulóifjúság részére a természet, a környezet, ezen belül hangsúlyosan az erdő, az erdőgazdálkodás és a természetvédelem megismertetésére egységes koncepció alapján és szervezett keretek között, emellett az egészséges erdős környezetben lehetőséget biztosít kirándulásra, testedzésre, a honismeret bővítésére.

A program megvalósítása nemcsak az ifjúság környezeti neveléséhez nyújt segítséget, hanem a szállásférőhelyek növelésével, információs központok létesítésével az adott térség idegenforgalmi fejlesztéséhez is jelentős mértékben hozzájárul.

Az erdészeti erdei iskolák sokféle módon működhetnek, egy rövid erdei kirándulástól az erdei tanösvényeken keresztül a komplex módon kiépített oktatási bázishelyekig számos típusukkal lehet találkozni az országban. Arra kell törekedni, hogy a pénzügyi lehetőségek függvényében fokozatosan minden helyszínen biztosítva legyen az OKTATÁSI BÁZISHELYEKNEK egy olyan szintű **alapkiépítettsége**, amelynek segítségével az oktatási-bemutatói programok az életkori sajátosságoknak, a helyi adottságoknak és az adott évszagnak megfelelően zavartalanul és teljes körűen megvalósíthatók. Nagyszerűen felhasználhatók erre a célra az erdőkben üresen álló, vagy egyéb használatban lévő épületek, illetve ezek környezete. A következő fejezetek ennek az alapmodellnek a vázlatos ismertetését tartalmazzák, amelyet természetesen a helyi adottságoknak megfelelően lehet módosítani, kiegészíteni.

AZ ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA OKTATÁSI BÁZISHELYEK MODELLJE

Az OKTATÁSI BÁZISHELYEK állandó jellegű, célszerűen berendezett épületek, melyekhez egy vagy több tanösvény, valamint ismeretszerző túraútvonalak kapcsolódnak.

A bázishelyek szabályozott, a tantervhez kapcsolódó környezeti-nevelési oktatási programokkal rendelkeznek, amelyek hangsúlyozottan tartalmazzák az erdőgazdálkodási ismereteket.

Lehetőség szerint 30-40 fő részére szálláshelyet is biztosítanak, ERDÉSZETI VAGY TERMÉSZETVÉDELMI INFORMÁCIÓS KÖZPONT kapcsolódhat hozzájuk.

ORSZÁGOS HÁLÓZATUK kialakításával elérhető, hogy a magyar ifjúság óvodás kortól a felnőtt korig változatos helyszíneken, az életkori sajátosságoknak és az adott évszaknak megfelelő változatos programok segítségével ismerkedjen az ország legkülönbözőbb tájainak természeti értékeivel, erdőgazdálkodásával, természetvédelmével.

Feltételek:

- természeti értékekben gazdag erdős környezet,
- jó megközelíthetőség,
- oktatásra felhasználható épület,
- szálláshely elérhető közelségben,
- a helyi adottságokhoz alkalmazkodó oktató- bemutató program,
- szakmailag, pedagógiaileg felkészült programvezetők.

Szükséges létesítmények:

- **központi épület** (oktatóterem, étkező, esetleg szálláshely, stb.)
- épület környezetében: nyitott „erdei tanterem „
sport- és játéklétesítmények
erdőgazdasági, stb. bemutatók,
- **tanösvények** (kiepített sétautak bemutató állomásokkal, programokkal),
- **túraútvonalak**(természeti, kulturális értékeket, erdészeti látnivalókat, tevékenységeket megismertető hosszabb turistautak).

A létesítmények közül bármelyik elhagyása esetén is működtethető az oktatási bázishely. További tevékenységekkel, létesítményekkel való bővítésének sincs akadálya: lovaglás, gyermekfarm, vadbemutató, csemetekert, stb.

Oktatási programok:

- az iskolai környezeti oktatáshoz kapcsolódó programok,
- a tanösvények bemutató programjai,
- erdőgazdálkodási és természetvédelmi speciális programok.

Programtípusok: korosztályok, évszak, tartózkodási idő, stb. szerint összeállítva.

Az oktatási programok elkészítését célszerű pedagógus, természetvédelmi és erdész szakemberekből álló team- re bízni.

AZ ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA OKTATÁSI BÁZISHELYEK KIALAKÍTÁSÁNAK PROGRAMJA

A helyszín kiválasztása és értékelése

A lehetséges helyszínek vizsgálata, a végleges helyszín eldöntésének értékelési szempontjai:

- jó megközelíthetőség,
- a természeti értékekben való gazdagság,
- oktatásra felhasználható épület megléte, állapota, kezelője ,
- az épület infrastruktúra szintje, állapota,
- szálláslehetőség ,
- étkezési lehetőség ,
- az épület környezetének állapota, bemutatók lehetősége,
- tanösvények kialakításának lehetőségei.

Oktatási bázishelyek adottságainak feltárása

Térképi előkészítés, adatgyűjtés

Földmérési, topográfiai és erdőtervi térképek összegyűjtése, tervezési alaptérképek elkészítése.

Erdőtervi és földnyilvántartási adatok összegyűjtése és feldolgozása, tulajdonviszonyok tisztázása.

Természeti értékek, erdőgazdálkodási módszerek, erdőtörténet, bemutatásra érdemes egyéb adottságok feltárása

Az oktatási- nevelési programok előkészítése

A jelenleg használatban lévő óvodai és iskolai természetismereti tananyagok összegyűjtése és átnézése.

A tanterv részletes tanulmányozása.

Az erdőgazdálkodással és természetvédelemmel kapcsolatos ismeretterjesztő, oktató anyagok áttekintése.

Országos Erdészeti Egyesület Erdei Iskola Szakosztálya szakanyagainak feldolgozása.

Az oktatási bázishelyek helyszíni vizsgálata

Az épületek felmérése, a jelenlegi állapot, hasznosítás feltárása.

Az épületek környezetének feltárása, meglévő állapot térképi rögzítése.

A tervezett tanösvények bejárása, bemutató állomások helyének kijelölése.

A vizsgálatok tervezési alaptérképeken való rögzítése.

ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ MUNKAKÖZI EGYEZTETÉSI ANYAG ÖSSZEÁLLITÁSA

A bemutatás módszertani koncepciója

Az épületben folyó oktatás tematikája.

Az erdei tanösvények bemutató programjai.

A természetvédelem javasolt ismeretanyaga.

Az erdő és az erdőgazdálkodás bemutatásának javasolt módja, ismeretanyaga.

Az oktatási bázishelyek kialakításának fejlesztési koncepciói

Helyszínenként kidolgozott munkaközi anyag.

A fejlesztési koncepció az alábbi témákkal foglalkozik, illetve ezekre ad egyeztetésre alkalmas javaslatokat:

- az oktatási bázishely jellege (állandó - időszakos - eseti; nyílt - korlátozottan használt
- nagyközönség elől zárt; szálláshely lehetőség, étkezési lehetőség, stb.),
- az üzemelés, programok időtartama (néhány órától egyhetesig; egész éves - szezonális).

A központi épület hasznosítási koncepcióterve a szükséges műszaki intézkedések javaslataival (felújítás, átalakítás, közmű felújítás, fejlesztés, berendezés, stb.).

Az épület környezetrendezési koncepciója (zöldfelület fejlesztés, sport-, játék-, közjóléti berendezés igény, bemutató javaslatok).

A tanösvények nyomvonaltervei a javasolt állomásokkal, a bemutató helyek témavázlataival.

A fejlesztési koncepció munkaközi anyag egyeztetése a terület kezelőjével, a természetvédelmi és erdészeti szakhatósággal, a leendő működtetővel.

AZ ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA OKTATÁSI BÁZISHELYEK FEJLESZTÉSI PROGRAMJAINAK ELKÉSZÍTÉSE

Helyszínenként külön dokumentálva

Az épületek hasznosítási programjai

- Az épületek belső kialakítására vonatkozó program.
- Az oktatóterem berendezésének javaslata.
- Épület felújítási terv (altervezői munka).
- Intézkedési javaslatok az infrastruktúra fejlesztéssel kapcsolatban.
-

Az épületek környezetének rendezése

- Zöldfelület fejlesztési terv - fásítási kiviteli terv (szükség esetén)
- Javasolt sport- és játszóberendezések elhelyezési és típusstervei.
- Tervezett bemutató helyek kialakításának témavázlatai.
- Nyitott erdei tanterem elhelyezési és típussterve.

Az erdei tanösvények kiviteli tervei

- Az úthálózat egyszerűsített kiviteli tervei.
- A bemutató állomások helykijelölése témaleírásokkal.
- A berendezések (táblák, padok, vízelvezetés stb.) elhelyezési és típusstervei.

A kapcsolódó túraútvonalak és túramegállók programjai.

Térképi ábrázolás és intézkedési javaslatok.

A megvalósítással, üzemeltetéssel kapcsolatos intézkedési program

- A megvalósítás ütemezési javaslata.
- A műszaki létesítmények kezelésére, fenntartására vonatkozó javaslatok.
- Az oktatási programok szervezésével, bonyolításával kapcsolatos intézkedések.
-

Költségbecslés ütemezéssel.

1998-ban az ÉSZAKERDŐ Észak-magyarországi Erdőgazdasági Részvénytársaság megbízta Tervező Irodánkat, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megye területén tervezzük meg az erdészeti erdei iskola bázishelyek hálózatát és ehhez több erdészeti épületet, felhagyott erdészházat ajánlottak fel hasznosításra. Az elkészült program 12 bázishely tervét tartalmazza a Bükk-, a Zempléni- és az Aggteleki-hegységben. A fejlesztés megkezdődött, néhány tanösvényt a Bükki Nemzeti Park már működtet, a többi megvalósítását az ÉSZAKERDŐ Rt kezdte el. A Varbó-főnagysági és a répáshutai erdészeti erdei iskola bázishelyet gondolom, többen ismerik már. Remélhetőleg a Zempléni-hegységi Rostallón, a miskolci Csanyik-völgyben, az Aggteleki- hegységben Szelcepusztán is létrejönnek hamarosan a tervezett erdészeti erdei iskola bázishelyek.

Az ország számos helyén létesítenek az állami erdőgazdálkodók, de más szervezetek is erdészeti erdei iskolákat. Az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály távlati tervei között olyan országos hálózat kialakítása szerepel, amely lehetővé teszi Magyarország összes erdészeti tájegységének és az erdőgazdálkodásnak megismertetését a tanuló ifjúság és minden természet iránt érdeklődő számára.

Halász Tibor
erdőmérnök
Állami Erdészeti Szolgálat
Térségfejlesztési és Zöldövezet Tervező Iroda

MELLÉKLET

AJÁNLÁSOK AZ ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA OKTATÁSI BÁZISHELYEK KIALAKÍTÁSÁHOZ ÉS BERENDEZÉSÉHEZ

A KÖZPONTI ÉPÜLET

Minimális befogadóképesség 30-40 fő.

Oktatóterem

Optimális egy nagyobb 25-35 fős terem és egy-két kisebb, 12-15 fős foglalkoztató szoba kialakítása.

A nagy októterem ajánlott berendezése:

- 6-9 db négyszemélyes asztal székekkel gyermekek számára méretezve.
- Demonstrációs eszközök, tárgyak elhelyezésére szolgáló falipolcok, üveges tárlók, parafa vagy habszivacs - legalább 1,0x1,20 m méretű – fali tablókkal.
- Televízió, videó, film- és diavetítési lehetőség.
- Gyűjtemények, rajzok, a gyerekek által készített tárgyak.

Foglalkoztató szoba javasolt berendezése

- 3-4 négyszemélyes asztal székekkel.
- Szekrény a kísérleti eszközök, műszerek számára.
- Normál és binokuláris mikroszkópok (2 főnek 1-1).
- Laboratóriumi berendezések, vegyszerek, műszerek (talaj, víz, levegő, stb. vizsgálatokhoz).

Oktatói szoba

- 1-2 személy ott tartózkodását, pihenését szolgáló helyiség. Szálláshelyes oktatási bázis esetében egyben hálósobaként is funkcionálhat.

Bemutató, kiállítás

Részben külön helyiségben, részben az októteremekben kisebb kiállítások rendezhetők be a környék nevezetességeinek, történelmének, élővilágának, erdőgazdálkodásának, stb. bemutatására.

Különösen az idegenforgalom által is sűrűn látogatott bázishelyeken indokolt ilyen kiállítások berendezése.

Kiállítás rendezhető a gyermekek által készített képekből, tárgyakból is.

Raktár

A különböző oktatási és egyéb használati eszközök elhelyezésére szolgáló jól zárható helyiség.

Szálláshely

Többnapos erdőszeti erdei iskolai programok lebonyolításához nem nélkülözhető a bázishelyen vagy annak közelében szállás biztosítása. Optimális férőhely igény 30-40 fő. Az oktatók számára külön hálóterem, a tanulók részére nemek szerint elkülönített hálóterem kialakítása szükséges.

Kiszolgáló helyiségek

Konyha

Önálló főzési lehetőség a szigorú ÁNTSZ előírások miatt nehezen kivitelezhető, inkább csak máshol elkészített ételek felmelegítésére alkalmas melegítő konyhák létesítése jöhet szóba a bázishelyek többségénél.

Étkező

Külön helyiséget e célra nem szükséges biztosítani, a nagy oktatótermek megfelelnek ennek a funkciónak.

Illemhely

Fiúk és lányok részére elkülönített illemhelyek szükségesek.

Mosdó, zuhanyozó

A szálláshelyek mellett nemek szerint elkülönített mosdók és zuhanyozók létesítése szükséges.

KÖZMŰ ELLÁTÁS

Az oktatási bázishelyek zavartalan működésének fontos feltétele a megfelelő KÖZMŰ ellátottság. A tervezett bázishelyek zöme lakott területen kívül, közművek által kevésbé feltárt térségekben helyezkedik el.

Vzellátás

A normatívák szerint a bázishelyek fajlagos ivóvíz igénye 150 l/fő/nap, azaz kb. 6 m³/nap. Ez a vízmennyiség a legtöbb helyen biztosítható.

Szennyvíz kezelés

A keletkező szennyvíz elhelyezése, kezelése szinte mindegyik bázishelyen kisebb-nagyobb fejlesztést igényel. A bázishelyek egy része Nemzeti Parkok területén helyezkedik el, ahol a környezetvédelmi előírások különösen szigorúak.

Szemétkezelés

Az épületek közelében nagyméretű konténerek kihelyezésével lehet megoldani a szemét összegyűjtését és időszakos tárolását.

Elektromos energia

A bázishelyek elektromos árammal való ellátottsága alapvető szükséglet. A fajlagos villamos teljesítmény szükséglet 50 kW-ra tehető.

A KÖZPONTI ÉPÜLET KÖRNYEZETE

Az épület közvetlen környezetét alkalmassá kell tenni arra, hogy az épületben folyó oktatás kiegészíthető legyen a szabadtéri oktatással, ismeretszerzéssel. Ezen kívül lehetőséget kell biztosítani a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltésére, sport, játék és pihenési tevékenységekre.

Lényeges feladat a bázishelyek kedvező esztétikai képének kialakítása, ápolat, gondozott környezet biztosítása.

OKTATÁST SZOLGÁLÓ LÉTESÍTMÉNYEK

"Szabadtéri tanterem"

A környezeti oktatást közelebb viszi a természethez, ha a gyerekek az oktatási idő egy részét a szabadban töltik. A fedett, de oldalról nyitott védőház, vagy a szabadban elhelyezett asztalokból, padokból álló un.szabadtéri tanterem átmenetet képez a kötött tantermi oktatás és a szabad természetben való tartózkodás között.

Ezek egyben közjóléti létesítmények is, mert az oktatás mellett a kirándulók, a nagyközönség számára is letelepedő-, pihenőhelyként szolgálnak.

Fedett "tanterem"

Fából készült, oldalról nyitott, padokkal és asztalokkal berendezett létesítmények. Befogadó képességét célszerű egy iskolai osztály létszámára - 25-35 főre - méretezni.

Nyitott "tanterem"

A bázishelyek egy részénél nincs szükség fedett létesítményre, a szabadtéri oktatás célszerűen elrendezett asztalok és padok mellé letelepedve, a szabad természettel való zavartalan kapcsolatban tartható meg.

Ügyelni kell a megfelelő tájolásra, az asztalok-padok elhelyezésére, a "tanterem" megfelelő izolálására a zavaró tényezőktől (forgalom, zajos tevékenységek).

Szabadtéri bemutatók

A bázishelyek környezetében az oktatást, ismeretszerzést segítő bemutatók létesítését javasoljuk: pl.erdészeti gép-, eszköz- és növénybemutató, faszén-égetés, csemetekert, vadbemutató, karácsonyfa telep, stb.

"Gyermekfarm"

A bázishelyek környezetében erdészházak, majorok gazdasági udvarának felhasználásával lehetőség van a háziállatok, a falusi gazdaudvarokban folyó tevékenység bemutatására oly módon, hogy a gyerekek is tevékenyen részt vesznek a munkákban.

Kezelésük, fenntartásuk állandó személyzetet igényel, részletes fejlesztési terv szükséges, amely foglalkozik az épületek felújításával, a közművekkel, az istállók, ólak stb. kialakításával.

KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEK, BERENDEZÉSEK

Erdei sport- és játékszerek

Elsősorban a többnapos ott tartózkodást biztosító bázishelyek környezetében a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltése érdekében szükségesnek tartjuk, labdasportokra alkalmas nyílt, gyepes területek kijelölését és néhány fából készült, rusztikus kialakítású sport- és játszószer felállítását.

Úgy kell elhelyezni őket, hogy ne zavarják az oktatási programokat.

Pihenő- és egyéb közjóléti berendezések

Padok, asztalok

Az épületek környékén, tisztások szélén, utak mentén szükség van néhány pad és erdei bútor garnitúra elhelyezésére - elsősorban nem a gyerekek, hanem az oktatók, az odalátogatók, az átmenő turisták részére.

Tábortűzrakó hely

A többnapos oktatási programok kiértékelésére legkedvezőbb alkalom az esti tábortűzeknél adódik. A tábortűz hangulata hozzájárul az erdei iskola programok sikerességéhez.

A bázishelyek környezetfejlesztési tervein feltüntetjük azokat a helyeket, ahová nagyméretű, egy-egy iskolai osztály által körülülhető tábortűzrakó hely kialakítását javasoljuk.

Kisebb tűzrakó helyek létesítése vagy a meglévők megtartása is indokolt elsősorban turisztikai célokra.

Korlátok, lépcsők

Meredek helyeken esetenként szükséges lehet falépcsők és korlátok megépítése. Ügyelni kell az erózió elleni védelemre.

Parkolók

Az erdészeti erdei iskola bázishelyeken az épületek közelében a szervizforgalom és a látogatók számára egyszerű módon kialakított közúzalék borítású vagy gyepes parkolóhelyek kiépítése indokolt 4-5 személygépkocsi és 1-2 busz ill. tehergépjármű számára.

A parkolókat táblával kell jelezni és csak a bázishelyen tartózkodók számára szabad engedélyezni a parkolást. Kivételt képeznek a tervezett információs központok, ahol nagyobb számú személygépkocsi és autóbusz számára szükséges parkolóhelyet biztosítani.

Illemhelyek

Ha az épületben nincs hely elegendő mennyiségű WC egység kialakítására, ajánlatos az épület környezetében két egységes kerti illemhelyet építeni. Korszerű típusa a svéd eredetű "Clivus Multrum" elnevezésű komposztáló toalett, amely megfelelő kezelés esetén nem szennyezi a környezetet és nincs szükség szippantókocsira sem.

TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA RENDSZER

Az Erdészeti Erdei Iskola Program lényeges eleme az információ: a tájékoztatás, az ismeretközlés.

Egységes tájékoztató, ismertető, irányító **táblarendszer** kialakítását javasoljuk, amely az erdészeti erdei iskola programját, a látnivalókat, az útirányokat megismerteti a gyerekekkel és az ide látogató turistákkal, a nagyközönséggel.

Nagyméretű központi információs táblák

Az erdei iskola bázisépületek előtt, központi helyen felállítva ismertetik az erdészeti erdei iskola célját, a bázishely rövid leírását, a bázishely és a tanösvény térképét, a legfontosabb tudnivalókat, tilalmakat, figyelmeztetéseket.

Ismertető, tájékoztató táblák

Egy-egy jelentősebb létesítmény (pl. bemutató hely) vagy természeti érték (pl. barlang, víznyelő) megismertetésére szolgáló tábla szöveges leírással, magyarázó rajzokkal.

A tanösvények induló állomásánál szintén ilyen tábla elhelyezése javasolt egy vagy kéttáblás kivitelben, tartalmazva a tanösvény áttekintő térképét, rövid leírását és a szükséges figyelmeztetéseket, tudnivalókat.

Irányító táblák

A bázishelyek környezetében és a tanösvények útkereszteződéseinél felállított egyszerű kivitelű táblák az uticél feltüntetésével, vagy csak irányjelző nyilakkal ill. a tanösvény jelével ellátva.

Egyéb figyelmeztető, tiltó, stb. táblák

A téma jellegének megfelelő védelmet igénylő értékek mellett, a veszélyes helyeken, a látogatás elől elzárt területek esetén, stb.

Az Erdészeti Erdei Iskola oktatóközpont és az oktatóösvények táblarendszer nélkül is működőképesek lehetnek. Ez esetben viszont tájékoztató füzetben kell ismertetni a látnivalókat, vagy állandó oktató szakszemélyzet alkalmazása szükséges.

A TANÖSVÉNYEK

Az Erdészeti Erdei Iskola Bázishelyek fontos elemei a közelben kialakított TANÖSVÉNYEK, ahol az Erdészeti Erdei Iskola Program gyakorlati ismeretei megszerezhetők. A tanösvény végigjárása során a gyerekek nemcsak az iskolában már megtanult környezeti ismereteikhez kapnak kézzel fogható bizonyítékokat, hanem új ismeretekkel is gazdagodhatnak a terepi megfigyelések során.

A tanösvények nyomvonal-kijelölésének szempontjai:

- változatos természeti környezet, sokféle látnivaló
- 1 - 3 km-es körútvonal kialakításának lehetősége
- minden korosztály számára megfelelő terepviszonyok
- a bázisépület viszonylagos közelsége.

A könnyebb tájékozódás érdekében több tanösvény esetén az egyes tanösvényeket jelekkel ajánlatos ellátni, amelyeket a tanösvény minden létesítményére célszerű feltüntetni. A jel utaljon a tanösvény jellegére (pl. Balla-barlangi tanösvény ajánlott jele a kőbalta (ősemlék lakóhelye volt)).

A nyomvonalak kijelölése, az utak kialakítása

Lehetőség szerint a tanösvények útvonalait meglévő időjárásbiztos erdőgazdasági üzemi utak, földutak, sétautak, ösvények felhasználásával célszerű kijelölni. A fejlesztési program úttípusok szerint ismerteti a tanösvények kialakítását szolgáló feladatokat (tükörkialakítás, járófelület rendezés, kátyúzás, vízelvezetés, stb.). A későbbiekben a gyakran használt tanösvények útfelületét ajánlatos fenyőkéreg aprítékkal felszórni. A nyomvonal szélessége 1,50 - 3,00 m között változik.

Az üzemi földutak esetében gondoskodni kell a szállítási munkák során keletkezett úthibák kijavításáról, szükség esetén a tanösvény egyes nyomvonal szakaszainak ideiglenes áthelyezéséről.

Tanösvény állomások

A tanösvény "állomások" az útvonal mentén célszerűen kijelölt helyek, ahol megfelelő látnivalók, ismertetésre érdemes természeti vagy gazdálkodási témák fordulnak elő.

Az egyes állomások teljes körű bemutató programját (növény- és állatvilág évszakonként, általános és speciális ökológiai témák, természetvédelmi, környezetvédelmi vonatkozások, stb.) biológus, geológus, stb. szakemberek részletes szakvéleményének ismeretében lehet összeállítani.

Ennek alapján kerülhet sor az egyes tanösvények ismertető füzetének összeállítására, amellyel kapcsolatban a későbbiekben még ajánlásokat teszünk.

A tanösvény létesítményei

A tanösvény kiinduló pontján térképes tanösvény **ismertető tábla** felállítása szükséges. Az "állomás" az út mellett kialakított néhány négyzetméteres kitisztított terület, ahol egy iskolai osztály elfér és a bemutatni kívánt dolog jól látható. Az így kialakított helyeken kell felállítani a mellékletben ismertetett **állomásjelző oszlopokat, vagy ismertető táblákat**. Ezeken az erdei iskola logo-ját, a tanösvény jelét és a bemutató állomás sorszámát kell feltüntetni.

A tanösvények bejárása előtti előkészítő megbeszélések és a bejárás utáni kiértékelések célszerű helyszíne a bázishelyeken kiépített "szabadtéri tanterem". Ahol ez távol esik, a tanösvény első és utolsó állomásánál néhány pad elhelyezése indokolt.

TÚRAÚTVONALAK

A többnapos erdészeti erdei iskola programokhoz hosszabb, többórás vagy akár egész napos kirándulások kapcsolhatók, amelyekben a tágabb környék nevezetességei, természeti, kultúrtörténeti értékei ismerhetők meg, mutathatók be.

Az útvonalakat a jelzett turistautak felhasználásával célszerű meghatározni, kiválogatva közülük azokat, amelyeknek látnivalói az erdészeti erdei iskola programokba beépíthetők.

Az utiprogramok kidolgozásánál figyelemmel kell lenni a gyerekek korára, az érdeklődési körre, az adott évszakra és az időjárásra.

INFORMÁCIÓS KÖZPONT

Az Erdészeti Erdei Iskola Bázishelyek nemcsak a tanulóifjúság oktatási-nevelési programjának megvalósítását teszik lehetővé, hanem jelentős feladatot láthatnak el a nagyközönség tudatformálásában, az erdős tájak megismertetésében, az öko-turizmus fejlesztésében, az erdőgazdálkodás kedvező megítélésében.

A tervezett INFORMÁCIÓS KÖZPONTOK az erdős térségek "kapujánál" létesített helyiségek, ahol az ide látogatók felvilágosítást kaphatnak a térség turisztikai látnivalóiról, ötleteket, javaslatokat a kirándulási útvonalakról, célpontokról, a szálláshelyekről.

A helyiségben kisebb kiállítás ismertesse a térség látnivalóit, hozzá lehessen jutni prospektusokhoz, szórólapokhoz, különböző ismeretterjesztő könyvekhez, szakanyagokhoz.

A KÖZPONTOK jól felhasználhatók az erdészeti tevékenység megismertetésére, az erdészeti és faipari termékek reklámozására.

Korszerű információs eszközökkel elérhető, hogy a KÖZPONT munkatársai naprakész információval szolgáljanak a szabad szálláshelyekről, az erdei vasutak indulási időpontjairól, a különböző aktuális rendezvényekről, speciális túraindításokról, stb.

Az INFORMÁCIÓS KÖZPONT javasolt berendezése:

- Nagyobb, 20-30 személygépkocsi és 2-3 autóbussz befogadására alkalmas parkoló, lehetőleg erdei vasútállomás a közelben.
- A helyiségben a munkatársak részére íróasztalok, recepciós pult, a látogatók részére padok, prospektusokat tartalmazó polcok, bemutató táblák és tárlók, illemhely, mosdó.
- A KÖZPONT javasolt műszaki felszereltsége: telefon, hálózatba bekapcsolt számítógép (kapcsolat a helyi Erdőgazdasági Rt-vel, a NP Igazgatósággal, Idegenforgalmi Irodákkal, stb.), segélynyújtó készenléti gépkocsi, mentőfelszerelés, másológép.

A személyzet javasolt létszáma 1-2 fő, kedvező az erdészeti és az idegenforgalmi végzettség.

AJÁNLÁS AZ ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA BÁZISHELYEK PROGRAMFÜZETÉNEK ÖSSZEÁLLÍTÁSÁHOZ.

Mindegyik bázishely részére célszerű egy kisméretű programfüzetet összeállítani, amely a legfontosabb tudnivalókat tartalmazza.

A programfüzet ajánlott tartalma a következő:

Címlap

AZ Országos Erdészeti Erdei Iskola hálózat logo-ja.

A bázishely neve.

A bázishely kezelője, a programfüzet kiadója, évszám.

Bevezető

Az Erdészeti Erdei Iskola hálózat és a bázishely programtípusainak pár mondatos ismertetése.

A bázishely elhelyezkedése, főbb létesítményei, a környék látnivalói.

Az ismertetés lehet rövid, néhány mondatból álló, vagy a természetföldrajzi viszonyok, élővilág, természetvédelem, erdőgazdálkodás témaköreit részletesen ismertető többoldalas szöveg.

Térkép

Áttekinthető térképvázlat a bázishely elhelyezkedéséről és létesítményeiről, beleértve a tanösvényeket és túraútvonalakat is.

A bázisépület alaprajza a szálláshelyek feltüntetésével.

Alapinformációk

A bázishely létesítője, kezelője.

Megközelítés (közlekedési eszköz, távolság, menetidő).

A bázishely működési ideje (pl. szept. 1-től nov. 20-ig, ápr. 10-től jún. 1-ig).

Szálláslehetőség: férőhely, szolgáltatások (étkezés módja, főzési lehetőség, stb.).

Az Erdészeti Erdei Iskola program időtartama, érkezési és távozási idő.

Egyéb programlehetőségek felsorolása (nyári tábor, szaktáborok, stb.).

A részvételi díj. ...Ft/fő/nap.

Információk (hol lehet jelentkezni, a bázishely kezelőjének címe, telefonja, stb.).

Gyakorlati tudnivalók

Szükséges felszerelés felsorolása.

Az erdőben való viselkedés szabályai.

Figyelmeztetések (kullancsveszély, védett értékek védelme, stb.).

A többnapos program napirendje

A napi tevékenységek órarendszerű felsorolása.

Célszerű korcsoportonként és évszakonként külön napirendeket készíteni és cserélhető repülőlapként mellékelni a programfüzethez.

A bázishelyhez kapcsolódó tanösvények részletes ismertetését vagy külön programfüzet tartalmazza, vagy a bázishely programfüzetébe célszerű beépíteni.

AJÁNLÁSOK A TANÖSVÉNYEK KIALAKÍTÁSÁHOZ ÉS HASZNÁLATÁHOZ

Az oktatási bázishelyekhez kapcsolódó Erdészeti Erdei Iskola tanösvények célja a tanult ismeretek szabad természetben való megtapasztalása, az adott bázishely tágabb környezetének megismertetése, különös tekintettel a geológiai, növény- és állattani látnivalókra, az *erdőgazdálkodással* és a *természetvédelemmel* kapcsolatos ismeretekre. A tanösvényeket a helyi szakemberek tanácsai alapján célszerű kijelölni, hosszuk 1-3 km. Egy-egy tanösvény útvonal mentén 8-12 "állomáshely" kialakítását javasoljuk. Az állomáshelyeket elsősorban az erdészeti látnivalók alapján érdemes kijelölni, de közrejátszhatnak egyéb szempontok is (vizes élőhely, geológiai látnivaló, magasles, stb.). A tanösvény állomásokon az oktatási alapprogram számos eleme bemutatható, illusztrálható. Ehhez kapcsolódnak a speciális helyi látnivalók, az évszakonként változó természeti tényezők és az adott pillanat érdekes látnivalói (vad, rovar, stb.).

Nagyon jó segítséget nyújt Kiss Gábor: *Hogyan építsünk tanösvényt* (Földtani Örökségünk Egyesület, 1999.) című könyve.

Mintaszerű Web- lapot készített az Andókúti Erdei Tanösvényről Mezey Emese a Bükk Nemzeti Park, az ÉSZAKERDŐ Rt, az ÁESZ Miskolci Igazgatósága és a B.A.Z. megyei ÁNTSZ egészségügyi Csoportjának közreműködésével, amely az Interneten megtekinthető ([//www.ffg.sulinet.hu/oktinfo98/mezey](http://www.ffg.sulinet.hu/oktinfo98/mezey)).

Mindegyik tanösvényhez célszerű **ismertető füzetet** készíteni, amely a tanösvény környezetének általános ismertetésén, jellemzésén kívül minden egyes állomás részletes leírását tartalmazza. Ezzel lehetővé válik, hogy a tanösvény szakvezető nélkül is használható legyen.

Ajánlás a tanösvényt ismertető füzet összeállításához

Formai megjelenés

A füzet zsebben hordható legyen, ajánlott méret A5.

A címlap tartalmazza a tanösvény megnevezését és jelét, valamint az Országos Erdészeti Erdei Iskola hálózat logo-ját.

Térkép

A címlap belső oldalán (esetleg a középső két oldalon) célszerű a tanösvény átnézeti térképét feltüntetni. A térkép javasolt tartalma: megközelítési és tájékozódási irányok és megnevezések, tanösvény nyomvonal, tanösvény állomások számozással, esetleg egyéb terepi jellemzők (völgy, gerinc, patak, forrás, stb.) és műszaki létesítmények (út, kisvasút, parkoló, épület, stb.), jelzett turistautak, térkép léptéke, északi irány.

A domborzat, a rétegvonalak ábrázolása is hasznos lehet, de ne tegye zsúfolttá, áttekinthetlenné a térképet.

A füzetben egyéb térképek, vázrajzok is szerepelhetnek (megyei áttekintő vázrajz a bázishely jelölésével, Nemzeti Park térképe, a bázisépület vázrajza, stb.).

Szöveges leírás

Általános rész

A bázishely tágabb térségének rövid bemutatása:

- földtörténeti áttekintés, geológia, domborzat, talaj, vízrajzi adottságok, éghajlat
- történet, kulturális értékek
- növényvilág - erdőtípusok, fa- és cserjefajok, védett fajok
- állatvilág - vadállomány, védett fajok

- természetvédelem - szervezet, védett területek ismertetése
- erdőgazdálkodás rövid jellemzése - szervezet, módszerek, erdővédelem, stb.

Tanösvény állomások leírása

A fejlesztési program készítése során kiválasztott helyeken sorszámokkal ellátott faoszlop vagy tábla jelzi a bemutató állomás helyét. Az állomás leírása egyrészt az oszlop mellől belátható látnivalók ismertetését, magyarázatát, másrészt egy-egy oktatási téma részletesebb kifejtését tartalmazza.

A szöveges leírás összeállítása a szerteágazó szaktémák és az évszakonként eltérő viszonyok miatt hosszabb időszakot (min. egy év) és többféle szakember (geológus, biológus, ökológus, erdész) együttműködését igényli.

Az egyes tanösvény állomásokon a helyi adottságok, látnivalók alapján az alábbi témákban lehet ismertetnivalókat találni:

- Sziklák, kőkibúvások, köves talaj, bányafal: földtan, földtörténet, a helység kőzetei, a bányászat hatásai.
- Útbevágás, talajfeltáródás: a talaj keletkezése, a talajélet, a környék talajtípusai, a talaj és a növényzet kölcsönhatása.
- Domborzati látnivalók, hegyoldal, völgy, lejtő: a hegységek keletkezése, a földfelszín formáló erők, a domborzat, kitértség hatása az erdőre.
- Forrás, vízfolyás, vízmű, vízes terület: a térség vízrajza, a víz szerepe, hasznos és káros hatásai, a vizes élőhely jellemzése, élővilága, a vízerózió hatásai, az ivóvíz védelme.
- Lágyszárú növényzet: a területre jellemző növényfajok ismertetése - évszakonkénti fajlistákkal (célszerű néhány jellemző faj rajzát az ismertető füzetben is bemutatni), füves élőhelyek, a különböző erdőtípusok növényei.
- Fák, cserjék: az ott látható fa- és cserjefajok ismertetése (rajzaik az ismertető füzetben), a fák méretei és kora, a kéreg, levél, virág, termés ismertetése, az erdei gyümölcsök.
- Erdő: az állomást körülvevő erdőtípusok jellemzése, az erdei élőhely élővilága, táplálékláncok, az erdők szintjei; az erdőkben folyó gazdálkodás ismertetése a tanösvények fejlesztési programjaiban megjelölt erdészeti témák részletes kifejtésével.
- Vadászati berendezés, dagonya vadnyomokkal: a vad és az erdő, a vadgazdálkodás, a vadászat.
- Természetvédelmi tábla, védett terület: természetvédelmi ismeretek, védett értékek ismertetése, az élővilág védelme.

Speciális adottságok, látnivalók: a tanösvények vonalvezetésénél arra törekedtünk, hogy az útvonal lehetőleg minél több egyedi látnivalót fűzzön fel: kilátó helyeket, barlangokat, sziklákat, vizes élőhelyeket, forrásokat, stb. Az ismertető füzetnek ezek leírását is tartalmaznia kell, sőt egy részüknél külön ismertető tábla felállítása is indokolt.

Eseti látnivalók: a tanösvény látogatása közben gyakran találkozni olyan látnivalókkal, amelyek az ismertető füzetben eseti jellegük miatt nem szerepelnek: vadnyom, hulladék, madártoll, gombák, rovarok, madarak, vad látványa, időszakos erdészeti munkák, faanyag szállítása, tűzifa rakat, beteg fa, stb. A kísérő oktató feladata, hogy ezekre a látnivalókra felhívja a figyelmet, illetve hozzákapcsolja az oktatási programhoz.

Mintaszerű Web- lapot készített az Andóközi Erdei Tanösvényről Mezey Emese a Bükk Nemzeti Park, az ÉSZAKERDŐ Rt, az ÁESZ Miskolci Igazgatósága és a B.A.Z. megyei ÁNTSZ egészségügyi Csoportjának közreműködésével ,amely az Interneten megtekinthető ([//www.ffg.sulinet.hu/oktinfo98/mezey](http://www.ffg.sulinet.hu/oktinfo98/mezey)).

Ajánlások a tanösvény használatához

A látogatás legfőbb szabályai:

- A természetben csendben közlekedj!
- Ne rongáld a környezetet, ne pusztítsd a növényeket és az állatokat; ne szedd le a virágokat, ne gyűjts élő rovarokat, ne guríts le köveket.
- Ne dobd el a szemetet, az erdőben ne hagyd semmit.
- Ne maradj le a csoportodtól, figyelj a vezetődre.

Az erdei vezetésre vonatkozó ajánlások

A Bajor Állami Élelmezésügyi, Mezőgazdasági és Erdészeti Minisztérium által kiadott ERDEI OKTATÓANYAG számos tanácsot ad az erdei sétavezetéshez. Jól felhasználható a győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola ERDŐPEDAGÓGIA című tanulmánykötete is e célra.

A vezetési módszer irányelvei:

- ne akarjunk mindent megmutatni és elmagyarázni, a téma súlyponti kérdéseire kell szorítkozni
- a téma ismertetésének szintjét a résztvevők életkora, érdeklődési köre határozza meg, kerülni kell a szakzsargont
- a témák élménygazdag megközelítésére és az érzékszervi megtapasztalásra kell a hangsúlyt helyezni
- elő kell segíteni a személyes élmények és tapasztalatok gyűjtését, a cselekvő tanulást, a természettel való érzelem- és élménygazdag kapcsolat kiépítését.

AZ ERDÉSZETI ERDEI ISKOLA TÚRAÚTVONALAK HASZNÁLATA

A programhoz kapcsolódó túraútvonalak használói számára szintén indokolt egy-egy "alapprogramot" összeállítani és ezeket az ismertető füzetben szerepeltetni.

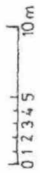
A túrák részletes programjának kidolgozása során a következőkre célszerű figyelemmel lenni:

- a túrák időtartama viszonylag hosszú, akár fél-, vagy egész napos is lehet, ezért nagy figyelmet kell fordítani a szervezésre, a résztvevők korára, érdeklődési körére, terhelhetőségére.
- az oktatási programhoz kapcsolódó látnivalók mellett célszerű a túraprogramba érdekességek, nevezetességek megtekintését is beépíteni, feloldva vele a hosszú gyaloglási szakaszokat.
- a fejlesztési programban ajánlott túraútvonalak mellett további útvonalak is bevehetők a programba, minden esetben szükség van a helyszínt jól ismerő szakvezetőre.
- ha lehetőség van rá, célszerű olyan kombinált túrákat szervezni, amelyeknél a visszaút, vagy az út egy része közlekedési eszköz igénybevételével bonyolítható le. Különösen kedvező megoldás az erdei vasútvonalak felhasználása.

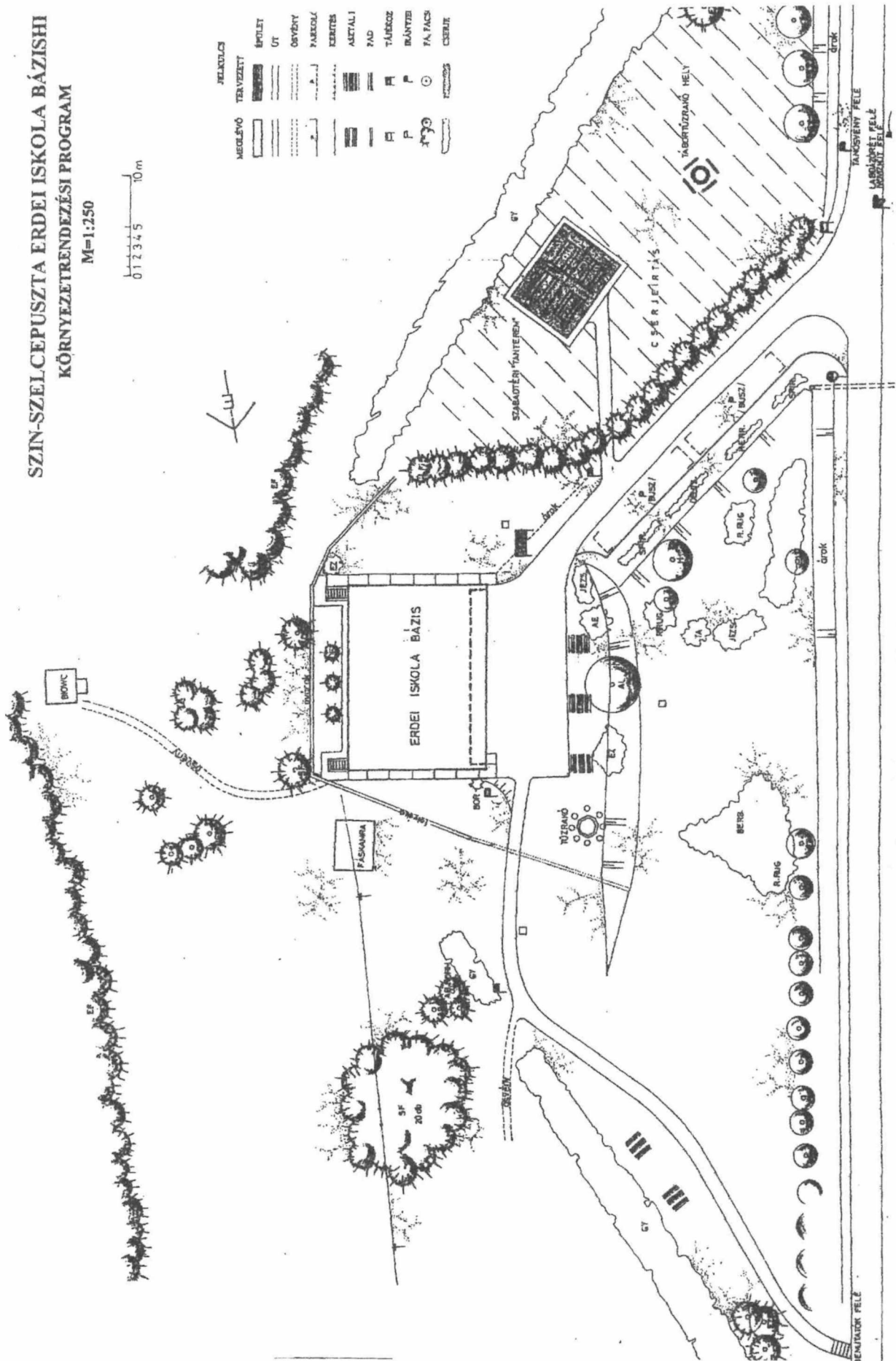
Az erdészeti erdei iskola túraútvonalak nem turisztikai teljesítménytúrák, a hangsúly az ismeretszerzésen, az Erdészeti Erdei Iskola programhoz kapcsolódó oktatási, bemutatási tevékenységen legyen.

SZIN-SZELCEPUSZTA ERDEI ISKOLA BÁZISHI KÖRNYEZETRENDEZÉSI PROGRAM

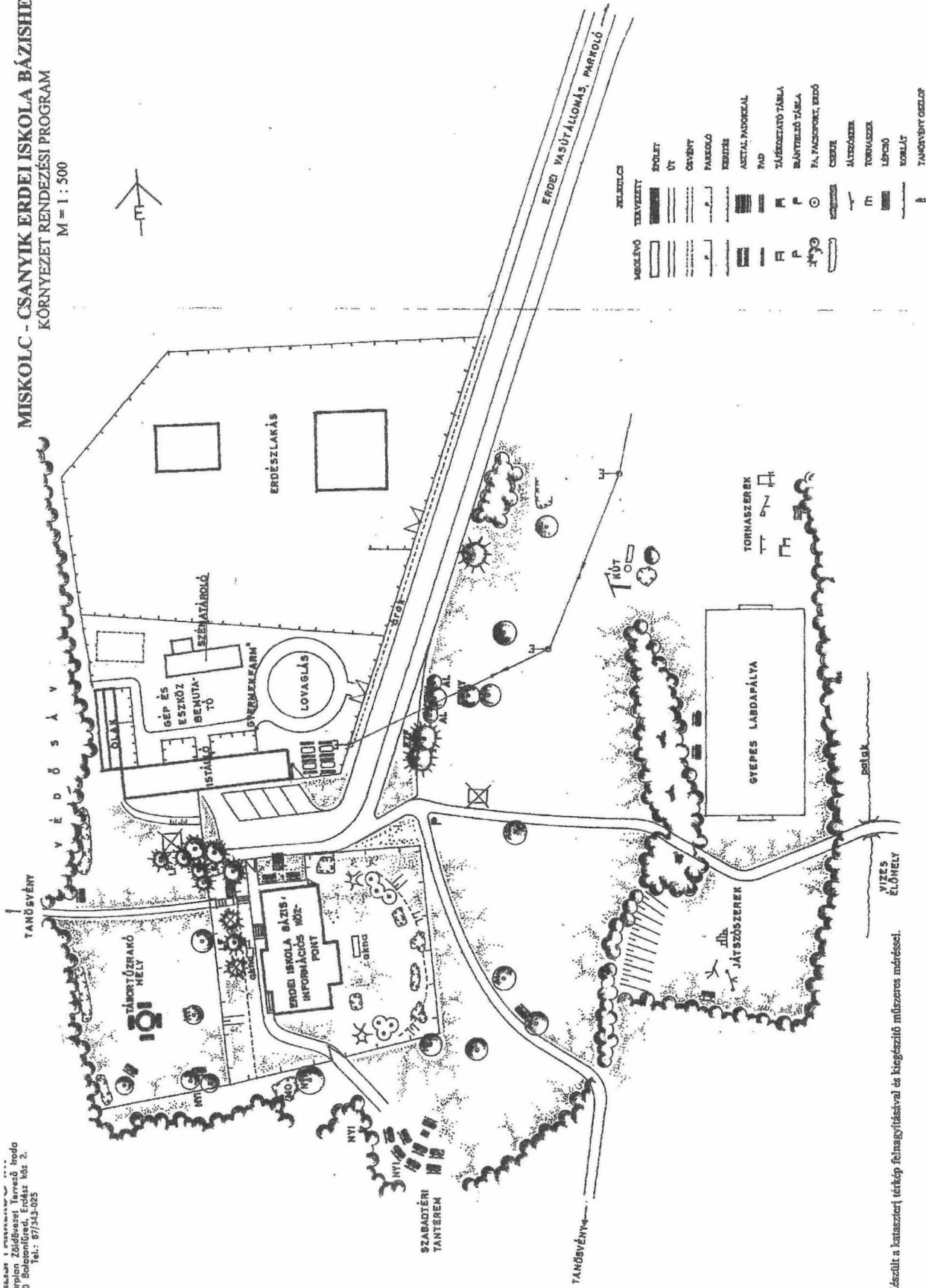
M=1:250

JELKÖLÉS	
[Symbol]	MEGLÉVŐ TERÜLETT
[Symbol]	ÉPÜLET
[Symbol]	ÚT
[Symbol]	OSZTÓVNY
[Symbol]	PARKOLÓ
[Symbol]	KERÍTÉS
[Symbol]	ASZTALI
[Symbol]	PAD
[Symbol]	TÁJÉKOZ
[Symbol]	IRÁNYTÁB
[Symbol]	FA FACS
[Symbol]	CSEBKE

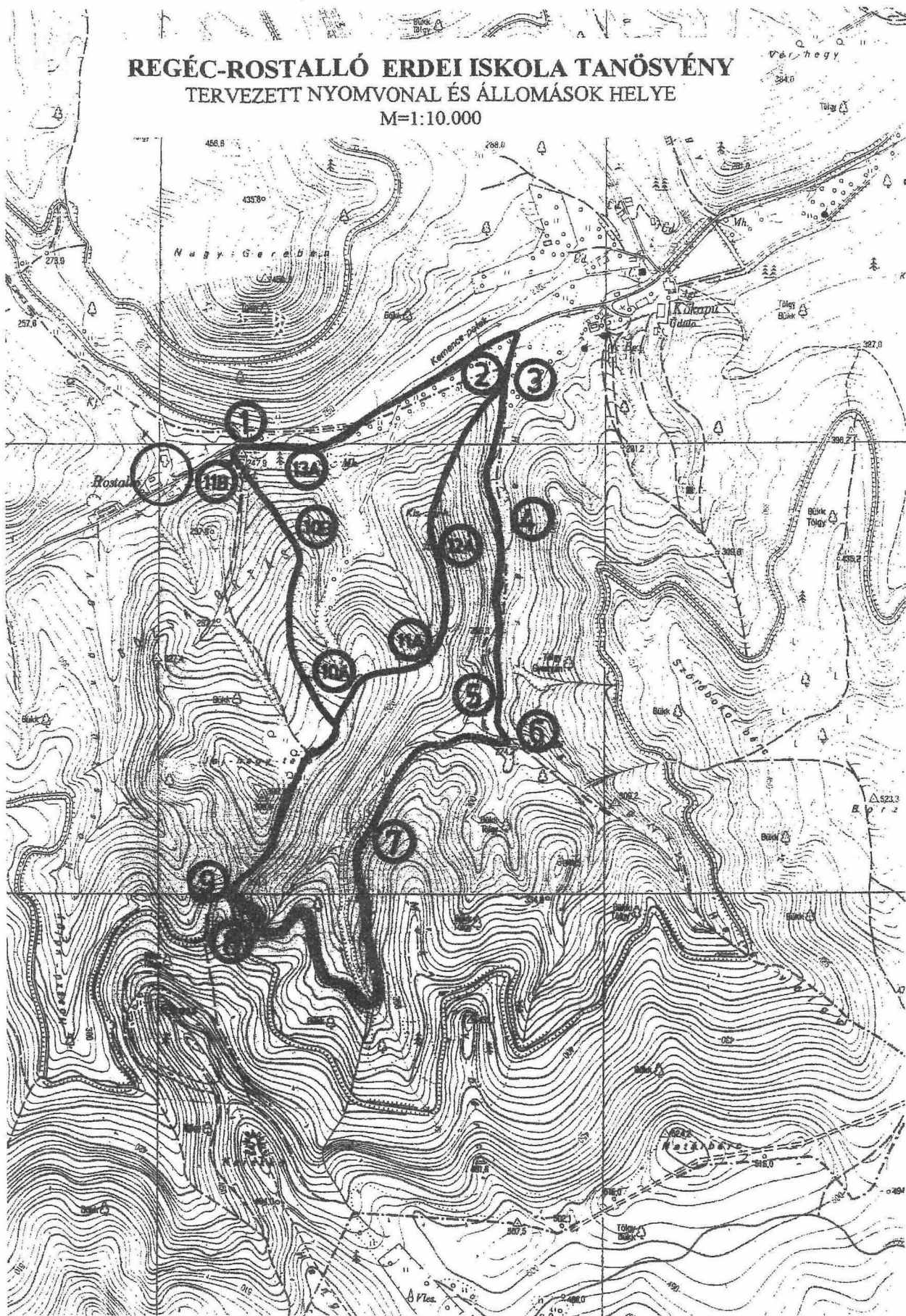
MISKOLC - CSANYIK ERDEI ISKOLA BÁZISHELY
 KÖRNYEZET RENDEZÉSI PROGRAM
 M = 1 : 500

É. SZABÓ É. PÉTERFALVI
 Miskolcplan Zöldtervezési Tervező Iroda
 8230 Bátorfőnyék, Erdős köz 2.
 Tel.: 87343-985

Készült a kataszteri térkép felhasználásával és kiegészítő műszeres mérésekkel.

REGÉC-ROSTALLÓ ERDEI ISKOLA TANÖSVÉNY
TERVEZETT NYOMVONAL ÉS ÁLLOMÁSOK HELYE
M=1:10.000

160 cm

ÚJ ERDŐK NEVELÉSE

MAG

SUHÁNG
PARKOKBA, FASOROKBA

CSEMETE
ERDŐ TELEPÍTÉSÉRE

MAGYARORSZÁGON
ÓTA 400.000 HEKTÁR ÚJ ERDŐT TE-
LEPÍTETTEK
/1 HEKTÁR = 10.000 m²/

CSEMETEKERT
AZ ÖSSZEYŰJTÖTT MAGOT
ELVETIK ÉS A FACSEMÉTÉKET
ÜLTETIK KI.

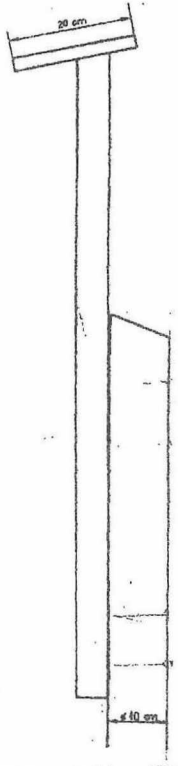
TISZTÍTÁS
A LEGSZEBB FIATAL FÁCSKÁK
KÖRÜL KIVÁGJÁK A GÖRBE,
SÜRŰN NÖTT FÁKAT

GYÉRÍTÉS
KIJELÖLÜNK A FEJLETT FÁKAT
ÉS ELTÁVOLÍTJÁK A FEJLET-
LEN, GÖRBE TÖRZSEKET

TERMÉSZETES FELŰÍTÁS
A LEHULLOTT MAGBÓL AZ IDŐS FÁK
ALÁTT NŐ FEL AZ ÚJ ERDŐ

MINDEN 10.000 DB ELÜJTETETT CSE-
METÉBŐL VÉGŰL A LEGSZEBB 4-600 DB
FA MARAD MEG.

90 cm 150 cm

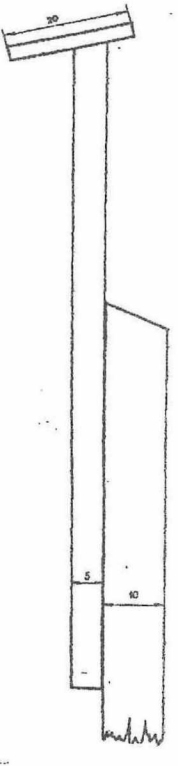

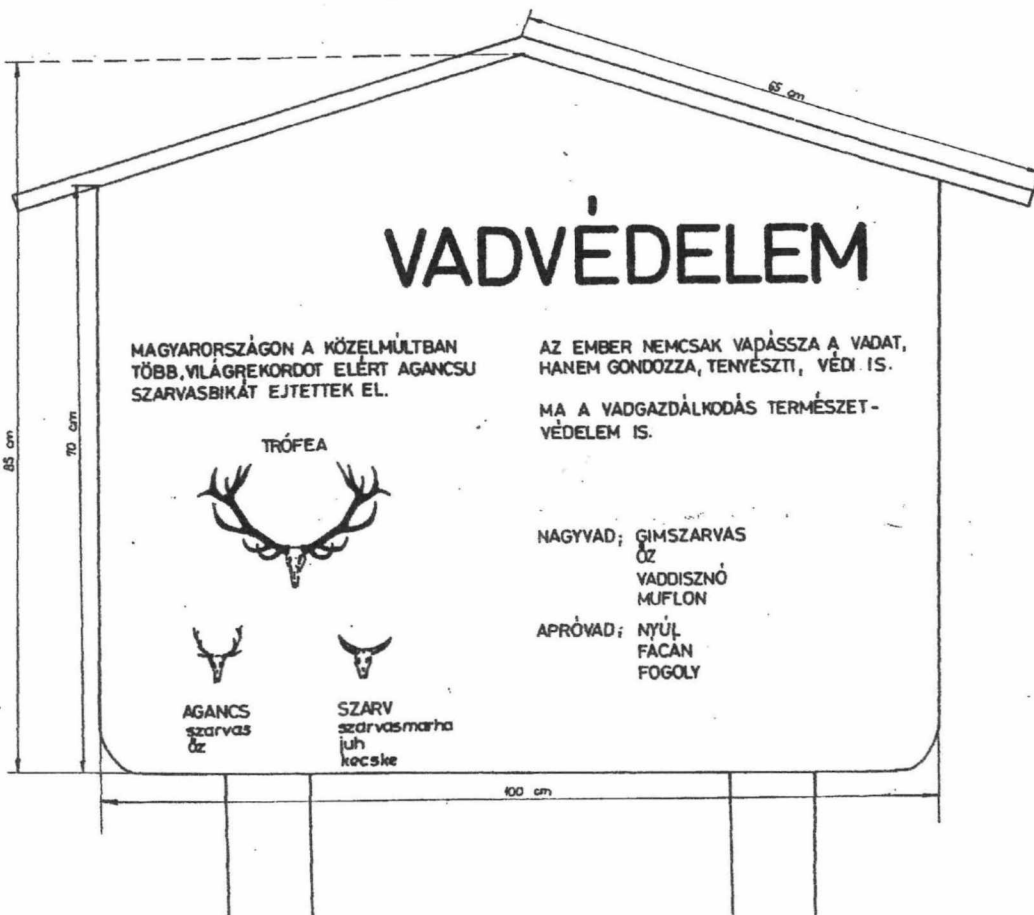
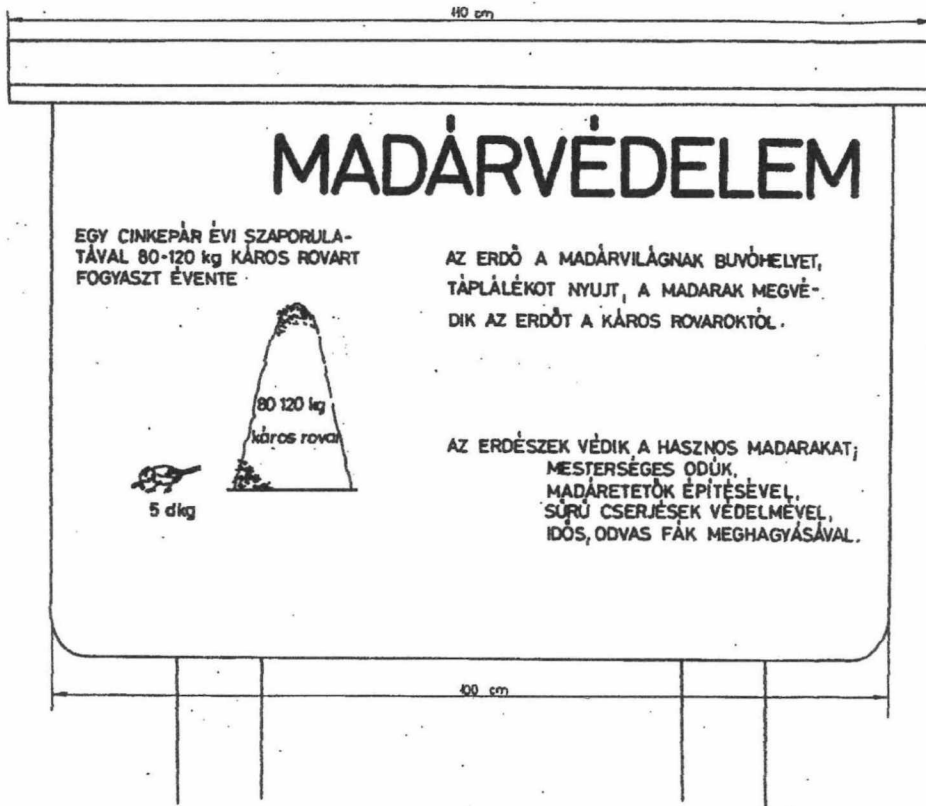
160 cm

A FA FELDOLGOZÁSA

A FÁVAL AZ ÉLET MINDEN TERÜLETÉN TALÁLKOZUNK
A KITERMELT FAANYAG 60-65%-A IPARI FELDOLGOZÁSRA KERÜL

150 cm

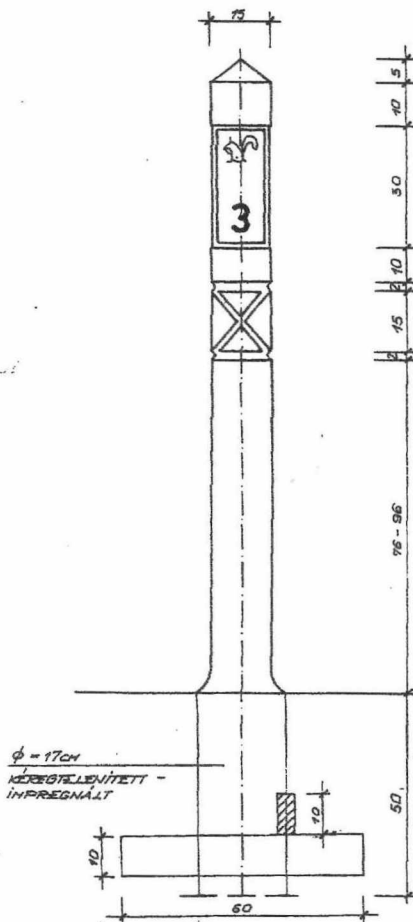

ÁLLOMÁS JELZŐ OSZLOP

M=1:100

PILISI PARKERDŐ RT.
Miskolcban Zöldvezet Tervező Iroda
8230 Dolosonfőred, Erdős kő 2.
Tel.: 87/343-023

ERDÉSZETI ERDEI ISKOLÁK

FEJLESZTÉSI TERVE

Az erdészeti ágazat évtizedes mulasztásban van a társadalommal való tudatos kapcsolattartás, kommunikáció, közönségkapcsolat területén. 1996-ig az Erdőtörvényben került szabályozásra a természetvédelem és a vadgazdálkodás szakmai területe is. Az új törvénykezés leválasztotta a részterületek szabályozását és ezzel együtt életre hívta a működtető szervezeteket és érdekközösségeiket is. Míg az erdészet csak egy foglalkozási ág szakembereit tömöríti, addig a másik kettőben a társadalom széles rétegeiből kerülnek ki a szereplők, akik rendszeres erdőjárók, megtalálhatók köztük a turistáktól, a döntéshozókig mindenki. A városokban élők egyre többször választják pihenésül az erdei környezetet. Ezért az erdésznek sokkal erőteljesebben és céltudatosan kell a társadalmi kapcsolatait megszervezni és működtetni, az erdőgazdálkodás valós tevékenységét, szolgáltatát és értékeit bemutatni. A társadalomnak az erdő szolgáltatásai iránti igénye jelentősen megnőtt, ez többlet feladatot jelent az erdőgazdálkodóknak, melynek maradéktalanul meg kívánnak felelni.

A közönségkapcsolatok fokozott gondozási igénye megfogalmazódott az erdőgazdálkodás különböző szervezeteiben, azonban átfogó program még nem készült el, de szinte minden területen valamilyen formában működik már a közönségkapcsolati munka.

1996-ban megalakult az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya, mely az állami erdőgazdasági részvénytársaságok által fenntartott iskolák munkáját segíti, koordinálja. Céljuk, hogy a környezeti nevelés eszközeivel, elősegítse a társadalom környezetbarát magatartását, felkeltse az érdeklődést az erdő és a fából készült termékek iránt, növelje a bennünket körülvevő környezet értékeivel szembeni fogékonyságot. Munkája során megcélozza az óvodás, általános- és középiskolás korosztályokat, a felnőtt korosztályból a családokat, nyugdíjasokat, valamint a pedagógusokat, természetkedvelőket, erdészeti szakembereket, magán erdőtulajdonosokat, vadászokat, döntéshozókat. A közönségkapcsolati ismeretanyag három részre tagolódik: tematikus természetismereti tananyag az iskolai tananyaghoz kapcsolódva, erdészeti ismeretek, az erdész szerepe a társadalomban tudatformálás. A program megvalósítása pedagógusokkal közösen történik.

Az Erdészeti Erdei Iskolák jelenlegi helyzete:

Ma az erdészeti erdei iskolák működtetését szinte kizárólag a huszonkettő állami erdészeti részvénytársaság végzi, melyből három a HM-hez, tizenkilenc pedig az ÁPV Rt.-hez tartozik. Az ágazati irányítás, felismerve a közönségkapcsolatok fontosságát, az utóbbi időben a költségvetésből pályázat útján beruházási és működési támogatást ad.

A működő erdészeti erdei iskolák felszereltségük és a szolgáltatásuk nyújtása területén meglehetősen eltérnek lehetőségeik függvényében. Erdészeti erdei iskolai oktatással mindegyik erdőgazdaság foglalkozik, erdészeti erdei iskolát és oktatóhelyet azonban nem mindegyik működtet még. Az iskolákat többségükben erdészeti közép- vagy felsőfokú végzettségű erdészeti szakember irányítja, kis részben pedagógus, de a munka pedagógusok bevonásával folyik. Egyre több helyen alakítanak ki oktatótermeket és szabadtéri pavilonokat az oktatás színvonalának emeléséhez. Szálláshelyek bővítése fontos feladat a jövőben. A program szakmai hátterét jelentő szakember gárda, erdei bemutatóhelyek, tanösvények mindenhol rendelkezésre állnak. Tehát megállapítható, hogy alulról való szervezéssel az Egyesület és az Erdőgazdaságok elérték egy szintet, melyről továbblépni már csak rendezett, tervezett keretek mellett érdemes és lehet. Elérkezett az idő, hogy összehangolásra kerüljön az ország különböző területein megvalósított erdészeti erdei iskolák működési és fejlesztési munkája. Az erdészeti erdei iskola program országos kiteljesítéséhez elfogadott fejlesztési terv és hozzárendelt források szükségeseik.

Az Erdészeti Erdei Iskolák fejlesztése:

- a) Alapvető fontosságú feladat, hogy meg kell teremteni a rendszeres pénzügyi támogatási forrást, mind a beruházás, mind a fenntartás vonatkozásában. Az erdőgazdaságok bizonyították, hogy működtetni tudják az iskolákat, a pedagógusok, a gyerekek, a szülők pedig igénylik ezt a szolgáltatást.
- b) A személyi feltételek vonatkozásában mind az erdészek, mind a pedagógusok képzése és továbbképzése akkreditált oktatási helyeken szükséges. Az eddigi gyakorlat folytatásaként bővíteni szükséges az erdészek és pedagógusok közös továbbképzésének intézményes feltételeit.
- c) Az oktatási bázishelyek fejlesztése elengedhetetlen. Elsősorban az oktatótermek és a szálláshelyek megépítése, a meglévő erdészeti épületek ilyen célra való átalakítása szükséges. Fontos az oktatáshoz szükséges bemutatóhelyek, tanösvények, szabadtéri oktatási létesítmények megteremtése. A teljes kiszolgálás feltétele a meleg étkeztetési lehetőség megteremtése.
- d) A nemzetközi kapcsolatok fejlesztése, további együttműködések kialakítása segítheti munkánkat.
- e) A jövőbeni elképzeléseket, feladatokat egy Országos Erdészeti Erdei Iskola Fejlesztési Tervben kell összefoglalni, mely előkészítésén az erdészeti és pedagógus szakemberek már dolgoznak. A fejlesztési tervben egy erdészeti erdei iskola hálózat kiépítését kell megcélozni, mely az ország teljes területét felöleli, bemutató a változatos természeti és kulturális értékeket. A csoportok körbe járhatják az erdészeti erdei iskolákat, minden évben más-más területet megismerve, így biztosítható a folyamatos kihasználtsága az iskoláknak és a pénzügyi háttér részbeni megteremtése. Felhasználhatók a programban a meglévő erdészeti emlékhelyek, gyűjtemények, múzeumok anyagai is.

Fel kell ismerni, hogy olyan lehetőség birtokosai az erdészek, az erdőgazdaságok, melyeket más erdei iskola szolgáltatók nem tudnak elérni. Nevezetesen egy kézben összpontosul az oktatás bázisterülete az erdő, létesítményeivel (erdei vasút, utak, tanösvények, tornapályák, kulturális emlékek, parkerdei berendezések, stb.) ezen kívül az oktatási célt szolgáló épületek és szálláshelyek, étkezést biztosító lehetőségek.

A beruházáshoz és működtetéshez szükséges források biztosítása helyi döntés alapján illetve pályázat útján szerezhető meg. Ezzel a többi szolgáltató nem rendelkezik és belátható időn belül nem is jut hozzá ilyen lehetőségekhez. Csupán az összefogás, a szervezett, céltudatos tervezésen alapuló összehangolás és további költségvetési forrás biztosítása szükséges. Bízunk benne, hogy ez a kis kiadványunk is segíti a döntéshozókat abban, hogy a további szükséges lépéseket megtegyék, melyhez minden segítséget megadunk.

Végül köszönetet mondok mindenkinek, akik az erdészeti erdei iskola program létrehozásában, működtetésében részt vállaltak, kérem további támogatásukat.

Köszönöm a segítségét e kis könyv megjelentetését segítő Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálynak és a kiadvány megírásában, összeállításában közreműködő kollégáknak. Az összeállítás nem teljes, bizonyára a rendelkezésre álló további dokumentumokkal bővíteni lehetett volna ezt az anyagot, ezért adjon erőt e kezdeményezés a további kiadványok megjelentetéséhez.

Budapest, 2002. szeptember

Ormos Balázs
az OEE Erdei Iskola Szakosztály
elnöke